

Křesťanský - duchovní spis č.7

SATURN

Od našeho Otce Ježíše vnitřním slovem obdržel a napsal

Jakob Lorber

Druhý příchod nastal roku 1840 a trvá dále tím, že podávám duchovní výklady a vysvětlivky 2. smlouvy skrze Své píšící prostředníky (jako kdysi skrze proroky) v diktátech, které ukazují, jak se má Mé učení ve své duchovní pravdě chápat, aby mohl člověk projít do nebe; neboť hmotný a jednostranný výklad vede do pekla.

Překlad z němčiny podle 4. vydání z r. 1922 ze sbírky spisů vydávaných Novosalemskou společností Bietigheim – Würtemberg

Moto:

Jak podivuhodná jsou díla Tvá, ó, Pane!

Poslyšte, milí:

„S neodolatelnou touhou spěchají k Praduchu za stálého žehnání bytosti z Něho. Protože vše-vědoucí Věčný, a my Věčným jsme zplozeni, strhuje nás to k věděni! Bádání jest blížení se k Bohu.“

Johanus. Busch.

Předchozí poznámka k novému vydání

Teprve po více než 50 letech bylo třeba novotisku tohoto pamětihodného spisku. Toto jest dalším svědectvím o politováníhodné skutečnosti, že jen zcela málokterí v naší době zaměřené tak velice navenek mají touhu po základní pravdě, a to i ve věcech přírody.

Radujme se však, že zde můžeme nyní zase znovu zpřístupniti tento podivuhodný dar milosti věčné lásky pro nemnohé milovníky pravdy.¹

Spojeni v duchu s nimi pozdvihujeme srdce naplněná vděčností a láskou k slitovnému Otci, který tímto světlem rozptyluje leckteré mylné domněnky, a příležitostně podává nám zde, od doby Adamovy v rozhovoru s Bohem, ano do druhé smyslnosti padlým pozemským lidem, jako zejména k Božímu dětství povoláním, jasný (vážně napomínající) příklad, jak jsme se měli a mohli státi - v našich prarodičích - lepším způsobem pány smyslnosti (viz kap. 32); neboť způsob plození u lidí na Saturnu odpovídá zajisté spíše těm, kteří se mají státi dětmi Božími, nežli zvířecí způsob pozemský způsob stavší se od doby pádu a pádem k hlubšímu pokoření nutným.

Leč tento konflikt (roztržka), způsobený Istí nepřítelí života, byl co nejnádherněji vyrovnán osobním zčlověčtěním Pána a Jeho vykupitelským dílem v Ježíši Kristu; proto se nyní můžeme při náležitě nejvyšší úctě, rozpálení láskou takřka se s Ním sbratřiti. Proto platí také zde v zesíleném významu slovo:

Nocí k světlu!

Tento zvláštní podivuhodný svět naší sluneční soustavy, planeta Saturn, ve své modré barvě vegetace, jest způsobilý hlavně svou soustavou Prstenů zvláště přitáhnouti každého přítele přírody, a tací budou zde v tomto odhalení, jako takřka v nejvyšší výnosné návštěvě v duchu tamtéž, požehnání pro čas i věčnost.

A tak kéž se nálada mysli přístupného čtenáře slévající se z trojího duchovního tónu harmonickou, totiž - jak již naznačeno - pokorou, hluboce vděčnou a v dětsky věrné lásce vytrvalou, spravedlivou a životně posilující.

K těmto se připojujeme, prosíme stejně smýšlející přátele, aby také oni v jednotě s námi vznesli vroucí prosbu srdce k nebeskému Otci, aby ráčil toto světlo milosti také v novém rouchu znovu všem poctivým duším požehnat!

Naším věrným ruku podávajícím přátelům zde však jednou a zvláště děkujeme.

Bietigheim, z jara 1906 Vydavatel C.F.L

Předmluva k prvému vydání

Spisy tohoto druhu nepotřebují vlastně žádné předmluvy, a rovněž tak ne předchozího vysvětlování pro obyčejně jen přirozeno-lidské duchovní vnímání a porozumění. To podstatné, co by se mohlo o tomto spisu všeobecně říci, obsahuje již titul, v němž byl obsah tohoto spisu význačně označen jako mimořádný. A také jím skutečně jest, neboť takových zpráv a sdělení o dotyčném světovém tělese a bytostech atd. na něm se nacházejících se nikdy předtím nedostalo žádnému smrtelníku na naší Zemi. Že předmluva k němu by mněla vyjít z téhož pramene - takové přání se mi tudíž jevilo zcela přiměřené; leč odpověď byla: že ji mohu „napsat já sám atd.“ Podle tohoto zmocnění činím tento nyní v pokorném poznání a vyznání své případné nedokonalosti, zároveň však také s pocitem odvážlivě pevně pohled ducha a srdce upírající na jeden vysoký cíl naší celé bytosti a našeho bytí a s pocitem vnitřního přesvědčení a hodnotě těchto „zpráv“ předstihujících daleko vše dosavadní, takže se odvažuji otevřeně doznati, že ačkoliv mi za mého celého nyní 62-letého života nepřišla nikdy k vědomí nějaká zvláštní vnější světská čest, považuji toto slovo vě-

¹ Jako jediný nynějším správcem B. spížírny dosud ještě ne nově vydaný starší spis. Vyd.

domosti a vůle ze svobodné milosti věčné moudrosti, a tím příkaz k uveřejnění tohoto spisu, jakož i později následujícího spisu „Země“, za nejvyšší čest, které se kdy mohlo dostat mé nízkosti, a to tím spíše, že toto slovo a tento příkaz se mi dostal beze vši zvláštní zásluhy; proto se tedy také vydává čistě jen ku podpoře a uspišení vyššího účelu poznání.

Že takové zprvu sice jen subjektivní, ale více a více neodolatelně utvářené přesvědčení má své nejvyšší přiměřené odůvodnění, a že tedy tento spis vycházející na veřejné denní světlo v prosté, každému srozumitelné řeči k poučení, k úžasu, ač-li také ne k okamžitému pohoršení mnohých, neobsahuje a nemůže obsahovati pouhé hypotезy, nejisté závěry, anebo dokonce jen pouhé názory anebo mínění, nýbrž ve všem nejvyšší přiměřenou jistotu, o tom, jakož i jak o mimořádnosti celku, tak i jednotlivosti zpráv a sdělení se přesvědčí každý myslící pozorný čtenář ihned sám, a bude moci poznati vysokého Spisovatele, aneb vlastního označeného zpravodaje - pokud mu nebyl dříve zcela neznám, aby se z toho nejvyšší těšil.

Toto také především z celého srdce přeji každému ctěnému čtenáři, a připojuji k tomu předchozímu v jistém ohledu jen ještě poznámku, že spisy rozhodné, ale ještě nezvyklé, ne běžné pravdy a jistoty, se téměř vždy setkaly při jejich uveřejňování aneb zevšeobecňování s více méně překážkami zvláště když jejich vydavatelé byli nemajetní aneb nebyli to mužové autority a již „proslaveného jména“; což v jistém ohledu není zrovna nepochopitelné, a co by zajisté ještě dnes potkalo i základní knihu vši dosud milostiplnou věčnou láskou a moudrostí k poznání a k spáse lidí zjevené aneb aspoň naznačené pravdy a, chceme-li vši vlastní vědy, to jest svatého písma anebo Bibli - nejen se strany nevíry, nýbrž zajisté také omezenosti a nesvobody jedné části i ortodoxně učených a školených, kdyby v její prospěch nemluvilo již více než tisícileté trvání neproměnlivosti její litery; neboť pokud se týče ducha a vlastního, podstatně pravého porozumění této její litery a nejvyšší živě důvěřivého jednání podle ní žádoucího k znovuzrození a tedy k úplné svobodě vnitřního věčného aneb duchovního člověka, měla by býti chápána, žel, už jen tu a tam uznání hodná snaha.

Jaký div, že se také mně při uveřejnění tohoto vydání dostalo jen lhostejnosti, ano pokud se týče vyššího lidského způsobu nazírání dokonce nejtrpčího zklamání!

Avšak snaha mého hluboce rozvážlivého vědomí neměla být marnou; vůči největší zdánlivé překážce dostalo se mi - na takřka bezděčnou otázku - zvolání: „Vydat, vydat, raději vydat!“ - Pochopil jsem a s pohledem vzhůru jsem se odvážil. Díky tudíž především Pánu pánů! Díky hlasu zprostředkovanému Jím, díky též všem veleváženým přátelům a ctěným známým, kteří svou ochotou účastí mi pomohli aspoň z největší části hraditi výlohy tiskové.

Kéž to poslouží všem k požehnání, a nechť se ukáže, že obsah spisu

----- chybí jeden řádek -----

a jasnosti co nejvznešeněji dál a dále vedoucímu k poznání, k pohledu do hlubších hlubin života, do prapůvodní podstaty a složení jsoucna. Ano, kéž by tím mohli mnozí, aneb aspoň všichni v hluboké víře nejvyšší myslící, aspoň vnitřně v podstatě vytušiti duchu lidskému jakoby znovu z věčného východu k povznášejícímu rozjímání co nejnádherněji se ukazující červánky nového milostiplného zjevení - nového východu pravěčného světla! A věru, kdo se cítí puzen v největší vážnosti, to jest s živým duchem a srdcem rozjímati o slově vysloveném na str.4, pokud se týče dotyčného místa evangelia o moudrosti a lásce vše v celé nekonečnosti bytí a životů Života Vědoucího a co, kdyby, a jak Svým sděliti Mohoucího, ten také nebude moci anebo chtíti nechati neuváženo to, co bylo na konci tohoto spisu sděleno k úplnému poznání jeho tendence a jeho základní motiv ke zprávám v něm obsaženým.

A kdyby se tyto zprávy dostaly tu a tam také k vědomosti kněze, duchovního, kazatele anebo křesťanský věřícího učitele - ať kteréhokoli vyznání, budiž jim především v lásce doporučeno to co v kap.36. - sice jen stručně, ale nejvyšší světle a jasně, sdělil Pán o znovuzrození svobodě ducha atd., a to proto, že je to nejvyšším cílem pro všechnu věčnost vštípené svobodné vůle, ano, duchovně nejvyšším životním úkolem každého člověka, a zvláště jejich; proto, jak jsem to již před 13 léty učinil jednomu, tak i dnes bych každému studujícímu theologie nejvyšší přesvědčivě nadiktoval do péra: „Jen pokud jsi v duchu věčné moudrosti, v Duchu Ježíše Krista znovuzrozen, potud jsi svobodný, a jen potud můžeš a budeš v pravdě křesťansky mravně chtíti, mysliti a jednati. Neboť jen tento Bohem Otcem skrze Syna do ducha vnitřního člověka poslaný Duch - jen svatý Duch v lidstvu. Nikoli však lidstvo v sobě a skrze sebe, může tě uvést do vši pravdy, a jen pravda - to jest jen v tobě subjektivně - objektivně působící Jedna bohopodobná pravda - může tě osvoboditi a osvobodí, jakmile jen vážně chceš..“

Pokud se týče pouze lidsky nejlepší, nejrozumněji usuzující přírodovědeckosti se však cítím nucen, podle přesvědčení a poznání milostí shora dosud nabytého prohlásiti, že i takový Alexander z Humboldu - podle nejvnitřnější tendence svého „Kosmu“ - by musel již po přečtení tohoto spisu ve veliké pokoře doznati: „Pane, nyní mne nech v pokoji odejít, neboť oko mého ducha těmito zprávami Tvé milostiplné moudrosti a láskyplné blahosklonnosti osvětlené užřelo více, ó, daleko, daleko více, nežli všechny ty „v potu tváře“, lidsky jen nejvýš namáhavě objevené aneb usuzováním poznané „divy praseřtla“ povrchu naší Země, - více, nežli bude kdy možno objeviti lidsky nejobdivuhodnějšími teleskopy!

Jestliže však již zprávy o této planetě by ho přinutily k takovému doznání, jakou úvahu aneb jaký obdiv jsou teprve s to probuditi aneb vyvolati zprávy o onom „co“, „jak“ a „proč“, o onom v, na, kolem aneb nad naší Zemí (č.5 naší sbírky)! A kdyby se tento jeden, tento vedle svobodného pána z Reichenbachu (podle názoru jeho spisu: „sensitivní člověk“) mně nejvzácnější přírodozpytec dožil ještě vydání zpráv o „Slunci“ - což by při jisté přestávce tohoto a jiných spisů nebylo aneb nemohlo býti snad nemožné - jaký úžas a jaký obdiv božské moci, moudrosti a lásky by tu oba uchvátili? A jak takřka zničení by se oba cítili, a jaksi také každý jiný, i nejsilněji duchovně vyzbrojený, kdyby se jim, anebo také takovému Mädlerovi, dostalo milosti nahlédnouti do přirozeného, jakož i duchovního složení jednoho Centrálního Slunce aneb dokonce do „Centrálního Slunce Centrálních Sluncí“!?

Avšak dosti! Také mě téměř jímá závrať před duchem, přesto že si týž milostivým vedením Páně již víc a více zvykl na názor a pojem nekonečnosti Jeho stvoření! Spěchám tudíž v nejpokornějším uznání převíry všeho toho závěru přenechané mi předmluvy, a volám v nejhlubší úctě ducha své celé bytosti a svého bytí do všech zemí a k veškerému lidu německého a jemu příbuzného jazyka:

„Svatý, svatý, svatý jest Pán, Jehova Cebaot, Ježíš Kristus! - „Všechna nebe jsou plna Jeho slávy! Amen.“

Že bylo třeba ponechat, až na nemnohé změny a doplňky, tu a tam poněkud zvláštní slovní pojetí tohoto spisu, jakož i jeho interpunkci, rozumí se samo sebou: jen sazbu atd. tisku dotyčných slov a míst v něm jsem provedl já, abych tím ihned poukázal na slova a místa podle vnitřně duchovního názoru nejdůležitější aneb povšimnutí nejhodnější, aneb abych také probudil a pevně držel přemýšlení ducha. Nemnohé připojené poznámky, doufám, naleznou svou omluvu v sobě samých, a snad také nebudou nemilé mnohému ochotnému čtenáři, ještě nikdy takto nevyslechnutých zpráv a sdělení.

Dresden, 25.srpna 1855

Prvý vydavatel: Johs.Busch
král. sluha zbrojnice v.v.²

² U jeho nástupce byl tento titul zušlechtěn na „správce zbrojnice“ Vyd.

1. Astronomické údaje Saturnu

Jméno, - Astronomické poměry Saturnu, plán k vyličení tohoto popisu. - Saturnovy Prstény. - Tvar prstenu. - 3 polorozsedliny vnitřního prstenu s koulemi. - Měsíce Saturnu. - Důvod a účel tohoto zřízení. - Nebeská jádro úvodu.

Abyste si učinili jasný pojem o tomto světovém tělese, které nazýváte Saturn, zatím co jeho vlastní jméno praví tolik jako zemský klid, světská nicota, je především třeba co nejpřesněji, jak je to jen vaší chápavosti možné, poznali jeho přirozenou sféru, vzdálenost od slunce, jeho vlastní velikost, jakož i velikost jeho Měsíců. Je-li to známo, tak tím snáze mohou býti poznány jak jeho velemocná povaha, jeho obyvatelé jak na planetě samé tak také na jejích prstenech a Měsících, jakož i jeho, podle nanejvýš rozmanitých klimatických poměrů, všestranná vegetace i veškerá zvířena jak na této planetě, tak i na jejích prstenech a Měsících.

A bude-li toto vše poznáno, pak teprve budou moci býti vysvětleny nejprve dějiny této planety, její vnitřní zřízení, její polární poměry k ostatním planetám a konečně teprve její sféra duchovní.

Co se tedy týče vzdálenosti této planety od slunce, mohou býti přijata tři různá stanoviska, a z toho důvodu, že jak je vám již víc a více známo, žádná planeta neobíhá kolem Slunce v dráze úplně kruhové, nýbrž koná pohyb vejčitý, přičemž Slunce zaujímá vůči dráze planety právě takovou polohu, jako když vezmete vejce a postavíte je tupější stranou dolů, a špičatější stranou nahoru, čímž se pak žloutek nenachází uprostřed celého vejce, nýbrž spíše v blízkosti dolního konce. Střediskem žloutku budiž Slunce, a obrys bílé skořápky drahou planety. - Měříte-li pak vzdálenosti této dráhy až k slunečnímu středisku ve žloutku, objeví se tento výsledek: nejspodnější část dráhy bude slunečnímu centru nejbližší, bližší pás bude ve vzdálenosti střední, a horní špička bude zajiště ve vzdálenosti největší. – Nuže, a, tak je tomu také s rozsáhlou drahou naší planety. Je-li nejnižší, jest Slunci nejbližší; tehdy její vzdálenost měří podle vašeho počínání obnáší jen 187,719.120 zeměpisných mil.,³ a nachází-li se nejnvýše, tehdy obnáší její vzdálenost od středu Slunce 210,249.152 zem.mil.; a tato vzdálenost jest pak největší. Tyto vzdálenosti nesmíte však uvažovati od vaší Země, nýbrž jen od Slunce; neboť vzdálenost Země od těchto planet může býti velmi různá a to tak, že se tato dvě světová tělesa mohou přiblížiti často až na milion zeměpisných mil a rovněž tak zase vzdáliti; neboť stane-li se, že se obě planety dostanou na jednu a tutéž stranu Slunce a to obě do blízkosti Slunce, pak jsou si mnohem blíže, nežli v určité opozici, kdy se může státi, že se Saturn nachází v největší své vzdálenosti od Slunce, a Země naopak v blízkost Slunce, kdy pak činí rozdíl nikoliv jen jeden, nýbrž často 2 až 3 miliony mil. Neurčitě vyjádřené číslo vzdálenosti jest zde udáno proto, že žádná planeta nekrouží nikdy navlas v téže vzdálenosti od Slunce, nýbrž v jednom roce se často více vzdálí, v jiném roce se zase zato k Slunci opět více přiblíží a na tomto větším či menším přiblížení záleží pak také rozdíl teplot; a můžete jistě předpokládati, že mezi 77 oběhy se ani 2 co do vzdálenosti úplně nerovnají.

Jelikož jsme nyní se vzdálenostmi hotovi, určíme ještě průměr této planety, jakož i její obvod, její povrch ve čtverečných. mílích a její obsah v kubických mílích. Průměr této planety obnáší 17.263 zeměpis. mil; ježto průměr Země jest jen 1.719 zem. mil, můžete z toho velmi snadno poznati, oč jest tato planeta větší nežli Země. Její obvod měří 54.515 zem. mil, povrch 936,530.820 čtverečných. mil. Krychlový obsah obnáší 2,757,946.775 krychlových zem. mil. Podle všeho toho jest tedy tato planeta asi s přibližnou přesností téměř as 1037 krát větší nežli Země. k svému oběhu kolem Slunce potřebuje 29 let, 164 až 166 dní, 2 hodiny, žádné minuty a 2 sekundy podle zemského času.

Tak jest nyní číselně určeno vše, co se týče planety samé. Jelikož však tato planeta má kolem sebe ještě dvojité prsten, musíme i tento prsten číselně blíže určití, Průměr celého Prstenu obnáší 40.006 zeměp. mil. - Jelikož tento prsten sestává vlastně ze dvou prstenu, obnáší vzdálenost od povrchu vnitřního prstenu až k vnějšímu, anebo vlastně až k vnitřní ploše vnějšího prstenu 545 zem. mil. Průměr zvenčí do vnitra obnáší 1350 zeměp. mil; a průměr vnitřního prstenu rovněž tak měřená obnáší 3850 zeměp. mil.(jak vnější tak i vnitřní) jest vejčitý, tj. nikoli svým úplným obvodem kolem planety, nýbrž svým průřezem by se podobal vejci, obnáší průměr vejčitého pásu ve smyslu tloušťky prstenu a to vnějšího 130 zeměp. Mil a vnitřního 380 zeměp. mil. Vnitřní prsten má však

³ zeměpisná. míle = 7,42043854 km; překladatel.

v sobě ještě tři polorozsedliny, z nichž každá obnáší 20 až 30 zeměp. mil, kteréžto rozsedliny slují polorozsedliny proto že neprocházejí celým druhým prstenem a tedy nedělí jej úplně tak jako je oddělen vnější prsten od vnitřního, nýbrž tyto tři polorozsedliny jsou naplněny tolika samými vejčítými koulemi, že tři vnitřní prsteny tvoří následkem těchto mezilehlých koulí základu jen prsten jeden; ale kde jsou rozsedliny, tam prochází volný prostor podobný do nitra zaohnutému jehlanci jak zdola nahoru, tak i shora dolů celým prstenem. Tyto v těchto 3 rozsedlinách k sobě přiřazené koule přivedly také již mnohého bystrozrakého astronoma na mylnou ideu, jakoby tento prsten byl složen ze samých a velmi mnohých Měsíců, protože pomocí silných dalekohledů vypadá jako tak zvaný růženec, který se rovněž nesestává z růží, nýbrž ze samých malých kuliček.

Další povaha tohoto prstenu bude, jak bylo již řečeno, vyložena později, a tak učiníme ještě číselný pohled na Měsíce této planety. Kolem této planety obíhá ještě 7 (10) Měsíců, různé velikosti a v různé vzdálenostech od planety. Prvý, nejbližší a zároveň nejmenší Měsíc má jen 120 mil, v průměru a jest 29.840 zeměp. mil od ní; vzdálen; vzdálenost rozumí se jen postavení středním. Druhý Měsíc má průměr 240 zeměp. mil a jest od planety vzdálen 40.516 zeměp. mil. Třetí Měsíc má průměr 666 zeměp. mil a jest od planety vzdálen 60.500 zeměp. mil. Čtvrtý Měsíc má v průměru 699 zeměp. mil a jest od planety vzdálen 87.920 zeměp. mil. Pátý Měsíc má průměr 764 zeměp. mil a jest od planety vzdálen 190.000 zeměp. mil; Šestý Měsíc má průměr 900 zeměp. mil a jeho vzdálenost od planety měří 277.880 mil; a Sedmý Měsíc má průměr 1120 zeměp. mil a od planety je 360.920 zeměp. mil.vzdálen. - Z těchto číselných údajů můžete nyní již dosti snadno posouditi, že tyto světové těleso pro svou velikost, rozmanitou výstavbu a také pro svých 7 Měsíců nemá nikterak nepatrného určení v tvůrčím prostoru. Neboť čím uměleji nějaký mechanik zřídil dílo, tím rozmanitější musí býti také účel takového díla a jako do uměleckého díla vložil mechanik tím rozmanitější určení k dosažení mnohostrannějšího účelu, tak jsem zajisté také Já, jako největší mechanik světa nevystavil bez značně velkého určení rovněž uměla do širého prostoru takové světové těleso, neboť nehrají-li si ani se slunečním práškem, tím méně bych stvořil jako pouhou hračku takové světové těleso, jakým je právě řečená planeta. Další zjevení o tomto světovém tělese poučí vás o jeho určení tak jak velkolepě, že se neodvážíte téměř ani dýchat. Neboť jestliže jste se již podívali a pobouřili velice svou mysl. při odhalení měsíce (č.6) a jak se vám teprve povede, budete-li poněkud cestovati po tomto světovém tělese; ano, pravím vám, jen se přichystejte na něco velkého připravte svou mysl dobře; neboť sotva to snesete; neboť kde Já odhaluji a zjevuji tak velké věci, tam je také třeba k tomu **velkých myslí**, aby **velké věci** pochopily a snesly a teprve až obdržíte, pokud je vám to možno snést, celkový obraz o tomto světovém tělese, začnete poněkud poznávat, co praví ono místo v evangeliu, které zní: oko člověka nevidělo, ucho člověka neslyšelo a ještě nikdy do srdce a mysli člověka nepřišlo. Co Bůh připravil těm, kteří jej milují: neboť cokoli kdo ode Mě **dostává, jest vždy nejvyšším darem nebe, jelikož Já Sám jsem to Nejvyšší nebe jakož i všechny světy, a at' už vám odhaluji nebe nebo peklo, slouží vám to i ono vždy k nejvyšší blaženosti**; neboť at' si Mé slovo říká cokoli, jest veskrze živoucí a **toho, kdo je ve vsí lásce, vděčnosti, pokoře a živoucí víře přijímá věčně živoucím ve Mně již zde, zejména však na onom světě, nadmíru blaženým.**

Kap.2

Pohled na vlastní planetu. - Její povrch. - Póly. - Pásma. - Podnebí. - Její střední pásmo jest obydleno a má 77 velkých zemí, velmi různých ostrovů. - Světlo a teplo, ovzduší, působení prstenu. - Věčný den tam. (Odražené světlo prstenu a stálic.) Nádhera hvězdného nebe tam.

Když jsme nyní toto předeslali nutně jako úvod, můžeme se již odvážiti pohledu na tuto planetu. - Hledte, takový jest její povrch: Nejvyšší část zaujímá voda; na tomto světovém tělese není vlastní pevniny, nýbrž jsou tu většinou pod rovníkem oddělené značné ostrovy, které jsou o sobě ovšem větší, nežli naše Evropa, Asie, Afrika, Amerika a Austrálie; ale pro velikost této planety nelze je tam považovati za pevninu, nýbrž jen za pouhé ostrovy, které jsou všechny mnohem dále od sebe nežli Asie a Amerika v krajině rovníku Země; mezi nimi jest ovšem také, mnoho menších ostrovů, které jsou k oněm větším ostrovům právě v tom poměru, jako malé ostrovy této Země k ostatním pevninám.

Směrem k pólům jest toto světové těleso pokryto věčným **sněhem a ledem**, který tam začíná již o 40 stupňů dříve, nežli na Zemi; a co je u vás tak zvané mírné pásmo, to je tam říše věčného

ledu; a co je u vás horké pásmo, jest tam vlastně jen mírné, také čisté pásmo, nad nímž se zdvihají velmi zřídka mraky anebo mlhy, naproti tomu obě ostatní pásma jsou pod věčnými mlhami a mraky. A jako jsou drsná sněhová a ledová pásma jak na severu tak i na jihu, tak zase jasné mírné a čisté pásmo střední, které jediné jest obydlitelné. V tomto pásmu jest pak 77 velkých ostrovů, z nichž střední ostrov jest větší nežli vaše Amerika; avšak každý ostrov se nicméně liší od druhého jak v utváření tak i ve výplodech mnohem více, nežli vaše Japonsko od nejjihnějších zemí tropických.

Vy si ovšem pomyslíte, že při této velké vzdálenosti od Slunce je tam již dosti temno, a že ani na rovníku nebude asi příliš teplo; avšak tu byste se velice mylili, neboť předně v jaké míře je tato planeta větší nežli Země, v takové míře má také silnější vlastní světlo; za druhé tuto planetu obklopuje tisíceronásobně větší a dále od planety se prostírající ovzduší, které má průměr as 100.000 mil, kdežto ovzduší vaší Země nemá ani 2.000 mil. Dovedete si představití kolik při tomto neobyčejně velkém průměru ovzduší Saturna je s to tato vzdušná koule pojmouti slunečních paprsků, aby je pak v lomené čáře vždy koncentrovaněji a koncentrovaněji přiváděla na povrch této planety, z kteréhož důvodu obyvatelé této planety vidí Slunce také mnohem větší nežli vy; a tím právě by byla teplota na rovníku této planety nesnesitelná, kdyby nebyla rovněž prstenem mírněna, neboť tento prsten přijímá nejvíce koncentrované sluneční paprsky, které dílem sám spotřebuje, dílem také je však vysílá zase do všech konců světa, čímž se také dalekohledem jeví více lesknoucí nežli planeta sama; zároveň jeho stín na planetu samou působí nanejvýš blahodárně a tím činí horké pásmo mírnějším.

Následkem tohoto Prstenu není také na tomto světovém tělese nikdy noci, jako je u vás, neboť zde je ustavičně den jak na straně od Slunce, tak i na straně opačné, kde jest prsten osvětlen Sluncem na vnitřní straně, a den pak jest právě od silného světla tohoto prstenu, a k tomu často také ještě od rozmanitě kroužících Měsíců.

K tomuto vlastnímu **nočnímu světlu**, anebo rozumíte-li tomu lépe „nočnímu dnu“ přichází ještě třetí světlo a to jest světlo s t á l i c, které se z této planety následkem jejího čistého a rozsáhlého ovzduší jeví desetkrát větší a vydávají ze sebe právě o tolik silnější svit, nežli u vás Venuše anebo Večernice v nejjasnějším světle. Nyní se přeneste ve svém duchu na kteroukoli zemi středního pásu této planety, a pozorujte odtud velkolepou nádheru hvězdné oblohy. Věru kdybyste svou fantazii sebe více zvýšili, nebudete sto si učiniti pojem ani o miliontině velké nádhery, jaká tu panuje; neboť zde jest noc jasnější nežli u vás den a ani za dne nepostrádá se tam nikdy pod blahodárným stínem prstenu pohled na krásné hvězdy, zejména, odebere-li se pozorovatel na hory a požívá-li odtud nezměrný výhled, jest účinek hvězdného světla pod prstenem rozmanitý co do zbarvené nádhery, že si o tom nedovedete učiniti ani nejslabší představu.

Co se týče povahy zemí tohoto středního pásu, hor a řek, vegetace, zvířeny a lidí, bude vám pověděno při příštím sdělení. Pro dnešek se však spokojte s tím, a přemýšlejte o tom, co vám bylo podáno, tak naleznete sami již v tom velkou dávku, na níž si může váš duch, dobře pochutnatí, a také pochutná. Vše ostatní bude však, jak bylo řečeno, v nejbližších údobích podáno v tak překypující hojnosti, jak je vám to jen možno pochopiti; avšak musíte se hodně přičiniti, neboť bude toho podáno poměrně velmi mnoho; proto, jak bylo řečeno, buďte pilní; pro dnešek Amen. -

Kap.3.

Ostrovní země. - Rozmanitost tamních přírodních výplodů. - Jen člověk jest tam všude stejný, rovněž i vzduch- Ostrovní země Herrifa. - Devět druhů stromů, 1.2.3.4.5. jakosti.

Co se tedy týče zemí a jejich povahy, různí se mezi sebou, jak bylo zpočátku řečeno, jak co do vnitřního utváření tak i do rostlinstva a zvířeny, vodstva, kovů a kamenů takže ani jedna země se v ničem nerovná druhé. **Stejnými** ve všech zemích této planety jsou toliko tamní lidští **obyvatelé**, a planetu obklopující vzduch; vše ostatní jest podroběno největším rozmanitostem a tak se pustíme ihned do země, která se tam nazývá **Herrifa**.

Tato země je svým rozsahem větší, nežli celá Asie, Evropa a Afrika dohromady za předpokladu, že by bylo tak zvané Středozevní moře mezi těmito třemi světadily suchou zemí. Tato země se rozkládá poněkud šikmo přes rovník této planety, a vnějším obvodem se poněkud podobá podlouhlému vejci. Tato země jest předně zemí, v níž se vyskytují (**největší**) **nejvyšší** pohoří, a

jest v celku rozmanitější nežli všechny ostatní země; její nejvyšší hora tamními obyvateli nazývána Girp jest podle vašeho výpočtu 243.110 stop vysoká; přesto však jest všude ano až do nejvyššího vrcholku porostlá travou a nanejvýš vonnými bylinami. Její svahy nejsou celkem příkré, nýbrž jen mírnější a proto mohou tamní obyvatelé beze vsí námahy, snadno na ní vystupovati, jako kdybyste u vás šli na vaši tak zvanou náhorní plošinu. Tato hora jest zároveň **lékárnou** obyvatelů a také zvířat této země; neboť, jak bylo již řečeno, nachází se tu nanejvýš vonné **byliny**, a nalézají tady také každý pro jakoukoli časem se dostavivší nemoc, svou léčivou bylinku, a z tohoto důvodu jest tato hora a kolem se prostírající krajiny, mající dohromady plochy přes 100.000 čtverečních mil nejobydenější částí této země.

Stromů jest zde jen d e s et druhů; avšak každý druh má tu vlastnost, že nepřináší jako u vás každého roku jen jednou anebo dvakrát ovoce, nýbrž zde se lze setkávati stále s květem a zároveň i zralým plodem. Mezi stromy vyznačuje se zejména tak zvaný „**strom sluneční**“ nazvaný tam glinba. Tento strom dosahuje výšky často více nežli sto sáhů; jeho kmen jest tak tlustý, že by jej sto vašich lidí neobjalo, a jeho větve se rozprostírají podle vašeho počítání a měření nezřídka na čtvrt hodiny daleko od kmene; a aby se však svou tíhou od kmene neodlomily, vyhání na své spodní straně podobně jako tak zvaný strom bahahania na Zemi, kolmé opěrné haluze dolů k zemi, které, když vyrostly, se podobají nejkrásnější kolonádě. Takovéto opěrné haluze vybíhají dolů nezřídka od nejhořejších větví, takže když je takový strom dokonale vyrostlý, vypadá jako u vás na Zemi malá čedičová hora, jenže s tím rozdílem, že mezi kolmo dolů vybíhajícími opěrnými haluzemi zůstává ještě tolik prostoru, že lze všude velmi pohodlně dostat ke kmeni; list tohoto stromu jest tak veliký, že by jím vozka zde na Zemi mohl zcela pokrýti svůj těžký vůz; jeho barva jest modrá, jako péra páva a zdobena nejkrásnějšími výkresy, a podržuje svou svěžest a veškeré zbarvení i v suchém stavu podobnému na Zemi, když zralý list spadne se stromu, což se děje také tam, jenže s tím rozdílem, že takový strom není nikdy zbaven listí; nýbrž jakmile ten či onen list spadne zralý se stromu, dorůstá po něm anebo za něj na jiném místě již zase jiný list. --Obyvatelé této krajiny sbírají tyto listy, a jelikož jsou pevné a nesnadno roztrhatelné, připravuje se z nich velmi vkusně jakýsi svrchní šat, který zastupuje u vás vaše pláště. Může se také dobře nositi na nahém těle, protože je velmi jemný a měkký, neboť povrch těchto listů není tak sklovitě hladký, jako je tomu u mnohých listů vašich stromů, nýbrž vypadá jako váš samet. Tyto listy hrají překrásně barvami zejména na slunečním světle, téměř tak, jako u vás péra ocasu páva; jenže se ještě více a skvěleji lesknou.

Takový jest list tohoto stromu; dokud jest ještě mladý, vypadá jako hlazené, modrou barvou potřené zlato. A jak vypadá květ tohoto stromu? Při květu by se mohlo zajisté také plným právem tvrditi, že **Šalomoun** ve vsí své královské nádheře nebyl tak oděn, jako o sobě tento květ. Květ tohoto stromu se podobá nejvíce vaší růži, jenže s tím rozdílem, že tato růže není plná, nýbrž tvoří rozsáhlý kalich, asi jako plané růže v křovích. Listy jsou zcela jasně červené, a jest jich v jednom květu třicet, a každý má velikost asi velkého archu papíru u vás. Okraj každého listu jest opatřen pozlacenou obrubou, a směrem do nitra kalichu nabývá barvy tmavočervené. Ze středu kalichu vybíhají dvě jako paže silné a na sáh dlouhé tyčinky, které jsou zcela průhledné a vypadají jako u vás v zimě rampouchy; ale na místě, kde tyčinky vašich květů vybíhají obyčejně v tak zvané prašníky, vybíhají tyto dvě tyčinky ve dvě zvláštní květiny, které se lesknou tak, jakoby tu hořel plamen, při čemž jedna svítí zelenavě a druhá červeně; avšak mnohem světleji červeně nežli květina sama. **Květina** aneb květ šíří neobyčejně nádhernou vůni; a její listy jakož i její tyčinky obyvatelé pečlivě sbírají, při čemž listů používají jako posilujícího léku, tyčinek pak jako zvláštního oblíbeného pokrmu.

Tak tedy vypadá květ. A jak vypadá plod? Tu bude asi trochu těžko učiniti vám o tom úplný pojem, protože na Zemi se nic podobného nevyskytuje. Abyste si však mohli učiniti o tom přece jakousi představu, myslete si dlouhou šestibokou ohnivě červenou stopku jako je mužská paže silnou, která vybíhá na konci v mohutné stopky. Jelikož je však spojena s haluzí, vybíhá ve velký hrbol, který se teprve vytváří v řečenou stopku. Na této stopce visí sukovitý plod tak veliký, že by čtyři silní lidé na vaší Zemi měli co dělati, aby jej unesli. Uvnitř tohoto sukovitého plodu jest nepatrné, malé jádro, velikosti as vašeho ořechu, barvy zelené a pevné jako kámen. Dužnina tohoto plodu chutná právě tak, jako kdybyste jedli chléb s poněkud ocukrovanými mandlemi. Ale každý v mnohonásobně hrbolatém plodu se vyskytující hrbol jest dutý a tato dutina jest zpolovice vyplněna šťávou, která má chuť jako u vás nejlepší medovina. Barva této šťávy jest žlutá, jako u vás dobré, staré víno. **Dužina plodu** je bělavá; vnější kůra plodu má však šedý vzhled, a někdy takový, jako by byl plod mdle postříbřen.

Lidé, kteří pod takovým stromem žijí, jsou kryti pro všechny své potřeby, a nemají žádného pozemku anebo kusu ohraničené země; jejich podílem jest tento strom, který nehyne, nýbrž stále a stále roste, a to více do šířky nežli do výšky. - Jelikož však tento strom vyrůstá do takové výšky, jest zde otázkou, jak je tedy možno naň vystoupiti, a bráti s něho plod? Hledte, také o to jest postaráno; neboť jak kmen tak i každá větev má nalevo a napravo určité trnovité výhonky, takže tím vypadá téměř tak jako u vás tak zvaný holubí žebřík, čímž tedy lze i bez nejmenšího nebezpečí vystoupiti až do nejvyššího vrcholu, jakož i do nejkrajnějších větví; a i kdyby tam také skutečně někdo sklouzl a upadl, ani v nejmenším by se neporanil, protože jak lidé tak i zvířata na této planetě se mohou, je-li toho nanejvýš zapotřebí, po nějakou dobu udržeti **volně ve vzduchu** a mohou tudíž k svému obveselení volně seskakovati dokonce s nejvyšších vrcholů těchto stromů, kterýžto pokus provádí zejména mládež. Že něco takového je zde možné, poznáte dosti snadno, uvážíte-li, že onen několik tisíc mil odestávající Prsten dělí přitažlivost mezi ním a planetou v poměru 1 ku 3/5. Jestliže k tomu osvětlujícímu poměru přistoupí ještě nějaká organická účelná vlastnost, pak jest tento rozdíl velmi snadno zrušen, a člověk se stává schopným udržeti se značnou dobu volně ve vzduchu.

A tak bychom se tedy naučili poznávati jeden strom, a zbývá ještě devět druhů, které o sobě nejsou tak pozoruhodné a lidem prospěšné, za to však zvířatům, která se tam vyskytují a zejména zvířatům, která odpovídají vašim ptákům. Zejména pozoruhodný, a také k používání lidem určený, jest tak zvaný „**dešťový strom**“, nazvaný tam **bziura**. Tento strom má jen, jako vaše stromy, kmen, který dosahuje nezřídka výše 40 sáhů, a často má tloušťku jako u vás prostřední kostelní věž. Svě větve rozkládá rovněž velmi daleko a téměř v témž pořádku jako u vás smrk. Jeho listí však nejsou nic jiného, nežli samé bledozelené rourky, které ze sebe ustavičně roní nejčistší vodu. Z toho důvodu dělají lidé kolem každého takového stromu nádrž o průměru 100 sáhů, takže se zdá jakoby každý takový strom stál uprostřed rybníka. Tyto nádrže dělají se proto, aby tím nashromáždňovali vodu, která s takového stromu prýští a aby ji používali jak pro sebe tak i pro svá nemnohá domácí zvířata.

Vy se otážete: Cožpak tam, a zejména v této horské krajině není pramenů, jako na našich horách? A Já pravím: Jest jich tam také velmi mnoho; některé z nich vydávají nezřídka a najednou tolik vody, že by se vaše Mura musela proti tomu schovati; avšak tamní lidé této pramenité vody, jako příliš tvrdé, nepoužívají. Tato stromová voda jest však naproti tomu pro ně jakoby čištěná a vařená; proto také ji používají ke všemu, k čemu vody potřebují, neboť oni říkají: Pramenité vody jest učiněno jen pro zvířata ve vodě a k napájení půdy zemské, ale pro lidi a ušlechtilejší zvířata stvořil velký Bůh strom, aby ze sebe vydával dobře připravenou vodu.

Hledte, toť tedy druhý druh stromu, a tento druh ovšem v mnohém nedokonalejším stavu se vyskytuje také tu a tam na Zemi, zejména v tropických zemích. – Poté, bylo třeba zmíniti se o bílém „**vlasatém stromě**“, zvaném tam **kiup**. Tento strom má rovněž přímý kmen, který dosahuje nezřídka výšky 30 sáhů a v tloušťce je poměrně úplně kruhový. Větví nemá, nýbrž vrchol tohoto stromu vyhání ze sebe jakási stříbrobílá vlákna takže tato vlákna pro svou hojnost tvoří velký svazek. Vlasy aneb vlákna visí často až do poloviny kmene, a obklopují kmen často v tloušťce několika sáhů. Vane-li tu někdy vítr, ale i v klidném stavu, mají tyto stromy překrásnou podobu a les takových stromů vypadá potom tak, jakoby stromy byly pokryty sněhem. Spadlé vlasy lidé pečlivě sbírají, a zhotovují z nich jakési plátno, které je velmi pružné, měkké a trvanlivé. Toť asi celé zužitkování tohoto stromu tamními lidmi. Po tomto stromu sluší uvésti tak zvaný „**široký strom**“, který tam nazývají „**brak**“. Tento strom nemá nic podobného na této Zemi; neboť roste tam ze Země jako zlato červená stěna; s počátku v samých v jedné čáře postavených oblých kmenech, které se však ponenáhlu brzy k sobě tak pevně, přitisknou, že tvoří jen jednu stěnu. Taková stěna má nezřídka délku několika set sáhů, a dosahuje mnohdy také výše 20-25 sáhů. Tato stěna nemá ani větví, ani haluzí ani listí; avšak nejvyšší okraj tohoto stromu vypadá tak, jako modrozelený hustý špalír, jehož listy nejsou nepodobny platanovým listům na vaší Zemi. Ze středu tohoto špalíru vybíhají vzhůru často dosti vysoko špičaté malé kmene, které přinášejí květy a vlastní plod. Plodu však lidé nepožívají, nýbrž jen ptáci a záleží z jakýchsi červenavých podélných bobulí; avšak spadlé květy také lidé sbírají, a naplňují jimi pytle, na nichž odpočívají a to pro jejich posilující a příjemnou vůni. Les takových stromu se podobá často velkému bludišti; a když tamní lidé sbírají květy, dělají si značky, aby v něm nezabloudili a mohli se opět dostat domů. Toť vše o tak zvaném širokém stromu. Taková skupina stromů osvětlená Sluncem vypadá velmi krásně; tehdy tato stěna dává silný jas, jako u vás pozlacená plocha.

Ještě zasluhuje zmínky tak zvaný „**paprskovitý strom**“ jménem „**bruda**“. Tento strom má barvu úplně žlutou, má přímý kmen, který vyhání ze sebe jen nalevo a napravo haluze a větve ve stále přímých čarách. Spodní části větví vyhání krásný bílý vlas, horní části jsou však holé. Listí tento strom vůbec nemá, nýbrž nejkrásnější špičky větví mají jakési hvězdy, které jsou našedivělé a vybíhají dosti pravidelně v šest špiček. Každá špička má malý květ ne nepodobný zvonku na vaší Zemi; po tomto květu pak následuje červený plod, ne nepodobný oněm plodům u vás, který znáte pod jménem šípků (to jest plodům plané růže)

Chcete-li si učiniti o tomto stromu náležitý pojem, pohleďte na tak zvanou monstranci, jenže s tím rozdílem, že tento strom tvoří obrovsky velkou monstraci. Z tohoto stromu lidé téměř zcela ničeho nepotřebují, ale zakládají také s tímto stromem jako vy na Zemi pouze ozdobné aleje. Co se týče ostatních stromů, jakož i několika zejména pozoruhodného druhu rostlin, bude vám podrobně sděleno příště, a proto zatím Amen.

Kap.4.

Tři další druhy stromů 6. 7. 8.

V 6. pořadí těchto stromů sluší poznamenati tak zvaný „**nálevkovitý strom**“ „**kibra**“ zvaný. Tento strom má kmen o průměru asi tří sáhů, rovněž s velmi hladkou namodralou kůrou. Na konci asi dvacet sáhů vysokého a veskrze stejně silného kmene rozprostírají se na všechny strany podle vašeho výpočtu v úhlu 45 stupňů asi deset sáhů dlouhá, přímé větve. Tyto větve mají nalevo a napravo v rovnoběžném směru, podobně jako u vás smrkové halouzky, rovnoběžné odnože, které, čím dále od kmene, tím jsou také delší a širší. Tyto odnože nejsou vlastně nic jiného nežli zároveň haluze i listí tohoto stromu. Na konci větví sedí květ a pak také plod a tento strom nemá tu více plodů nežli právě tolik, kolik má takovýchto větví.

Pozoruhodná jest u tohoto stromu doba jeho květu; neboť nežli vyhnal květ, stává se na konci každé větve ze sebe hořící; avšak jen studeným ohněm, podobajícím se ohni shnilého dřeva, jenže s tím rozdílem, že tento předkvětový oheň svítí mnohem jasněji, nežli zmíněný na vaší Zemi se vyskytující oheň; zejména nádhernou světelnou podívanou poskytuje celý les těchto nálevkovitých stromů tím, že také tam nezačínají stromy kvésti v jednu a též hodinu; a tak se také předkvětový oheň vyskytuje u některých stromů dříve, u některých později. Jelikož tento oheň se objevuje vždy sedm dní před květem, a potom hoří také vždy se stálou změnou barev, vystřídá během sedmi dnů všech sedm hlavních barev vedle všech jejich přechodů.

Nyní si představte jen takový kvetoucí strom, kde ani na jednom stromě nezačínají všechny větve kvésti jednoho dne a je tedy také předkvětový oheň již na jednom a téměř stromě více barevný; začne-li pak takovým způsobem kvésti celý les těchto nálevkovitých stromů, můžete si také již s kvetlákem fantazie učiniti obstojný pojem, jak nádherně se asi takový kvetoucí aneb vlastně pře-kvetoucí les vyjímá s nějaké výšiny, má-li mnohdy rozlohu několika set čtverečních mil. Po tomto předkvětovém požáru tohoto nálevkovitého stromu se objevuje jeho pozoruhodný květ. Věřu, u vás by nebyl ve všech státech trpěn! - Neboť vypadá takto. Na dva až tři sáhy dlouhé, zlatožluté stopce, tlustší více než mužská ruka, vyhání asi dva sáhy široká, trojbarevná až deset sáhů dlouhá stuha, která má tři pravidelné barvy: **jasněčervenou, jasněmodrou a sněhově bílou**; a kolik květů má takový strom, právě tolik stuhových barev s něho vlaje.

Nyní si můžete učiniti opět malý pojem o nádhře květu tohoto stromu. Když uplyne pomine doba květu odpadne prapor a stopka od stromu a nejkrásnější tyto exempláře lidé sbírají. Jelikož ve stavu suchém ztrácejí velmi mnoho na své nádhře, neužívá se jich dále k ničemu jinému, nežli že je tamní lidé svinují, snáší na hromadu a dokud jsou ještě čerstvé a měkké, lehají si na ně k posílení svých údů. Když však ještě více uschly a zpevněly, jsou zapalovány, načež vydávají ze sebe velmi libě vonící kouř, a svým stříbrobílým popelem neobyčejně pohnojí půdu. Nevzhledné exempláře těchto květů nechávají se ležeti pod stromem, kde tam shnijí a tím rovněž hnojí půdu.

Nejnádhernější u tohoto stromu jest však plod, objevující se brzy po květu; tvarem se podobá asi vaší protáhlé anebo lahvovité tykvi, jenže s tím rozdílem, že vlastní roura dosahuje nezdědky dálky 4-5 sáhů, při průměru dvou střeviců. Hlavu na této rouře tvoří však vždy dokonalá koule o průměru 1 a 1/2, často dvou sáhů. Vnější kůra tohoto plodu vypadá přesně vzato, jako ryzí leštěné zlato. Nyní se opět otažte poněkud vaší fantazie, jak by asi vypadal při slunečním světle les tako-

vých stromů?

A nyní byste zajisté také rádi věděli, k čemu se tam používá tohoto plodu? Odpověď jest velmi snadná; právě také k tomu, k čemu vy používáte svých protáhlých lahovitých tykví; dílem k nabírání tekutin z nějaké, malé hloubky, dílem však také jako nádob k uschování šťáv vytlačených z různých rostlin. Tento plod se na této planetě co nejpečlivěji sbírá jako zboží na výměnu, a uschovává se pro obchod výměnou. Rádi byste snad také věděli, proč má tento strom právě také takový nálevkovitý tvar?

Tento nálevkovitý tvar jest vlastní tomuto stromu proto, aby předně v této své nálevce mohl tím účinněji přijímati od Slunce světlo, jakož i elektromagnetické fluidum; uprostřed nálevky má však dřeňovou rouru, která zejména za noci vypařuje skutečnou mlhu. Je-li tato mlha ostatními rostlinami a lidmi, vdechována dokud ji sluneční světlo nerozptýlí; je jedovatá a ničivá, ale tato nálevka má tu vlastnost, že nedovoluje tuto mlhu propustiti jinak a také ne více nežli je toho právě třeba k oplodnění stromu během noci, a to jen po tak dlouho, pokud plod zpola neuzrál; potom se tato dřeňová roura v nálevce uzavře a tento výpar jest pak puzen k pravidelnému nafukování plodu, a tehdy tato nálevka obsahuje takový živný kyslík, že mnozí lidé vystupují po jistých žebřících a zřizují si v těchto nálevkách lůžko a po delší dobu zde nocují.

Hleďte, toť tedy vše, co je pozoruhodného u tohoto nálevkovitého stromu. K používání pro tělo nemá mimo svůj životní vzduch ničeho jiného, a semen ne nepodobných jádrům vaší tykve požívají jen domácí zvířata. - A tak tedy přijdeme již k 7. druhu. Je to tak zvaný „**pyramidový strom**“ zvaný „**uhurba**“.

Tento strom je na tomto světovém tělese nejvyšší, a má asi vlastnosti vašich ušlechtilých smrků, které tu mají bílý kmen. Vyrůstá nezřídka do takové výšky, že na vaší Zemi máte sotva horu, která by se s tímto stromem mohla měřiti. Také tento strom má jen jeden kmen, jenž dole při kořenu má nezřídka průměr 80-90-100 sáhů. Rozvětňuje se již při zemi od kmene na všechny možné směry a nejdolejší větve mají u úplně vyrostlého jehlanovitého stromu délku nezřídka tisíc sáhů a od vrcholu se pravidelně vždy prodlužují, takže, takový strom tvoří skutečnou velkou pyramidu kuželovitého tvaru, vůči níž vaše velké egyptské pyramidy jsou skutečně hlemýžďí ulity; neboť kdyby vám bylo možno tělesně se, přenéstí domnívali byste se, že spatřujete před sebou nejvyšší horu.

Tento strom patří k stromům jehličnatým a jeho listy se podobají, ovšem ve velmi zvětšeném měřítku, téměř jehličí vašich smrků; jenže barva není zelená, nýbrž modrá. Užitečnost tohoto stromu jest vzhledem k čištění vzduchu a naplnění jeho životními látkami (kyslíkem) tak mimořádná, že léčivá síla z vršků a haluzí tohoto stromu sahá dokonce až na vaší Zemi, a zejména vaše balzámově vonící jehličnaté stromy mají svou éterickou látku odtud.

Tyto stromy se také všude pečlivě sázejí a netřeba tu ničeho více nežli vzíti jen větvičku z tohoto stromu a vsaditi ji někde do dobré země a větvička roste ihned dále a za několik málo saturnovských roků se stane již velmi značným stromem, a roste dál a dále a může dosáhnouti stáří několika set saturnovských let. Když však potom takový strom odumírá, ztrouchniví nejprve zcela u kořene a stravuje se sám až do nejvyššího vrcholu. Kde tu někde takový strom stravuje se zvětral, nasypou tu obyvatelé ihned hubenou zemi, z níž je pak několik málo let připravena nejvyšší úrodná půda k pěstování jejich oblíbených šťavnatých zelenin.

Také zde můžete pustiti uzdu své fantasie a pozorovati několik takových stromů za sebou, tak vám bude velikost vaší Země poněkud ztlumena. Také o tomto stromu víte již to nejpodstatnější, a tak můžeme přejíti již k osmému druhu pro vás zajisté nejvyšší pozoruhodného stromu; neboť po takovém stromu není na vaší Zemi ani nejmenší stopy, a tímto pro osmý druh pamětihodným stromem jest tak zvaný „**skleněný** aneb **zrcadlový strom**“ zvaný tam **ubra**. Tento strom má zcela pravidelný čtyřboký kmen, který jest tak průhledný, jako u vás poněkud světlezelené sklo. Kmen roste do špičky až do výše 20 až 30 sáhů, nemá vůbec větví, nýbrž nad polovinu tohoto skleněného aneb zrcadlového kmene stromu vyráží jako u vašich kaktusů velké vysící květy, které se podobají, jenže ve velmi zvětšeném měřítku, asi vašim liliím; jenže s tím rozdílem, že u tohoto deseti-listového květu má každý list jinou barvu. Když tento strom za půl roku odkvetl, objeví se na kříšťálovitě hrbolaté stopce plod, který je pro vás jistě nanejvyšší pozoruhodný. Tento plod se neskládá z počátku z ničeho jiného, nežli z velmi průhledného vodního váčku, který se ponenáhlu zvětšuje, a když dozraje, podobá se balonu o průměru 1 až 1 a 1/2 sáhu.

Dosáhl-li plod této prvé zralosti, začne se pak tekutina v tomto váčku tak zhušťovati, že se vak smrští a ponenáhlu se odloupne od zhuštěné tekutiny. Tato zhuštěná tekutina spadne potom často

i se stopkou na zem; pak přicházejí obyvatelé sbírají tuto ztvrdlou šťávu pravidelně ji na všech stranách ořezávají, a tvoří z ní pak zcela zvláštní pravidelné čtyřhranné tabule, a používají jich asi k tomu, jako vy na vaší Zemi zrcadel. Jinak tohoto stromu nepoužívají, leda pouze k ozdobě zahrad, jako činíte vy s jistými stromy u vás; neboť je-li vysázena řada takovýchto stromů, tvoří to pro obyvatele této planety nádherné stromořadí, a oni to s tímto stromem činívají také velmi rádi, protože se dá velice snadno podobně jako pyramidový strom sázeti, jenže ne pomocí větviček, jelikož nemá vůbec větví, nýbrž pomocí semene, které však nechová v plodu, nýbrž v květu. Průhlednost tohoto stromu pochází odtud, že jeho organismus, jakož i strom sám se skládá ze samých čtverhranných rourek, jimiž vystupuje vzhůru jemu prospěšná šťáva; neboť jsou-li ústroje oblé, nemůže prominouti žádný paprsek, protože v oblém tvaru se tak často láme; jedině v tomto čtverhranném tvaru se láme paprsek jen velmi nepatrně, a může tudíž také téměř nerušeně prozrazovati. A jelikož všechny stromy této planety a zejména v této zemi mají zcela hladkou leštěnou kůru, leskne se plocha tohoto pro vás pozoruhodného stromu tak, jako u vás zrcadlové sklo; proto také každý kolemjdoucí se může ohledati od hlavy až po patu.

Tot' tedy opět vše o tomto stromu. - Probudíte-li také tu poněkud svou fantasií, nebude vám příliš těžko poznati, jak Já dovedu i bez měst a paláců vyšlých z lidských rukou zcela dobře vyzdobiti svět a na tom pro dnešek dosti. Vše ostatní o stromech příště, **amen**. –

Kapitola 5.

Všehostrom „**ahaharke**“ a ohňostrom „**fehura**“. - Keře na Saturnu, nesmírné hojnosti druhů. - Velikost lídí na Saturnu v poměru k jejich světu.

Ahaharke, takto sluje strom, který uveden jako číslo 8.; česky anebo spíše v překladu anebo v přetlumočení podle vaší vám vlastní pozemské řeči bylo by velmi těžko pojmenovati tento strom, protože na celé Zemi není ničeho podobného, aby se mohlo podle toho sestaviti vhodné jméno. Nejlépe by tu ještě vyhovovalo jméno „**Všehostrom**“. Tento strom vyrůstá ze země takřka ve fundamentální kmen mající asi 16 sáhů v obvodu. Odkud se však rozkládá mnoho na všechny strany vybíhající větví, z nichž nejdelší sahají as deset sáhů daleko od kmene. Z místa, z něhož se tu rozkládají větve, se zvedají do výše rovně jako svíčky pravidelně tři kmene, jichž výška dosahuje nezřídka 12, 13, 14, až 15 sáhů. Na konci těchto kmenů se rozkládají opět poměrně na všechny strany větve a haluze. Mezi mnohými větvemi a haluzemi, které vybíhají z každého z těchto tří kmenů, zvedají se z každého kmene opět tři nové kmene až do výše 10 sáhů, kde se pak opět rozdělují v náležitém poměru v množství větví a haluzí. Nad tuto třetí korunu zvedají se opět přímo do výše vybíhající haluze, které se nahoře rozkládají opět v poměrně menší větve a haluze, a tak dělá tento strom, je-li úplně vyrostlý také 7 až 10 takových odstavců a to vždy v takovém pořádku, že z jednoho dřívějšího kmene vybíhají do výše vždy v takovém pořádku, že z jednoho dřívějšího kmene vybíhají do výše vždy tři nové kmene, a takový strom představuje pak ve svém posledním odstupnění hotový les stromů. A nyní, proč sluje tento strom k vašemu porozumění všehostrom? Příčinu lze velmi snadno uvést, ale ne tak snadno pochopiti, neboť každé odstupňování přináší jiné plody a ovšem také jiné listí a jiné květy; a u tohoto stromu je vlastně zvláštní a vám zároveň nejvyšší neuvěřitelné to, že tento strom přináší teprve v 10 letech zase tytéž plody; neboť rok od roku se stále mění, a to tak, že od jednoho roku k druhému nikdo nemůže souditi, jaké plody přinese; a jako však jsou plody různé, tak je tomu s listím a s květem, a je-li tu několik takových stromů, nepodobá se žádný plod nejbližší stojícímu; aby však přesto měli obyvatelé stále všechny plody tohoto stromu, sázejí tento strom vždy desetkrát tak, že každého roku zasadí jeden nový strom; a kdo má na svém pozemku deset takových stromů, má všechny plody tohoto stromu; neboť každý strom nese pak jiné plody, a tak se to střídá dále až do desátého roku, a teprve v jedenáctém roku přijde zase do svého dřívějšího pořádku.

Jelikož však každý strom jest od roku k roku různý, stává se, že první strom přináší sice v druhém roce zcela nové plody, avšak následující jemu strom přináší zase tytéž plody jako první strom prvního roku, a když první strom v třetím roce přináší opět tytéž plody, které přinášel první strom v druhém roce a třetí strom však přináší tytéž plody, které přinášel první strom v prvním, a druhý strom v druhém roce; a tak to jde v tomto pořádku vždy dál a dále. Jestliže zatím nějaký takový strom zahyne, pak se ihned na místě jednoho aneb spíše za jeden sází deset jiných stromů, aby tu

nikdy zcela nechyběl plod několik roků. Plody tohoto stromu jsou tak uspořádány, že největší a nejtěžší plody se objevují vždy v nejspodnějším oddělení a tak poněkud vždy menší a lehčí.

Jaký jest celkově plod tohoto stromu a jak se ho používá tamními obyvateli, nemůže zde býti zcela obšírně sděleno proto, že obšírné sdělení všeho toho byste nese-psali ani na 100 arších; jen všeobecně budiž o tom řečeno tolik, že tento strom jest jaksí v nejušlechtilejším smyslu představitelem všech oněch stromových plodů, které se na větší Zemi vyskytují v mírném podnebí, a které mají ve svém středu buď jedno nebo více dobře vytvořených jader. Tak by byl např. nejnižší stupeň stupněm všech jablek v jednom roce, v druhém roce všech hrušek, v třetím všech švestek, ve čtvrtém všech broskví, v pátém všech meruněk, a tak dále. Ostatní vyšší stupně, přináší rovněž podobné plody, avšak vše v mnohem ušlechtilejším měřítku, a také pod zcela jinou formou a také při zcela jemnější a lepší chuti, takže plody v nejvyšším patře jsou vlastně již zcela éterické; proto se také jejich podoba a jejich chuť od dolní etáže tak zcela různí, jako se u vás různí dobře uzrálý vinný hrozen od hrubšího jablka a chuť se však liší od dolního plodu tak, jako nejušlechtilejší víno od nové nakvašené šťávy, která se lisuje z polozralých jablek.

Hleďte, tak to pokračuje dále; a probudíte-li poněkud svou fantasií, můžete si to zajisté dosti dobře doplniti, jelikož zde je to k vůli času jen zmíněno, avšak nemůže to býti zevrubně vylíčeno; a tak řekněme o tomto stromu jen ještě to, že obyvatelé této planety též požívají jeho plodů a to většinou plodů z vyšších stupňů, kdežto plody nejspodnějších stupňů používají často ke krmení svých domácích zvířat. Rozumí se však samo sebou, že plody jsou tam desetkrát větší, nežli podobné plody u vás. Kůra tohoto stromu se podobá nejvíce kůře jabloně u vás a jest rovněž hrbolatá; jenže barva kůry není šedá jako u vás, nýbrž tmavočervená a v každém vyšším odstupňování kmene světlejší. A tak se obrátíme od tohoto stromu k našemu poslednímu v pořadí, a povšimneme si tu jaksí nejpamětihodnějšího stromu této země.

Tento strom se tam nazývá **fehura**, což podle vaší řeči značí tolik jako **ohňový strom**. Tento strom se podobá svým vzrůstem tak zvanému u vás se vyskytujícímu železnému květu (Eisenblüte) a jest jaksí zcela nerostný. Kmen se podobá bílému mramorovému sloupu majícímu as šest sáhů v objemu, který se zvedá as 15 až 20 sáhů ve stejné tloušťce od země, ale odtud podobně jako korálový stromek, vyhání různé větve a haluze, které na svých koncích vybíhají v samé malé rourky. Větvičky se ohýbají rovněž tak mnohonásobně nad sebou, jako onen již dříve jmenovaný železný květ. Tento strom nemá ani listů ani květů, ani jakéhokoli plodu; nýbrž jeho určení jest čistě jen určení ohně. Jest tedy jeho plodem oheň, který ze sebe vydává obyčejně v době, kdy se nějaká část země ocitá ve stínu Prstenu.

Neboť na této planetě se neurčuje čas, jako u vás podle léta a zimy, nýbrž podle doby stínu, podle nedostatku slunečního světla; proto tedy také jeho kořeny, které jsou vlastně samé rourky, mají tu jedinečnou schopnost, že přitahují ze země této planety plyn nejjemnějšího zemního oleje a rourkami jej vhání do nejzevnějších haluzí, kde se pak, když přijde do styku s tamním atmosférickým vzduchem, který v době stínu přivádí sebou velmi mnoho kyslíku, ihned zapaluje, a hoří tak dlouho, nežli přijde opět světlo Slunce, které více roztáhne atmosférický vzduch a kyslík zarazí, čímž pak tento ohňový strom poněkud uhasíná a odpočívá opět tak dlouho a také dále neroste, dokud nenastala opět doba stínu.

Doba stínu trvá tam však také půl roku, jako u vás zima, počítá-li se podle teploty. A tento strom začíná však růsti tak, jako u vás houby bez semene; ne však jako houby, kde je půda nejhůbenější; nýbrž, kde je půda Saturnu nejbohatší na ropu, tam se vyskytuje tento strom nejčastěji. Obyvatelé jej také obyčejně přesazují tak, že v době stínu urazí od kmene větvičku, a potom ji vstrčí někde do půdy tučné naftou, kde pak tato větvička hoří dál a tím také roste, jak zakořeňující se v zemi, tak i rozvětřující se nad ní. Oheň tohoto stromu o sobě nepálí, avšak působením svého velmi intenzivního bílého paprsku do jisté vzdálenosti hřeje, anebo spíše uvolňuje tepelnou látku, a tím jest také postaráno o tuto planetu v době jejího, stínu, takže se potom neochlazuje o mnoho více, nežli v době vlastního slunečního světla, neboť každá rodina si hledí nasázeti kolem svých příbytků a pozemků patričný počet těchto stromů, takže potom v době stínu netrpí ani chladem, ani nedostatkem světla.

Také u tohoto stromu povolejte na pomoc trochu své fantasie a shledáte jistě, že světlo nehledíc k velké nádheře tohoto stromu, má větší účinek, nežli všechno vaše osvětlení plynem, i kdybyste je mohli shromáždit na jedno místo, na zvlášť k tomu postavený maják. Věru, kdybyste zasadili takový strom na jednu z vašich hor, pak by osvětlilo nejen vaše město tak dobře jako 10 Měsíců v úplňku; nýbrž celý kraj zemský by z toho ještě měl dostatečný svit. Nyní si představujte, jak

by se tu teprve vyjímalo světlo mnoha tisíců takových stromů roztroušených v kraji. Jestliže vás za takové noci občerstvuje již vaše červené zlověstné ohnivé světlo, oč mnohem více by vás muselo občerstvovati takové mírné bílé světlo; leč takové stromy nejsou určeny pro Zemi, ačkoliv se na východě, a to v mnohých krajinách Kavkazu vyskytují podobné případy, kde netřeba člověku také nic jiného nežli vstrčiti do země rákos anebo jiný velmi pórovitý kus dřeva, a nahoře jej nějakým světlem zapáliti, načež pak také hoří jako pochodeň dále, aniž by se dřevo anebo rákos strávily, jenže s tím rozdílem, že tyto plameny jsou také červenavé a nevyš palčivé; a tím bychom vychodili pro tuto zemi školu stromů, a můžeme se tedy ještě povšechně podívati na keře.

Všechny keře mají tu zvláštnost, že nejsou tak nízké jako u vás, nýbrž tvoří jen menší, ale za to svého druhu velmi různé druhy stromů, a při tom všem jest nejnižší keř vzrůstem ještě vyšší a význačnější, nežli vaše nejvýznačnější stromy. Na této Zemi jest jen přes 12000 navzájem odlišných druhů. Každý druh má svůj zvláštní plod, kterého se však, až na četné obyvatele vzduchu, málo používá. Z těchto velmi četných keřů neměl by jeden keř, který se nejčastěji vyskytuje a který obyvatele také pečlivě pěstují, neměl by ujíti vaší pozornosti, protože se podobá úplně vaší olivě na Zemi, jenže s tím rozdílem, že tento keř jest také zde v každém ohledu mnohem větší nežli vaše oliva. Zralé bobule jsou tak veliké, že každá dá podle vaší míry jeden dobrý máz. Jestliže tedy na větvích takového keře uzraje nezřídka 20 až 30 tisíc bobulí, pak si tím již můžete učiniti pojem o bohaté žni oleje, jestliže k tomu ještě uvážíte, že na pozemku jedné rodiny se vyskytuje nezřídka několik tisíc takových olivových keřů aneb spíše olivových stromů. Nesmíte si ovšem při tom představovati rodinný pozemek zrovna tak malý, jako je snad u vás větší selský pozemek, nýbrž tak veliký, ne-li mnohdy ještě o něco větší, nežli vaše celé císařství; naproti tomu nesmíte si také nadmíru krásně utvářené lidi představovati tělesně tak malé, jako jste vy, neboť **velikost ženy** měří tam již **80 až 90 stop**, **velikost muže 95 až 135 stop**; a v tomto poměru jsou tu také jejich četná domácí zvířata. Jestliže nyní toto předem víte a znáte, pak vám také bude tím jasnější vše, co bude ještě řečeno o úrodné vegetaci, což, jak bylo již častěji oznámeno, bude v náležitém pořádku následovati: a proto pro dnešek Amen. -

Kapitola 6.

O bylinách a rostlinách na zemi Saturnu, - Obilí, zrna tohoto plodu. - Kultura této rostliny. - Zavlažovací bylina, - tekoucí sud. - Továrna na čluny a vozy. - Druh platiny. - Putující rostlina. O právu vlastnickém.

Co bylo pozoruhodné o keřích to jsme již v celku slyšeli a proto se nyní obrátíme k bylinám a rostlinám této Země. Tato země patří k nejhornatějším zemím této planety a má tedy také největší počet nejužitečnějších a nejléčivějších rostlin a všemožných druhů bylin.

Rostliny, jako jsou např. vaše polní plodiny, jako žito, pšenice, ječmen atd. zde nerostou, za to však je tu jiný a mnohem ušlechtilejší druh obilí, který vypadá téměř tak, jako u vás **kukuřice**, jenže s tím rozdílem, že tato rostlina vyroste 20 až třicetkrát výše nežli u vás; a její listy jsou často také 2 až 3 a 1/2 sáhu dlouhé, a dobře as 2 až 3 a 1/2 lokte široké, mají úplně blankytně modrou barvu, na okraji jsou lemovány na píd' jasnou karmínovou červení, a střední část, která je rovněž na píd' široká a ke špičce se až na jeden palec zužuje - vypadá zelenavě zlatá. Stonek, který je dole často tak silný, jako u vás kmen vyrostlého dubu, vypadá dole jako tmavě mdle leštěné zlato, a čím výše nahoru, tím je také jeho barva jasnější; koruna květu, která se nezřídka rozvětňuje v rozsahu 1 až 1 a 1/2 sáhu, vypadá právě tak jako u vás lustr z nejkrásnějšího brilantně broušeného křišťálového skla, a to proto, že se tam vše vyskytuje ve zvětšeném měřítku. Kdybyste však mohli ohledati u vás dobrým mikroskopem kukuřičný květ, zpozorovali byste téměř tutéž brilantovou hru bělavého pylu.

Plod této rostliny se sice podobá ve zvětšeném měřítku plodu vašemu co do tvaru, ne však co upotřebením a chutí; neboť tento plod tam poskytuje nanejvýš chutné pamlsky, a v tomto ohledu se podobá spíše vašemu tak zvanému ananasu, jenže s tím rozdílem, že, když tam plod uzrál, lze jednotlivá jádra zcela dobře uvolniti, a pak se také mohou ihned požívat, nejsou moučnatá, nýbrž šťavnatá, jako u vás vinná bobule. Jedna z těchto bobulí váží podle vaší váhy nezřídka 2 až 3 libry. Je-li na takové tak zvané palici často až 3,4 až 500 takových bobulí, a jediný keř vydá tam často 20 až 30 takových palic, pak si již můžete učiniti pojem o hojnosti mnohdy jedné takové sklizně; ale

kam ukládají obyvatelé tuto sklizeň? Vhodné nádoby jste již poznali při nálevkovitém stromě; v nich jsou tyto bobule uschovány a to z části bobule samé a z části jako vytlačená šťáva. Tento plod roste čtyřikrát do roka, jest nanejvýš zdravý a posilující a jeho šťáva občerstvuje velice srdce obyvatele Saturnu tak, ano ještě více, nežli u vás hrozen a jeho posilující šťáva.

Po odnětí plodu nechávají obyvatelé slámu na poli státi tak dlouho, dokud zcela nevyschla, potom pouští své velké tahouny a soumary na pole, kde stojí tato suchá rostlina; tato zvířata sežerou tu listí, ale stromy nechají nepoškozeny státi, načež je pak obyvatelé zvláštní pilou uřezávají a kládou kříž na kříž na poli v hromadách, které pak zapálí, čímž se pole pro další sklizeň plodu co nejlépe pohnou.

Toto pole potřebuje vlhké půdy, má-li se plodu dobře dařiti. Jelikož však zde v této zemi, jakož i často na tomto celém mírném pásu této planety nikdy neprší anebo jen velice zřídka, anebo padá rosa, a také prameny se na této zemi ne zrovna příliš často vyskytují, co tu dělají obyvatelé a jak zavlažují takové pole, které podle vaší míry má rozsah nezřídka 30 až 40 čtverečních mil? - Hledte, i tu jsem se již opět postaral o jinou pozoruhodnou rostlinu, která tu velmi znamenitě obstarává lopotnou práci se zavlažováním; tato rostlina se tudíž také pilně pěstuje.

Tato rostlina se tam nazývá „kanoucí sud“, a velice se podobá vaší polní tykvi, jenže s tím rozdílem, že tyto tykve dosahují nezřídka takové velikosti, že Saturňan má co dělati, aby viděl přes ně. - Rostlina sama se plazí často několik tisíc sáhů po zemi, má dobrý sáh v objemu, a vyráží z kořene v mnoha stech ramenech všemožnými směry. Její listy se podobají úplně listům vašeho tykvového keře, jenže jsou stonásobně větší a nejsou zelené, nýbrž zcela fialově modré, poseté samými stříbrobílými hvězdami. Stopka jest 2 až 3 sáhy dlouhá, oblá, o průměru nezřídka několika sáhů a je uvnitř dutá; ve stěnách vybíhá však nahoru mnoho tisíc rourek, které předně živí sladkou světlou šťávou list, a dílem však vystupují také jako kapalná tekutina mnohými póry podlistových špiček a tím zvlažují pod sebou půdu jako když ustavičně mírně dští; avšak vlastní zavlažování této rostliny způsobuje plod, neboť i když jen zpola uzrál, tu otvírá totiž v noční době na svém povrchu póry a nad povrchem zvláště k tomu utvořené rourky, kterými je pak jako z vodotrysku vyháňena daleko široko nasládlá čirá tekutina, čímž pak dostává půda každou noc pravidelné a dostatečné zavlažování.

Vy se otážete: Ale odkud pak bere plod tolik vody? Tu pravím vám, že tento plod jest pravým artézským studničním vrtákem, neb žene své kořeny tak daleko a tak hluboko, až se dostane k nějaké podzemní vodní nádrži; tu pak saje s největší horlivostí jemu svědčící vodu, a žene a vede ji jako lepší vodovod jako dobře vyčištěnou do všech možných směrů své vnější rychle stále rostoucí oblasti. A nemá tento plod mimo zavodňování žádného jiného účelu nežli jen toto zavodňování? Obyvatelé potřebují této tykve také ještě k něčemu jinému. Dozrál-li plod úplně, odřízne se pilou od stopky a dopravuje domů; zde se pak po délce prostředkem rozřezává, semeno a dužina se pak z něho vybírá, a semeno se ovšem používá k další setbě, a dužniny na krmení tamních krav, ovcí a koz; skořápka však, která má tloušťku jednoho sáhu, se pak suší, čímž se stává velice pevnou; vyschla-li úplně používá se spodní části obyčejně jako plavidla; horní části však, která je velmi rourovitá, se používá jako vozu a to velice prostým způsobem.

Uprostřed na obou stranách se provrtává díрка, kterou se pak prostrkává dobře opracovaná poměrně tlustá a silná náprava, na jejíž obou koncích se nastrčí dvě přiměřená kola. Rovněž tak se ještě provrtá vpředu druhá díra, kterou se pak prostrčí ojnice až k nápravě, na níž jsou kola; ojnice se pak upevňuje na nápravě hřbetem a v předu se opatří poměrně dlouhým a silným příčným trámecem; a takovým způsobem jest pak také již vůz hotov a to tím rychleji, když ještě předpokládáte, že kola se tam nevytváří uměním lidskou rukou, nýbrž také uměním přírody, a to jednou a touž rostlinou; neboť k tomu netřeba ničeho jiného, nežli kdykoli uřezati úplně oblou stopku právě této tykve, čímž se také již vždy docílí úplně pevného a hotového kola v průměru 3 - 4, často také 5 - 6 sáhů.

Je-li pak k příčnému trámci přivázán vůl, anebo pro nejrychlejší jízdu tamní tažný pes anebo tažný jelen, pak jest celý povoz úplně hotov a v takovém vozu mohou pak jezdit velmi pohodlně 4 Saturňané, kamkoli chtějí.

Tohoto druhu vozů se tu používá ovšem jen pro lehčí povozy; neboť mají také mnohem větší a těžší vozy, které dovedně staví ze dřeva a jako vy tak i oni je pečlivě pobíjejí velmi ohebným a pevným kovem, ne nepodobným vašemu železu, jenže jest mnohem pevnější a trvanlivější, a ne-rezaví jako váš kov, nýbrž podržuje ustavičně svůj povrch lesknoucí se jako zlato, a má barvu, jako u vás tak zvaná platina, kterýžto kov také u vás je smíšeninou čistého zlata a neryzího železa, kte-

roužto směs ovšem stěží kdy rozluští nějaký chemik cestou chemickou. A když jsme se nyní seznámili s těmito dvěma rostlinami, přejdeme k jiné nadmíru zábavné a zároveň také velmi užitečné rostlině.

Tato rostlina je pro vás přímo neslýchaná; neboť na zemi není vůbec nic podobného, neboť tak zvaný putující list, který se vyskytuje v Jižní Americe, není vlastně rostlinou, nýbrž zvířetem. Rostlina na této planetě, o které budeme uvažovati, jest zcela vážně putující a pohybuje se z místa na místo jako zvíře. Hybná síla jest v jejím kořeni, který vypadá asi jako velmi nemotorně vytvářená lidská noha, jenže ovšem nemá snad skutečných prstů a paty a dalších náležitostí nohy, nýbrž v celku jest to v pravém úhlu započatý as 10 sáhů dlouhý košťál, z něhož vybíhá na všechny strany mnoho chytlavých a sacích kořenů, které se téměř jako prsténky vinné révy všude zachycují, jenže s tím rozdílem, že se tam tyto kořeny pevně drží na jednom místě země, jen na tak dlouho, dokud nenaleznou dostatečnou potravu; stráví-li na určitém místě veškerou vlhkost, pak se opět vykroutí ze země, postupují dále vpřed a to tak daleko po zemi, až se opět dostanou na vlhké místo; pak se znovu horlivě zavrtávají do země, ovinují vlhké vrstvy země a jiné byliny a traviny a tímto ovíjením táhnou celou rostlinu za sebou, kterouž činností nožních kořenů vykoná pak takováto rostlina za rok podle vašeho počtu a vaší míry cestu nezřídka několik mil.

A jak tedy vlastně vypadá tato rostlina? Rostlina sama má 4 až 5 sáhů vysoký kmen, který již ve výši 1 sáhu vyhání haluze a větve, z nichž několik haluzí sahá všemi směry dolů k zemi a takto chrání celou rostlinu před možným převržením. Tyto haluze jsou obyčejně holé a bez listů; jen ony haluze, které rostou vzhůru v rozmanitém zakřivením od kmene; mají listy, květy a plody, což vše se podobá téměř vaší vinné révě, jenže list jest mnohem větší a jasně modré barvy, a spodní jeho strana jest poseta červenými bradavkami. Plod se však podobá úplně onomu druhu vašich hroznů, které jste pojmenovali „**Kozí cecek**“ (Gaisdutte); jenže jeho barva není modrá, nýbrž žlutá jako pomeranč; avšak je zpola průsvitný jako u vás bílé bobule hroznů. Rozdíl je zejména také jen ve velikosti, jelikož zde jedna má podle vaší míry nezřídka máz čisté šťávy a jeden hrozen má nezřídka 50 až 100 bobulí a mnohá rostlina často až 10 až 20 takových hroznů. Chuť tohoto plodu jest asi taková jako vašeho hroznu, který nazýváte muškátovým; jenže tento hrozen musí u vás úplně dozrát.

Hleďte, to je tedy ona pozoruhodná rostlina této planety, a vyniká tím, že nepotřebuje vůbec žádného pěstování, nýbrž pěstuje se co nejlépe sama stará se o sebe co nejzdárněji. Aby však u obyvatel této planety, a nevznikly vlastnické spory o tuto velmi oblíbenou rostlinu tím, že by mohla náhodou zamířiti za svého pochodu na sousedův pozemek neboť také zde se přísně zachovává právo vlastnické, sází ji obyvatelé většinou buď uprostřed svých pozemků anebo kolem svých dešťových stromů, kde pak zůstávají klidně státi a nehýbají se dále, jsou-li jejich kořeny opatřeny potravou; a jsou-li náhodou nuceny tu a tam putovati, nemohou pak ihned přeběhnouti na sousední pozemek, neboť ze středu takového pozemku by jim bylo poněkud za těžko překročiti daleké jeho hranice, jelikož, jak již poznamenáno, takový selský pozemek na Saturnu přesahuje svým rozsahem nezřídka dvojnásobnou velikost vašeho císařského státu.

Šťávy používají obyvatelé právě také tak, jako vy používáte šťávy hroznu. Tato šťáva jest ještě mnohem silnější nežli šťáva, které bylo již dříve vzpomenuť a také se neuchovává v dřívě zmíněných nádobách, nýbrž pro uschování této šťávy roste tam zvláštní lahvovitý plod, který není podobný plodu u vás, který vám rovněž poskytuje jako plod upotřebitelné nádoby, jakými jsou zejména vaše lahvovité tykve, jenže s tím rozdílem, že tamní lahvovité tykve by jistě zahanbily váš Heidelberský sud, neboť do takové láhvové tykve, vyrostla-li tam úplně by se vešlo zcela dobře 1000 vašich věder. Tyto láhvové tykve jsou tam také neobyčejně pevné, a jejich stěna má tloušťku dobrého půl sáhu a na spodku i celý sáh; jsou-li náležitě vyprázdněny, kteroužto práci tam koná známé zvíře, pak jest také nádoba hotova. Pokračování nejpozoruhodnějších a dalších rostlin a bylin jest uschováno pro příští sdělení; a proto pro dnešek Amen.

Kapitola 7.

O jiných rostlinách atd. všeobecně. - Rozdíly mezi tamními a zdejšími rostlinami. - Barva saturnsky modrá, - místo pozemsky zelená. Všeobecné mikroskopické krásy. - Jiné plody atd. - Léčivé byliny. - Pokyny o somnambule. - Kovové rostliny „Kirby“ - Slabá jejich ozdoba s chemickým u nás uměle vyvolaným „saturnským (olověným) stromem“. - Původ jména „Saturn“ - Tráva Saturnu modrá. - Luční květiny **bridy**. - Horský mech **firbi**. - Způsobnost vegetační na nejvyšších horských vrcholech. -

Jen o několika užitečných rostlinách, o nichž jsme se již právě zmínili, zmíním se ještě všeobecněji, neboť zmiňovati se zvláště a podrobněji o každé pozoruhodné, zde se vyskytující rostlině nedovolil by ani čas, ani místo, povážíte-li, že jest nám procestovati ještě 76 tak velkých zemí a několik set menších ostrovů, dále zcela velkou jak jižní tak i severní oblast ledovou, pak teprve mnohé ještě větší země Prstenu a sedmi Měsíců; proto se musíme všude dotknouti jen tohoto nejpozoruhodnějšího, a ostatní, co má více méně podobu s výplody vaší planety, přejíti jen náznakem, a tak jsou také v této zemi, o níž právě pojednáváme, nespočetné druhy všelijakých rostlin, které jsou dílem podobny všem rostlinám na vaší planetě, dílem také jsou opět zcela cizorodé anebo spíše této planetě tak příznačné, že podobné rostliny se snad nevyskytují na žádné jiné planetě.

Co se týče rostlin podobných rostlinám na vaší planetě, je celkový rozdíl jen v tom, že co do velikosti a bujnosti předstihují bez výjimky nezřídka stonásobně rostliny vaše, čímž pak také všechny ony nádhery, které zde pozorujete na rostlinách jen pomocí mikroskopu, jsou tam pak volně a bez mikroskopu velmi dobře viditelné ve vší své rozmanité nádhře. Druhý rozdíl jest v barvě, neboť místo zeleně vyskytuje se tu většinou ve všech odstínech svěží jasná modř, jako ve vaší Americe, kde také na mnohých rostlinách jest viditelná spíše modř, nežli zeleň, a zelená barva sama se blíží více modré, nežli žluté, kterážto barva jest vlastně nejdále od barvy života. Třetí rozdíl záleží pak ještě také v tom, že květ těchto rostlin je předně mnohem větší a hojnější, a jeho barevný lesk jest nezřídka znádherněn jakoby nějakým kovově leštěným prosvítajícím podkladem.

Co se týče plodu takovýchto rostlin, záleží také tu rozdíl v tom, že tam například zrno pšeničné anebo kukuřičné vyroste tak velké, jako u vás 100 anebo také mnohdy 1000 zrn dohromady, a že pak počet zrn je mimoto desetkrát, ba i 100 krát větší. Taková větší vydatnost jest však na této planetě nutná proto, že poloviční sklizeň značí tam tolik, jako kdybyste měli na zemi rostlinu, která by přinášela jen každých 15 roků plod, z kteréhož důvodu by byl také 10 let starý saturnský chlapec u vás již neobyčejně prastarým starcem. (Éterické léčivé aroma našich léčivých bylin jako například jalovce, bezu a jiné léčivé rostliny mají značnou část éterického aroma odtud.)

To jsou tedy podstatné rozdíly oněch rostlin na této planetě, které se vyskytují ve zmenšeném měřítku též na vaší planetě. Chcete-li probuditi poněkud vaši fantasi, vezměte k ruce jen pozemskou rostlinu, představte si u ní vše stonásobně větší, k tomu jinou barvu a všechny ostatní nádhery rostliny jakoby mikroskopem odhalené, tak si budete moci touto cestou učiniti zcela slabý pojem o vegetaci na tomto světovém tělese. Ale jsou tam zejména ve vyšších horských krajinách ještě mimořádně léčivé byliny, jejich ethericko-aromatické léčivé síly jsou tak silné a působící na velkou vzdálenost, že udržují stále při nejlepším zdraví nejen tamní obyvatele, nýbrž své léčivé působení rozšiřují éterem na vzdálenost větší nežli tisíc milionů mil, takže například váš jalovec, váš bezový keř a jiné ostnaté léčivé byliny mají odtud značnou část svého ethericky léčivého stromu.

O jednom druhu těchto tamních horských bylin musím se vám poněkud podrobněji zmíniti. Tato bylina se tam nazývá **hellatharianga**, což značí tolik, jako tisíci listový zlatý keř. Tato bylina tam roste přímo na holých skalách a má stonek nezřídka 3 až 4 sáhy vysoký, z něhož vybíhá obyčejně točitě kol keře na tisíc jasně červených protáhle vejčitých listů, které jsou nezřídka 5 až 6 stěeviců dlouhé a 2 mnohdy také tři stěevíce široké. Z okrajů listů vyrůstají na píd' dlouhé ostny, a to tak že je jich od řapíku až ke konci listu pravidelně sto, a tedy po obou stranách listu dvě stě. Tyto ostny mají zcela tmavomodrou barvu, a konec ostnu je vždy světlejší a osten, který na konci střední řádky vybíhá nejdále, má vpředu svazek ostnů, který je rovněž tak červený jako list sám; horní strana listu vypadá jako u vás do červena rozžhavené železo, anebo také žhavé uhlí do něhož se fouká, a vydává ze sebe také skutečně takový ohnivý lesk. Dolní strana listu jest však mimo to ověšena na půl pídě dlouhými vlákny, které procházejí od listu všemi duhovými barvami, takže se tím v určité vzdálenosti objevuje pod každým listem lesknoucí se duha, jejíž nádhery při přibližování ovšem přibývá, protože barevný lesk dopadá na oko vždy soustředěněji. Stonek aneb kmen rostli

ny vypadá úplně jako mdle leštěné zlato, a zdvihá se nad sféru listů často ještě na půl sáhu vysoko a objevuje se pak na něm několik často již odkvetlých květů a neustále dorůstajících pučících pupů. Tato květina nemá ničeho podobného s jakoukoliv květinou na vaší zemi; nýbrž vypadá tak jako kdyby byly na červené zlaté kouli v okruhu průměrně půl sáhu umístěny zcela dobře vytvářené lidské paže, jenže na každé paži vyběhá místo pěti nestejných prstů deset zlatu podobných, špičatých paprsků, takže to vypadá téměř tak jako kdyby někdo kreslil vztaženou ruku, a místo prstů namaloval půl slunečního kotouče, s deseti vybíhajícími paprsky.

Takových květinových lístků kolem jednoho takového poupěte je tam pět, a vybíhají z tohoto již zmíněného kulovitého poupěte přímo z pasu, takže půl koule jest ve květném kalichu. Ze středu této polokoule vybíhají dvě tyčinky, jedna v tloušťce poloviční mužské paže a druhá v tloušťce průměrně jen jednoho palce; tato tenčí jest samičí a ta druhá - samčí; samičí má barvu bílou a samčí růžovou. Obě vyčnívají z kalicha přes půl sáhu daleko a skládají se jaksi k zemi; ne však aby se jí dotýkaly, nýbrž jsou k ní jen nakloněny. Samičí tyčinka končí nazpět ohnutou nálevku, nad níž se ohýbá svým ústím tyčinka samičí. Samčí tyčinka pouští tu vždy občas kapku nejvonnější šťávy do nálevky samičí tyčinky; to jest zvláštní způsob oplozování této květiny; samičí tyčinka nasává pak tuto šťávu a tím rodí velmi silné semeno této rostliny, zatím co samičí tyčinka dostává tuto etherickou šťávu z lístků korunních a tyto listy pak zase ze zmíněných již listů kmenových. Co se týče barvy květů, jest list úplně bílý, bělejší nežli vaše lilie, polokotouč na konci místa dlaně na paži vypadá jako leštěný poněkud žilkovaný rubín; žilky jsou však jako zcela průhledné sklo. Tato květina anebo spíše léčivá rostlina kvete a roste za všech dob, takže jí není nikdy nedostatek; když si obyvatelé tu či onu rostlinu tu a tam vezmou, dorůstá na jejím místě rostlina mladá. V plném květu šíří kolem sebe takovou vůni, že si o tom nedovedete učiniti ani nejslabší představu, protože na vaší Zemi není nic podobného vonného, a vaše růže jest proti tomu pouhý zápach zetleliny.

Kdyby se takováto úplně rozkvetlá léčivá bylina jen jednou objevila někde na Zemi, byla by s to prudkostí své mimořádné vůně nasytiti nejpříjemnější libou vůní celou Zemi, jako je vaše krajiště; neboť kdyby tomu tak nebylo, jak by mohla aromatická léčivá síla takové květiny působiti i do dalekých planetárních oblastí? Ale že tomu tak je, můžete se jen zeptati nervově velmi slabé, duševně nemocné ženy spáče a ona vám bez obav řekne když se duševně uvede do vzájemného působení této planety, že pociťuje účinek takové léčivé byliny této, ač velmi vzdálené planety nicméně velmi blahodárně.

Obyvatelé této planety střeží tuto rostlinu co nejpečlivěji, a méně jí sbírají; neboť posilu z ní nacházejí hlavně v okolním vzduchu této rostliny; jen když tu a tam již velmi zestárla a je blízka vymření, což rozpoznají podle toho, že chlupy listů začínají běleti, tehdy se stává, že potom rozsévají símě po skalách. Símě této rostliny jest velmi malé, a podobá se spíše velmi libě vonícímu prachu nežli nějakému semeni, a tento prach je pak nasáván póry skály, načež se z něho tu a tam objeví taková rostlina.

Jen jednu věc jest ještě podotknouti, a to, jak taková rostlina zapouští kořeny na holém kameni. Děje se to takto : Po skále rozestře široko daleko kořeny, ne nepodobné vašemu tak zvanému lišejníku; z větších daleko vybíhajících kamenných kořenů se zavrtává nesčetné množství nejjemnějších vlasových kořenů do pórů kamene a drží kmen této rostliny přilepený na holou skálu tak pevně, že by síla žádného člověka nebyla s to odtrhnouti jej od skály. Jest nyní otázkou, co asi tyto kořeny sají ze suchého tvrdého kamene? Toto se děje vnitřní silou, která je zvláštním tavícím ohněm a projevuje se v malých, volném oku neviditelných elektrických jiskéřkách, které mají právě tolik síly, aby rozložily sousední atomy kamene v etherický olej, který je pak ihned nasáván kořeny, a pročištěnější přiváděn pak do stromu, do listů a květů a konečně do etherického semene. - Tu tedy máme nyní vše podstatné této nanejvýš pozoruhodné léčivé byliny tohoto světového tělesa. Vzbudte také zde poněkud svou fantasií a budete moci podle tohoto správného popisu dobře a řádně spolupohlížeti na tuto květinu a v duchu se rovněž octnouti u vytržení nad její léčivou silou a nádherou. - Ale toto není jediná léčivá bylina nýbrž jsou tu rozmanité byliny, které působí léčivě a blahodárně nejen na tuto planetu, nýbrž působí ethericky také na jiné planetární oblasti. Zejména hodné pozoru jsou tam všechny tak zvané kovové rostliny, zvané tam vulgárním jménem „**Kibri**“ neboť **touto vegetací dospívají tam obyvatelé Saturnu beze vší další chemické přípravy tavění ohněm a čistění k nejryzejším kovům, které se v nejnádhernějších rostlinných tvarech vyskytují v různých horských krajinách.** Jsou sice také u vás tu a tam buď zcela kovové anebo aspoň trochu kovu obsahující rostliny; ale nikde nenaleznete rostliny, jejíž kořeny, stonek a listy by byly zcela ryzí kov. Něco podobného můžete způsobiti uměle, zavěsíte-li tyčinku zinkovou do roz-

toku olova, čímž se pak vytvoří v krátké době tak zvaný saturnský aneb olověný strom; Co však vy zde jste s to uskutečniti jen s námahou uměle a to ještě k tomu v největší jednotvárné chudobně tam působí bohatě vybavená přírodní síla mnohonásobně bohatě a velkolepě volně bez nejmenšího přičinění lidské vědy, pročež staří mudrci nazývali tuto planetu **Saturnus**; neboť saturnus praví tolik měnivá hvězda, neboť **satur** téměř ve všech základních nářečích značí nasycení; a **nu**, **nur** nebo **nus** značí tolik jako oběžnice. -

Hledte, tak se daří věcem na této planetě, která je v každém ohledu **bohatě pozeňnaným světovým tělesem**. - Co se týče ještě dalšího vaší planetě odpovídajícího vzrůstu trávy, jest zde vzrůst také mnohem bujnější a velkolepější nežli na vaší planetě. Barva trávy jest vesměs modrá, ale přechází spíše do fialova. Semenní poutka, která se zdvihají často až dva sáhy vysoko nad zem, jsou většinou bílá, tu a tam také do zelena přecházející, a semenní klasy na stéblech jsou často světle zelené. Podle rozmanitých druhů trav jest pak také mimořádná rozmanitost jak ve tvoření klasů, tak i v barvě a podobě listů. Zejména vydatně jsou tamní pastviny co do nejrozmanitějších a nejnádhernějších květin; neboť jen na čtverečnou míli velké louce by byl vášnivý botanik s pouhým počítáním sotva za 50 let hotov.

Zejména pozoruhodné jsou tamní tak zvané **bridy**; jsou to druhy lučních květin, které mění za rok as desetkrát podobu, a kolikrát nejvyšší Měsíc Saturnu dokončí svůj běh a rovněž i ostatní Měsíce, tolikrát mění tyto rostliny svou podobu, a přijímají opět svůj dřívější tvar teprve tehdy, pokud přicházejí Měsíce opět do svého dřívějšího postavení, což se děje v jednom saturnském roce asi desetkrát; právě proto také mají ono již vyslovené jméno, které praví tolik, jako **měsíční květiny**.

Mimo všechny tyto druhy trav a lučních květin jsou tam ještě hodny pozornosti zejména mnohé druhy horských mechů, zvané tam **firbi**, neboť tyto mechy za slunečního světla doslovně pozlacují horské, stromy porostlé výšiny tak velice, že lze sotva na ně pohlédnouti. Tento mech vyroste v rozmanité obměně neobyčejně hustě, as na loket vysoko nad kamenitou půdu a vypadá celkem jako všemi barvami pozlacený koberec ze zlatého písku, provázený nejnádhernější líbou vůní hor; a horolezec ocitá se tam vždy v takovém půvabu libé vůně, jako kdyby někdo z vás přišel ve východní zemi na Libanonu do lesíku samých balzámových stromků, právě když jsou v květu, při kteréžto příležitosti je tam také každému sběrateli těchto květů kolem srdce tak, jako kdyby prodléval v nebeských předsíních.

O pohoří této planety a o výšinách byla již z počátku učiněna zmínka; jest jen ještě při tom poznamenati, že tam i nejvyšší vrcholy jsou způsobilé pro nějakou vegetaci, což je na vaší Zemi, pro nutně nízkou teplotu vzduchu nemožné. Také neprobíhají v tak nepřetržitých řetězových řadách, nýbrž stojí tu nad rovinou jako u vás na nějaké posečené louce hromádky navrstveného sena, a zvyšují se směrem do středu země vždy víc a více tak, že kdyby někdo vystoupil na zmíněnou již nejvyšší horu uprostřed země, mohl by se pohodlně dívatí přes všechny ostatní výšiny.

Skály těchto pohoří tu a tam se vyskytující nevypadají tak rozeklané jako u vás; nýbrž zdvihají se na té či oné straně hory jako přiřazené homole cukru, z nichž mnohé dosahují nezřídka výšky 30-40 a tak dále až přes sto tisíc stop; avšak zahanbí je takový úplně vyrostlý jehlanovitý strom, který vyháší svůj vrchol nezřídka také nad značně vysoké hory. Porovnáte-li, vám již známý údaj jeho s výškou nejvyšší hory, pak velmi brzy poznáte, že tento strom spíše by mohl býti nazván rostoucí horou; ovšem jeho výška se nemůže přirovnávati k výšce oněch hor, které jsou nezřídka vysoké tolik čtvrtí míle, kolik měří vaše hory sáhů. Tato země patří také k nejhornatějším zemím této planety. Přesto však má také velmi rozsáhlé roviny, které jsou všemi směry zbrázděny nejkrásnějšími klidně tekoucími řekami, které se vylévají do velkého moře Saturnu. Jak se jich používá a jaké rostlinstvo se na jejich březích vyskytuje, bude vám sděleno příště a tak pro dnešek Amen.

Kapitola 8.

Pobřežní rostlina „**chaiba**“, - Její oplozování. - Plod, - neponožitelná loď.

Když už jsme se již bavili rostlinami této země a zkoumali její rozmanité druhy stromů a keřů, bude nutno, nežli přejdeme k řekám a jezerům této země, seznámiti se ještě s jednou pobřežní

rostlinou, která se hojně vyskytuje všude na březích řek a jezer, asi jako váš rákos a jiné vodní rostliny. Jest to tak zvaná „**lodní mechovitá rostlina**“, zvaná **chaiaba**. Tato rostlina patří tam do rodu svlačcovitých rostlin, a patří tedy také do rodu tykví, jenže s tím rozdílem, že, kdykoli její postupně rostoucí stvol vytvoří nad povrchem země nějaký článkovitý úsek, zapouští na takovém místě do země mnoho bělavých kořenů, které pak vysávají z ní nové šťávy a síly, aby se tímto způsobem tím živoucněji a silněji mohla šířit všemi směry dál a dále, zejména podél břehů na zem této planety.

Jak vypadá tato rostlina, a jaké plody přináší, a k čemu se jich používá? Tato rostlina, přichází ze země nejdříve, vyráží velmi mocně téměř tak, jako vaše rákosí, kterého používáte k stavbě vašich zděných domů a zejména k tak zvané štukatuře. Kmen tam bývá nezřídka 15-20 sáhů vysoký, roste bez jakéhokoli listu jako nějaká zelenozlatá tyč; jen na konci má zprvu modrý pupen, který se poněmhu rozvíjí ve zvláštní květ, který vypadá přesně tak, jako kdybyste na nějakém oblém obe-lisku vztyčili v kruhu 10 vojenských praporů.

Tyto prapory se rozvinují od přímých, dva sáhy dlouhých, bělavě žlutých stopek a visí pak uprostřed plně šířky 4-5 sáhů vlajice s nich dolů. Tento květ, který vyrůstá z této dlouhé lodyhy má tu vlastnost, že tvoří jaksi o sobě již jeden druh plodu této rostliny, který proto také tak snadno již neuvadne, nýbrž zůstává léta pevným a trvalým.

Stonek sám, anebo vlastně spíše kmen, mající při zemi průměr nezřídka 1,2-3 lokte, jest uvnitř veskrze dutý, nicméně jest však pevný jako kov. Když tento stonek zpola uzrál, vyrážejí ihned na kořeni odnože, které se pak rychle a bujně začínají po zemi dále vinouti, a to rovněž také v poněkud bledší zlatozeleni. Z dále se vinoucího oblého kmene vyrážejí na každém kolénku na vysokých stopkách velké, široké listy. Stopka těchto listů jest světlazeleně modrá, oblá a dutá, délky nezřídka 1, 2-3 sáhů. List jest tupě vejčitý, a má délku 5 a šířku 3 sáhy. Jeho barva jest červená, jako vaše nejkrásnější růže; jen okraj listu jest v šířce as dvou loktů barevně lemovaný, takže vypadá jako u vás krásná, jasná duha. Povrch tohoto listu se leskne tak, jako zrcadlově čisté, leštěné zlato, a zejména v majestátní nádheře se lesknou jeho okraje. Spodní strana anebo spodní plocha jest zcela tmavomodrá, a ověšena vesměs na píd dlouhými jako nejkrásnější hedvábí vypadajícími chloupky, které se barvou podobají vesměs vašemu nejčistšímu indigu, jenže jsou poněkud jasnější nežli jest tato barva u vás. Řapík tohoto listu jest rovněž zelenožlutý, to jest tak, jako kdybyste potáhli leštěné zlato slabou zelenou barvou; jest zcela hladký a u kmene má nezřídka průměr 1-2 loktů. Kde však vyčnívá z kmene, obklopuje jej jakási špičkami opatřená koruna; jenže těchto vybíhajících špiček jest více a všechny jsou úplně oblé, a mají oslnivě bílou barvu. Asi u třetího kolínka vyhání pak na dlouhém a silném stonku pozoruhodný květ. Tento květ se podobá úplně velkému věžnímu zvonu u vás, který by měl na širokém okraji průměr 4-5 sáhů a nejdoleji, to jest v slabší uzavřené části, as 1 až 1 a 1/2 sáhu.

Tato květina roste ve všech svých částech úplně tak oblá, jako by ji vysoustruhoval nejlepší soustružník; rozeznává se od zvonu jen tím, že její široký okraj směrem nahoru jest posázen pravidelně k sobě řazenými, loket dlouhými špičkami na způsob hřebene. Květ jest jasně žluté barvy, špičky jsou však jasně červené. Ze středu tohoto zvoncovitého kalichu vybíhá přes okraj oslnivě bílý sloup dvakrát vysoký jako zvoncovitá květina i se špičkami. Tento sloup jest samičím prašníkem a špičky na okraji jsou vlastně samičí tyčinky této květiny. Dosáhl-li samčí prašík úplné zralosti, začne pak vysypávat svítící hvězdičky, které jsou pak přitahovány jako elektrické jiskry těmito okrajovými špičkami, a **tento děj jest vlastní oplodňování této rostliny**. Když oplodnění dostatečně pokročilo, vadne tento masivní květ a spadá beze změny tvaru s květnatého stonku, a tu se také často sbírá; neboť jelikož má pružnou polštářovou měkkost, používá se ho k všelijakým sedadlům a lehátkům. Špičky se však od něho odlupují, a pro jejich pevnost se jich používá jako jehel.

A jaký plod se tu objevuje? - Pravím vám, nanejvýš pozoruhodný. Neboť jakkoli by se vám to zdálo pošetilé, je tomu však nicméně přece tak, že se tato rostlina na konec objevuje jako **skutečná loď**; avšak nesmíte si mysliti snad jako vaše lodi, které se mohou potopiti i s lidmi a zbožím, což u těchto vyrostlých lodí jest naprostou nemožností, což brzy poznáte, až vám budou podrobněji vyloženy vlastnosti tohoto plodu. Tento plod se objeví zřejmě takto: Po odpadnutí květu, jenž bývá vlastně tak jako u vašich tykví, již nad viditelným plodem, začíná se plod o sobě velmi rychle a velkolepě vyvíjeti, a to tak, jako kdybyste si dali udělati z jemnějšího plechu velké vejce a pak je shora vtlačovati, avšak ne snad jeden pól do druhého, nýbrž jeden pás do druhého; ale tak, aby se vytlačená stěna nedotýkala dolní stěny, nýbrž aby mezi oběma stěnami zůstal ještě přiměřený prázdný prostor. Nyní přeneste tento tvar na náš plod, který právě také v této zmáčknuté formě

roste dále, a při úplné zralosti dosahuje délky nezřídka 30 - 40 sáhů a šířky 15 až 20 sáhů. Prostor mezi vtačenou horní a dolní stěnou měří obyčejně 1, 2 až 2 a půl sáhu. Když plod úplně uzrál mají tyto stěny každá o sobě průměr 2-3 lokte a větší pevnost nežli kov a při uzrání se pak oddělují od stopky, v níž vězí kruhovitě vlastní símě tohoto plodu. V plodu samém není zcela nic jiného nežli velmi jemný druh vzduchu, proto také lze tento velký plod tak snadno zdvihnouti, že jej může i dítě s nepatrnou námahou dostat z místa. Okraj tohoto plodu je opatřen zvlášť vypracovanou římsou, která vyčnívá nezřídka as 2 sáhy přes vlastní plod a vypadá asi jako u vás ploutve ryby; jenže je na všech stranách stejně paprskovitá a pružná a pevná, takže nikdo z ní nemůže tak snadno něco ulomiti.

Nuže hleďte: plod, jak jest, klade se ihned do vody a používá se ho jako nesnadno zničitelné lodi. Aby Saturňané mohli tuto loď na vodní hladině řídit podle libosti na všechny strany, používají k tomu dříve již zmíněné střední tyče, jíž řídí loď, asi jako vy říční čluny; jenže tato tyč má tu výhodu, že předně jest velmi lehká, a za druhé, protože jest dutá, není vůbec třeba, aby se jí naráželo na dno, nýbrž voda se stává sama proti-působícím dnem; neboť krychlový vodní obsah bývá téměř těžší nežli dutý prostor tyče, a tak voda sama vzdoruje nárazu této duté tyče, od níž se ovšem zmíněné již praporce napřed odřezávají a těchto praporců používají pak obyvatelé k tomu, aby je umístili jako ozdobu kolem okraje této přirozené lodi.

Jiný způsob pohybu záleží však v tomto: Vezmou totiž již dříve zmíněné krásné listy této rostliny a vytvoří z nich plachty a při tom nemusejí dělati nic jiného nežli že takový list i s řapíkem a se špičatou dole jsoucí korunou odříznou, a lepkavou šťávu jiné rostliny tak pevně slepí, že by jej ani vichřice vaší planety nebyla s to odlomiti. Hleďte, takovým způsobem je nyní loď hotova, a je s to v případě největší nutnosti nésti 10-20 Saturňanů; avšak Saturňané spojují pak uměle také několik takových lodí dohromady a dělají pak z toho **velkou složenou loď**, naproti níž by byly vaše řadové lodi pouhou dětskou hračkou; neboť na širších veletocích, jezerech a mořích se nezřídka navzájem spojuje tisíc takových lodí. Na těchto lodích se pak teprve provádějí velmi lehké opravdu divuplné krásné budovy, takže taková plující loď se podobá spíše významnému městu, nežli vlastní lodi.

Nyní máte vše o tomto pozoruhodném plodu. Probuďte také zde trochu svou fantasií, a budete při tom jistě co nejpříjemněji překvapeni. Jedno jest ještě dodatí, totiž barvu tohoto plodu; ta jest nanejvýš nenapodobitelná, neboť plod je šupinatý jako kůže štiky a také má podobnou barvu. - A pro dnešek tedy Amen.

Kapitola 9.

O lodních rostlinách. - Prvá povaha lodí Saturnu naproti lidem Země: tam se považuje každý za nejnepatrnějšího a **nejmenšího**. - Pohled na **vodstvo** této země. - Utváření půdy. - 4 hlavní veletoky této země. - Nanejvýš pozoruhodné zpětné pohledy do pravěku Saturna. - Postup tvorby nynější planety Saturnu. - Úvaha o rozmanitosti tvoření. - Další vodstvo Saturnu. - Oči saturnského člověka. -

Jelikož jsme se seznámili posledně s pozoruhodnou rostlinou této planety, zbývá nám zmíniti se dodatečně už jen nemnoho o ní, totiž jak hojně se vyskytuje, a kolik takových plodů dává jedna taková rostlina. Tato rostlina se vyskytuje u řek, jezer a hlavně na rozsáhlých březích moře neobyčejně často; a jedna taková rostlina přináší v jednom saturnském roce dvakrát plody, a to každá o sobě as 4 až 500 kusů. Avšak nikdo na této planetě, anebo spíše vlastně v této zemi nemá na ni správného vlastnického práva, nýbrž zde se praví, jak zní u vás starý právní výrok: **Primo occupanti fiat jus**. Kdo tedy potřebuje jednu anebo několik takových rostlin, jde a sklízí; a kolik sklídl, jest jeho vlastnictvím, a nikdo ho jemu neupírá, a to z toho nejvyššího mravního důvodu, že se tam považuje **každý za nejnepatrnějšího a nejmenšího**, což bude ještě dále při popisu lidí podrobněji vysvětleno; a tak nyní pohlédneme na vodstvo této planety a zejména této země.

V této zemi je několik tisíc velmi velkých a širokých veletoků, které téměř vesměs mají svůj společný původ v nejvyšší, dříve již zmíněné hoře, ve středu této země. Abyste však pochopili tuto možnost, nesmíte si úpatí této hory představovati snad tak malé jako úpatí hory na vaší Zemi; nýbrž musíte představití, že úpatí této hory pokrývá na všechny strany téměř větší místo, nežli vaše celá Evropa. Nyní zajisté dobře pochopíte, kolik pramenů by mohla pojmuti taková obrovitá hora.

Jelikož tato hora při vši své výšce a rozsahu tvoří téměř úplný kužel, který jest rozčleněn jen vám již sdělenými, tu a tam vyčnívajícími skalami, a také mnohými, vydatnými prameny vytvořenými příkopy. Jest zajisté také dobře pochopitelné, že prameny z takové hory prýstící musí téci do všech možných směrů a když dosáhly údolí a pak se podobně jako na vaší Zemi zvětší značnými přítékajícími prameny jiných hor, tekou pak klidně do světového moře. Rozdíl mezi řekami Země a řekami této planety spočívá předně v tom, že všechny mají stejně rychlý tok aneb vlastně spád, což má svůj důvod v tom, že tam nikde není tak zvané hornatiny; jsou tam jen hory, více méně široká údolí, a také rozsáhlé roviny, které jsou vesměs ve zcela stejné výši nad hladinou mořskou, a stoupání zemí počínajíc od moře k střední hoře činí všude stejně jen tisíc sáhů, a následkem tohoto mírného zvýšení musejí míti také všechny řeky stejně rychlý spád. Ze všech četných řek, a veletoků upozorním vás jen na **čtyři**, a to proto, že jsou největší ze všech těchto řek, a že svůj běh k moři mají tak přímý, jako kdyby bylo řečiště taženo podle šňůry.

Při svém vzniku jsou již větší nežli váš Dunaj při ústí do moře, a pak jim stále přibývá na šířce; když dosáhnou moře, jest každá tato řeka as 200 vašich mil široká; jenže od vašich řek a veletoků se rozeznávají tím, že jejich řečiště má vesměs stejnou hloubku; proto takový veletok není nikde hlubší anebo mělký nežli je ihned ve svém prvopočátku, to jest tam, kde začíná opouštět úpatí hory; neboť i když potom také přijme některé jiné prameny, tu se jen rozšiřuje, ale nikdy neprohluhuje.

Nyní si ovšem pomyslete, jak je to možné? - A Já pravím, není snadnější možnosti nežli je tato; neboť je-li podkladem všude vesměs stejně dále probíhající neporušená kamenitá půda, na níž je uložena stejně vysoká vrstva země, kterou ponenáhlu, anebo spíše od prvopočátku odstranila voda, jak by tedy za takových stejnorodých poměrů mohla nastati nějaká nerovnost v hloubce řečiště veletoku?

Abyste však tento vám nyní ještě poněkud nepatrný poměr co do stejné hloubky řek tím pozorněji zkoumali a důkladněji chápali, jest nutno zmíniti se vám poněkud o tom, **že tato planeta, při všeobecném, vám sděleném zničení světů, s kterým jste se seznámili při pádu Adamově, zůstala tak dalece, co z ní ještě zbylo, ve svém prvotním složení neporušena, jenže před touto dobou byla mnohem větší.** (viz. č.1)

Jak velká byla, ukazuje **ještě její nynější Prsten, neboť povrch vnějšího Prstenu** byl dříve povrchem této planety, avšak v této době byla jaksi vlevo a vpravo, anebo jižně a severně tak seříznuta, že tímto seříznutím byly jaksi severní a jižní čapka jako dvě **velké duté misky vrženy do nezměrného světového prostoru, protože na obou těchto částech posadil zlý had také některou hojnou zlou havět**; jen horký střední pás zůstal ještě čistý, proto byl také zachován na **stále trvajícím památném znamení, že velký Stavitel světů může zachovati také světové těleso, i když tu také již není ve své první planetární dokonalosti.** -

Rádi byste nyní asi věděli, odkud vzniklo toto nynější mnohem menší světové těleso uprostřed Prstenu? A Já vám nyní pravím, otevřete oči a uši dokořán, a **tím vrhnete** silný pohled netoliko na planetu, o níž právě mluvíme, nýbrž **na všechna světová tělesa.** Neboť toto nynější zemské těleso v Prstenu bylo tu **také již před seříznutím čepic**, jako by tomu také tak bylo u vaší Země, **kdyby mohla býti také tak zbavena čapek**; neboť také ve vaší **Zemi vězí ještě jedna menší a v této malé ještě jedna menší, které jsou navzájem spojeny jen buď vzduchem, vodou anebo ohněm**; neboť tato planeta Saturn jest vlastně **již střední koule, protože Prsten představuje již dvě koule, a to tam, kde jest úplně se nedotýkáje, rozpoltěn**; a tak máte u Saturnu jaksi příležitost, abyste pohlíželi na světové těleso jako takřka na jablko, které byste při středu rozřízli a viditelné tamtéž části vám ukazují vnitřní mechanickou konstrukci světového tělesa, jenže co se týče nynější planety samé, není ovšem viditelná až do středu; avšak zůstává vždy jeden a týž poměr, neboť také tato viditelná planeta jest rovněž dále napodobněna podle svého nitra a to v týchž poměrech, jaké jsou viditelné s povrchu nejzevnějšího Prstenu až k nyní viditelné planetě samé; ježto, kdyby byla opět zbavena čapky, objevil by se opět takto ještě Prsten pod větším, uvnitř kterého by pak mohlo opět býti úplně kulaté zemské těleso, rovněž tak se vznášející, jako nynější těleso v Prstenu velkém.

Zvýšíte-li jen poněkud své rozumové a citové síly, stane se vám toto víc a více jasné; zároveň však s toho také poznáte, jak snadno jest v Mé noci, takové světové těleso, je-li třeba, buď zmenšiti a nebo také zvětšiti.

Kdybyste mohli shlédnouti všechna světová tělesa v nekonečném tvůrčím prostoru, věru, došli byste k tvarům, které by váš duch v nejplnějším světle nebyl schopen s pochopením pojmuti; ne-

boť dovedete-li již vy lidé se svými nanejvýš obmezenými silami ducha dáti svým namáhavým výtvorům, značnou rozmanitost, budu toto zajisté i Já s to činiti ve svých velkých tvůrčích prostorech, a Má velká fantasie nebude snad v tomto ohledu, jak se někteří učenci u vás domnívají, jistě míti zapotřebí, jíti k vám do školy, a neshledá nutným dokonce snad spolu prodělávati nějaký tak zvaný estetický učební kurs.

Jak bohatý fantasii jest váš Tvůrce, o tom vám mohou podati, ovšem jen nejmenší a nejnepatrnější a nejhubenější důkaz již rostliny, zvířata a nerosty na vaší Zemi. Na našem Saturnu objevíte již něco rozmanitějšího a více ještě a **Já pravím ještě mnohem více v nějakém Slunci**; neboť jsou-li vám nad míru podivuhodné věci Saturnu, co byste řekli anebo co učiníte pro oči, kdybych vám dovolil pohlédnouti do Slunce! Avšak nyní jste ještě na Saturnu, a jest tu ještě velmi mnoho co viděti; a až se tu dosyta nadíváme, bude **vaší fantasii a lepší obrazotvornosti především zůsta-veno, zda se bude moci povznést ještě k něčemu vyššímu.**

Neboť pozor, začali jsme u Saturnu u č.1 a vy víte, že Já **vždy podávám na stůl lepší víno naposled**; ale ne tak, jako špatní hospodští u vás, kteří prvou sklenicí fantasie žíznivé hosty opojí a naposled jim předloží místo vína lepšího silně vodnatý ocet; proto pochopte dobře, co tím chci říci, pravím-li: Začali jsme tu u č.1 a proto pravím vám: Budete-li s naším světovým tělesem hotovi, pak se zajisté ukáže ve vaší fantasii a v lepší představivosti, zda je schopna ještě vyššího vzma-chu; **neboť u Mne vyšší a vždy vyšší až do nekonečna nebere konce**; není tu nikde třetího srovnávacího stupně, nýbrž všude je jen druhý stupeň; to značí: vždy stojí jedno nad druhým a jest jedno nádhernější nežli druhé, a nikde není něco nejnádhernějšího, co by **nemohlo býti předsti-ženo něčím ještě nádhernějším. Neboť Nejdosažitelnějším, Nejvyšším jsem jen Já Sám.** Až prozkoumáte leckteré ty nádhery světových těles, pak vám teprve bude dopřán nejsladší pohled do nebe a tento pohled rychlosti zničí úplně všechny ty nádhery, které vám byly ukázány na světo-vých tělesech. **Neboť mají-li Má díla nesmírnou vznešenost již v mrtvé zpevněné hmotě, jaká tu teprve budou v duchu, kde je vše světlo a život !**

Avšak nyní se opět vrátíme k našemu světovému tělesu, a změříme tu hloubku řek a jezer a tak také hloubku moří, a s touž měřící šňůrou mající délku vašich 500 sáhů všude dostatečně vy-stačíme: as 500 sáhů jest tam moře téměř všude stejně hluboké, jen k pobřeží se pravidelně stává mělčí a mělčí. Co se však týče hloubky řek, má jejich střední řečiště všude stejně 10 sáhů a u břehů je ovšem mělčí; jen k ústím klesají řečiště náhle tak, že se pak poněmhu vyrovnávají s všeo-becným dnem moře. Následkem jednotejnosti a stejné hloubky řečišť řek a veletoků stává se pak také, že každá řeka a veletok poskytuje užaslému oku téměř zcela hladkou zrcadlenou plochu, na níž se jako u vás ve velmi klidném jezeře co nejnádherněji zrcadlí sousední krajiny, což skýtá nadmíru nádherný pohled zejména v noci, když se v takových řekách zrcadlí všechna noční světla téměř neoslabenou září. Co se týče dále ještě zmíněných **čtyř hlavních veletoků**, dělí tuto zemi od této střední hory na 4 díly tak, že jest-li někdo na vrcholu této hory se nachází, může podle těchto čtyř hlavních veletoků spatřiti také zároveň končiny této veliké země. Ovšem vašima očima byste toho nebyli sto, ale saturnští lidé mohou to učiniti zcela dobře, jelikož jejich oko vidí již o sobě lépe nežli vy můžete viděti vašimi nejlepšími dalekohledy, čehož je také u nich nutné; neboť chce -li někdo prohlédnouti svůj pozemek, potřebuje také zdatných očí, které by byly téměř s to s nějaké vysoké hory na vaší Zemi za nejčistšího vzduchu snadno přehlédnouti, kdyby to bylo s nějaké ta-kové výšky možné, vaše celé císařství. Neboť tito lidé mají svou největší sílu v oku asi v tom po-měru, jako ji má u vás orel, již také on může s velmi značné výše spatřiti snadno již každou mšici. O dalších Vlastnostech těchto řek a jezer, jakož i moří příště, a pro dnešek Amen.

Kap.10.

Východní veletok s mnohými příbytky na stromech. – Lidé mohou choditi po vodě. - **Motorem** jejich ob-rovských lodí: **pevná vůle a víra.** - Přirovnání této síly se silou naší. - Naše parní síla atd. Přednosti obyvatel Saturnu: přímý styk s anděly a s Pánem Samým. **Zrcadélko – filosofů** (s poznámkou od Busche). Duchové země u obyvatel Saturnu. - Zkouška i Boží podstatě. - **Trojedinost** pravá věda Saturnů, s poznámkou od Busche a O.S.,o **Trojedinosti** (z č.1a)

Jeden z těchto 4 **hlavních veletoků**, který má spád přesně k východu, jest nejširší, a takřka nejo-bydlenější. Nesmíte si zde však mysliti, že snad jsou na jeho březích tak jako u vašich řek posta-

vena města a pevnosti; neboť na celé planetě nelze nikde něco podobného spatřiti. Nejznamenitějším příbytkem obyvatel Saturnu jest vám již známý strom, pod jeho četnými větvemi a kmeny bydlí celá rodina.

Rodiny jsou však děleny téměř tak jako u vás, jelikož jedna část bydlí v rovinách a zejména na březích veletoků, jiná část však obývá zase zejména jen pohoří. Jsou tedy břehy tohoto východního veletoku nalevo i napravo osázeny zejména mnohonásobně takovými stromy, pod nimiž mají rodiny svůj trvalý příbytek. Pravím **trvalý** příbytek proto, že takový strom tam ne **snadno neodumírá, nýbrž stále a stále roste a se zvětšuje** a to tak, že pod mnohým takovým stromem žije rodina, která svým rozvětvlujícím příbuzenstvem jest **nezřídka deset až dvacet tisíc hlav silná**.

Řeky, zejména však tato východní řeka, jsou tamním obyvatelům mnohonásobnou potřebou, a to podle tohoto pořadí: Předně všichni obyvatelé jsou velcí **přátelé mytí**; nezřídka se myje některý sedmkrát za den; za **druhé** plování jim slouží ke zvlášť posilujícímu obveselení; neboť jsou v tomto oboru vesměs velkými umělci na vodě, neboť včas potřeby nejen že plavou po hladině, nýbrž dovedou také velmi snadno **choditi** po vodě.

Proto tím snáze dovedou také prováděti všechny ostatní plavecké kousky, jako že se mohou zcela vodorovně položit na hladinu vody anebo mohou na hladině seděti, anebo podle libosti se na ní válet.

Chtějí-li se potopiti, dovedou to také; ale nejde jim to o mnoho lehčeji nežli u vás husám, protože jsou v poměru k Saturnské vodě o 40 % lehčí, nežli vy v poměru k vašim vodám; tento poměr můžete poznati již z toho, že saturnští obyvatelé se mohou také snadno udržeti volně ve vzduchu, zejména mládež; ale i starší mohou s největší výše bez poškození na těle seskočiti; avšak nedělají to příliš rádi, protože po takových vzdušných partiích bývají obyčejně zachvázeni závratí.

Za třetí bydlí rádi u vod ještě proto, že vody, jak již řečeno, vydávají ze sebe zvlášť nádherný svit; a **za čtvrté** tamní řeky vydechují zvlášť příjemně chladící vzduch, jehož jsou obyvatelé Saturnu neobyčejně velkými přáteli; a **za páté** bydlí na březích těchto veletoků kvůli svým domácím zvířatům které poznáme teprve později, aby se mohla snáze napájeti; neboť na horách nemohou býti větší domácí zvířata často ani chována pro nedostatek vody, protože prameny takových řek jsou spíše ve spodních částech hor, a vyšší části hor se pak musejí spokojiti s dešťovým stromem, a oním vám již známým zavodňovacím plodem; největší domácí zvíře spotřebuje však k uhašení žízně podle míry nezřídka as tisíc startin vody, což vám asi zní poněkud záhadně; avšak tato domácí kráva předstihuje vaše slony velikostí tak, že by vaši sloni mohli na jejím hřbetě velmi snadno lézt z místa na místo jako cizopasná zvířátka.

Právě pro mimořádnou užitečnost tohoto zvířete obývají však Saturnští lidé rádi břehy veletoků, řek a jezer, aby toto užitečné zvíře netrpělo škody; neboť má tu zvláštnost, že pije pětkrát více nežli žere, což vše bude přesně vyloženo teprve vlastně tehdy, až přijdeme ke zvířatům. Ačkoliv však zde lidé nestaví domů a měst, dovedou však svůj vám již známý stěnový strom tak ozdobně a uměle vypěstovati, že, kdybyste se tam mohly podívati na takové bydliště, jevílo by se vám nevýslovně krásnějším nežli největší město u vás, protože byste se domnívali, že tito obyvatelé staví své zdi z ryzího leštěného zlata. A **za šesté** bydlí ještě rádi na březích řek také pro svou nadmíru oblíbenou **lodní plavbu**; neboť plavbu nevykonávají tak velice ze zjištění nýbrž spíše pro zábavu a zdraví; a chtějí-li někteří mezi nimi navštívit jiné sousední vzdálené ostrovy a Země, potřebují ovšem nadmíru oblíbené plavby.

Vy se otážete: K čemu pak je obyvatelům Saturnu plavba, když mohou beztoho choditi po hladině vodní? Zde není uspokojivá odpověď těžká, neboť mohou choditi zcela dobře po hladině neobtěženi; ale jsou-li jen poněkud obtíženi, klesají ihned pod vodu, jelikož únosnost vody v poměru k člověku jest vypočtena jaksí navlas a dále, i když také mohou kráčet po vodě, jest tato chůze jen velmi pomalá, a jaksí též ostražitá a jest tu spojena se značným cvičením, ještě s větším, nežli je u vás bruslení na ledě; naproti tomu se na svých spojených lodích kloužou po hladině vody neobyčejně rychle, a to tak, že za vaši hodinu urazí velmi snadno cestu 50 až 56 mil; a přece nemají po ruce nikde parního kotle a také žádné lopaty, ani lopatníku, nýbrž hnací síla spočívá jedině v **jejich pevné vůli a v neochvějném víře**, z kteréhož důvodu obkládají pak také kola svých lodí známými již špičkami rostlin, které se pak jejich vůlí jaksí magnetizují, a následkem toho také táhnou plavidlo v tom směru, kde vůle plavců nasadila opačný pól vůle.

Hledte, takováto hnací síla jest nepochybně lepší nežli síla vašich hrozných parních strojů, kterými je přirozený život člověka vždy v ustavičném nebezpečí; a kdybych se nestaral ochrannými anděly, věru! Stalo by se uvolněnými vodními parami více neštěstí nežli doposud, neboť není nic

pošetilejšího, nežli když používají lidé přírodních sil, kterých ani dost málo neznají; neboť nestačí vědět pouze jen na základě zkušeností, že uvolněné vodní páry mají velkou hnací sílu, nýbrž musí se také vědět, co vězí za uvolněnými vodními parami, co to je, co vlastně způsobuje tuto velkou hnací sílu.

Mrtvé síly nejsou žádné síly, ale síly, které zde působí, jsou uvolněny živoucně; ale kdo ví, kolik síly mají uvolnění duchové ve vodních parách? Věru, kdyby nebyli drženi na uzdě zmíněnými anděly, pak by se velmi domýšliví strůjci pamích strojů dokonce žalostně brzy přesvědčili, na jak dutém základě spočívá všechn jejich výpočet; neboť **uvolnění duchové také jen z jednoho mázu vody by mohly v nespoutaném stavu v jediném okamžiku obrátiti v prach a popel celá pohoří**. Z toho můžete pak důvěřivě velmi snadno seznati, kolik nebeské ochrany tu vždy třeba, aby lidé až příliš často nešťastně nezahynuli v pošetilých podnikách -.

Hledte o takových bláznovstvích obyvatel Saturnu nic nevědí a přes to jsou neporovnatelně moudřejší nežli všichni přeucení bratři páry a vítězové nad mořem na vašem zemském tělese, neboť vedle mnohých předností mají také ještě tu neocenitelnou **přednost, že se mohou ve svém životě častěji se Mnou stýkati osobně, a tak také s anděly nebes**, čímž ve své sféře moudrosti a poznání i jen v krátkém rozhovoru více získávají, nežli vy všemi, často více než přehloupými, aneb podle vašeho slova - ani vývrhu lejna svině neodpovídajícími výplody vysoké učenosti, a pokračujícího vzdělání.

Neboť věru, všechn takový učený žvast není svým vnitřním obsahem ani dost vhodný a cenný, aby byl přijat do přírodní třídy výkalu vepře; neboť kde nějaká svině zanechala své výkaly, tam se ihned posadí mouchy, které v něm ještě naleznou **vhodnou pro sebe výživnou a živnou látku** a to je přece jen něco; ale co tady, zejména v oboru tak vysoce proslulé filosofie, přichází anebo se podává ze síní a síněmi lidmi, kteří se domnívají býti a se nazývají racionálními, ano nezřídka dokonce bohatými pravdou a duchovním životem, to, věru, stojí nekonečně hlouběji, nežli takové lejno vepře (v rukopisném originálu „Saudreck“)⁴.

Vydavatel ostatně také nesměl a nechtěl se považovati za povoláného ke změně anebo dokonce k jeho vynechání z ohledu subjektivního, pouze lidsko-duchovního, domnívá se však, že, jak v jiném tak zejména v ohledu „filosofie“, snahy (jako) takového **Windischmanna, Molitora, Franz von Baadera** a v jeho poslední době von Schelinga, nesmějí být jako takové před vševědoucím a pro hledajícím pohledem Pána pánů považovány a nazývány nehodny výjimky?

Při této příležitosti zmiňuji se vám také mimochodem, že duchové s vaší Země přicházejí nezřídka k obyvatelům Saturnu, což se jim také vždy dovoluje, zejména touží-li po tom, přičemž se pak Saturňané těmto domněle učeným duchům nezřídka na celé kolo smějí a vytýkají jim jejich neobyčejně špatnou víru, následkem které ani nevědí, že **Pán jako Tvůrce nebe a všech světových těles je úplně člověkem**; neboť toto ví nejvýš málo lidí, a také nejvýš málo křesťanů na Zemi, a činí si o **Mně** ty nejměšnější a nejnesmyslnější představy, protože u některých musím dokonce přijmouti všeliké podoby; u jiných musím tu být opět jako hierarcha, u jiných opět téměř nahý sedící na oblaku a držící v ruce kříž, obyčejně po pravici hierarchově; opět jiní si Mne představují v podobě létající holubice, přičemž se však musí vždy opět vznášeti nad dvěma spodními osobami, totiž nad hierarchem a nad nahým kříž nesoucím Kristem.

Opět jiní Mne dávají do všech tříd zároveň, čímž se pak stávám matematickým nesmyslem; předně, protože jsem znázorňován **ve třech osobách**, z nichž jsou jen dvě obdařeny lidskou podobou, jedna však jen podobou zvířecí; a tyto tři nestejnorodé osoby musejí opět představovati jen jednu jedinou Božskou osobu, skládající se z hierarchy, nahého Krista a z holubice, nevzpomínaje jiných pošetilostí v představě o Mně, kdežto na celém Saturnu není člověka, který by neměl o Mně jiné představy nežli je ta, že jsem zcela úplně člověk, jako jiný člověk, jenže s tím rozdílem, že **Já jsem nejdokonalejší člověk**, to jest **Člověk**, v němž jest úplnost Božství zosobněno aneb tělesně; anebo kdybyste tomu nemohli porozumět, obraťte se jen k hmotě, a ta vám řekne, **odkud** jest a **co** jest, a **již vám řekla**; protože vám nebude tak těžko porozuměti tomu, pochopiti to, co to znamená, že ve Mně, jako v nejdokonalejším Člověku jest úplnost Božství zosobněno aneb tělesně.

⁴ Poznámka co je to „Saudreck“ Výrok tento se bude zdáti sice mnohému formou výrazu velmi odpuzujícím a tvrdým. Nicméně je však co do smyslu výkalu v mnohém ohledu vesměs jen pravdivý. Vzpomeňte si jen na takové „Straussy“, „Feuerbachy“ a jejich ne zrovna nepatrné potomstvo až dolů, „ubohým hříšníkům evangelistům“ a „s nebe k Zemi domů se vracejícím“, a ono horní porovnání se objeví každému, kdo jen poněkud duchovně myslí a je s to porovnat, jako nejhluběji přiměřené.

Poznámka o Trojjedinosti

Po všestranné úvaze o předchozí zmínce o mnohonásobné jen tak spodobně představě a líčení Trojice Boží, vzpomněl si vydavatel duchovně a nanejvýš obdobně na větší spis již r. 1852 uveřejněný (č.1 našich spisů) a v něm na toto zjevení Páně: „Kdo Mne nezná, **jaký** jsem a **kdo** jsem, tomu by bylo lépe, aby o Mně nevěděl ničeho; neboť pak bych jej mohl oživit ještě tam v říši duchů; takto se však činí Mé pomoci neschopnými; neboť usmrcují v sobě život tím, že Mne v sobě ničí a tedy také usmrcují, a jsou to révy oddělené od vinného kmene.

Pravím však nyní, že **Já jsem Ten jediný věčný Bůh ve Své trojjediné vrozenosti, jako Otec Svým Božským, jako Syn Svým dokonale lidským a jako Duch vším životem, působením a poznáním. Já jsem od věčnosti láska a moudrost Sama.**

Nikdy jsem od nikoho ničeho nepřijal. Vše, co tu jest, jest ode Mne, a kdo má něco, má to ode Mne. –

Jest tedy podle toho zřejmé, že, co bylo dáno v úvaze jen mimojdoucí zmínce podle většinou běžného nazírání nemůže a nemá být proti **opravdové** trojici Boží, nýbrž jen pro ty falešné, nepochopené a takřka modlářsky představované a vyličované Trojici, - Také vydavatel tohoto spisu poznal a vyznal již před 10 lety a vyznává ještě dnes z míry vševědoucího, to jest nejvnitřnějšího, nejsvětějšího přesvědčení srdce a ducha, učení církve **o svaté Trojici věčně jen Jednoho nejvyššího Boha** jako hlavní a základní pravdu netoliko křesťanství ve veškeré křesťansky věřící církvi, nýbrž zároveň všeho toho, co v nebích jakož i na Zemi a na všech stvořených světech opravdu **žije, jest a bude** při čemž může být neméně poznamenáno, že toto nejdůležitější přesvědčení co do všeho duchovního jakož i přirozeně bytostného života lze od každého pravého přítele pravdy, svědomí a moudrosti co nejjistěji dosáhnouti, pokud především církev pod výrazem a výrazem „osoby“ chápe, myslí a vyrozumívá známou a pevně drženou Trojici Otce, Syna a Ducha svatého ne jako vedle sebe, nýbrž v sobě to jest ve **věčné a nekonečné duchovně nejživější nedělitelnosti**. -- A toto **přesvědčení**, jehož lze dosáhnouti jen **pokorou a láskou** ducha a srdce k našemu Pánu Ježíši Kristu, v jehož životnosti se od stupně k stupni co nejlépe poznává a podporuje svoboda ducha za pomoci milosti a moudrosti shora, - toto přesvědčení jest ve své úplné, niterně uzavřené pravdě **prvým a nejvyšším výsledkem opravdové víry**, ve spojení **s láskou a nadějí**. Jemu, **jednorozenému, prvorozenému a lidsky rozenému** Pánu pánů a Králi králů na nebi a na Zemi budiž za to chvála, velebení a dík nyní i na věky **Amen**.

Kap.11.

Kontrasty mezi duchy Země a lidmi na Saturnu. - Prvé místo pobytu duchů. - Veletoky Saturnu a život u východního veletoku, k tomu andělské zjevy a návštěvy Páně. - Romanticky severní veletok. - V krajině západního veletoku. - **Hudba Saturňanů**. - Krajina jižního veletoku, proslulá svým světelným leskem. - Ostatní obývané krajiny. -

Hleďte, přijdou-li obyvatelé Saturnu k mnohým nafoukaným duchům této Země s něčím takovým, tu se tiito rozzlobí a rozhněvají, a chtějí se s pomstou vrhnouti na Saturňany a násilím jim vštípati jinou víru; avšak obyvatelé Saturnu osvědčí se pak ihned nadmíru pokornými při tom však ve své víře nadmíru pevnými, takže je z toho duchům této Země pro jejich pýchu zcela odporné u srdce a nemohou to pak již ve sféře Saturňanů vydržeti, což je hned Saturňanům znamením, že se tací nezvaní hosté dobrovolně právě také ihned vzdálí.

Takovéto výjevy na tomto světovém tělese předvedu vám názorně teprve tehdy, až procestujeme jeho sněhové a ledové oblasti, kde se duchové zemřelých Saturňanů hlavně zdržují a působívají. Neboť **musíte věděti, že duchové každého zemského tělesa, zejména nejsou-li ještě úplně očištěni, se většinou ještě zdržují v oblasti svého dříve tělesně obývaného zemského tělesa**; avšak nyní nebudeme o tom ničeho dalšího mluvit, nýbrž obrátíme se k našim veletokům. -

Chcete-li si náležitě představit veletok, pak si myslete nedohlednou klidnou vodní hladinu, která se prostírá v přímé nezměrné čáře pro vaše oko daleko až k moři. Přimyslete si k tomu ještě takovou řeku téci v rozsáhlé rovině, která jest jen tu a tam přerušována pravidelnými vám již známými skupinami hor. Myslete si k tomu ještě tu největší, nejbujnější úrodnost těchto pobřežních krajin; představte si ještě všechny ty krásné zahrady se známými vám již alejemi zrcadlových stromů, jakož i celé nepřehledné lesy podél břehů těchto veletoků nálevkovitého stromu a všech

ostatních nejbujnějších druhů stromů, keřů, rostlin a trav; ano představte si ještě nadmíru zvláštní **zvířenu** těchto veletoků, a všechny ty velké nadmíru rozmanité nádherné **vodní ptáky**, kteří tu často v hejnech všemi směry poletují, nad rozsáhlou hladinou těchto veletoků a jsou vesměs podrobeni vůli člověkově; a přimyslete si ve své obrazotvornosti ještě k tomu, že se k rodinám, zejména na březích bydlícím, dostávají nezřídka nebeské postavy to jest **andělé** nebes a někdy, jak řečeno, také **Já Sám**.

Shrnete-li toto vše, pak si již můžete učiniti obстойný pojem o velké nádheře takové pobřežní krajiny veletoků, a jak již řečeno, třeba si zejména všimnouti veletoku na východ tekoucího s jeho rozsáhlými břehy; jen si nesmíte představovati, zejména co se týče rostlinstva, že by vše to bylo jaksi chaoticky jedno s druhým smíšeno, nýbrž vše v nejkrásnějším záměrném pořádku; neboť zde jest postaráno nejen o jediné zvířecí potřebu jaksi sem vrženou vegetací, nýbrž zde jest také Mnou již zcela dobře postaráno o nejlépe uspořádanou výzdobu, což jste již mohli poněkud seznati z popisu rostlin a veškeré vegetace.

Jak je však opatřen tento „východní veletok“, tak jsou opatřeny také všechny ostatní tři veletoky; jenže nejsou tak široké a také nejsou tak silně obydleny; přesto je také jejich nádhera poměrně ne menší, nežli u veletoku východního. Veletok, který se zde vlévá **na sever**, jest na březích větší tím, co nazýváte romantickým; neboť jelikož je tu jeho údolí nezřídka zúženo horami, jest pohled také ne vzácný, ježto na celé horské straně směrem dolů lze objeviti nescísný počet nebetýchých, oslnivě bílých skalních věží, zdobených nezřídka popsanou již léčivou bylinou; neboť zde jest především její vlast, ačkoliv se vyskytuje také jinde, jenže ne tak četně.

Také zde si představte také oživené břehy, jako u východního veletoku se vším co tam bylo řečeno, jen tak zvané aleje jehlancovitých stromů si tu odmyslete, protože se tomuto stromu dobře nedaří pro poněkud kamenitější půdu; tak máte dokonalý obraz také tohoto veletoku s jeho břehy.

Veletok, tekoucí na západ jest však proslulý svými četnými **harmonicky zpívajícími ptáky**. Kdyby vám bylo možno, strávit tu jeden večer, pak byste se takovýmto koncertem tak zhýčkali, že by vám pak vaše hudba připadala ne jinak, nežli jako u vás kuňkání žab v kaluži po nádherném koncertě, anebo po velké symfonii osvědčeného hudebního skladatele jako například. **Händla** atd.

Hledte, Já jsem tam také dokonce hudebním učitelem ptáků; a můžete být ujistěni, že kdyby vaši nejlepší pěvci mohli jen jednou slyšeti takového opeřeného pěvce této planety, jistě by se pak po celý svůj život neodvážili již zazpívat ani jeden tón.

N.B. Hudba jest také u obyvatelů této planety docela znamenitým statkem; nemají sice vůbec žádných hudebních nástrojů, ale jsou tím znamenitějšími pěvci, kterýmžto zpěvem Mne také znamenitě při své bohoslužbě velebí a díky Mně vzdávají; vše to vám bude vylíčeno při vlastním popisu lidí a jejich poměrů. -

Veletok, který se vlévá na **jih**, jest opět nadmíru proslulý svým vodním leskem; neboť povrch vodní se zde třpytí zejména za dne stále tak, jako u vás velké, krásné, dobře broušené diamanty, což pochází od toho, že tato voda jest, zejména na povrchu, neobyčejně čistá. Všechny vody jsou tam mnohem čistší nežli u vás voda z nečistšího pramene; ale voda tohoto veletoku jest tak čistá, že na jeho nejhlubším dnu lze uzříti každý předmět ve zcela neoslabeném světle, pročež se povrch, zejména při slabém vlnění, tak nádherně brilantově třpytí, že si o této velké nádheře nemůžete vůbec učiniti pojem; neboť duha u vás je v porovnání s tím něco nejvyšší sprostého.

Ale, co se týče **obyvatelstva** břehů tohoto veletoku, jest **nejchudší**, a to proto, že se zde nedaří rostlinstvu tak dobře jaksi pro příliš tvrdou vodu; voda je sice neobyčejně čistá, avšak tvrdší nežli voda ostatních veletoků, což je také již na vaší Zemi, kde také čím čistší a studenější vodu poskytuje nějaký pramen, tím je také tvrdší a neúrodnitější aneb spíše neúrodnující. Avšak proto si nesmíte zrovna mysliti, že břehy tohoto veletoku vypadají proto snad pustě; ony jsou přes to mnohem bujnější nežli nejbujnější břehy na vaší Zemi; jenže na této planetě jsou zejména za pobřežními krajinami veletoku východního.

A takto bychom tedy shlédli naše střední hory a čtyři hlavní veletoky. Při tom si však nesmíte mysliti, že toto jsou snad jediné obydlené a oživené krajiny této planety; nýbrž poněkud neméně obydlené jsou jak hory, tak i břehy všech ostatních řek, které proudí k moři dílem různých zakřivených, většinou se však také, jako u vás vlévají buď do čtyř prve uvedených hlavních veletoků, anebo také do jiných vedlejších toků. Zbývají nám napříště už jen tamní četná a velká jezera, jejich účelnost a nádhera, jakož i obydlenost jejich rozsáhlých rovných břehů; pro dnešek Amen.

Kap.12.

Jezera jako spojovací průplavy, krajina Saturnu pozorovaná s hory je mnohem krásnější nežli na Zemi. - Umění a příroda působí tam **rajsky**. - Zvláštní voda jezer, zkášlování jezer a jejich umělé využití. - Zbožnost volby atd. - Další půvaby jezer, obrovské labutě jako vodní tažná zvířata. - **Dobromyslnost a ušlechtilá mysl** Saturňanů.

Co se týče jezer, o nichž se mluvilo včera liší se zcela od jezer na vašem zemském tělese, která jsou u vás nepravidelně hluboko stojící nashromáždění vody, což je sice také na Saturnu, protože se tu poněkud prohloubených rovinách shromažďuje pramenitá voda, která proudí ze všech stran hor. Avšak tato jezera mají vždy mnohem mělké koryto, nežli řeky, a zřídka bývá dno jezera hlubší nežli nejvýše 4-5 až 6 sáhů což na Saturnu znamená velmi mělké dno; neboť každý člověk na Saturnu může takové jezero pro jeho nepatrnou hloubku velmi snadno přebrodit, takže mu voda sahá nad koleno sotva do poloviny stehna, mnohdy sotva ke koleni; ale přes to jest jezero opět dosti hluboké, aby mohlo úplně nositi známé již lodě. Jest nyní otázkou, co vlastně jsou jezera na této planetě? Nejsou v podstatě nic jiného nežli čím jsou u vás uměle založené průplavy; a takové jezero má tu nezřídka asi sto výběžků, anebo dosti širokých odtoků do různých jiných řek a to tak, že se takovými jezery lze po vodě zcela pohodlně dostat předně do všech známých čtyř hlavních veletoků a to tím, že je-li například mezi východním a jižním veletokem nějaké takové jezero, má určitě jeden nebo také několik výběžků do východního a rovněž také opět do jižního veletoku; právě tak je pak opět také nějaké takové jezero mezi jižním a západním veletokem, a rovněž tak mezi západním a severním veletokem a mezi severním a východním veletokem; a tak jest docíleno spojení po obvodě nejen snad jednou nýbrž stokrát. Jako se však uskutečňuje spojení pomocí takových jezer s hlavními veletoky, tak se ho také za druhé dociluje mezi všemi menšími řekami a veletoky, takže na této celé velké zemi není nikde řeky a téměř jezera, k němuž by se nemohlo dostati všude po vodě.

Tato jezera mají nezřídka značný rozsah, a nejmenší jest nezřídka tak velké, jako na vašem zemském tělese tak zvané Kaspické moře v Asii; jsou však některá, která mají mnohem větší rozsah, tak že by se mohla měřit s plochou Středozemního moře. Avšak takových velmi velkých jezer není zrovna příliš mnoho, a vyskytují se zejména jen na územích položených blíže k moři; ale menších jezer, zejména směrem do středu země jest velké množství; neboť na tomto celém velkém území není žádné jen poněkud rozsáhlé roviny, v jejímž středu by nebylo význačné jezero, pročež přenáherný pohled s nějaké výšiny je podle vašeho pojmu malebně tak krásný, že si na Zemi stěží dovedete představit; neboť i když jsou na Zemi tak krajiny jezerní, mají jezera nepravidelnější a jakýsi náhodný tvar, a rovněž taková jest také jejich okolí; tu hned nějaká zvětralá skála, tam zase lesnatá horská půda anebo špinavá rovina a podobné jiné ne mnoho významné věci neformně tvoří břehy hladiny vodní: ale ne tak je tomu na Saturnu; neboť zde mají jezera vždy více méně úplně vejčitý tvar, z něhož jaksi září na všechny strany ještě značně široké odtoky buď do jiných jezer, anebo řek a veletoků. A nyní si představte takovou klidnou vodní hladinu průměrně nejméně 10 až 100, 100 až 1000, 1000 až 3000 čtverečních mil podle vaší polní míry, pak si budete již moci učiniti pojem o velebnosti takového jezera. Přiberte ještě ty četné široké většinou přímosečné výtoky z takového jezera, a tak spatříte jeho velebnost v míře ještě větší, zejména vezmete-li v úvahu, že i takové výtoky jsou nezřídka 1,2,3, a dále až 40 mil široké; tehdy vám bude velebnost takového jezera ještě názornější; ale to není jen to jediné, co zvyšuje velebnost takových jezerních krajin; jsou to zejména břehy, které jsou kolem těchto jezer velmi silně zalidněny, a nádherná tamní vegetace se nevyvíjí nikde v tak velkolepé velebnosti jako právě na březích takových jezer; zejména jsou tu domovem známé vám již jehlancovité stromy, které zde nezřídka aspoň s vašeho hlediska, dosahují záhadné výše a svými vrcholy ční často nad značné hory.

K okrášení břehů pěstují obyvatelé velmi hojně přirozeným způsobem především známou lodní rostlinu. Za velkými poli, kde rostou a daří se lodní rostliny, pěstují a udržují rádi zejména tak zvané „stěnové stromy“, které tu nezřídka rostou do značné výše, přesahující dříve již uvedené stromy; neboť v některých pobřežních krajinách dosahuje zlatá stěna takových stromů často výše 500 sáhů. Toho tu tamní obyvatelé dosahují zvláštním uměním, a také roubováním; když totiž stěnové stromky vyrostli dva sáhy od země, odříznou je a naroubují připravené pruty stěnových stromků, a zamažou zemí, čímž se pak při pokračujícím vzrůstu prodlouží kmen tohoto stromu již o polovinu; a toto pokud možno často opakují, a tak ke zkrášlení pobřežní krajiny přivedou takový

peň k úžasné, dříve zmíněné výšce přesahující daleko obyčejnou jeho přirozenost. Za těmito stěnamy sází se také zejména tak zvaný sloupovitý „všehostron“, který již znáte, jenž svou neobyčejnou rozmanitostí přispívá nemálo ke zvelebování vždy více se zvyšujících pobřežních krajín.

Že ovšem také zde není téměř jiných příbytků nežli již známý prvý hlavní strom, bylo již při zalidnění pobřežní krajiny východního veletoku dostatečně vylíčeno tím, že jsem ukázal, že nikde není města ani pevnosti, ani jiné obytné budovy, nežli jedině tento strom; jenže o tomto stromu v pobřežních jezerních krajinách třeba ještě poznamenati, že velikostí a rozsahem o mnoho předstihuje ostatní rovné stromy, které rostou u řek, veletoků a také na horách, a tím také slouží za obytný dům sebečtetnější rodině.

Všechny ostatní stromy, byliny, rostliny a traviny jsou zde pečlivě pěstovány v neméně dobrém řádu; a tak se potom takováto pobřežní partie ve vlastním slova smyslu podobá dokonalému ráji. Ale nesmíte si zrovna představovat, že by v takových pobřežních krajinách stál všude na prst od sebe takový hlavní strom, který jest tam téměř jediným obytným domovem; nýbrž kdybyste chtěli cestovati od jednoho takového obytného domu k druhému nejbližšímu domu, hezky dlouho by vám to trvalo, nežli byste se dostali od jednoho stromu ke druhému; neboť nejmenší vzdálenost od jednoho stromu ke druhému měří aspoň 10-20 mil, mnohdy však také 50-100 mil, protože pozemky, jak již bylo z počátku poznamenáno, jsou tam nezřídka tak velké jako vaše celé císařství, a tu na jednom takovém pozemku roste zřídka více nežli buď jen jeden nanejvýš 5-10 takových stromů, které se rozmnožují jen tehdy, nemá-li rodina pod stromem již místa, pročež se pak sází na tomto pozemku další strom k obývání spřízněné přespočetné rodiny. Takovým rodinným přesazováním se pak také obývají pohoří což však Saturňané dělají neradi; neboť dříve nežli někdo zasadí svůj obytný strom na nějaké hoře, vynaloží vše možné, aby našel nějaké místo na břehu, aby zde zasadil svůj obytný strom.

Jen není-li jim to vůbec možné, jdou na hory, kde pak vyhledávají takové horské krajiny, které mají v blízkosti jeden nebo několik vodních pramenů, anebo kde se aspoň dobře daří dešťovému stromu, a zavodňovací rostlině; ovšem tam na horách nemohou již chovati velkou krávu, která by jim dávala přeslaské teplé mléko, za to se musejí spokojiti s méně sladkým mlékem častěji se tam vyskytující krotké **horské kozy**; a chtějí-li požívatí mléka velké krávy, pak jim nezbyvá ovšem nic jiného, než aby se odebrali ke svým příbuzným do roviny a zde buď výměnou za léčivé horské byliny, anebo za jakou vykonanou práci nabyli takového drahocenného mléka jakousi koupí nebo výdělkem.

Zde si potom naplní známé vám již nádoby, a jdou anebo jedou s nimi domů. Zajisté si vzpomenete na zmíněný vám již **vůz**, který se tu zhotovuje snadno ze známého vám již zavlažovacího plodu, kterýžto vůz se pak zve u obyvatelů rovin nezřídka, „**horská loď**“.

Ale ačkoliv takové stěnové stromy jsou podle vaší míry velmi daleko od sebe, jsou nic méně pro Saturňana dosti blízko sebe, protože Saturňan předně může vzdor velké vzdálenosti svým bystrým okem vždy velmi dobře rozpoznati obytný dům svého souseda; - a za druhé jeho dlouhé nohy jsou mu k službám tak, že může vzdálenost asi 10 mil s největší snadností uraziti za čtvrt hodiny; a je-li nějaký sousední dům odlehlejší, pak jede lodí. Jak rychle se tu daleká cesta již urazí, bylo již zmíněno při včerejším sdělení. - Zbývá jen ještě zmíniti se o tom, zda voda takových zemských jezer stojí anebo teče.

Již dříve bylo řečeno, že voda jezer není stojatá, nýbrž tekoucí ale jest tekoucí tak, že teče všemi možnými směry; jenže spád jest poněkud mírnější nežli na bezprostředních řekách a veletocích; avšak aby se náležitě rozumělo toku takového jezera musíte si jej představit tak, že voda takového jezera vytéká ze středu paprskovitě tolika směry, kolik má pobočných anebo postranních kanálů, pomocí nichž se spojuje s vodou buď ostatních jezer, řek anebo veletoků; také zde se musí činiti opět rozdíl. Do oněch kanálů, jimiž se spojuje s jinými jezery, teče voda tak, že například na levém břehu jezera se vlévá do jezera B; zde se vymění jakoby protáhlým vírem s vodou jezera B, činí na pravém břehu opět zpětný pohyb, takže plavec na levém břehu jezera A může plouti k východu, kdežto jiný plavec na pravém břehu jezera B se může dostat do jezera A po vracejícím se proudu vodním. Takový pohyb vod by vaši umělci vodního stavitelství stěží dokázali. - Co se pak týče výtoků, které vybíhají od jezera do řeky nebo veletoku, ty proti pohybu nemají, nýbrž vytékají buď od jezera do řeky, anebo také z řeky do jezera; to však proto plavbu nijak neztěžuje, protože všechny vodní pohyby jsou tam jen velmi klidné a nejrychlejší spádem se urazí za minutu ne více nežli 10 sáhů, při mírnějším spádu často jen 5 až jeden sáh a tento pohyb vody není

uskutečněn kvůli plavbě, nýbrž jedině pro pohyb samotný, aby vody nehnilly a tímto nepatrným pohybem ustavičně vykonávali blahodárný životní běh.

Velebnost takových jezer značně zvyšují mnohé bílé kamenné kužely, které se vyskytují často zejména uprostřed takových jezer a to z toho důvodu, že voda jezera jest uprostřed jaksi neklidnější a proto by také nejsnadněji přešla v hnilobu; aby se tak nestalo, jest o to znamenitě postaráno těmito kamennými kužely, na kterých činí voda stále malý příboj, tím se tře a probuzením elektřiny v ní sídlící; se opět občerstvuje; také jsou kužely nezřídka porostlé známou vám léčivou rostlinou, která pak svým neobyčejně vonícím éterickým životním vydechováním nekonečně občerstvuje povrch takového jezera; proto se také Saturňané velmi často plaví k těmto kuželům; zejména nádherně se vyjímají často celé skupiny tisíců takových kuželů. Kdybyste je mohli viděti, domnívali byste se často, že spatřujete na vodě jedno z největších měst, naproti němuž vaše Benátky byly by opravdovou dětskou hračkou; neboť takový kamenný kužel má nezřídka obvod 1,2 až 3 míle, a výšku 2,3 až 4.000 sáhů. Na takovém otupeném kuželu by bylo dosti místa, k postavení velkého města. A nyní si teprve představte skupinu takových kuželů a budete již moci učiniti pojem o velikosti takového jezerního kuželovitého města. Saturňané vynakládají také velmi mnoho píle na to, aby učinili ten či onen kužel svým dlátem obyvatelným; anebo vytesávají do něho schody až k vrcholu a na takto upravených kuželech se baví často celé dny. Velmi velké kužely bývají často vydlabávány tak, že se tím získá několik poschodí, která jsou obyvatelná; cestu k vyšším patrům docilují jakýmsi zvenčí kolem vytesanými okružními schody, po nichž se pak mohou, dostati do vyššího poschodí. K takovýmto příbytkům zpracovávají však jen kužely na nichž není rostlin; neboť porostlý kužel považují za jakousi posvátnou věc a domnívali by se, že by se zřejmě prohřešili, kdyby přiložili dláto, na takový kužel kdyby nebyli občas poučeni andělskými duchy, že takové jednání není naprosto žádným hříchem, za to však nemoudrostí⁵, kdyby chtěli nějakou takovou ušlechtilou rostlinu dlátem zahubiti, a tak nechávají obyvatelé Saturnu takové porostlé kužely ve vodě ze skromné moudrosti ušetřeny. - Špičky a hrany k obývání upravených kuželů se co nejkusněji zdobí všelijakými listy a vám již známými praporci. A tak taková skupina kuželů uprostřed klidné vodní hladiny vypadá neobyčejně nádherně i pro Saturňany. Vás by takový pohled na delší čas zcela oněmil. -

Co krásu takové vodní krajiny, anebo spíše vodního kuželovitého města ještě více zvyšuje, jsou předně četné lodi, které se tu zdržují, a tím udržují čilý rodinný styk; dále pak také mnoho velkých různobarevných vodních ptáků, kteří podobně jako labutě oživují vodní hladinu mezi těmito kamennými kužely, a svým rozmanitým **zpěvem** způvabňují rozsáhlé vodní partie. Nesmíte si však představovati tyto ptáky o velikosti vašich labutí, nýbrž zde jest takový pták často tak velký, jako malá loď; proto si také Saturňané, nezřídka pro zábavu sedají na hřbet takových lodních ptáků a nechají se tak po jistou dobu všemi směry rychle nositi. Tyto ptáky vycvičují Saturňané také nezřídka ve **vodní tažná zvířata**, a zaprahují je k lodím, načež pak taková cesta po jezeře vypadá podle vašeho výrazu zcela pohádkově, pluje-li před takovou lodí několik set takových ptáků a táhnou loď za sebou. Avšak taková plavba náleží také jen k zábavám, a neužívá se jí k styku obchodnímu; neboť Saturňan jest příliš soucitný ke všem tvorům, nežli aby jich používal k nějaké tvrdé službě, ježto beztoho všude vystačí **silou** své **vůle** a své víry. -

Tot' tedy vše o jezerech až totiž po zvířectvo a zejména po často obdivuhodně utvářená vodní zvířata, o čemž se začne příště. - Probud'te také zde poněkud svou fantasií a spatřete hojnost divů. To další bude vám, jak řečeno, sděleno příště, a pro dnešek tedy Amen.

Kapitola 13.

Zkoumání **všeobecné zvířeny**.- Na mořském břehu nebydlí nikdo pro skákavé vlny.- Příčina **přilivu** a **odlivu**, Prsten jako upravovatel.- Vodní hory a vodní víry.- Voda jest matkou zvířecího života.- Stupně **prvých řádů zvířat**: červy potom přechody, pak brouci, koryši měkkýši, plži.- **Modrý obrovský měkkýš**. Dopravním prostředkem jest tu síla vůle.

⁵ Podobně jako n e n í pro nás požívání vepřového masa anebo krve také **hříchem**, avšak jest nemoudrostí, N.B. máme-li jiná jídla.

Když jsme se obstojně seznámili se zemí, na základě všeho toho, co se týče vlastního utváření země, jakož i rostlinstva a vodstva, a jak se toho všeho dobře používá, obrátíme se nyní z říše elementární, metalické, sféry rostlinstva a sféry vodní, která jest prvním podkladem říše **zvířecí** k říši zvířat samých.

Dříve však nežli se ještě obrátíme k vlastním zvířatům bude ještě nutno pohlédnouti poněkud na pobřeží mořské krajiny, jako na hlavní pobyt nejrozmanitější říše zvířecí. Na vaší Zemi jsou většinou, až na řídké výjimky, mořské pobřežní krajiny částmi území nejvíce obydlenými; a to proto, že lze přes vodu a též i na březích vody snadno provozovati obchod a dopravu, za předpokladu, že mořské břehy nejsou snad na velké trati ze samých skalních útesů, anebo příliš písečnaté anebo bahnité. Ne tak tomu je však s pobřežními Mořskými krajinami naší planety, kde podle vaší míry aspoň na 40 mil do vnitrozemí nebydlí žádný člověk, a to z toho důvodu, že v takové nížině až na 40 mil do vnitrozemí není nikdo jist před náhlým zaplavením; neboť jako moře na vaší Zemi podrobena občasnému přílivu a odlivu, tím více je tomu u tak velké planety, protože příliv tu také stoupá v témž poměru, ano někdy i výše, v jakém je tato celá planeta a všechny věci k Zemi a ke všemu co je na ní. Pravidl jsem k nahodilé době zaplavení proto, že zaplavení nedosahuje na této planetě vždy stejné výše.

Důvod toho jest, že ještě 7 Měsíců má značný vliv na planetu samou, tu v dobách, kdy všech 7 Měsíců dostane následkem jejich nestejně rychlého pohybu, na jednu stranu planety, bývá tím tamní mořská hladina zdvižena více nežli obyčejně. Kde, jako u vás, obíhá kolem planety jen jeden Měsíc, bylo by ovšem nemoudré připisovati, příliv a odliv Měsíci, ačkoliv přesto vykonává nepatrný vliv; avšak tento celý vliv obnáší na Zemi při 6 **stopách přirozeného stoupání moře sotva jeden palec jako spolupomoc**, avšak při planetě jako je Saturn, znamená to však značnou položku nad přirozené zvýšení moře; neboť vezmete-li zde také poměrných 7 palců po odečtení všech ostatních řádně působících příčin dává velmi snadnou hodnotu 70 sáhů; a vezmete-li k tomu ještě obyčejné stoupanutí saturnské mořské vody v době přílivu o 60 sáhů, pak z toho ihned shledáte, jak mnohdy vysoko stojí voda mořská na pobřežních krajinách.

Kdyby nevykonával prsten nad mořem tak blahodárny vliv na vodstvo mořské, bylo by při takovém vysokém přívalu mořském postižena rovina a nížina až na 1000 a 1000 mil daleko: avšak následkem přitažlivé síly Prstenu nastává při přílivu tu zvláštní zjev, že mořská voda vnikne tam zřídka dále nežli 40 mil do vnitrozemí; neboť při přílivu tvoří moře pod prstenem hotové **vodní hory**, a tak se stahuje voda spíše do hor, nežli aby mohla vnikati příliš daleko do země.

Tyto vodní hory se velice podobají vodním smršťm u vás, jenže s tím rozdílem, že právě následkem přitažlivé síly Prstenu vzrůstají nezřídka do hrozného výšku 100 mil, a tato doba vysokého přívalu jest pak také pro plavbu naprosto nevhodná; neboť je-li loď uchváčena takovou rostoucí vodní horou, bývá zdvižena nevyslovitelnou prudkostí a rychlostí do výše a dosáhla-li nejvyššího vrcholu, bývá pak mrštěna takovou silou, že lze pak velmi těžko mluvit o nějakém šťastném anebo neporušeném návratu. Tu a tam bývá na mnohých místech navršení tak **mocné**, že sahá **téměř až k Prstenu**; leč to se děje jen nanejvýš zřídka; přes to však jsou tak již i nejnepatrnější nakupení moře plavcům velmi nebezpečná, protože při takovém nakupení činí voda moře vždy vám nepochopitelně rychlý vír anebo točič. Dostane-li se někdo se svou lodí do oblasti takové tancující vodní hory, bývá z počátku, kdy vír jde ještě pomalu, vytažen na vodní výšinu, a protože se točení vždy zmocňuje, čím výš a výše voda stoupá, stává se pak také, že nějaká sebou stržená loď bývá mocně daleko vržena, anebo bývá také mocí otáčející se vody snadno roztržena; neboť průměr takové hory i jen prostřední velikosti, obnáší na ploše nezřídka 20 až 50 mil, uprostřed často 10 až 20 mil a při vrcholu 1 až 2 míle.

Otáčení vody uprostřed takové hory má však již takovou rychlost, že vykoná cestu kolem za 4 až 5 minut, a na vrcholu dokonce za 1 nebo 1 a půl minuty.

Nyní si dovedete také již představiti sílu vrchu takové hory. Je-li loď právě někde na povrchu mořském, kde se právě pod lodí začíná tvořiti vrchol hory, jest to první pád, jímž pak bývá nějaká loď vržena do hrozného výšky nahoru; a přijde-li pak loď k vířivému proudu takové hory, bývá zdvižena k určité vodní rychlosti, a odtud ihned daleko mocně odhozena.

Nuže hleďte, to bylo nutno ještě uvést; před vysvětlením zvířeny; neboť předně je z toho patrné, proč jsou pobřežní krajiny saturnského moře neobytné, za druhé je zde v tomto velkém přírodním aktu ukázaná prvá produkce říše zvířecí; neboť tím nastává velkolepý akt páření, kterým atomická éterická zvířátka bývají pojmuta do vody, v níž se pak od třídy k třídě reprodukuje (znovu plodí) až konečně dosáhnou onoho stupně, který na vaší Zemi nazýváte obojživelníky, kterážto

zvířecí třída tvoří také na tomto světovém tělese řádný přechod od vodních zvířat ke zvířatům podzemním. A jest tedy také veškerá pobřežní země jaksi prvním stupněm, na němž dalším postupným tvořením bývají mořská zvířata na zem z vody samé jaksi přesazována a chceme-li tedy zkoumati zvířecí říši, pak musíme také začnouti náležitě zkoumati tam, kde vlastně bere svůj počátek.

Voda moře jest tedy prvním bydlíštěm zvířat. A jaká zvířata spatřujeme tedy nejprve v tomto světovém tělese a to v jeho mořských vodách? Tak tam jest již pořádek jako na Zemi. **Prvý** druh zvířat záleží tam v **nesčítném množství malých červíků, které jsou tak malé, že v jedné obyčejné kapce mají miliony dostatečné místo.** Druhý druh jest jaksi druh větších červů, které jsou již opatřeny dvěma rameny. Tito červi jsou již oku Saturňana viditelné. Takové zvířátko druhého stupně požije v jedné sekundě již mnoho tisíc zvířátek prvního druhu, a tím jejich život asimiluje zpodobňuje životu svému. **Třetí** stupeň jest druh podlouhlého šedého červa, velkého asi jako vaši octoví úhoři. Tento druh zvířátek jest velmi dravý a živí se oběma dolními třídami, a tím asimiluje jejich život k životu svému. **Čtvrtá** třída jest druh červa, který má dvě hlavy, a má již délku jedné čárky, a směrem ke středu se stává silnější tak, že se podobá rohlíku. Toto zvíře požívá jen své předchůdce; a příští třída po něm začíná se již o sobě rozeznávati pohlavím, kdežto u předchozích druhů žádný rozdíl v pohlaví ještě nenastává. Tento tvor jest následkem svých dvou hlav již tak zřízen, že spojuje v **sobě** jaksi samčí bytost, což je patno z jeho 2 hlav.

Další druh se skládá již z jakýchsi **čtyřramenných** červenavých **broučků**. Toto zvíře má tam již viditelnou velikost asi 2 čárek, a šířka těla půl čárky. Toto zvířátko jest mnohožrout neboť požívá v nesmírném počtu všechny své předchozí druhy, a tím si asimiluje jejich život. A tak přecházejí asi tisíc stupňů vždy jedno v druhé až konečně jsou přijaty v druh tamních **korýšů**.

Druhy **korýšů** jsou rovněž tak hojné, a vyskytují se nejprve právě také škeble a pak teprve plž. Mezi škeblovitými zvířaty jest tam především poznamenati velkou obrovskou škebli, která bývá nezřídka tak velká, že kdyby byla někde v moři na vaší zemi mohla by býti vším právem považována za ostrov o ploše 1 až 1½ čtvereční míle. Tato škeble jest však také posledním stupněm škeblí; její smrtí jest množství malých plžů, kteří jakmile se tu a tam odeberou do ní pro potravu, začnou naši ubohou škebli ze všech stran ohlodávati. Byl-li pak tímto způsobem tento měkkýš sežrán, bývá pak skořápka za přílivu a odlivu nezřídka vržena buď na nějaký menší ostrov anebo také na nám již známý břeh, načež pak nezřídka přicházejí sem obyvatelé Saturnu a sbírají tyto pro ně velmi drahocenné škeble, a přináší je do svých krajin. Tyto škeble pak bývají obyčejně upevňovány do země tak, že mezi obě škeble, aneb vlastně mezi obě skořápky škeble bývá zasázeno několik vám již známých dešťových stromů, kde se potom do těchto rozsáhlých škeblovitých nádrží co nejhospodárněji nashromažďuje voda od dešťového stromu.

Vnější strana takové obrovské škeble není zrovna zvlášť krásná; má tmavozelenou barvu; ale tím imponantnější jest vnitřní strana neboť vypadá právě tak, jako kdybyste povlékli leštěné zlato krásnou azurově modrou barvou; proto také taková vodní škeblovitá nádržka: je-li naplněna z dešťových stromů vyjímá se tam také neobyčejně nádherně, a v této vodě se Saturňané neobyčejně rádi koupají; předně, protože tato voda má nejvyšší čistotu, a za druhé, protože je také nasycena éterickou vůní, asi tak, jako u vás voní nardusový olej, který patří na vaší Zemi k nejvonnějším olejům.

Vy se asi otážete, a jak Saturňané dopravují takovou nesmírnou obrovskou škebli. To se tam děje zcela prostým způsobem; předně škeble není tak těžká, jak vy si to představujete, neboť zde pod Prstenem nejsou vůbec předměty tak těžké jako na nějaké jiné části buď jižní anebo severní šířky této planety; a tak se tedy stává že naleznou-li obyvatelé této planety takovou škebli, ihned ji svými mnohostranně umístěnými klíny a pákami otevřou, pak ji pečlivě vyprázdní, potom zase zavřou, a na konec koldokola všude otvory jakousi zvláštní vodní pastou zalepí; potom se svými loděmi vyčkávají na malý příliv, který pak tuto škebli zdvihne načež ji silnou tkanicí upevní k lodi, a potom začne plavba na některé řece do vnitrozemí takovou rychlostí, že si o ní nedovedete učiniti snadno pojem. Neboť právě při takových to příležitostech uplatňuje Saturňan svou nejsilnější parní sílu vůle; proto se také nesmíte diviti, že Saturňané dopravují nezřídka z jednoho místa na druhé předměty jejichž velikostí byste se zhrozili; což bude svým časem, jako také při mnohé příležitosti ještě zřetelněji ukázáno. - Příště budeme sledovati blíže říši zvířat a proto pro dnešek. Amen.

Kapitola 14.

Hlemýžďe; tyčovitý hlemýžď a jeho nádherný dům.- Jeho ne přítel na smrt.- Mečovitý rak, zlý jehlancovitý hlemýžď.- Zvířata jako stupně potencování u zmocňování duše.- Krásný kotoučovitý hlemýžď.- Jeho dobromyslnost.- Plž sedmerák , jeho tvary stavba, potrava, velikost atd. ; jeho chytání a používání (za dětskou světnici).- Úvahy o tom.

Po tétoprávě, popsané a vysvětlené obrovské škebli, přijdou pak jak již bylo řečeno, hlemýždi, to jest především ti, kteří se vyskytují ve vodách a pak teprve hlemýždi, co po vlastním způsobu života jsou pokročilejší, kteří se vyskytují na pevnině. Avšak ve vodách jest tam opět na tisíce druhů hlemýžďů, při čemž vždy druhy jsou navzájem uspořádány tak, že podle vašeho umělého názoru vzniká, v metafyzickém ohledu jeden druh z druhého. Lepší by byl, výraz kdybyste řekli v život rozmnožujícím ohledu.

Co se týče dřívějších druhů hlemýžďů, mají předně pro vaši podívanou vyhledávající oko příliš malý zájem, ačkoliv by bylo možno o každém druhu napsati nevyčerpateľné svazky knih: A za druhé byste, i při jen poněkud podrobném popsání nebyli s množstvím hotovi. Proto také, zdůrazníme jen ty poslední druhy těchto korýšů, které vás mohou zvláště význačně zajímati. A z důvodu zájmu pro podiv určití a vysvětliti vám pouze 5 posledních druhů.

Prvz z těchto 5 posledních druhů jest tak zvaný „**tyčovitý hlemýžď**“, památný zejména proto, že se závit tohoto hlemýžďe podobá protáhlému šroubu, který vypadá tak jako kdybyste dali svínouti 10 sáhů dlouhou tyč v šroub, anebo ještě lépe jako kdybyste kolem této tyče ovinuli dlouhé lano tak, že by se pevně přiléhá jeden závit k druhému zdola až nahoru; jen si nesmíte představovati tyč snad příliš tenkou, nýbrž pouze tak, že má dole při nejsilnější straně průměr 5 stop, a pak se zašpičatuje a vtom poměru se stávají také závity vždy řidší. Na vaší Zemi byste mohli takového hlemýžďe nazvati spíše jakýmsi druhem vinutých obleků; název tyčový hlemýžď je zde dán proto, že toto zvíře tak nazývají Saturňané. Jeho barva značí jest opravdu nanejvýš obdivuhodné krásy; neboť na silnější straně jest úplně červená tak jako kdybyste touto barvou povlékli jemné leštěné stříbro. Směrem ke špičce stává se však tmavější červená, s tímž kovovým třpytem, takže se tu vystřídají všechna růžová zbarvení od nejbělejší a ž k nejtmaší červení. Avšak jedinečnou nádhrou tohoto hlemýžďe je netoliko tato barva, nýbrž ozdoba závitů; neboť protáhle vinutý břšní pás tohoto hlemýžďe jest veskrze tak zdobený, jako kdybyste jej v nejkrásnějším pořádku ozdobili vždy většími a většími perlami, a příkop mezi břšními závity jest pak ozdoben zlatým pásem, který o sobě obsahuje podle vašeho výrazu ještě nejkrásnější figurace arabesek. Takový jest tedy dům tohoto hlemýžďe. Zvíře vněm bydlící jest méně zajímavé, neboť sestává pouze z pohyblivého čer-va, opatřeného sedmi choboty ke žraní aneb sání. Jeho potravou jsou malí plži, jakož i nejmenší škeble, které toto zvíře s nejspodnějším savým chobotem uchvacuje, potom drtí, a pak tuto rozdr-čenou potravu strká do tak zvaného chobotu na žraní; s ostatními dvěma choboty krouží pouze kolem sebe, zda by nebylo něco k žrádlu a zda se snad také nepřibližují k němu nějakí nepřátelsky smýšlející sousedé. Je-li tomu tak, pak se toto zvíře stahuje ihned zpět do svého krásného domu a ihned uzavře východ světle bělavou kůrou; avšak často mu tato opatrnost nic neprospěje, neboť jeho nepřátelé tvoří jakýsi druh mečovitých raků, který bude popsán později, tito nepřátelé brzy tuto kůru prorazí, a pak vniknou jako lupiči do domu tohoto zvířete a požirají toto ubohé zvíře ponenáhlu až do poslední kapky, avšak tito raci stávají se pak opět sami lupem jiného většího hlemýžďe, o němž bude ihned řeč.

Obyvatelé Saturnu shromažďují tyto skořápky tyčovitých hlemýžďů a zdobí jimi nezřídka zahrady, mnohdy však používají těchto hlemýžďů k vodovodům. Kde voda pramení na nějaké značné výšině tam jí schytávají ústím ulity, na takové části špičku stlukou a tak zde proudí voda přirozeným způsobem značnou prudkostí ven pod tímto ústím nasazují opět druhou ulitu s širokým ústím atd., takže tímto způsobem vedou pak vodu nezřídka na mnoho mil podle libosti někam dolu s hory. Že takový vodovod není na pohled nezajímavý dovedete si asi představit.

Další druh hlemýžďů, jest tak zvaný „**jehlancovitý hlemýžď**“; jeho zbarvení jest zcela jednotvárně travnatě zlatozelené, a břšní pás jest poměrně zdoben velkými sněhobílými vejčitými plochami, jejichž okraj je lemován jako kdybyste zarámovali takovou alabastrovou tabuli do poměrně leštěného zlatého rámu. Hlemýžď jest velmi veliký, a kdybyste jej postavili na široké stráně někde zde na Zemi, zahanbil by svou výškou značně váš Stadtschlossberg. Zvíře v tomto domě sídlící, vypadá barvou zcela tmavošedé, a má jako nějaký nesmírně velký slon nadmíru silný daleko kolem

sebe sahající chobot, po jehož obou stranách jsou vystrčeny dva jiné slabší choboty, na jejichž nejzevnějších koncích sedí ostře vidící oko; co nejnižší vyvěšuje tento hlemýžď v případě cestování po hladině mořské také dvojici bělavých a silných vesel, pomocí nichž je pak s to konati na povrchu moře dosti rychlý pohyb. Když takto jede po moři, má svůj dům obrácen na hory, takže takový plavoucí hlemýžď vypadá v určité vzdálenosti jako pyramida plovoucí na povrchu moře.

Tento hlemýžď jest dosti zlé povahy a napadá také lidi které svým chobotem ovíjí, rozdrťí a ihned strčí do široké tlamy. Avšak Saturňané znají velmi dobře jejich chování a proto vychází-li na lov jsou vždy ozbrojeni, mají dobrou smyčku a čekají s ní na dosti rychle pospíchajícího plže vrhnou pak smyčku kolem jeho daleko čnicího chobotu, rychle ji zatáhnou a plž je pak pro vždy chycen; neboť ježto tento plž je tu již dýchajícím zvířetem, a vdechuje chobotem, proto také nemůže-li již dýchat, velmi brzy zmirá.

Obyvatelé upozorují jeho úplnou smrt tím, že začne vypouštět z hlavy bělavou šťávu; neboť tato šťáva jest pak již znamením vnitřního ihned začínajícího rozkladu.

Obyvatelé Saturnu sbírají tuto šťávu velmi horlivě pro její neobyčejnou vůni která předstihuje neporovnatelně vaši ambru.

Přestal-li pak takový plž vypouštět ze sebe šťávu, pak pustí opět celého plže a ihned se nalezne mnoho mořského hmyzu, který v několika dnech takového plže zcela sežere to jen až na tvrdou skořápku, která je u tohoto plže velmi pevná a masivní, takže při širokém ústí bývá, skořápka nezřídka 4-5 sáhů tlustá. Je-li tímto způsobem skořápka vyprázdněna, pak jí Saturňané vytáhnou z moře a to v době odlivu a pak bývá, dopravena na své místo tímž způsobem jako ona velká škeble.

Tento plž se živí zejména již dříve zmíněným druhem mečovitých raků, jichž jest spousta nejrozličnějších velikostí; avšak větší není žádný z nich nežli tak zvaný mořský rak u vás, menší však se toto zvíře často vyskytuje, a často tak malé, jako u vás asi kobylka. A kdy koná tento druhý **jehlancovitý** plž takový hlavní lov na mečovitých raky? Tento lov nastává, když tento rak jest často právě co nejpečlivěji zaměstnán, aby sežral zmíněného již tyčovitého hlemýžďe. Přijde-li jehlancovitý plž na ulitu tyčovitého plže naplněnou takovými raky, ovine ji svým chobotem a potom se odebere sni ke břehu, načež položí tyčovitý dům plže širokou stranou mimo vodu; když jdou raci mimo vodu, začne jeden po druhém z hlemýžďe vylézati, při kteréžto příležitosti bývá také jeden po druhém neodvratně požírán. A tak tito raci jsou jaksi třídou zvířat sbírající život, pomocí něhož pak zmocněný život jednoho mezi plže přechází zmocněně do života jiného plže; a tak jest mezi každým větším druhem zvířecím druh menší, který se chová vůči dřívějšímu velkému druhu nepřátelsky, ale následujícím větším druhem bývá ihned zase jako chutné jídlo.

Třetí druh zde se vyskytujících mořských plžů jest tak zvaný **kotoučovitý plž**. Tento plž se velice podobá vašemu tak zvanému plži nautilus; jenže váš plž nautilus jest ovšem předně nepozorovatelně menší, a za druhé jest v poměru k své oboustranné, plošině mnohem tlustší nežli tento kotoučovitý plž na naší planetě Saturnu k své plošině. Kotouč tohoto plže má nezřídka průměr 100 - 120 sáhů. Tento plž se nachází zejména v době přílivu na dně mořském, v době odlivu však pluje vždy na jeho povrchu.

Leží-li na dně moře, vystrkuje dlouhý chobot daleko nad hladinu vodní, aby nabral dechu a tím bývá velmi snadno zjištěno jeho postavení, při kteréžto příležitosti bývá pak také obyčejně chycen; Rozumí se samo sebou, že jen v době středního přílivu; neboť v době bouřlivého přílivu; se neodvážá žádný Saturňan na moře. Snad si asi pomyslíte, proč tento plž nebývá chytán spíše v době odlivu kdy pluje na povrchu mořské hladiny; avšak tehdy toto zvíře nelze vůbec chytati předně, že pluje po hladině mořské, neobyčejně rychle, a nemůže tedy být snadno dohoněno, za druhé však i kdyby mohlo být dohoněno, nemůže nikdo tento kotouč uchvátiti, protože tento o sobě jemný plž při nejmenším dotyku stáhne ihned všechny své končetiny, a pomocí do vody zasahujícího vesla se začne tak rychle otáčeti, že se nikdo neodvážá tohoto rychle se otáčejícího kola dotknouti.-

A jak vlastně vypadá, tento pro vás zajisté nadmíru pozoruhodný plž. V pravdě vám: Kdybyste se ponořili do všemožných sebe podivnějších fantasií bude vám přesto naprostou nemožností, učiniti si jen nejslabší obraz o kráse tohoto plže, z kteréhož důvodu se Saturňané také snaží tohoto podivného plže zmocniti nezřídka i s mnohým nebezpečím bojujíce.

Tento plž tvoří co do svého domu dokonalý kruh; neboť ústí se podélně vytrácí a jest umístěno na plochý přední závit tak, že zaujímá asi třetinu celého kruhu, a otvor, tento kotoučovitý plž svým tělem a podivnými končetinami libovolně vyčnívá, jest sotva něco přes půl sáhu široký a ná-

levkovitý okraj tohoto podélného ústí jest všude náležitě a jemně zaobalen tak, že celému domu ne jenže nedodává rozervaný anebo nedokonalý, nýbrž nadmíru nádherný povznášející vzhled.

A jak tedy vypadá tento dům? Hleďte a ve svém nitru také žasnete. Tento dům má co do zevnějšku nádherný vzhled, jakoby jej nějaký nanejvýš umělecký klenotník nadmíru rozmanitě dobře uspořádal danými nejrůznějšími druhy nejušlechtlejších kamenů, obložil; běží tu kolem řada, jakoby to byli samé diamanty vážící každý libru; přiléhá k nim řada skládá se rovněž opět ze samých rubínů stejné váhy, jiná řada opět ze samých smaragdů, a tak dále všemi 12 stupni hlavních drakohokamů. Mezi každou takovou obrubou kamenů jest volný prostor, který vypadá jako široký zlatý pás; v tomto pásu jsou ve zcela vyvýšené formě umístěny překrásné výkresy, které zobrazují věrně jaksi obrazně celý předchozí součet zvířecích druhů, jejichž veškerý život jest spojen v tomto plži.

Konec plžova domu uzavírá zpříma se tyčící, z malých sáh vysokých zlatých sloupů se skládající galerie která vypadá tak, jakoby nějaký dovedný sochař zhotovil kolem tohoto kola, aneb kolem takového kruhového pozemku zábradlí, jehož tyče by byly uměle zhotovené z malých tyčovitých plžů, spojené nahoře samými jemně vinutými oblouky. Tyče jsou zabarveny do zlata jako tyčovitý p1ž sám. Vinuté oblouky pak jsou tak dobré, a pravím zde lepší nežli, ryzí nadmíru jemně leštěné zlato. Nad každým obloukem jest uměle umístěna forma jehlancovitého plže v malé podobě a barvy jemu vlastní. Zábradlí se jen v místě, vyústění plže ponenáhlu snižuje a přestává zcela na místě, kde toto zvíře vystrkuje ze sebe své hlavní okončetiny s přerušením na místě asi 5 sáhů dlouhém.

Tak tedy vypadá horní plocha tohoto plže. Postranní stěna, jak již bylo poznamenáno asi tři sáhy tlustá, široká aneb vysoká vypadá právě tak jako kruhovitá kolonáda se sloupy as 2 sáhy dlouhými. Sloupy jsou veskrze oslnivě bílé a nemají snad podstavců a hlavic, nýbrž tyčí se přímo od dolní vybíhající plochy k ploše horní. Pozadí však za bílými sloupy jest jasně zbarveno, a podobá se úplně duze. Podélný kanál a nebo spíše podélné ústí plže jest úplně červené, jako u vás mnohdy mraky za večerních červánků, a má zároveň zvláštní fosforické svícení, které se zejména za noci neméně jasně vyjímá jako obláček osvětlený pozdním Sluncem. –

A jak vypadají jeho končetiny? Tento plž rozepíná tu, podobně jako krásné kolo z pavích peří jakési kruhovité kormidlo, které pak slouží k tomu, aby vanou-li na mořské hladině větry, chytal je jako v nějaké plachtoví, a aby pak plže neobyčejně rychle poháněly po hladině vodní. Je-li však bezvětří, pak tímto velkým kruhovitým plachetním kormidlem mává ve vzduchu tak rychle, že se pak tímto způsobem může rovněž velmi rychle, po povrchu moře pohybovat a tento pohyb bývá neobyčejně urychlován pomocí dolních do vody sahajících končetin.

Toto rozpjaté **kolo** vypadá neobyčejně **krásně**. Jeho barva jest bledě fialová, jeho lemování jest kolem dokola zcela lesknoucí červené jakoby samosvítící, jako obláčky ve večerních červánkách; Celé kolo jest rozděleno pravidelně ve vějíře, a každý vějíř je zdoben nadmíru zdařeným výkresem tyčovitého plže, avšak špičkou dolů; na zadní straně jest pak tento vějíř zcela pravidelně od nejmenšího k největšímu pokreslen dříve již zmíněnými mečovitými raky, které jsou nanášeny vesměs v nejkrásnější zlatokarmínové barvě. Každý vějíř tvoří na kraji zvláštní oblouk; tento oblouk jest v předu zdoben přesným výkresem tohoto kotoučovitého plže a směrem dozadu na jasně modrém základě jehlancovitým plžem. Vnější okraj směrem dozadu jest leskle bílý, a má rovněž vlastní svícení, tedy jako okraj dopředu, červený jako večerní červánky rovněž s vlastním svícením. Dlouhý chobot k dýchání jest úplně bílý, avšak ovinutý červeným pásem, v jehož středu jsou umístěny malé bledě zelenozlaté hvězdy.

Tento chobot slouží tomuto plži, za rámě k chytání potravy, živí se jakousi mořskou travou, která se velmi často vyskytuje poblíž břehů v moři; na této trávě lpí také mnoho zlatých červíčků, kteří slouží tomuto plži, pak také za spolupotravu a touto potravou osvojuje si pak již spíše nadpřirozeným **způsobem život všech předchozích druhů zvířat**.

Tento plž má také k tomu již zvláštní silný instinkt, z něhož vyzírá nezřídka tolik moudrosti, že se stalo již na mnohých jiných zemích, že mu někteří lidé prokazovali božské uctívání, což zejména se zdá pocházeti od toho, že totiž tento p1ž, není-li drážděn anebo pronásledován, zachraňuje od záhuby nahodile do moře spadlé předměty, ať zvířata anebo lidi, anebo cokoli jiného co se tu nalézá bez pomoci na povrchu vody, uchopí ihned svým silným chobotem, uloží to na svou krásnou a prostrannou kotoučovou plochu, pluje s tím ihned ku břehu, a dá to tam svým chobotem na suchou zem, a z toho důvodu má toto nadmíru krásné vodní zvíře od Saturňanů v různých zemích rovněž také různá jména. Někteří jej nazývají **mořským zametačem** protože nemůže na povrchu

mořském sněsti nic plovoucího; jiní jej nazývají opět zachráncem života; jiní opět zázračné kolo, a tak dále toto zvíře má ještě mnoho rozmanitých názvů.

Toto zvíře nemá mimo člověka téměř žádných nepřátel, a zmírá samo sebou, když dosáhlo jemu příslušného stáří; avšak když zemře, ztrácí krásný dům, mnoho ze své nádhery; proto také se Saturňané snaží chytiti je živé, aby tím krásný dům se své krásy nic netratil. Je-li potom zvíře usmrceno, pluje pak ihned na povrchu moře, a obyvatelé letí pak také rychle s ním na svých lodích, směrem nějaké řeky k své domovině. Když se tam dostanou bývá tělo plže obratným způsobem opatrně vytaženo tak, aby nebyl vějíř poškozen. Vějíř pak pečlivě rozeprnou, když jej byli dříve opatrně od ostatního těla plžova uvolnili; a je-li náležitě vysušen, natírá se pak nadmíru vonnými oleji, neboť tím se stává opět velmi jemným a ohebným. Z takového vějíře dělají pak jakýsi druh **pláště**, kteréžto pláště nosívají však na této planetě jen ti lidé, a zejména v této zemi, kteří požívají určitou vážnost patriarchy a otce rodiny. Takový vějíř podržuje sice živoucně všechny své barvy a výkresy, jen zaniká ono samosvícení. Ostatní tělo tohoto plže bývá pak, jelikož se skládá ze samého tuku zcela vyvařeno; tuk se pak mísí s vonnými bylinami, z čehož pak tito Saturňané připravují nadmíru vzácnou mast, kterou se mazává jen patriarcha.

Co se však děje s oním krásným domem? Tento dům bývá Saturňany velmi ostražitě dopraven na břeh a zde jest na zemním zvlášť k tomu nahozeném voru plošně jak říkáte vodorovně upevněn, zejména v zahradě toho či onoho otce rodiny, kde se pak lidé velmi rádi na něj dívají, anebo mnohdy při mimořádných příležitostech dokonce kol něho chodívají, toto se však stává, jak již bylo řečeno, velmi zřídka kdy, neboť takový patriarcha si velice zakládá na takovéto ozdobě své zahrady; neboť zde se neurčuje případné bohatství podle ničeho jiného nežli jen podle nádhery zahrady. K zvýšení této nádhery bývá obyčejně po jedné straně tohoto kotoučovitého plže postaven již dříve popsany plž jehlancovitý; a nezřídka se stává, že takový praotec může vykázati ve své zahradě v přímé čáře 100 takových ozdob, to jest stejně mnoho obou druhů.

K tomu vám nemusím tedy dále již nic jiného říkati, nežli: také zde probudte poněkud svou vnitřní fantasmii, a učinite malou procházku v takové zahradě, a budete se moci jistě přesvědčiti, že nejen císař anebo král na vaši Zemi, nýbrž všichni dohromady, nebyli by s to takovou zahradu tak nádherně vyzdobiti a okrášliti; neboť zde by řada diamantů, kterou je zdoben povrch tohoto plžova domu více stála nežli u vás celé císařství; ostatní drahokamy a mnohé ryzí zlato ani nepočítajíc, jakož i ještě ostatní mnohé nádhery těchto zahrad patriarchů na Saturnu. Příště ještě dva ostatní plži, a pro dnešek Amen.

Kapitola 15.

Plž **sedmerák**, jeho tvar, stavba potrava, (jako dětské střevíce). – jeho lov a používání velikost atd. – . Úvahy o tom.

Co se týče čtvrtého plže jest co do nádhery za známým plžem kotoučovitým; avšak velikostí a vlastností předčí v přirozeném ohledu o mnoho plže kotoučovitého. Obyvatelé této Země jej nazývají obyčejně velkým plžem sedmerákem; ne snad proto, že by se v tomto pouzdře zdržovalo 7 jednotlivých plžů; nýbrž proto, že se pouzdro tohoto skládá směrem vzhůru ze sedmi jako věž vysokých špicí, které jako výrůstky vybíhající z vejčité zaobleného pouzdra. Hlavní pouzdro plže jest úplně oblé jako vejce; jeho špičatější strana jest obrácena vždy dolů do vody, tupější nahoru. Závit tohoto plže není viditelný a vyskytuje se jen uvnitř pouzdra; avšak u každého závitu, jenž dokončil kruh jest takový věžovitý výrůstek, že horní část pouzdra jest těmito věži tak opatřena, že ze středu ční věž nejvyšší, ostatní pak kolem ní postupně se snižují. Každý z těchto výrůstků se podobá velkému vám již známému tyčovitému plži, ovšem jen s tím rozdílem, že je mnohem tlustší. Ústí tohoto plže jest úplně okrouhlé, a jest v dobrém poměru s celou ostatní obrovskou velikostí tohoto korýše. Ostatní tělo vyplňuje ovšem zbylé velké pouzdro tak, že výrůstky mohou býti podle libosti vyplněny; neboť chce-li se plž ponořiti do vody, vyplňuje tyto výrůstky a chce-li se udržeti nad vodou stáhne se ze svých výrůstků do centra, a tím se opět pozdvihne nad vodu; jeho tělo, které vystřkuje na povrchu vody z ústí, jest zcela bílé, a jest ostatně nepodobné plži u vás, jenže také tento plž jest v předu mezi svými velkými tykadly opatřen rovněž velkým a dlouhým chobotem, kterého dovede k chytání potravy neobyčejně hbitě používat.

Jeho potrava se skládá z všelijakých mořských bylin ale někdy také z velkých mořských polypů, které tu a tam násilně vystrkují ze dna mořského, a pak strká, do tlamy; na horních dvou tykadlech má také právě dvě bystré oči, a může je libovolně upřít brzy tu brzy tam. Objeví-li nějaký lup, pluje jako šipka rychle k tomu místu, a chytne svůj lup, ať už je to mořská bylina či nějaký polyp; a aby mohl tuto cestu učinit, má v nejnižší části ústí 2 silná kormidlová ramena: pomocí nichž chytá vodu, a tím se pohybuje dopředu. A jak velký je tento plž? Má průměr 500 sáhů vaší míry; střední výrůstek jest pak také vyšší nežli u vás nejvyšší věž, a má dole nezřídka průměr 20-30 sáhů a vyběhává nahoře v jehlancovitou špičku. Barva skořápky jest mezi zelenou a modrou a přes ni běží od středního výrůstku zcela světle bílé pásy takže vypadá velkolepě tygrovitě. Dále nemá vůbec žádných ozdob, co se však týče výrostků vypadají, jak už bylo s počátku poznamenáno, právě tak, jako tyčovitý plž; jenže ústí plže jsou purpurově červená. Také tohoto plže považují obyvatelé za dobrý lov; neboť je-li maso z ulity vybráno, bývá pouzdro, jak už bylo u ostatních plžů zmíněno, dopraveno po vodě na souši, kde bývá špičatější část skořápky ponořena do suché půdy, načež bývá pak této nádoby používáno za skladiště semen.

Mnohdy však v takovém hlemýždím domě bývají umístěny také na všech stranách otvory, a uvnitř položena podlaha a tímto způsobem se používá tohoto plžního domu za nádherné obydlí pro děti, a to zejména proto, že takový obytný dům může být pro svou vnitřní neobyčejnou hladkost udržován v největší čistotě. Podlaha záleží pouze v jakémsi vypískování; bývá totiž nasypán dovnitř úplně suchý písek téměř až k ústí; na tento písek kladou se pak bílé ploché v této zemi hojně se vyskytující kameny a to vždy v nekrajnějším pořádku. Je-li podlaha položena, pak jest též budova hotova, a podobá se pak rozsáhlé klenuté síni, nad níž se zdvíhají známé věže, jejichž vrcholy bývají odřezány, aby jimi předně vpadlo dovnitř také světlo, zadruhé pak také, aby výpary a kouř z ohně v takovém domě se shromažďující mohl vystupovati vzhůru.

Avšak tento druh plžů se tam příliš často nevyskytuje; proto takové domy mívají také obyčejně jen patriarchové, kteří bydlí v rovinách; a to ještě z toho důvodu, že taková ulita jest i pro obrovsky silné Saturňany pro svou velikost a neobyčejnou masivnost příliš těžká, než aby ji bylo možno dopravit daleko do pevniny. Neboť co se týče masivity jsou stěny téměř všude čtyři sáhy tlusté. Uvažte-li to, pak si již můžete učiniti pojem o tíži tohoto plže. Kdyby poměry přitažlivosti byly na této planetě takové jako na Zemi, pak by doprava takového plže byla holou nemožností, i pro ještě značnější síly nežli jsou síly Saturňanů. **Avšak co váží u vás cent, váží tam pod Prstenem sotva libru;** a i tato váha může být ještě zmenšena vnitřním Saturňany uspořádaným vzdušným zředováním, což se děje zejména při přenášení tohoto plže, kde zapalují suché větve tak zvaného vám již známého smolnatého jehlancovitého stromu, a při otvoru tohoto plže je hořící vstrkají dovnitř; tímto spalováním bývá vzduch v takovém prázdném pouzdře tak zředěn, že potom se značnou lehkostí může být dále dopravován; neboť co se týče aerostatiky, jsou Saturňané nejznamenitějšími mistry, což vše bude ještě svým časem blíže zmíněno.

Hledte toť tedy vše o tomto plži sedmeráku! Probuďte také zde opět poněkud svou vnitřní fantasií, a budete sami s velkým obdivem zkoumati toto zvíře, jakož i použití jeho domu tamními obyvateli, a budete nad tím žasnouti tím více, jestliže vám ještě doložím, že tato budova má nezničitelnou pevnost, a naleznete mezi nimi i některé, které jsou starší **nežli je u vás obydlena Země!** Neboť čím je taková budova starší tím je pevnější, a proto také ty nejstarší budovy bývají udržovány ve zvláštní úctě. Jestliže se však divíte již tomu, pak před tímto svým obdivem považte, že i tyto obrovské zvířecí podoby této planety jsou malé miniaturní práce naproti mnohým jiným druhům zvířat, které se vyskytují jak v této planetě, **avšak ještě větší v Jupiteru, a neporovnatelně větší ve Slunci.** Uvažujte o tomto dnes řečeném, a očekávejte pro příště co následuje; a proto pro dnešek Amen.

16. Kapitola

Paprskovitý hlemýžď, jako paměti nejhodnější, jeho dům dobře broušeným briliantem. - Nesmírná jeho velikost. - Jeho vlastní světlo. - Podivuhodný pohled za bouře, kdy jej honí bouřliváci. - Jeho dům zetlivá se zvířetem.

Co se týče plže č. 5. jest to poslední z řádu plžů, zároveň také největší a v jistém ohledu nejpozoruhodnější. Tento plž má jméno **paprskovitý plž**; jest největší ze všech plžů, které se vyskytují na této planetě, ale zároveň také nejzácnější, neboť obyvatelé této planety vidají jej jen před největšími vám známými bouřemi. Jeho podoba jest o sobě ta nejvelkolepější, co si dovedete představit. Na vašem zemském tělese není nic podobného, aby se s tím mohlo učiniti přibližné porovnání. Abyste si však mohli o tom učiniti pojem, představte si asi velký broušený briliant; neboť rovněž tak hranatý jest tento plž na povrchu plošším a na dolní části zašpičatějším. Hrany jichž má sám povrch na tisíce táhnou se v nejkrajnějším pořádku v samých trojúhelnících a vypadají jako půl sáhu široké leštěné zlacené pruhy, které vždy uzavírají anebo spíše lemují úplně pravidelně trojúhelníkovou plochu. Tato trojúhelníková deska jest tak velká, že každá strana měří asi 3 sáhy, a žádná není větší a žádná menší; jen nahoře je větší plocha, která však již není trojúhelníková, a je úplně podobná tak zvané větrné růži u vás, která je ve vnějších horních rozích lemována širokými zlatými pásy. Tyto desky jsou průhledné jako váš broušený diamant, a také neméně pevné. Rozdíl jest jen v tom, že všechny tyto plochy mohou nasávat světlo slunce a hvězd, a pak je nechati opět v nejrozmanitějších lomech paprsků za ztemnělejší doby noční opět vyzařovati.

A jak velký jest vlastně tento plž? – Pluje-li po moři, bylo by na jeho povrchu dosti místa, aby tu bylo možno umístiti všechny domy vašeho hlavního města i s ulicemi a náměstími. Skořápka jest vesměs 10 sáhů tlustá, a od povrchu až k dolnímu hrotu má průměr 300 sáhů; co se však týče průměru šířky tohoto plže obnáší nezřídka přes **jednu německou míli**. Ústí tohoto plže, kterýž jest poněkud protáhle oblý má průměr 70 sáhů; tímto otvorem vystrkuje tento plž svou vlastní hlavu, která je nepodobná hlavě leknínu, často tak daleko nad mořskou hladinu, a to většinou za bouře přímo do takové výše, že by se mohl **na vaší Zemi velmi lehce dívatí přes vysoké hory**. Ale při vši své obrovské velikosti jest tento plž nicméně velmi mírné povahy a nikomu neublíží.

Jeho potrava se skládá ze tří různých druhů; Prvý druh jsou rovněž ještě velmi velké a velmi často v moři se vyskytující byliny, druhý druh jeho potravy jsou někdy také mořští ptáci, kteří jsou pro ně zároveň pochoutkou; tuto poslední potravu požívá však jen při velkých bouřích, neboť při klidném počasí bývá toto obrovské zvíře obyčejně v hlubině moře.

Tohoto plže Saturnané nechytají; předně proto, že za klidné doby nepříjde na povrch moře, zadruhé také proto, že by byla skořápka příliš těžká, než aby jí bylo možné dopravit k nějakému účelu na pevninu. Tento plž dosahuje také obyčejně vysokého stáří a žije nezřídka 30 let, to jest saturnských let. Zemře-li pak se také celý dům rozpadá a časem vše zetlí. Maso sežere obyčejně určitý druh ryb, podobných velrybám ve vašich zemích, ale ještě více krokodýlům. Za tmavé bouřlivé noci šíří takový vynořující se plž nezřídka tak silné světlo, že tím bývá celá mořská krajina v rozsahu 100 čtverečních mil zcela silně osvětlena. Přimyslí si nyní při takové mořské bouři ty mnohé do nebe čnící vodní hory, a představte si výhled s výše několika 1600 čtverečních mil přes povrch moře, na němž se tu a tam vynořují takové zářící plži, a budete si moci učiniti malý pojem o tom, jakou podivuhodnou podívanou to na této planetě poskytuje. Zejména velkolepá podívaná bude tehdy, jestliže se několik takových plžů ve skupinách vynoří, zdvihnou dlouhé krky nad povrch moře, a honí jimi často kolem poletující bouřňáky; tehdy bude takový pohled pro vás a mluvě podle vašeho způsobu, hrozně strašně krásný.

Toť tedy vše o tomto plži. Probuďte také zde opět poněkud svou vnitřní fantasii, a na základě tohoto přesného sdělení budete se moci uvést do dosti živého názoru. Příště přijdeme k třetímu druhu korýšů a to k želvám, při čemž se budete ještě více podívatí nežli při líčení a popisu škeblí a plžů; a proto pro tentokrát Amen - .

17. Kapitola

Pokračování o vodních zvířatech.- Největší ryba.- Úcta Saturňanů: před ní, její všeobecný účel. - **Hmyz**. - Moucha. - Létařící hvězda. - Motýly, obrovský motýl **Com**, vysoké jeho oceňování. - Pomsta žen - tam jako zde.

Protože následkem předchozího sdělení bylo již o této planetě řečeno leccos, o jejichž planetárních vlastnostech, jakož i jejich územích rostlinách a leckterých zvířatech, a u zvířat nastalo přerušení, když byl v krátkém příběhu ukončen nejznamenitější druh plžů, začneme nyní krátce a co možno pochopitelně z tohoto stanoviska pokračovati v našem vysvětlování; jenže se přitom u jednotlivých druhů tvorů nebudeme tak dlouho zdržovati, za to všude zdůrazníme jen to nejznamenitější, vše ostatní však přenecháme jen všeobecnému přehledu. – Následkem toho se dotkneme hned z počátku dalších zvířat, které tu žijí ve vodě celkem jen letmo a pak se obrátíme k obyvatelům vzduchu, u nichž se rovněž dlouho nezdržíme; rovněž také potom ne u pozemních zvířat, abychom tím spíše mohli dospěti k lidem tohoto světového tělesa. A tak se tedy obrátíme zpět k našim **vodním zvířatům**.

Vy víte jak velká vodstva a moře má tato planeta; také víte, že se i na Zemi největší a nejmocnější zvířata zdržují ve vodách. Tato okolnost zůstává také v Saturnu stále a stejná; jenže ovšem druhy a odrůdy jsou velmi různé a nemají tu buď žádnou anebo mají jen nepatrnou podobnost s druhy na vašem zemském tělese. Zmíníme se jen o několika druzích a to nejprve o těch, které patří do nesmírně četné říše druhů ryb.

Největší ze všech ryb tohoto světového tělesa jest tak zvaná **bisorhiohiohio**; tato ryba je tam asi na témž stupni, na kterém považujete vaši pozemskou velrybu, avšak tvarem se neobyčejně různí od vaší velryby. Tato velryba má předně hlavu podoby úplné koule o průměru 100 sáhů, a dala by se uprostřed až zcela dozadu otevřítí. Jak by se taková koule uprostřed otevřela, tak je tomu také u hlavy této ryby; nemá ani zubů ani ploutví, nýbrž jak spodní tak i horní část této velké kruhové tlamy jest úplně plochý a tvrdý kotouč, na jehož zcela zadní části aneb na před ústí rozsáhlého jícnu jest dlouhý roztažitelný dvojitý jazyk, kterého tato ryba používá k tomu, aby potravu mezi oběma kotouči tlamy rozdrcenou stáhla do jícnu. Za hlavou následuje pak vlastní střední aneb hlavní tělo ryby. Toto tělo jest u dobře urostlé ryby nezřídka téměř 3000 sáhů dlouhé, asi 1500 sáhů od břicha ke hřbetu vysoké a tak kde nejtlustší má nezřídka průměr téměř 1000 sáhů. Na těle sedí ještě asi 1000 sáhů dlouhý ohon, kterého tato ryba používá zejména k svým pohybům a obrátům ve vodě. Na hřbetě této ryby jsou umístěny neobyčejně silné a nezřídka přes 100 sáhů v průměru mající ploutve; na břichu pak má dvě skutečná ramena k plování asi tak, jako mají u vás tuleni anebo mroži.

Uvedete-li tuto rybu poněkud před oči své citové fantasii bude vám asi zajisté jasno, že kdyby tato ryba ležela na nějakém území vaší Země a při tom by ještě rozepjala své hřbetní ploutve, mohla by závoditi s nejvyššími horami Země; sami Saturňané ji nazývají **plující hora**, jindy **plující ostrov**, jindy také **plující země**; někteří ji nazývají též **vodní planeta**.

A chytá se také tato ryba na této planetě? - Ne. - K této rybě má každý Saturňan mimořádně velkou úctu; neboť když se k ní na povrchu vody něco přibližuje, otevře ihned svou velkou hlavu střelí pak velkou rychlostí na předmět ve vodě plovoucí a jakmile se dostal do její tlamy velkou tíhou a silou je rozdrtí, a sežere. - K velkému štěstí obývá však tato ryba většinou jen polární krajiny naší planety, které pro svůj ustavičný sníh a led jsou Saturňanům ještě mnohem nepřístupnější nežli obyvatelům Země jejich polární krajiny; proto se také nanejvýš nezřídka stává, že by obyvatelé Saturnu uviděli někde tuto rybu. Jestliže je však ten či onen Saturňan uzří v severnějších částech saturnských území, kde se většinou zdržuje, považuje se to vždy za zlou předzvěst, a tito lidé pak prchají ihned do nejnvtřnějších částí území; neboť se domnívají, že tato ryba je sem vyslána od nejhorších duchů ledu, aby jejich zemi jak říkáte se vším všudy sežrala. Na místo, kde byla taková ryba spatřena, se již žádný Saturňan po dlouhou dobu neodvažuje vkročiti. Z tohoto důvodu se také stává, že severní části Saturnu to jest jeho území jsou buď velmi zřídka, anebo většinou nejsou zcela obydleny. -

Vy se zde ovšem otážete: A jaké tedy má tato ryba určení? Tato ryba jest posledním přijímáním ústředím **vší vodní zvířeny**, která se pak z ní rozděluje opět do všelijakých zvířat ve vzduchu; neboť v tomto ústrojí se vytváří nejen co do duchovně - substancionálních částí budoucí druh vzdušných zvířat, nýbrž tento druh vzdušných zvířat tohoto světového tělesa vychází z ní, aniž by

proto musela zemřít. - V tomto ohledu se podobá spíše malé planetě nežli zvířeti, které jest také trvalým ústrojím, jímž mohou procházeti nesčetné duchovní druhy, odlišně se ovšem využívající. - S vaší velrybou je tomu sice také tak, avšak všeobecně stojí velmi značně za naším **bisorhiohio**; neboť velryba země zde rodí jen druhy opeřenců pouze krajin polárních, kdežto naše saturnská velryba opatřuje opeřenci vzduchu celou planetu; to jest: z ní se přenáší duševní **přebytky** vodních zvířat do **nejrůznějších druhů duševních okřídlených obyvatelů vzduchu**. -

Tato ryba jest tedy největší a zároveň také nejpozoruhodnější této celé planety; k ní se pak řadí ještě nescíslný druh ryb a všemožných obojživelníků, které se ovšem rozeznávají velikostí, tvarem a způsobností; tak je vedle této obrovské ryby ještě asi sto druhů, které mohly co do velikosti zcela dobře měřiti s vaší velrybou; avšak uváděti je všechny zvláště a blíže je popisovati, bylo by pro účel pro který vám odhalují tuto planetu příliš rozvláčně, a za druhé právě proto neúčinné; až budete však sami probudilejšího ducha, pak vám bude beztoho snadné, poohlédnouti se do nejmenší podrobnosti **nejen v této, nýbrž i v jiných planetách**. A tak tedy necháme zvířata vodstva této planety na pokoji, a přijdeme k obyvatelům saturnského vzduchu, které vás již budou značně více zajímati, nežli všechny druhy vodní, s kterými jsme se dosud seznámili.

Jestliže se na vaší Zemi poněkud poohlédnete, naleznete vedle mnohých druhů **ptáků**, ještě mnohem větší počet bytostí a druhů oněch malých okřídlených zvířátek, která jsou vám známá vesměs pod všeobecným jménem létajícího hmyzu. Takových bytostí jest také v Saturnu převeliké množství; nejrozmanitějších druhů a odtud mezi nimi rovněž také jako na Zemi hraje hlavní roli **moucha**. To je také jediné zvířátko na Saturnu, které jest ve všem úplně rovné mouše na Zemi; jen tu a tam na jezerech a řekách zdržuje se často hojně větší druh. Tato moucha má ve dne barvu namodrale bílou; po západu Slunce, kdy je obyčejně nejčinnější svítí jako jasná hvězda asi tak jako u vás tak zvaná - (Sunpfistel) anebo tak zvaný (Sonnenwende käperchen anebo jako v Americe a také v jiných jižních tropických zemích tak zvaná svítilka) Latem träger. Naše Saturnská moucha by však všechny tyto mouchy co do jasnosti svého světla předstihla, a to proto, že její světlo je úplně bílé, a že je také větší nežli každý létající hmyz na Zemi. Saturňané obveselují se velmi často za noci čilým letem těchto zvířat, když se pak v tisících kříž na kříž míhají vzduchem.

To by bylo Jedno pozoruhodné zvířátko, které může býti počítáno k obyvatelům vzduchu. Jiný druh hmyzu, který se zde, totiž vyskytuje na Saturnu, a na žádné jiné planetě ne, jest tak zvaná **létající hvězda**. Toto zvířátko má svůj zvláštní okruh životní činnosti také jen za noci; jeho přibytkem za dne jest známý vám již jehlancovitý strom, je tedy za noci a to již brzy po západu slunce pro Saturňany povznášející podívaná, když za soumraku odletí na tisíce takových svítících hvězd.

A proč se toto zvíře nazývá létající hvězdou? Toto jméno se mu tam dává proto, že má na každé straně svého obdélného oblého těla tři jehlancovité zašpičatělé dosti svítivá křídla která při rozevření dávají tomuto zvířátku podobu **šesti paprskovité hvězdy**. Je-li toto zvířátko úplně dorostlé, má v průměru asi píd' a protože jeho křídla v letu obzvláště silně svítí a toto zvířátko se v letu připíše daleko od svého přibytku nevzdaluje, dostávají tyto obrovské stromy pro Saturňana nezřídka velmi povznášející vzhled, protože bývají za noci mnoha tisíce takovýchto hvězd všemi směry obzúčovány. Vedle tohoto svítícího hmyzu jest také mnoho hmyzu, který rovněž za noci v nejruznějších barvách svítí; ale jeho světlo není tak silné, a zvířátka jsou mnohem menší, takže si jich Saturňané také velmi málo všímají, a tím méně také proto, že je značný počet velkých druhů ptáků, jejichž peří za noci vrhá velmi jasné světlo, zejména létají-li.

Jelikož tedy v říši hmyzu nelze nalézt již tak mnoho povznášejícího, přejdeme ihned k říši ptáků, a na tomto přechodním mostu obrátíme svou pozornost ještě k některým motýlům; a jako již na Zemi mnohé druhy motýlů mají na křídlech nejkrásnější barvy a kresby, tím více je tomu na této planetě. **Motýl**, známý tam pod jménem **Com**, jest největší a nejnádhernější ze všech motýlů tohoto světového tělesa; svými rozpjatými křídly by pokryl na Zemi takřka čtvrt jitra pozemku. Jeho tělo jest nezřídka asi 20 sáhů dlouhé a má v průměru téměř sáh; jeho nohy jsou silnější nežli na Zemi noha slona, a každá noha má šest článků a jest zařízená tak že v případě potřeby se může značně přímo prodloužiti, a rovněž také zkrátiti. Jeho tykadla vypadají právě tak, jako kdyby na jeho hlavě stály dva vysoké topoly; jenže větve jsou nalevo i napravo přímočaře pravidelně rozděleny asi tak jako Jehličí na větvích jedle. Jeho sosák jest delší a silnější nežli chobot slona na Zemi, a tento motýl se tělem podobá neobyčejně robustnímu zvířeti, jimž však ani v nejmenším není; z toho důvodu se toto zvíře také neobyčejně bojí lidí, a je třeba mnoho k tomu, aby bylo možno někde nějako chytiti.

Tato obtíž se jeho rychlým letem ještě značně zvětšuje; mladá děvčata jsou tam většinou nej-
obratnější k chycení tohoto zvířete, a to z toho důvodu, že se mohou snáze ve volném vzduchu
udržeti nežli mužské pohlaví.

Za tím účelem používají tato děvčata nezřídka umělého páru křídel a létají za naším motýlem
často s velkou rychlostí.

Když jej ve vzduchu chytí, znamená to přímo slavnost mezi nimi; neboť všeho z tohoto motýla
se tam používá k výzdobě dětí, a téměř na žádné jiné planetě nedbá ženské pohlaví, zejména v
mladých letech, tolik na ozdobné roucho jako zde. Abyste však viděli, proč má tento **motýl** tak vel-
kou nádheru. Zároveň však také bude vám zatěžko učiniti si platný pojem o téměř nadsmyslové
kráse tohoto zvířete. Jeho křídla jsou úplně čtyřúhelníková, a mají jen po obou stranách na koncích
křídel směrem k hlavě vybíhající cíp který je asi půldruhého sáhu dlouhý a podobá se asi velmi
širokému meči.

A jakou barvu mají křídla, a jak jsou pokreslena? - Barva horní části křídel je taková, jakoby
byla plocha křídel z leštěného růžově zbarveného zlata; na této zlaté ploše visí, anebo spíše vězí
velké množství nekrásnějších pér všech možných barev. Tyto barvy hrají leštěným kovovým les-
kem a při nejmenším obratu mění barvu tak, že na jednom bodě lze při různých obrazech zřítí vše-
možné barvy. Tato péra jsou na povrchu křídla v takovém pořádku umístěna, že tím vznikají nej-
krásnější výkresy a tvary nejsou však také stálé, jako na křídlech **vašich** motýlů; nýbrž tento pořá-
dek záleží v tom, že při různých obrazech, jimi se mění **barvy**, objevují se také vždy zcela jiné
podivné **tvary**. Okraje křídel jsou zdobeny asi takovými péry jako u vás mají v ocasu pávi; jenže
jsou větší a v barevné nádheře mnohem živěji lesknoucí. Spodní plocha se však podobá leštěné
zlaté ploše, jakoby ji potáhl jemnou zelenou barvou. Nohy tohoto zvířete jsou rovněž pokryty pře-
nádhernými péry; rovněž tak i celé ostatní tělo. Tykadla jsou však u tohoto zvířete to nejvzácnější;
jejich hlavní kmen jest neobyčejně lehký a vypadá zcela tak jako průsvitné zlato, kdybyste si je
dovedli představit a při každém obraze hraje rovněž nejrůznějšími barvami asi tak, jako kdyby byl
diamantovou tyčí, v níž jsou po obou stranách umístěna péra, jimiž jsou zdobeny okraje křídel.
Sosák má oslnivě bílou barvu a jest spoře podvinut stuhami které barevnou nádherou předstihují
duhu.

Oči za života zvířete jsou ovšem to nejnádhernější pro jejich naprostý zrcadlový lesk nebyli
byste s to na ně pohlédnouti právě tak jako na slunce při východu anebo západu. Je-li však zvíře
usmrceno, zaniká tato oční nádhera; proto jeho oči nemají pro ně zrovna velkou cenu; nicméně
bývají pečlivě vyňaty, zbaveny vlhkosti, a ženy dělají z nich dovednou manipulaci jakési domácí
sáčky anebo tašky, které pro svou průhlednost a trvanlivost zastupují u elegantních žen této plane-
ty asi místo tak zvaných ridikulí? vašich žen. Z těchto zvířat se neodhazuje nic než-li jen nahé
vnitřní tělo; všeho ostatního se používá k ozdobě nanejvýš mimořádného způsobu.

Proč však má tato ozdoba tak mimořádnou cenu? To má tři příčiny; předně protože tohoto zví-
řete lze zřídka a při jeho vzácnosti neobyčejně těžko nabyti; za druhé, protože všechny tyto barvy
jsou velmi trvalé, ano saturnské ženy je považují za nezničitelné, a zatřetí protože tato péra jsou
neobyčejně lehká a podržují ustavičně stejnoměrou svou nádheru.

Jest zde také jistý druh ptáků, jejichž peří se podobá tomuto peří motýlů a mnozí saturnští
spekulanti nabízejí je nezřídka na prodej za pravé zboží; avšak jsou tu zcela slušní znalci ozdobných
pér, kteří tu rozeznávají pravé péra od falešných právě tak, jako u vás rozeznávají klenotníci faleš-
né drahokamy od pravých. Běda však tam takovému podloudníku, dostane-li se do rukou žen ta-
kovými falešnými péry oklamaných neboť tehdy bývá těmito falešnými péry, která napřed na velmi
hustých brcích zašpičatí, tak kříž na kříž poškrabán, že mu pro budoucnost
předně zajde všechna chuť, aby falešným zbožím někoho podvedl, a za druhé od takového takto
zle zřízeného obchodníka také nikdo již nic neodkoupí.

Hledte, toť tedy náš proslulý **motýl**, a jak se chytá a jak se ho používá. Jest téměř zbytečné,
zmiňovati se o tom, jak Saturnané této ozdoby používají; ale mimochodem může býti přece po-
znamenáno, že si mnohé velmi marnivé ženy těmito motýly křídly potahují téměř celé tělo tak, že
by je mohl někdo na konci již považovati za takové motýly. To jest dosti, neboť více není třeba vě-
děti o tom, co se Mně na **Saturnu právě tak málo líbí, jako na Zemi**. Že však po tomto motýlu
jest téměř nesčíslný počet těchto zvířat ve všech barvách, druzích a odrůdách a velikostech, dove-
dete si snadno představit již z toho, připomenete-li si jen rozmanitost této planety ve všem tom, co
na ní jest.

18. Kapitola

Druhy netopýrů „Létající kráva“. - Létající pás anebo provaz.- Obchodníci s ozdobami v boji se ženami. - Právní panství ženy nad zamilovanými muži. - **Přednosti saturnských žen** před ženami Země.

Nežli přejdeme k vlastním ptákům, povšimneme si ještě poněkud onoho druhu okřídlených zvířat který patří na Zemi do oblasti tak zvaných **netopýrů** a ještě jiných podobných křídly opatřených zvířat. Jsou také v naší planetě taková zvířata ? Ovšem, a dokonce jejich mnohem více nežli na našem zemském tělese. Nejsou to sice ve vlastním smyslu netopýři; ale za to je valné množství jiných zvířat, která jsou opatřena podobnými křídly. Kdybychom chtěli zkoumat každé toto zvíře zvláště, pak byste k tomu potřebovali více nežli 10.000 archů papíru, abyste vypsali jejich jména. To by bylo jistě něco neužitečného; proto vyznačíme z tohoto druhu zvířat této planety rovněž jen jeden pár, ostatní však jen vše obecně přehledneme. Zvláště pozoruhodný exemplář těchto zvířat nazývají Saturňané **létající kráva**; toto zvíře vyniká krásou, a jest asi tak velké jako u vás dobře vyrostlý vůl, jenže jest směrem k ocasu asi o půl sáhu delší nežli je u vás vůl. Toto zvíře má rovněž také čtyři nohy, které jsou opatřeny krásnými oslnivě bílými drápy; na hřbetě jest červené a na břichu světlezelená kůže však vypadá právě tak jakoby byla vlnatě lesknoucí jako u vás nejjemnější hedvábný samet. Hlava tohoto zvířete se podobá téměř hlavě tak zvaného chrta, jenže barva hlavy chrta u vás; neboť začínajíc krkem jest hlava světle modrá, a počínajíc od hřbetu až k nosu je červeným pruhem opatřena. Spodní část hlavy přechází pak pomenáhu v tmavou modř. Na přední straně vybíhají nalevo a napravo dvě dlouhá rámě, která mají v rozpětí asi 6 sáhů v průměru. Od těchto ramen pne se ve spojení se zadníma nohama silná kůže, rozumí se samo sebou jen tehdy, když chce ono zvíře létat; neboť nelétá-li toto zvíře, skládá rámě a to každé ve tři články. Tato rámě se přimykají tedy vhodně k ostatnímu tělu, takže jsou v nepatrné vzdálenosti sotva patrná. Jestliže však toto zvíře rozepne toto rámě jest o sobě rovněž oslnivě bílé a každé rání o sobě jest na konci opatřeno čtyřmi dobře utvářenými prsty, které jsou zároveň ještě opatřeny silnými paznechty špičatými při udržování. Kůže křídel vypadá pak úplně jako nejjemnější leštěné zlato, které by bylo zdobeno pravidelně do sebe zabíhajícími tečkami a pruhy barvy světločervené. Okraje této kůže křídel jsou pak lemovány jako svítí duha, a vybíhají všude ve více nežli loket dlouhá, zcela oslňující bílá vlákna, která se lesknou asi tak, jako když jste někdy viděli tak zvaná skleněná vlákna, která vydávají ze sebe rovněž živý lesk více nežli nejjemnější hedvábi. Oči tohoto zvířete jsou neobyčejně ostré a živé, a při večerním soumraku jiskří jako diamanty; tlama tohoto zvířete jest tmavočervená, a jeho ústa mají tak čerstvou červenou barvu jako růže a jeho hojné zuby vypadají jako čistý křišťál; jazyk jest však rovněž silně červený, a poměrně dlouhý takže jej toto zvíře může ke všeličemu používati, jako k mytí obličeje a k čistění celého ostatního těla; neboť toto zvíře má tělo nanejvýš ohebné. Dále může toto zvíře používati jazyka také tak, jak ho u vás používá pes, totiž k pití, a když toto zvíře jazyk svine, a to po délce pak může touto jazykovou rourou neobyčejně silně zapísknouti, takže je to široko daleko slyšeti a to činí toto zvíře vždy, když chce vzlétnouti.

A proč nazývají toto zvíře tam „létající krávou“ ? Děje se tak proto, že toto zvíře má mezi oběma zadníma nohama zcela dokonalé vemeno, které jest v době kdy přivedlo na svět mláďata naplněno nadmíru chutným mlékem. Proto také obyvatelé Saturnu často toto zvíře chytají, ano na mnohých místech je krotí jako užitečné domácí zvíře; a to tím snáze, že je to mimo to nadmíru mírné zvíře. Vrhne-li takové zvíře mláďata, pak je mezi šesti samčími jedinci jen jedno samčí, které, jeli úplně dorostlé, rozeznává se od samčích jen tím, že místo samčího vemene, jako asi u vás ovce, má tak zvaný pohlavní vak, a na hlavě mezi oběma převislýma bílýma ušima rovněž zcela bílý malý, poněkud dozadu ohnutý růžek.

Můžete-li svou citovou fantasií jen poněkud uplatniti, pak vám nebude zatěžko představit si krásu tohoto zvířete; ovšem vy si pomyslíte a řeknete: Ano, **proč** jest tam tedy toto zvíře tak velice krásné, a jaký účel je s tím tedy spojen ? - Já však pravím vám: Pohlédněte jen na leckterou krásu vašich květin, a na jejich rozmanitou krásnou formu; nemohli byste se také zde otázati. Proč musí být květ tak velice krásný; nebyl by k vytvoření nanejvýš prostého seménka způsobilý značně méně význačný květ ? Hledte pro takovou otázku nejsou odpovědi **ještě zralé**; neboť co se týče krásy takových bytostí, nemůžete ještě pochopiti **důvod**, protože **vězí v oblasti Mého Světla a nebo Mé**

moudrosti. - Proto spokojme se jen s všeobecným názorem a přijmeme ho za všeobecný platný důvod všech takových zjevů, to, že Já, předobry a **nanejvýš** moudrý **Tvůrce** všech věcí vím již **zajisté velmi dobře, k čemu jsem věci a bytosti vytvořil tak a tak.** -

Když jsme si prohlédli toto zvíře pohlédneme ještě na jiné takové létající zvíře. Toto zvíře nazývají Saturňané „létající **pás**“ anebo mnohdy též **létající provaz**. Jakým způsobem přichází toto zvíře k tomuto jméno? Jestliže si to zvíře napřed poněkud prohlédneme; pak bude vysvětlení samo sebou následovati. Hleďte, toto zvíře se podobá svým tělem dosti dobře vytvářené opici na Zemi. Chodí-li po zemi, používá zadních noh jako člověk; předních tlap, které jsou velmi dlouhé a opatřené směrem k tělu rovněž létací blanou, která je rovněž až do poloviny zadních noh upevněna, používá toto zvíře právě tak, jako používá opice svých předních tlap. Stojí-li toto zvíře zpřímá, pak má délku 3 sáhů; jestliže se však skrčí, pak jest ovšem více než o polovinu kratší. Tělo tohoto zvířete nemá o sobě zcela nic zajímavého, leda že na břichu vypadá velmi světle bělavé, a na konci hřbetu má tmavočervenou vlnu. Co však jest vlastně význačného na tomto zvířeti? Jest jeho **ocas**, který toto zvíře rozvine anebo spíše roztáhne jen když létá; chodí-li však po zemi, pak svine ocas tak dovedně, že mu pak leží na řiti, tak, jakoby mu někdo přivázel kulatou stůčku nějakého přehození. Tento ocas má u dorostlého zvířete, o kterém jsme právě uvažovali délku nezřídka 90 až 100 sáhů vaší pozemské míry a šířku asi loket, a při tom jest tak jemný, že je-li svinut tvoří svitek v průměru dvou pídí. - Svinutí se děje vnitřní celým ocasem protaženými citovými vlákny; neboť ocas nemá článků, nýbrž jest pouze prodloužením kůže hřbetu. Barvu má nejjasnější duhy, a zdola jest opatřen malou a nanejvýš krátkou vlnou, jako stříhaný hedvábný samet tak, že jasně svítí vlněné bradavičky. Nyní si již můžete sami odpovědět na otázku, proč se toto zvíře nazývá létajícím pásem.

Jen velmi i zřídka vyskytuje se však toto zvířátko zejména v zemích lidnatějších se svým ocasem; neboť Saturňané chodívají velmi často na hon na toto zvíře, které lze za dne velmi snadno chytnouti, protože v této době nikdy nevzlétá. Jakmile je toto zvíře chyceno, pak se mu sice jinak nestane nic, ale s ocasem na žádný způsob nevyvázne neboť je mu ihned těsně u hřbetu uříznut, a Saturňané, ze jména ti nejznamenitější v zemi, používají ho za ozdobu oděvu; zejména ženy jsou velkými přítelkyněmi této ozdoby, když jí byly napřed učinily vonícím květinovým olejem úplně ohebnou, a jako vaší kůži tuhou a trvanlivou. Tento ocas nosívá se pak buď jako čelenka; mnozí jej však také ovinují kolem ledví. Toto zvíře jest tedy Saturňanům vždy vítaným hostem; a protože zvířeti uříznutý ocas poněmáhle opět dorůstá, bývá toto zvíře v některých zemích kroceno a jaksi doma vychováno.

Tímto chovem se zabývají zejména vám již poněkud známí saturnští obchodníci s klenoty; a protože cena ocasu se určuje především délkou, stává se nezřídka, že dva, mnohdy také tři kratší ohony se sešívají, 3 pak prodávají jako celý. Je-li však tento podvod objeven, bývá takový saturnský kupec ženami rovněž velmi citelně potrestán, neboť na této planetě se velmi často stává, že ženy provádí nad mužským pohlavím jakousi pravomoc; neboť mužské pohlaví na Saturnu jest obyčejně, jak říkáte obzvláště krajně **zamilováno**; z toho důvodu jest pak také příliš **poddajné** a ze samé lásky k ženám se nechá nezřídka voditi za nos, jak jen se ženám zlíbí; avšak na druhé straně ženy v poměru k ženám na Zemi jsou **neporovnatelně cudnější a domácnější**; a to také velmi značně přispívá k tomu, že jsou jim muži nanejvýš nakloněni, a že jim také rádi poskytují mnohé význačné výsady. Leč v dalším, ať přijdeme k obyvatelům Saturnu, bude to vše beztoho příslušně osvětleno; a tak se obrátíme opět k naší zvířence.

19. Kapitola

Zvláštnosti zvířecího světa na Saturnu. – **Ptáci** nesčetných druhů. Vodní slepice. – **Behor**, největší druh volavek. – „**Nebeský posel**,“ druh obrovských holubů a dobrý pěvec. – Zvukový akord letu těchto ptáků. – Zpěv a hudba Saturňanů.

Jak již s počátku při výkladu o těchto **létajících zvířatech** bylo zmíněno, že jejich je velké množství, tak pravím to také zde:

Toto množství jest počtem druhů a odrůd na této planetě tak převeliké, že by se vám jejich jména sotva, jak se říká, vešla na deset tisíc archů; nicméně však jest jejich rozmanité utváření

obdivuhodnější nežli jejich velký počet sám; neboť téměř všechna čtyřnohá zvířata této planety jakož i velmi četné druhy ryb mají v těchto létajících zvířatech svou odrůdu, a věc se má právě tak, jako kdybyste na vaší Zemi podobně jako netopýra okřídli všechna vesměs krotká a divoká zvířata vedle všech obojživelníků a mnohých druhů ryb, takže abyste pak měli okřídlené slony, koně, voly, lvy, tygry, hyeny a tak dále celou řadu zvířat. Co je zde na Zemi uvedeno jen jako příklad to se na Saturnu vyskytuje doslovně; jenže létající zvířata jsou mnohem menší naproti těm, jimž odpovídají tvarem, a skutečná aneb neokřídlená zvířata jsou pak mnohem větší, silnější a mocnější a obývají buď pevnou půdu této planety anebo její vodstvo.

Nyní si můžete také již učiniti pojem o tom, jak to tu asi živě vypadá; a můžete si k tomu ještě představití příjemnou věc, jestliže si k tomu ještě přimyslíte, že tato zvířata jsou většinou **dobromyslná**, a Saturňané silou své vůle jsou ustavičnými mistry, jak žvlů, tak také tím více téměř většiny zvířat, až na jen velmi nemnohá, která mají asi vzhled naší již známé ryby.

Když jsme byli věnovali pozornost našim létajícím zvířatům v našem Saturnu a to onu jejich třídě, která se vznese bez peří do vzduchu, a může v něm létat, a při tom jsme viděli jak velký je jejich počet a rozmanitost, pak se asi jistě namítne myšlenka ve zkrásněné otázce: Je-li v této planetě tak mnoho takových létajících hostů, kdo tu ještě ob stojí? Tak jest jistě vzduch zcela nepropustný, když všechna ta zvířata vzlétnou; a když se opět posadí na půdu Saturnu, pak již asi sotva zbude tolik místa aby mohl někdo i jen v případě nutnosti nohu na ni postavit. Leč tato obava o tuto velkou planetu jest s vaší strany zcela zbytečná; neboť uvažte jen, že tato planeta jest tisíckrát větší nežli Země a že, jak již víte, má přes 70 velkých pevnin, z nichž některé mají plochu jako celý povrch zemský, kdyby moře a všechno ostatní vodstvo bylo pevnou půdou. A jako na Zemi není nikdo zvířaty příliš přetížen právě tak také nejsou obyvatelé Saturnu tamními zvířaty přetíženi; nýbrž existuje tu nadmíru dobrý řád, a přes to, že je na této planetě tak mnoho a zvláštních druhů zvířat, bývají tato zvířata na svobodě mnohem méně vídána nežli leckterá zvířata u vás na vaší planetě, na niž se vůbec pohybuje vše v užších kruzích nežli na Saturnu.

Abyste si mohli učiniti malý pojem o dalším rozsahu všeho, upozorňuji vás jen na to, o čem jsem se již při jedné dřívější příležitosti zmínil, a to hned zpočátku rozpravy o tomto světovém tělese, kde bylo naznačeno, že příbytky Saturňanů, počítá-li se s vašimi nohama, jsou dosti od sebe vzdáleny. A jak je tomu se vzdáleností Saturňanů, tak je tomu i se všemi ostatními poměry, kde vše má své úplně postačující místo; z toho důvodu jsou na tomto světovém tělese spory a hranice něčím zcela cizím.

Hleďte toto muselo zde býti předesláno, abyste nebyli při ještě následujícím záznamu okřídlených obyvatelů vzduchu, a potom ostatních zvířat pevné půdy nebyli jati závratnou nevírou, až se budete učít poznávatí ještě následující rozměry zvířat. A tak se obraťme k našim ptákům.

Vy víte jak rozmanitý jest tento druh zvířat již na vaší malé planetě, začnete-li je tu počítati od obrovského pštrosa až k malému kolibříku. A co jest tato maličkost naproti rozsahu v naší planetě; neboť tam jest ještě tisíckrát více druhů těchto zvířat nežli na této Zemi. Chcete-li věděti určité počet druhů, pak pravím vám, že kdyby v Saturnu byl z každého druhu jen **jeden samec a jedna samice**, bylo by to již **dvěstěčtyřicet milionů ptáků**. Ovšem všechny druhy nežijí v jedné a téže zemi, nýbrž v každé zemi se vyskytují také opět jiné druhy, a i v jedné zemi jsou druhy různé a také si nejsou naprosto podobné druhy, i když jsou jednoho a téhož tvaru, z nichž část obývá jižní a část severní díl jedné a téže země, např. **vodní slepice**, kterýžto pták jest v této planetě velmi pověstný, vypadá v jižních vodách mnohem jinak nežli v severnějších; a tak všechny druhy ptáků, jak krotkých tak nekrotkých, jsou jak podobou a barvou, tak i způsobností různé, od jihu k severu a od východu k západu jedné a téže země.

Protože z toho, co již bylo řečeno, můžete jistě poznati, že by bylo pro vás holou nemožností, abyste za celý život byli hotovi i jen ze sepsáním jmen těchto zvířat, pak vám bude jistě ještě zřejmější, že by vám bylo ještě nemožnější popsati každého jednotlivého ptáka co do druhu a co do všech jeho výkonů, tvaru a určení. To jest tady zřejmé, a tak tady také u okřídlené říše zvířat vytkneme a krátce vylíčíme jen některá nejpozoruhodnější, a vezmeme v tom ohledu také ihned prvního a největšího ptáka této planety, a několika letnými pohledy prohlédneme si jej.

Behor, aneb **vzduchodl**, tak sluje náš pták. Můžete věřiti kdyby se nalézal na Zemi, jistě by zaujal větší prostor, nežli největší řadová loď, aniž by bylo při tom třeba aby rozepjal křídla. Létá-li tento pták aneb rozepne-li křídla pak jsou podle vaší míry **špičky obou nejkrajnějších pér křídel dobrou hodinu od sebe vzdáleny**; brky per křídel mají větší průměr nežli nejsilnější dubové stromy na vaší Zemi, a každé péro na křídle jest od brku k nejkrajnější špici nezřídka 800 sáhů

dlouhé. Tento pták má rovněž velmi dlouhé a silné nohy takže, stojí-li: na nohách, jsou pro něho právě tak příliš dlouhé, jako u tak zvané volavky na vaší Zemi. Proč má tento pták tak nepoměrně dlouhé nohy ? - Protože je to **vodní pták**, a zdržuje se neustále u moře, kde se živí rybami; na souši nebývá nikdy viděn, nýbrž vždy plovoucí na vodě, anebo létající ne příliš vysoko nad mořskou hladinou a z toho důvodu se také nazývá „létající loď“.

Jest tento pták snad krásný ? - Ne; toto zvíře krásu nepobralo, jestliže se tedy ve své fantazii zvětšíte volavku, pak můžete mít před očima přibližně podobu naší létající lodi. Barvu má vesměs popelavě šedou a někdy tmavohnědou; zobák má asi jako u vás husa s téměř také jí podobnou hlavu, jenže ovšem poměrně větší. Neboť rybu která je ve vodách Saturnu je tak veliká jako dospělý žralok ve vašem moři, pohltí tento pták s toužou snadností, jako vy jahodu. Tím byste měli podobu tohoto ptáka co možno krátce a dobře popsáno; jen by se snad tu a tam někdo otázel, zda tento obrovský pták je nebezpečným hostem obyvatelům Saturnu ? Nikoli, jím naprosto není, protože je velmi bázlivý a prchá před každým přiblížením člověka, dokonce i dítěte. Jeho velikost je spíše zdánlivou velikostí nežli skutečnou velikostí, neboť čím je na pohled tak velkým jen jeho hojná a mnoho sáhů dlouhá péra; kdyby byl o ně oloupen, pak by celkem nevážil o mnoho více nežli nejslabší žena této planety.

Tím bychom se seznámili již s jedním a to s největším ptákem této planety. - Také tento pták odrazuje se v různých mořích, a jest o sobě velice různý, jak co do velikosti, tak i barvou a podobou. Protože nyní na tento způsob nemáme s tímto zvířetem již více co činiti, přejdeme opět k jinému druhu.

Po tomto druhu se jako nejpozoruhodnější pták Saturnu vyskytuje pták pod jménem „**nebeský posel**“ : Tento pták má úplnou podobu zcela bílého holuba u vás: Jen jest ovšem téměř 500 krát větší nežli holub u vás. O tomto ptáku věří Saturňané, že poletuje zdržuje se stále ve vzduchu, protože ještě nikdo jej nikde neviděl posaditi se. V určitém ohledu mají sice Saturňané pravdu, neboť na zemi se také skutečně nikde neposadí, nýbrž poletuje brzy vysoko brzy nízko zcela pohodlně ve vzduchu; když se však takto létáním unavil, přilétá ihned s velkou rychlostí, k mořským krajinám, kde se pak skrývá v nejdlehlším zákoutí mořského břehu, kde hledá potravu, která záleží v jakémsi tučném druhu bílého skalního mechu. Když se byl po, krátké době nasytil a posílil, vzlétá ihned opět vzhůru a to do neobyčejné výšky, odkud pak zase koná svou vzdušnou procházku na pevninu; toto zejména rád činívá zrána před východem slunce a z toho důvodu má také v mnohých krajinách jméno „**sluneční posel**“ to jest tak jej nazývají leckterí obyvatelé Saturnu. Tento pták zpívá v letu všelijaké ptačí písně, a to v mnohem dokonalejší míře nežli u vás slavík; proto také jej nezřídka zejména ženy nezývají **čilým ranním pěvcem**.

Ačkoliv tento pták zejména v územích poblíž moře se rozkládající bývá velmi často viděn a slyšen, zastavuje se nicméně každý Saturňan a divá se za tímto ptákem tak dlouho, dokud jej pro vzdálenost neztratí; neboť obyvatelé Saturnu jsou mnohdy pohledem na tohoto ptáka tak povzneseni, že by byli velmi nakloněni prokazovati mu božskou poctu, kdyby něco takového dopustili andělští duchové této planety; aby však to se nestalo, mají tito ptáci zvláštní instinkt, aby se ničeho tak velice nestřežili, jako pohledu lidí. Proto upře-li Saturňan svůj pohled na takového ptáka, může také počítati s tím, že se tento pták brzy vyhne jeho zvědavým pohledům. A z toho důvodu obývá tento pták také vždy místa, která jsou pohledům Saturňanů zcela nepřístupna. Největší pozornost u tohoto ptáka budí jeho **časem neobyčejně silný let**, o němž si nedovedete snadno učiniti pojem; neboť je-li v náležitém letu, pak jest mu velmi snadno uraziti za hodinu tisíc vašich zemských mil. -

Letí-li tento pták za noci, pak se spatřuje vesměs jako bílé lesknoucí a to tak, že ve svém rychlém letu poskytuje téměř týž zjev, jako u vás na Zemi tak zvaný létající drak. Nad zemí letí zejména rád jen za noční doby, kdy pak poskytuje obyvatelům Saturnu hlavní podívanou; ano mnozí jsou pro tyto světelné zjevy tak zaujati, že se na oněch místech, kde je tento pták často domovem položí na nějakém stromu prostém pahorku na záda, aby se tím nerušeněji mohli dosyta vynadívati na let těchto ptáků. Ještě jedna pozoruhodnost tohoto ptáka záleží v tom, že když 2, 3 nebo více ptáků provádí v přímé čáře rychlý let stává se obyčejně, že rychlým prořezáváním saturnského vzduchu vzbuzuje se dosti čistý tón. Jestliže pak ovšem více ptáků tohoto druhu střelbitě letí jedním a týmž směrem, vytváří téměř každý pták jiný tón, a tyto tóny tvoří pak vespolek nezřídka akord podle vaší řeči o umění, jenž se ztrácí od pianisima k fortisimu a opět k pianisimu tak, jako se ztrácí uhozený tón aneb akord na klavíru. Hleďte, má tedy tento pták zejména pro Saturňana neobyčejně mnoho přitažlivého, protože Saturňané jsou velkými přáteli zpěvu a zejména harmonických

tónů, avšak přesto sami nejsou právě příliš hudební; a mají-li také nanejvýš bídné a nuzné hudební nástroje, mají za to tím čistší hrdla ke zpěvu, při čemž pak ženy zpívají akordy, a často se dovedou šťastně nalezeným akordem po celé dny bavit neboť jestliže tu své tóny brzy vynechají, je pak třeba mnohdy velmi mnoho úsilí nežli se jak říkáváte náhodou, dostanou na dobrý akord. Avšak co se týče podobných dalších saturnských lidských poměrů, bude vše na pravém místě ještě zřetelněji podáno; a protože nemůžeme o našem nebeském poslu, slunečním ptáku a ranním pěvci již více podstatného podatí obrátíme se za to opět k jinému okřídlenému obyvateli vzduchu.

Kapitola 20.

Hlavním hudebníkem je tam - druh labutí. - Mistr v praktice věty fugy. - Tito virtuosové zpívají jen ve svobodě. - Jiní zpěvní ptáci. - Popis těchto pěvců nejkrásnějších to ptáků. - O tónech, která hudba je nejpůsobivější? - Opeření pěvci. - Dobrý účinek hudby na mysl. - Krocení zpěvavých ptáků. - Ptáci přinášejí „živá mláďata“.

„**Pěvci nad řekami a moři**“ sluje druh ptáků, o kterém budeme nyní blíže uvažovati. O těchto ptácích byla již jednou učiněna zmínka pro jejich půvabný zpěv; přesto však jim věnujeme zde ještě malou pozornost, a především se podíváme na jejich postavy. Co se týče jejich postavy; nemá zrovna nic zvláště podstatného jsou dosti podobni vašim labutím; jenže dobře 20 až 30 krát větší nežli tito ptáci u vás na Zemi a jejich krk není poměrně tak dlouhý, ale za to mnohem tlustší; a co se týče hlavy jest tato rovněž poměrně větší nežli u vašich labutí. Tito ptáci mají velmi ohebný chřtán, s kterým je ve spojení velmi pohyblivý jazyk, a v poměru k ostatnímu poměru těla mají velký, velmi pružný a mnoho vzduchu obsahující jazyk. Tito ptáci **jsou skutečnými hudebníky na této planetě**, a v ohledu hudebním jsou opravdovými kaleidoskopy; neboť takový pták má to zvláštní, že se ve svém zpěvu nikdy neopakuje a i když po léta zpívá, přece se nikdy neobjeví nějaká již zpívaná melodie. To však není co vlastně překvapuje; překvapení spočívá spíše v tom, že, když zpívá několik ptáků, jak se obyčejně stává, své písně pospolu, nikdy se neobjeví, disharmonický akord, neboť zpívá-li jeden pták, pak také zpívá sním ihned druhý, třetí a čtvrtý, avšak nikdy jednu a tutéž melodii; nicméně však každý pták je svým velmi jemným pocitem držen zpěvem jiného druhu tak, že svou zcela zvláštní melodii vede stále tak, že se s melodií svého předzpěváka nikdy neocitne v neharmonickém kontrastu. - To se také stává, když se spolčí 30 anebo ještě více takových ptáků. Kdo je přítelem nejpřesnější a nejzdařilejší tak zvané věty fugy, toho uši by neměly rok co rok oddechu; neboť nejen že se tu setkávají vždy nové ideje, nýbrž tyto ideje zde bývají také modulovány a střídají se v základních tóninách tak překvapujícím způsobem, že si o tom ani největší hudební skladatelé na Zemi nedovede učiniti ani nejslabší pojem. Přimyslíte si k tomu ještě nejčistší hlasy, proti nimž je tón nejlepšího zpěváka na vašem pozemském tělese pouhé vřískání, pak si můžete již učiniti malou představu o tom, jaký je to radostný požitek pro Saturňana, jenž je již od svého narození tak velkým přítelem tónu. Pravím vám, když vám bylo možno slyšeti jen tři tóny z hrdla takového vodního pěvce ze Saturnu, věru, pak by se vám všechna vaše hudba na Zemi stala ihned po všechny časy nesnesitelnou. Tito vodní pěvci však zároveň také zaviňují, že Saturňané, ačkoliv jsou tak velkými přáteli hudby, nicméně si na ni nanejvýš málo zakládají: Naše hrdla jsou proti těmto pěvcům jen z neotesaného dřeva, a tóny, které my vynalézáme nelze naproti tomu poslouchati; dokud nám velký Duch duchů tyto pěvce ponechává, máme hojnost nejnádhernější hudby. A tak Saturňané, žijící na březích těchto moří, nepěstují hudbu vůbec, zato však Saturňané žijící přirozeně dále od těchto vod, jimiž se rozumí většinou horalé.

Nemohou tito ptáci být chytáni a **kroceni**? Ó, ano zcela dobře; je-li však takový pták chycen, pak již nezpívá, a i kdyby byla pospolu celá společnost. Jakmile je však opět propuštěn na svobodu a pluje na vodní hladině, pak je také virtuos již opět hotov;

Hledte to jsou tedy zpěvní ptáci, o nichž byla již dříve učiněna zmínka. Časem by se také zde mohla položit otázka, zda jsou tito pěvci domovem ve všech mnohých a velkých zemích této planety? A v které zemi se zejména zdržují, severní, východní, anebo západní části? Tu pravím vám, že předně tento druh ptáků jest domovem skoro ve většině velkých pevnin této planety; avšak v zemích samých se nicméně zdržuje v **jižních** oblastech. Severní části jsou jimi většinou

jen velmi skrovně opatření, za to však mají zase jiný druh ptáků, který jim jaksí činí postradatelnou tuto nejznamenitější pěveckou společnost; avšak tito severní vzdušní pěvci nejsou pěvci melodií, nýbrž zpívá jich větší počet pospolu tak, jako když profukuje vítr strunami harfy, vyluzuje tóny. Zde se ovšem jen zřídka stává, že tito mnohem slabší hudební umělci uhodnou lahodně znějící akord; avšak pro Saturňana, jenž neměl nikdy příležitost slyšeti pěvce lepší, je to nicméně něco velmi povznášejícího. I když však tito ptáci nejsou tak dobrými divuplnými pěvci jsou na druhé straně za to tím domácnějším a co se týče jejich podoby, je to celkem nekrásnější a nejnádhernější druh ptáků této planety. Co se však tohoto druhu týče, o tom se něco bližšího dozvíme v dalším sdělení; a tím tudíž pro dnešek ukončeno naše sdělení o menších slavných pěvcích. -

Jak tedy vypadají tito ptáci ? Zde bude poněkud těžko podati správný anebo spíše zdařilý popis o tom, jak tito ptáci vypadají, protože na Zemi se s podobným ptákem nesetkáme. Přesto jej však vylíšíme tak abyste si mohli učiniti aspoň slabý pojem o tom, jak tento pták vypadá. A tak tedy poslyšte : Co do velikosti jest tento pták jako urostlý vůl u vás; na těle má vesměs zelenavě zlaté peří, které je spíše vlněné nežli hladké ; menší péra na horním okraji křídel počínajíc od těla až na konec křídla vypadají jako leštěné zlato na které by se nanasla nachová karmínová barva; péra k mávání křídla samého jsou jasně modrá; jejich okraje vypadají však jako mdlé zlato ; brky per jsou oslnivě bílé, a hrají různými barvami jako u vás zlatá perlorodka. Ohon se skládá z velmi dlouhých per, která jsou rozdělena ve dvě části, asi jako u vás vlaštovky; jenže tato péra nejsou pokryta tuhým chmýřím, nýbrž měkkým dlouhým a pelichajícím. Toto pelichající chmýří má barvu asi jako u vás chmýří na pérech páva. Na okrajích aneb špičkách visí chochol takového pelichajícího chmýří, který vlaje od pér dolů v délce mnohdy asi tří loktů; avšak při tom všem jest tak lehký, že celá jeho váha, počítá-li se podle vaší váhy, obnáší sotva půl kvintlíku. Tyto chocholy jsou všemi barvami tak zbarveny, že při každém obratu hrají jinou barvou ; nohy tohoto ptáka jsou úplně bílé a zcela dobře utvářené, to jest ne snad podle noh ptáků na vaší Zemi ; rozdíl však spočívá v tom, že nohy vašich ptáků jsou obyčejně nahé a nanejvýš hubené, kdežto nohy ptáků na Saturnu jsou mnohem masivnější a jsou až k drápům oděny nejkrásnějším peřím, které vypadá vždy tak, jako peří břicha jenže jeho barva je obyčejně poněkud jasnější. Tak zvané drápy aneb správněji a srozumitelněji řečeno prsty na noze ptáků jsou u ptáků Saturnu většinou vytvořeny tak jako na Zemi pracka dobře utvářené opice ; u tohoto našeho ptáka mají však podobu lidské ruky, jenže zde jsou také prsty až k špičkám nehtů opatřeny krásným lehkým peřím.

Tak by tedy vypadal tento pták co do těla až k hlavě; avšak hlava jest na tomto ptáku to nejpozoruhodnější; a proč ? Hleďte - tento pták má vlastně **dvě** hlavy, avšak ne snad tak , jak vy si představujete dvojhavého vola, nýbrž tyto dvě hlavy stojí nad sebou asi tak jako kdyby nějaká žena měla od temene hlavy vystupující ještě jeden nástavec labutího krku i s hlavou; dolní hlava jest dosti kulatá, a má co do délky zdola nahoru průměr asi 2 stopy vaší míry, v šířce pak půldruhé stopy. Tato hlava má ženský obličej téměř takový, jako u vás na Zemi poněkud vzácné mořské panny, a jest opatřen přehojným do tmavě-modra přecházejícími dlouhými vlasy; nad těmito vlasy se pak nachází ještě tři lokty dlouhý krk s hlavou ne nepodobnou vaší labuti a tato hlava koná tomtoto ptáku tytéž služby, jako chobot slonu. Touto druhou hlavou nepřijímá tento pták potravu a také ji přijímat nemůže, protože tento krk nemá jícnu; přesto má také tato hlava dvě oči, a ještě je velmi pohyblivá, může se tento pták očima této horní hlavy podívatí všude tam, kam nemůže dohlédnouti očima dolní hlavy, které jsou velmi ostré, může však postřehnouti velmi ostře vše až do největších vzdáleností. Obličej dolní hlavy není však holý, nýbrž jest rovněž pokryt velmi malými bledě červenými pérky; jen rty jsou volné, a rovněž ústí poněkud zploštělého nosu. Vše ostatní jest pak pokryto peřím. Oči dolní hlavy jsou velké a jasně modré, a čelo přechází k hornímu krku do oslnivé bělosti. Krk horní hlavy jest však jasně fialový a hlava celá oslnivě červená; zobák jest však světle namodralý bílý, a k podržení uchopených předmětů velmi pevný.

A jak přijímá tento pták potravu a jak pije? - To se děje velmi jednoduchým způsobem, horní hlavou utrhne ovoce se stromu, a drží je pak před ústy dolní hlavy, které se pak přirozeným způsobem ostrými zuby jako u vás opice velmi chvatně a čile do něho zakousne a takto je brzy požije.

Chce-li pták pítí, použije horní hlavy místo sklenice; z horní hlavy vyčerpává totiž vodu do dosti velkého prostoru dolní hlavy.

Hleďte, toť tedy náš druhý ovšem poněkud nedokonalý pěvec neboť dovede zpívatí jen jeden tón; leč tento tón je neméně tak krásný a libozvučný, že by na vaše uši působil, vždy ještě účinněji než-li celý úplný pozemský koncert; neboť můžete uvěřiti, že se ani **nejpůvabnější hudba nebí**; neskládá z **konfliktu mnohých tónů nýbrž z jednoho zcela prostého tónu**; tato hudba jest **nej-**

jímavější a nejpůsobivější; zkuste jen u vás, co je vám v podstatě milejší, zda nejkrásnější tón pěvce, anebo pěvkyně či vřeštící instrumentální akord ? Má-li tedy někdo nadměru čistý a nanejvýš libě znějící hlas zda není škoda každého tónu, který je pokrýván jinými vřeštivými tóny; jímající účinek hudby nespočívá tedy v **mnohosti tónu**, nýbrž v jakosti **jednotlivého tónu**; neboť dokonalý tón jest již sám o sobě nejjemnější harmonií, protože nedochází k postřehovanému zjevu o sobě ojedinele; nýbrž když se objeví jako základní tón jsou v něm v správném poměru zvukovém asi jako u čistého zvonu. Podle toho musíte si také představit tón tohoto našeho nyní známého druhého pěvce v Saturnu; avšak jen v dosti hluboké oktávě jako např. **g.** a **h.** ve velké oktávě u vás; tak si můžete učiniti dostatečnou představu o zpěvu tohoto ptáka. Když začíná zpívat, začne s nejvyšším pianissimem, potom tón stupňuje, aniž by šel co nejméně výše nebo hlouběji až konečně přijde k takové síle, jako byste byli s vašimi ušima těsně u zvonu, když zvoní; v této síle udržuje tón po několik sekund ; potom však jej opět více a více zeslabuje až k úplnému zmizení. Jsou-li pospolu dva, tři anebo čtyři takoví ptáci a jsou-li, jak říkáte, náhodou dobře sladěných hrdel, dává to často překvapující divuplně znějící akord, který vždy Saturňany obveselí. Ovšem zůstává pak vždy jen při jednom a též akordu, a tento druh hudby nedostihuje celkem hudby našich známých hlavních pěvců, avšak přesto se tato jednoduchá hudba svého cíle nemine. A kdyby dva Saturňané stáli proti sobě roztrpčeněji, což se na této planetě tu a tam nezřídka stává, pak netřeba ničeho více nežli takového prostého zpěvu, a tito, dva nepřátelé se okamžitě stanou nejvřelejšími přáteli; z toho důvodu tito ptáci také velmi často nazývají se zakladatelé **míru**. Z toho důvodu nechávají se také krotiti a zastupují místo vašich **pávů**, a bývají považováni za ozdobné ptáky; přesto však jest také značné množství nekrocených. Krocení ptáci mají sice silnější tón v hrdle, avšak za to obvykle poněkud drsnější; kdežto nekrocení vydávají ze sebe nanejvýš celé tóny. Krocení ptáci bývají mnohdy také jako zvláštnost přiváděni do jižních krajin. Tam však ztrácí brzy svůj hlas následkem jiné stravy, a také zesmutní a onemocní, a potom obvykle také brzy zahynou; proto severní obyvatelé, kteří jsou těmto ptákům oddáni, nedají se tak snadno pohnouti k tomu, aby toho či onoho ptáka odložili.

Co se týče rození **těchto** ptáků, přináší samička na svět **živá mláďata**, a kojí je velmi plnými prsy, která visí pod krkem spodní hlavy téměř tak jako u ženy ; jenže nejsou nahá, nýbrž lehkými peříčky pokryta.

Nyní máte vše o tomto ptáku; po něm si povšimneme ještě některé domácí drůbeže, a pak se ihned obrátíme k pozemním zvířatům a pak k člověku samému.

Kapitola 21.

Domácí slepice. - Užitek těchto kuřat také jako pokrm.

Jako u vás na Zemi, také i v této planetě hrají nejvýznačnější úlohu domácí slepice; jenže tato slepice na Saturnu vypadá mnohem jinak, nežli u vás na vaší Zemi. Avšak i na vaší Zemi jsou v různých zemích a světových krajinách také různé druhy a odrůdy této drůbeže. A tak je tomu i na Saturnu; přesto však jest tam nicméně společný pták, který je tak jako téměř všude stejnorodě se vyskytující slepice. A jak vypadá tato slepice ? Předně jest aspoň **stokrát** větší nežli u vás na Zemi; za druhé každá slepice jest stejnobarevná, křídla jsou silně modrá, hřbet zcela bílý; ocas přechází v silnou červeň; břicho slepice je zbarveno jako mušle, která je vám známá pod jménem „perlorodka;“ nohy jsou světle červené, a krk počínaje od hlavy jest světlezelený až k nohám, které jsou u této slepice umístěny poblíž hlavy, takže mnohem větší část těla je umístěna za oněma nohama. Tak je tedy tento pták zbarven. A jak vypadá co se týče tvaru ? Zde bude asi poněkud těžko podati vám správný obraz, protože na povrchu zemském neexistuje téměř ptáka, který by se podobal této slepici na Saturnu. - Musíte se tedy pustiti již více do toho co je odlišného; znáte-li to pak vám také nebude za těžko představit si celého ptáka. Hlava jest velmi veliká, poměrně ještě větší, nežli hlava velké noční sovy u vás k jejímu ostatnímu tělu. - Po obou stranách hlavy stojí dvě bílé uši jako má u vás na Zemi slon, avšak ne tak převisle. Před ušima jsou dvě poměrně velké a velmi ostré oči, které jsou odděleny tmavozeleným hřebenem per. Poněkud pod očima sedí silný poněkud tupý, šedý zobák na němž mezi nozdrami visí dolů podobně jako u vás u indiánských kuřat jakýsi chobot který však tento pták udržuje spíše v dobrovolné moci, nežli u indiánských kuřat

u vás. Jeho barva jest krvavě červená. Tato takto vytvářená hlava jest s ostatním tělem spojena pomocí dosti dlouhého, avšak poměrně tlustého krku. Tělo slepice o sobě bez křídel a u noh jest úplně vejčité. Křídla jsou poměrně krátká a místo pevných peří, k mávání má jen dlouhé a bílým chmýřím opatřené brky; avšak část křídla, která je obrácena k hlavě, aneb chápete-li to lépe horní kraj křídel jest vesměs pokryt péry, jaké mají na vaší Zemi pštrosi. Následkem tohoto poněkud macešského opatření křídla nejsou tito ptáci způsobilí k letu ; protože však mají velmi dlouhé a pevné nohy, mohou po zemi tak rychle pobíhati, že přirozenou silou běhu nemohou jich Saturňané snadno dohoniti. Chtějí-li tedy Saturňané takovou slepici na svobodě chytiti, činí tak vždy silou své **pevné vůle**, o čemž svým časem bude již více sděleno. Ocas tohoto ptáka jest kruhový, avšak ne snad jako se vyskytuje u indiánských kuřat u vás, nýbrž jako u pávů ; jenže jest poměrně větší a mnoho hustší nežli u pávů u vás. Nyní si složte ptáka tak, jak vám byly ukázány jeho; jednotlivé části, a můžete si učiniti dosti dobrý pojem o tom, jak tam tento pták vypadá; jen musíte připojiti k udaným barvám peří krásný kovový lesk a pak budete mít celého ptáka před sebou. Samec se rozeznává od samice jen velikostí, a svým často obtížně ječícím zpěvem, kdežto slepice vyráží ze sebe jen jekotem krátce lomené tóny, na nichž není rovněž nic příjemného; proto také mají Saturňané všeobecné úsloví, říkají totiž, chtějí-li označiti velmi špatný zjev: Přestaň zpívati neboť tvůj hlas jest horší nežli hlas slepice. A jaký užitek poskytuje toto zvíře Saturňanům ? - Téměř tyž užitek, jaký vám poskytují domácí slepice, totiž tyto slepice kladou velmi mnoho a velmi velká vejce, která Saturňané ihned jako syrová vypijí; neboť obsah těchto vajec má tak **sladkou** chuť jako u vás velmi dobré kraví mléko, a jest také na Saturnu mnohem chutnější nežli mléko jejich velké domácí krávy. Skořápka vejce, ježto jest velmi pevná, u užšího konce dobře a čistě sejmuta a pak se jí používá za nádobu k pití, obyčejně pro ušlechtilé šťávy, jichž Saturňané požívají jen, jak říkávate, po kapkách, ačkoliv takto vyloupené vejce obsahuje zcela dobře 5 věder vaší míry. Pro tuto drůbež staví Saturňané obyčejně živý chlév, to jest zasadí pro ni vám již známý strom na stěny, tím učiní protáhlou kruhovou zahradu, která obnáší nezřídka půl čtvereční míle: v tomto dosti velkém chlévě nasejí se všelijaké traviny a jiné rostliny, a někdy také zasadí několik vám již známých dešťových stromů, a v takovém chlévě zdržuje se pak mnohdy u zámožnějšího Saturňana několik tisíc takových ptáků, kteří pak tvoří značné bohatství ovládajícího je Saturňana. Protože však tito ptáci se snášejí jen mezi sebou a nesnesou mezi sebou žádného cizího hosta, bývá takový chlév zřízen obyčejně jen pro tento druh ptáků. Tento chlév bývá však zřizován vždy dosti daleko od hlavního příbytku lidí. Proč, snadno si představíte, pohlédnete-li zpět na onen právě ne velice příjemný zpěv tohoto ptáka. Vedle tohoto ptáka jest však ještě více druhů jiných domácích ptáků, kteří jsou méně užiteční, nežli tento pták; neboť z tohoto nám již známého ptáka bývá vše zcela a prospěšně použito, a také jeho **maso** se jí, a z jeho per připravují se tak jako u vás, nezřídka měkká lůžka, kdežto z ostatních domácích ptáků se používá velmi málo; proto také se chovají spíše pro zábavu a ozdobu. Mnohý zámožný Saturňan má při svém hospodářství nezřídka všechny možné druhy takových krotkých ptáků; mnohý se však obmezuje jen na slepice. Z ostatních krotkých ptáků ještě jen zběžně k některým.

22. Kapitola

Jiní domácí ptáci, „zlatá koule“, - Obrovská husa . - Venkovská zvířata. -

Největší zvíře, m u d ; účel jeho stvoření.

Tak zvaná koule jest pták, kterého obyvatelé Saturnu rádi chovají pro velký lesk jeho peří jako hlavní nádheru domácnosti. Tento pták vypadá právě tak, jako kdybyste vzali kouli mající v průměru nejméně 12 sáhů, pod kterou byste však dali dvě silné sloupové nohy s paprskovitě vybíhajícími prsty. Toto líčení popisuje již celý tvar tohoto ptáka ; rozumí se samo sebou, uzavřel-li křídla. Hlavu nemá téměř žádnou, nýbrž na přední straně má široký avšak velmi krátký zobák, který je podle vaší míry sotva půl lokte dlouhý, avšak asi čtyři lokty široký a tmavočervený; nad zobákem má dvě oválné oči, z nichž je každé přes sáh dlouhé a tři čtvrti sáh široké. Barvou peří tohoto ptáka je úplně, zlatožluté, nohy pak přecházejí z počátku do zelena a konečně ztraceně do červena. Veškeré peří těla jakož i křídel jest úplně stejně velké a zcela ploché jako nejjemnější leštěná zlatá plo-

cha. Za dne může Saturňan často sotva tyto ptáky spatřiti a tehdy vypadají tak, jako kdyby viděli choditi po vaší Zemi pozlacené věžní makovice.

Zemře-li tento pták nepoužívá se z něho nic jiného nežli **kůže**, kterou mu Satuňané dovedou dovedně stahovati. A co se z ní zhotovuje ? Tyto kůže i s péry slouží při slavnostních příležitostech ženám za ozdobu ramen, která se na jejich plných a oblých pažích velmi dobře velmi a bohatě vyjímá. Vejce tohoto ptáka uschovávají se pro mláďata, a při té příležitosti však obyčejně sotva jedno mezi dvaceti vejci dá živoucí plod.

Toť tedy vše o tomto oblíbeném ptáku v domácnosti Saturňanů. Pak mají však ještě jednoho ptáka, který se také dosti často chová; tento pták se podobá tvarem těla obrovské huse; ta však není pro něho zrovna vyznamenáním, nýbrž význačným jest jeho **neobyčejně dlouhý krk**, který má **od těla délku nezřídka 30 anebo 40 sáhů**. -

Ostatní barva těla jest modravě šedá. Velkou vzácností na této planetě jest však to, že nohy jsou černé jako uhlí. Barva krku je však rumělkově červená, avšak při tom nikoli mdlá, nýbrž velmi silně krvavě lesknoucí; hlava je rovněž podobná hlavě husy u vás, jenže ovšem úměrná velikosti ptáka, jehož tělo vyváží asi trojnásobnou velikost slona u vás; u tohoto ptáka není vůbec ocas ocasem ptačím, nýbrž od zadní části jeho těla visí jakýsi koňský ohon, jehož žíně jsou nezřídka asi 5 sáhů dlouhé. Nohy jsou rovněž poměrně spíše na dlouhé nežli na krátké straně a jsou, jak říkáváte, tlusté jako strom.

Toť tedy vše co je význačného u tohoto ptáka. A proč jej chovají ? Jak bylo již dříve zmíněno, obyčejně z **lásky po nádheře**; jinak tento pták nemá zcela ničeho, co by mohl Saturňan potřebovati; tu a tam se sice sbírají žíně ohonu, a pletou se z nich šňůry a provazy které nejsou příliš pevné. Ostatní peří se nepoužívá. Tohoto ptáka chovají však jen ti obyvatelé této planety, kteří bydlí u moří anebo řek; neboť jest to vodní pták a živí se většinou **vodními červy**, proto také má tak dlouhý krk, kterým dosáhne velmi snadno dna" - kde si vyhledává, sobě přiměřenou potravu a když ji našel, ihned ji používá. Samec se vyznačuje před samicí jen mohutnější hřívou ohonu.

Tento pták klade vejce do vody, a nechává je po jistou dobu plovati, až mu poví instinkt, že jsou úplně ochlazený; potom roztáhne nad jedním nebo více nakladenými vejci křídla načež vesluje s nimi ke klidnému vodnímu místu, a při té příležitosti nastane pak za jeho pozorování brzy a jistě samo sebou líhnutí. Když tento pták bdí nad svými vejci nebývá zrovna radno k takovému místu se přiblížiti; neboť tehdy zamává ihned bleskurychle po takovém bezbožníku svým dlouhým krkem a zasadí mu svým pevným zobákem tak silnou ránu, že si každý dá pro vždy zajíti chuť ještě vyrušiti tohoto domácího ptáka při jeho nejdůležitějším zaměstnání.

Toť tedy to nejdůležitější a nejvíc pozoruhodné z rodu okřídlených obyvatelů této planety; že však všechny tyto nyní uvedené druhy a ještě tisíc jiných jest tu v různých zemích a světadílech Saturnu také v nejrozmanitějších odrůdách, dovedete si velmi snadno představití, a tak tedy se obrátíme k divokým i krotkým zvířatům pozemním.

Také u **pozemních zvířat** si pro jejich mnohé druhy a odrůdy povšimneme jen těch, která se vykytují v této planetě.

Mud, tak sluje největší žijící pozemní zvíře této planety ; vyskytuje se však jen v několika málo světadílech Saturnu a ani tam ne často takže se na celé velké planetě vyskytuje celkem deset tisíc těchto zvířat. Země kde toto zvíře je domovem jsou velmi málo zalidněny; neboť pro velikost a silnou žravost tohoto zvířete nemá mnoho jiných bytostí vedle něho místa a k boji s tímto obrovským zvířetem, - nemá žádný Saturňan odvahu. Proto Satuňané přenechávají zemi těmito zvířaty obývanou také beze vší pochybnosti tomuto zvířeti a nazývají ji pak **neobydlitelnou zemí mudů**. Na hlavních světadílech se sice nevyskytuje, avšak vedle těchto hlavních kontinentů jsou jak na jihu tak na severu jiné velké ostrovy a tyto země jsou také většinou přenechány všelijakým druhům takových a podobných zvířat; avšak žádné zemi se Satuňané nevyhýbají tak pečlivě jako právě takové zemi mudů.

A jak tedy toto zvíře vypadá jest snad něco podobného na této Zemi ? Ano také zde jest podobné zvíře; leč na Zemi hraje toto zvíře velmi podřízenou úlohu, kdežto na této planetě zaujímá v každém ohledu první a nejstrašnější místo, jak co do jeho obrovské velikosti tak i co do jeho divokosti a žravosti. Kterému zvířeti na vaší Zemi je tedy zvíře podobno? Jednomu vámi velmi dobře známému zvířeti, totiž vepři. Co se však týče velikosti byl by váš pozemský vepř sotva dosti velký k tomu, aby tvořil příživníka na těle tohoto Saturnského vepře. Ano i velcí Satuňané si připadají při pohledu na toto obrovské zvíře jako pranepatrní trpasličkové. Pravím vám, kdyby toto zvíře stálo na Zemi za vysokou horou, museli byste, jako například od známé vám již Choralzy, obrátiti své

pohledy ještě hezky nahoru, abyste uzřeli vrchol hřbetu tohoto zvířete. Toto nesmírně velké zvíře, to jest pro vaše pojmy, jest právě tak žravé jako váš malý vepř, a nepotrpí si nikterak na pamlsky, nýbrž nejprve přijde, ať už je to tráva, anebo jsou to mnohé stromy, anebo jiného druhu zvířata, anebo také lidé, jakož i vodní zvířata, to ihned se stejnou chutí požírá.

Protože však tato zvíře spojuje se svou velikostí také poměrně velkou silou, jest také marno pouštět se s ním do boje. Někteří smělí Saturňané se sice již skutečně pokusili a pomocí velmi dlouhých ostrých bodel, upevněných na tyčích přes 100 sáhů dlouhých zmocniti se tohoto či onoho zvířete, a napínali při tom svou celou sílu vůle; avšak při tom velmi špatně pochodili. Zvíře bylo sice na mnohých místech zraněno; protože však toto zranění nemohlo mu vzít život tu bolestí a ranami zdivočelo a se rozzuřilo, a vrhlo se ihned do široké řeky, aby tam své rány ochladilo. Když se tu jeho bolest zmírnila, povstalo zvíře ihned opět v řece, načerpalo z ní do své široké tlamy nadmíru velké množství vody, a někdy také ze dna řeky obrovské velké kameny, a vychrlilo tento obsah své velké tlamy ihned na své vítězství se již radu jící pronásledovatele, takže tito takovým opětovaným manévrem byli tak zle zřízeni, že se jen málokterí mohli vrátiti do svého domova. Někteří usmrceni byli pak zvířetem brzy opět na břeh vystoupivším několika sousty až do poslední kostečky, jak říkáte, sežráni. Abyste si však mohli učiniti malý pojem o obsahu této tlamy, pravím vám, že kdyby tam byly ořechy které by byly ještě poněkud větší nežli váš Schlossberg, nebyl by takový ořech pro zub tohoto zvířete příliš velký, aby nebyl s ním jedním stisknutím hotov. Nabere-li tedy toto zvíře plnou tlamu vody a kamení, a vychrlí-li je na břeh, věru, kdyby to učinilo na Zemi v horní části vaší vlasti, způsobilo by jedno takové vychrlení spodní části vaší vlasti takovou záplavu že by hnala své vlny dokonce přes věže vašeho města.

Budete-li o tom tedy trochu uvažovati pak se vám odpověď na otázku: zda Saturňané opakují takový boj, objeví samo sebou naprosto zápornou. Ano, z toho důvodu učinili Saturňané od všech časů, jen **tři** takové vždy nešťastné pokusy; pro nynějšek jim však zašla veškerá chuť k takovým podnikům a jejich **mudrci** také říkají. Člověk dokáže se svou silou velmi mnoho, avšak Měsíce, velký světlý kruh, řeky, mořské bouře, velkou rybu a muda nemůže svou silou zkotřiti.

Ať tedy používá své síly k tomu, k čemu je **vyměřena**, o ostatní ať se však člověk se svou odměřenou silou nepokouší. - A ještě jiná poučení **mudrců** této planety zní takto: „Poslyšte lidé i velký Duch dal nám k obývání velký svět, a my nevíme, kde začíná a kde končí; v zemi však, kde jsme zrozeni, známe věci, jaké jsou ve vodě, na zemi a ve vzduchu, a víme a vždy jsme zakusili, že jsou k službám podle míry a v poměru k naší síle; víme však, že mud se této síle s velkou lehkostí vysmál, proto že jsme jej chtěli podmaniti; jest tedy zřejmé a jasné jako Slunce, které nám po celý den svítí, že **velký Duch ustanovil mimo nás ještě jiné síly, které nemají sloužiti naší síle, a my si jich nemáme** činiti platnými; proto zůstaneme ve vykázaných hranicích naší síly a necháme jiné velké síly vládnouti tam, kde je velký Duch ustanovil. Budiž od nás vzdáleno chtít věděti, čím jest světlý velký kruh nad námi, a co jsou Měsíce, a země mudů zůstaň námi na všechny časy časů nedostupná. – „Když o tomto výroku moudrosti poněkud uvažujete, **jistě se vám stane ještě jasnější ona obrovská velikost a velká síla tohoto zvířete**. Bylo by zbytečné popisovati vám dále podobu tohoto zvířete nýbrž budiž vlastní fantasii a obrazotvornosti každého ponecháno, aby si toto zvíře podle možnosti představil.

Vidí Saturňané toto zvíře častěji? Ó, nikoli, to se děje nanejvýš zřídka a děje-li se to, stává se to jen tak, že je Saturňané vidí buď při příležitosti nějaké daleké plavby, anebo s nějakého předhoří hlavní pevniny ne příliš odlehlého od země mudů; neboť příliš se přibližovati ku břehu takové země mudů není právě velmi radno, neboť 'toto zvíře, spatří-li ne příliš daleko od své země něco plovoucího na hladině vodní, učiní ihned několik obrovských kroků do moře, a není-li moře zrovna příliš hluboké podaří se mu také několika kroky dohoniti něco na moři plovoucího a pozdraviti to.

Něčím pro Saturňana zejména odstrašujícím a hrozným jest chrochtání tohoto zvířete; o tom si opravdu nedovedete učiniti pojem. Mohu vám o tom říci jen tolik, že kdyby se toto zvíře nacházelo například v hluboké zemi uherské, a obrátilo tu svou tlamu směrem k vaší zemi, a několikrát zachtalo, byla by tímto rochtáním uvedena do země až k vám a ještě dosti dále do takového spolehnutí, že by nejen samým zemětřesením nezůstala státi žádná budova vašeho města, nýbrž také několik sousedních hor by pozbylo svých jen poněkud uvolněných skalních vrcholů. Z tohoto malého vylíčení může vám býti již poněkud jasno, proč Saturňané nejsou zrovna největšími přáteli tohoto velmi silně jímajícího zpěvu zmíněného zvířete. Ostatně toto zvíře má přes svou ohromnou velikost velmi ostré smysly; zejména čich a sluch tohoto zvířete jest ostrý, proto také již z velké dálky pociťuje, zda se vodní hladinou blíží něco pro jeho tlamu způsobilého. Ostatně celkem není

tak nečistě jako vepř na Zemi; zejména co se týče výkalů, předstihuje čistotou téměř každé vám známé zvíře na Zemi; neboť před vykálením vyhloubí, do země velmi hlubokou díru, anebo podle vašich pojmů asi kráter v objemu malé půl hodiny, a nezřídka několik set sáhů hluboký; je-li taková díra vyhloubena, obrátí se zadkem na tuto díru vypustí dovnitř výkaly, které však nemají nejpříjemnější vůni a zahrabává je pak ihned opět před tím vyhrabanou zemí; tím toto zvíře čistí předně svou jemu vlastní zem, a hnojí ji také zcela účelně pro následující vzrůst trávy, který je v těchto zemích mudů obyčejně mnohem bujnější, nežli nejhustší pralesy na vaší Zemi. -

Nyní vám zbývá už jen jedna malá otázka, totiž : k čemu tak kolosálně na této anebo také na jiné planetě prospívá ? Odpověď na tuto otázku naleznete již při výkladu oné velké ryby; jako ona tu tvoří všeobecný přechod vodního zvířete k zvířeti vzdušnému, tak také **tvoří toto zvíře podobný všeobecný přechod ze všech stupňů zvířecích a rostlinných v ušlechtlejší člověku blíže stojící druh zvířete**. Nyní víte vše co se týče tohoto zvířete. Příště rozšíříme dále a to zprvu kratším průletem naší úvahy o pozemních zvířatech.

23.Kapitola

Sisterkihi. - Saturnský slon. - Bližší o něm, velikost, stavba , způsob života. Honba na toto zvíře. –
Účel jeho stvoření.

Sisterkihi sluje zvíře, o němž budeme uvažovati po mudovi. Jaké pořadí zaujímá tedy toto zvíře na naší planetě ? - Toto zvíře jest **vlastním slonem tohoto světového tělesa**, nicméně však ve všem je daleko za mudem. Jeho velikost jest sotva setina onoho vám již známého velkého pozemního zvířete; postavou jest pak prvému zvířeti zcela nepodobný. Toto zvíře se podobá téměř slonu na vaší Zemi; nicméně však ne zcela tak jako mnohá jiná zvířata, o nichž ještě uslyšíte. Jak tedy vypadá ? - Toto zvíře má čtyři nadmíru kolosální nohy, téměř jako slon u vás, jenže ovšem v poměru ke své velikosti; avšak chodidlo nemá téměř takové jako slon u vás, nýbrž asi takové jako lev, opatřené neobyčejně silnými drápy. Jeho tělo je neobyčejně objemné takže dorostlé zvíře měří od spodní krajiny břicha až k páteři 70-80 sáhů. Jeho ohon má délku v poměru k touto zvířeti s jeho dosti masivním krkem jeho šije jest až k předním nohám opatřena velmi silnou hřívou. Hlava se podobá hlavě koně; jenže čelo je poměrně mnohem širší. Nad čelem mezi dvěma ušima sedí dlouhý pohyblivý chobot, délky 40 sáhů; může však být až třetinu své délky stažen. V tomto chobotu má zvíře neobyčejnou sílu zdvihání, takže tímto svým roztažitelným ramenem je s to z kořene vyvrátiti stromy značné velikostí. - Pomocí tohoto chobotu trhá také toto zvíře, kdekoli se nachází, větve ze stromů a požívá je i s ovocem, zejména, je-li notně hladové. Jeho barva jest světle šedá; jeho chobot však tmavošedý; hříva krku hraje do modra a chobot jeho ohonu do světle šeda. Jeho oči jsou zasmušilé a barvy velmi tmavohnědé. Také toto zvíře má velmi velkou tlamu, která je opatřena nadmíru silnými kly, a tyto zuby jsou nadmíru bílé. V pozadí tlamy má však nadmíru silné drtící kosti, které tu jsou ne co by zuby, nýbrž co by skutečné jak z horní tak ze spodní čelisti vyčnívající a souvislé kosti. S těmito vystávajícími drtícími kostmi může toto zvíře snadno rozemílati i značně tvrdé kameny a tlusté větve tak, že se v jeho ústech stávají kaší.

Toto zvíře jest sice býložravcem, je-li však hladem příliš souženo, neušetří také jiných zvířat a v čase největší potřeby ani člověka; z toho důvodu nejsou Saturňané zrovna nejlepšími přáteli ani i tohoto zvířete. Avšak kde se toto zvíře vyskytuje, mohou se jej Saturňané zmocniti, byť i s velmi velikými a nebezpečnými obtížemi. - A jakým způsobem se to však děje ? A jak se vydávají tito lidé na honbu tohoto zřete ? - Silou to naprosto nejde, neboť také toto zvíře má jen ve svém chobotu tolik síly, jako tisíc nejsilnějších Saturňanů dohromady proto tito lidé berou útočiště ke Isti. Dříve však musíte vědět, že toto zvíře se zdržuje zejména tam, kde jsou velké lesy známého vám již Jehlancovitého stromu, jemuž toto zvíře způsobuje ne nepatrné škody tím, že mu otrhává, větve, pokud jich jen může chobotem dosáhnouti. – Pozorují-li tedy Saturňané, že tento obrovský téměř ve všech saturnských zemích se vyskytující strom stojí v nějaké zemi holý, je to pro ně jistým znamením, že se v takovém lese zdržuje jedno nebo více takových zvířat. A co tedy činí Saturňané ? Obklíví ze všech stran les a opatří se podpalky a zapálí kol dokola les. Protože se toto zvíře ničeho tak neštítí jako ohně, a kouře, prchá ihned z tohoto lesa, anebo spíše vyhledává kolem ohně prosté východisko, které však je obyčejně otevřeno jen na té straně ke které přiléhá buď nějaká široká

řeka, jezero anebo dokonce moře. Nalezne-li zvíře takové místo, vejde ihned do vody; jakmile však přijde toto zvíře do vody, stane se neobyčejně nemotorné a neohrabané a drží svůj jinak čilý chobot přímo jako svíčka do výšky. Saturňané nechají je nyní stoupati hlouběji a hlouběji do vody, načež je na člunech s podpalky na dlouhých tyčích upevněnými pronásledují.

Dosáhlo-li toto zvíře jednou ve vodě hloubky, takže je už jen svou hlavou nad povrchem vody, tu sem s velkou rychlostí Saturňané pospíší a svými obrovskými a ostrými sekýrami useknou chobot u kořene. Když však toto zvíře ztratilo toto své ráme, pak je také konec s jeho životem. Při této příležitosti se pak ve vodě ihned zhroutí a zetlí v ní, a jeho maso se stává potravou velmi mnohých ve vodě se vyskytujících hladových zvířat.

Co se však děje tehdy když naneštěstí takový les nepřiléhá na žádné značné vodstvo? Tehdy jest tento výkon ovšem poněkud nebezpečnější a povážlivější. Zasáhne-li oheň dobře se všech stran současně takže zvíře, anebo také více těchto zvířat bývá uprostřed takového hořícího lesa překvapeno anebo spíše dostiženo, a nevidí-li na žádné straně ohně prosté východisko, bývají tu za velkého zuření a zběsilosti udušena a je-li oheň velmi prudký také, většinou upálena!

Jestliže však oheň dobře spolu nezasáhl, pak pádí zvířata k onomu málo ohnivému místu, a vyrazí tu s velkou prudkostí ven, a potom běda těm kdo se s tímto zvířetem někde setkají. Tedy svým chobotem uchopí lidi anebo zvířata a vrhne jimi takovou prudkostí buď do výše anebo opět k zemi zpět, že z takového vrženého nezbude téměř ani stopa; neboť prudkost vrhu, kterou toto zvíře ve své zuřivosti svým chobotem provádí předstihuje prudkost kule vystřelené z hlavně děla. Kdyby toto zvíře provedlo takový vrh zde na vaší Zemi bylo by mu snadné vrhnouti sto centů těžký kámen přes dvacet mil daleko, a to takovou prudkostí, že by tento kámen urazil onu dráhu za několik vteřin; a kdyby jím vrhl k zemi, pak můžete býti jisti, že by jej vehnal přes sto sáhů hluboko do země.

Z tohoto krátkého vyličení můžete tedy snadno poznati, jaký respekt mají proto Saturňané před tímto zvířetem; a jakou, sensaci to nezřídka na celé velké pevnině vyvolá, když jedno nebo více takových zvířat uniklo takové ohnivé honbě. Proto takový les bývá vždy náležitě přehlédnut, zda je o samotě anebo zda přiléhá k nějakému význačnému vodstvu. Je-li les osamocen, pak konají mnoho porad, zda a kdy by se měli odvážit les zapáliti; je-li les dobře hořlavý a zároveň značného rozsahu, bývá oheň založen; není-li tomu tak, přenechávají raději les zvířeti, nanosí pečlivě se všech stran suché dřevo a tak učiní kolem lesa val, který se zapálí teprve tehdy, když se stromy lesa samého stanou hořlavými, což se obyčejně stává, když nějaká krajina bývá, pod dosti dlouho trvajícím stínem prstenu, kterýžto stín bývá nad nějakou krajinou podle vašeho počítání času vždy několik let; v této době jsou pak stromy většinou, jako stromy vaší zimy bez šťávy potom bývá onen val se všech stran současně zapálen a po zapálení také co možno rychle lidmi opuštěn.

Hledte, toť vše, co se týče tohoto pamětihodného zvířete této planety. Avšak v Saturnu obývá toto zvíře velmi poskrovnu sotva více než deset pevnin.

Co se týče užitečnosti tohoto zvířete jest v ohledu fysickém též, jenže v nepatrnějším rozsahu nežli je to u **muda** a známé vám **velké ryby**.

Toto zvíře má však jiný přirozený účel a není postaveno na planetu **jako všechna ostatní zvířata jako podmínka udržování ostatních bytostí**, nýbrž přecházeči mohou také stejně dobře procházeti jinými stupni; z tohoto důvodu také žádná země nic neztrácí, vymřou-li v ní tito velcí, silní a člověku nebezpeční hosté.

24.Kapitola

Ihuz - modrý medvěd. - Jeho povaha a rostlinná potrava, jeho zvláštnost. –
Užitečnost co by orače půdy.

Seznámivši se tedy s těmito **dvěma obrovskými** zvířaty této velké planety, obrátíme se ještě k několika jiným zvířatům, která i když nejsou již tak velkolepá, jsou však nicméně velmi pozoruhodná. Na stupnici těchto zvířat zaujímá tzv. **ihuz** anebo podle vaší řeči, **modrý medvěd** prvé místo. Toto zvíře, je-li úplně dorostlé, jest téměř tak veliké jako Saturňan, postaví-li se, jak většinou činívá, na zadní nohy a kráčí-li zpříma jako člověk. Již jméno tohoto zvířete praví, jak je zbarveno, totiž zcela vesměs světle modře.

A jak tedy vypadá jinak ? Až na hlavu je dosti podobné zlatému medvědu u vás; avšak hlava jest u tohoto zvířete utvářena zcela jinak.

Jak tedy vypadá jeho hlava ? - Bude opět poněkud zatěžko podati vám o tom náležitou obraznou představu, protože neznáte na Zemi zvířat která mají podobnou hlavu totiž náš saturnský medvěd. Přesto navrhne tvar, v němž snad uzříte hlavu tohoto zvířete. Představte si dosti kulaté asi půldruhého sáhu průměru mající klubko, z něhož vystávají na obou stranách dosti uprostřed tohoto klubka dva velmi dlouhé boltce, z nichž každý má délku tři a půl sáhu jednoho dobrého sáhu; na nejvyšší části tohoto klubka představte si dále dva asi půl sáhu od sobe vzdálené, asi 3 sáhy dlouhé točité, jako mdlé leštěné zlato vypadající rohy; asi 3/6 sáhu pod rohy dvě poměrně velké zcela podle lidského způsobu vytvořené oči; pod těmito očima si představte poměrně velké lví kusadla, anebo jak říkáte, lví tlamu; a dále ještě si představte že tato hlava je spojena pomocí poměrně tlustého dlouhého a silného krku s ostatním tělem. Přimyslete si pak ještě k tomu, že za rohy po obou stranách krku splývá dolů dva až tři sáhy dlouhá tmavomodřejší hřiva a máte pak celou postavu tohoto zvířete. Ohon jeho má tak poněkud delší a tmavší chlupy. Když toto vše shrneme dohromady a k tomu si ještě představíte, že toto zvíře počínajíc od rohů až na konec k zadním nohám je nezřídka asi 50 sáhů dlouhé vaší míry; stojí-li však na všech čtyřech nohách měří až k nejvyššímu vrcholu hřbetu téměř 20 sáhů a každá z jeho noh o sobě měří přes 6 sáhů a její tloušťka sud desíti věder, máte zvíře zcela před sebou. Co se týče pracek tohoto zvířete, pohledte jen na jednoho již známého medvěda u vás, a máte podobný tvar až na velikost a barvu, která je ovšem s ostatní velikostí a barvou zvířete v přesném poměru. Nebude snad zapotřebí blíže toto zvíře popisovati; a tak probereme ještě jednou poněkud povahu a způsob života a jeho způsobilost. - Toto zvíře jest obyčejně **dobromyslné**; nesmí však býti drážděno a pronásledováno. Je-li tak podrážděno, pak svou dobromyslnou povahu opustí, a stává se velmi ukrutné a zuřivé, a v tomto stavu pak ničeho nešetří; co mu přijde do cesty napadne a zahubí. Toto zvíře ač není větší nežli Saturňan má totiž ve svém pevném těle síly za deset lidí; z toho důvodu vždy velmi špatně dobromyslný Saturňan pochodí, dostane-li se sám do konfliktu s takovým zvířetem, nalézá-li se v podrážděném stavu. - Protože se Saturňané bojí tohoto zvířete při vši jeho dobromyslnosti snaží se je také všelijakými prostředky velmi horlivě zaplašiti z krajin obydlených lidmi; z toho důvodu přichází toto zvíře také velmi zřídka na oči našim Saturňanům. - Čím se živí toto zvíře ? - Živí se stravou, kořeny a mladými větvemi stromů a keřů. Masa nepožívá ani v nejnnutnější potřebě ne. Je-li však podrážděno, pak roztrhá lidi a zvířata, nechá je však takto zahubené ležeti neporušeně, a odejde ihned z bojiště. Věcí pozoru nejhodnější u tohoto zvířete jest že má **zcela zvláštní strach ze svého vlastního hněvu** a z toho důvodu se také, vedeno jsouc vlastním instinktem, vyhýbá pokud možno každé příležitosti, při níž by se mohl octnouti v podrážděném stavu. Takový instinkt nebyl by zbytečný také leckterému člověku na vaší Zemi; zejména oněm ctižádostivým rýpalům a boje chtivým patronům, kteří vyhledávají každou příležitost, při níž by se dalo něco vybojovat; leč nebudeme déle při tom prodlévat, nýbrž obrátíme ještě pozornost na vaše zvíře, a uvidíme, k čemu se hodí. -

Toto zvíře lze vším právem nazvati **zúrodnovatelem** divokých krajin; neboť svými mimořádně silnými drápy například v krátké době nakypří rozsáhlou trať Saturnské půdy tak dobře, že by to Saturňané sotva byli s to učiniti i se vším svým dobrým náčiním. A co činí zvíře, když půdu takto nakypřilo ? - Jde na úrodná místa a vyhledává tu všelijaké jemu, požitelné kořenovité rostliny a vkládá je do těchto nakypřených brázd; toto nečiní zvíře snad v úmyslu, že by chtělo obdělávati půdu, nýbrž jen proto, aby si nashromáždilo zásobu potravy, nicméně často kořeny takto vložené zůstávají ležeti a vypučí pak a velmi bujně rostou dále; a tím bývá téměř vždy zcela pusté neúrodné místo zúrodněno, a to tím, že když toto zvíře náležitě naplní svou zásobárnu, neopouští snadno toto místo dříve, dokud nezpozoruje, že jeho zásoba je téměř vyčerpána. Protože však vždy pobývá na tomto místě, dokud je tu ještě něco požitelného spokojí se také na takovém místě i po několik let. Přijdou-li pak lidé při svých cestách v leckterých velkých kontinentálních zemích naší velké planety na taková místa, vědí ihned že se nacházejí v sousedství takového zvířete, a tehdy pak vyčkávají delší dobu a pozorují zda snad takový obyvatel svého pole již nepožívá; když po delší době nic neobjeví, pak je trvajícím důkazem, že zvíře opustilo toto místo a ihned pak toto místo opustí. Stane-li se nicméně tu a tam, že toto zvíře vyhledá k vůli kořenům takové místo, pak musejí Saturňané buď klidně přihlížeti, jak tento rolník svůj pozemek znovu brázdí a při této příležitosti hubí nezřídka jejich vlastní osázení, anebo musejí tohoto nezvaného hosta násilím napadnouti, a při té příležitosti dochází pak vždy k povážlivé šarvátce; neboť zvíře chce tu uplatniti také své

obvyklé výsady a nechce se dát rádo vykázati, a lidem nepřipadá to rovněž příliš snadné, musí-li novou úrodnou zemi ihned opět uprázdniti.

Bylo-li však toto zvíře nicméně poraženo, pak jsou obyvatelé před každým příštím jeho vlastnictvím jisti. I když nemohou toto zvíře úplně usmrtiti, přece jen dosáhnou svým škádlením u tohoto zvířete toho, že si pamatuje, kde bylo podrážděno. Protože se však toto zvíře bojí ve svém klidném stavu svého vlastního hněvu, nevrací se již zpět k místu, kde bylo drážděno. Toť vše, čeho třeba co by paměťhodného u tohoto zvířete si povšimnouti; a tak přijdeme opět k jinému zvířeti. –

25. Kapitola

Horud, saturnský lev s krychlovitou hlavou a zobákovitou hubou; jest zkrotitelný, slouží k honbě a k porázení dříví. - Chytání mláďat.

Horud, tedy sluje zvíře, které budeme nyní opět zběžně zkoumati. Jakou hodnotu zaujímá tento horud v Saturnu? Pohledte na vašeho lva; čím jest lev na Zemi, tím též jest horud v Saturnu. A vypadá také tak jako váš pozemský lev? Na tuto otázku nemůže býti dána ani zcela kladná a ještě méně záporná odpověď; neboť toto zvíře má leccos podobného se lvem na Zemi, leccos však také zcela ne. Bližší výklad však již beztoho ukáže, pokud se podobou odlišuje od lva na Zemi.

Jak tedy vypadá toto zvíře? Co se předně týče jeho **velikosti**, jest právě tak velké, jako známý vám již modrý medvěd; co se však týče **barvy**, má toto zvíře několikerou barvu, podle různosti jeho tělesných částí. Tak jeho hřbet jest silně červený téměř až do středu břicha; lopatky a nohy jak přední tak zadní jsou bledě zelené; břicho však jest spíše tmavozelené, neboť, jak říkáte, jako bujná tráva zelená. Ohon jest bílý, na jeho konci se však skví světlo červený chochol hřívý; bílá barva ocasu jest na vrchní straně zdobená pravidelně červenými skvrnami; drápy na jeho nohou jsou rovněž bílé, na jejich hřbetech však červeným páskem, olemované.

Tím jsme popsali jeho barvu; tvarem však je úplně podobné lvu na vaší Zemi; krk a hlava tohoto zvířete se však tvarem velice liší od vašeho lva. A zase není na Zemi zvířete, které by mělo hlavu podobnou tomuto zvířeti; jak tedy vypadá hlava tohoto zvířete? -

Toto zvíře má hlavu téměř **čtyřhrannou**, jako čtyřhranná na hranách poněkud zaoblená krychle. Tato krychlová hlava sedí jednou plochou na krku, tak, že krk zaujímá zadní plochu, ale na tak zcela přední plochu, která podobně jako čelist vyčnívá přes krk o 1/3 svého průměru. Na obou pobočných stěnách této krychlové hlavy jsou umístěny dvě polokruhové ušní nálevky přes jeden sáh a jsou zbarveny tak, jako duha ve velmi jasných barvách. Na horní ploše této krychlové hlavy se nachází téměř půl sáhu dlouhý kuželovitý zcela černý roh; to jest v základní barvě úplně černý, avšak na této černé ploše jsou v šnekovitém závitě pravidelně kruhové kotoučky, které však mají velmi silný kovový lesk. Kolem paty tohoto rohu jest delší věnec chlupů aneb hřívý jasnomodré barvy umístěn tak, že tento roh vyčnívá z něho jaksi jako sloup; v zadní hlavě a směrem k zadní části, která se připojuje ke krku jsou tyto chlupy vždy delší a hustší, avšak kupředu směrem k tělu stávají se kratší a kudrnatější. Na přední ploše hlavy sedí v přiměřeném prohloubení dvě poměrně velmi velké oči, z nichž má každé průměr půl sáhu podle vaší míry, to jest počítá-li se jen vlastní oko, neboť i s vykloubením a s očními koutky má každé oko průměr téměř celého sáhu. Víčka mají barvu velmi tmavočervenou, nad víčky jsou rovněž tak jako u člověka poměrně velká a silná obočí, která jsou rovněž tak kudrnatá jako chlupy kolem již popsaného rohu, zejména na přední straně čelní. A nyní přijde vlastně něco nejvíce pozoruhodného u tohoto zvířete, a to jsou jeho ústa.

Zajisté jste již jistě častěji slyšeli o tak zvaném „ptáku nohovi“. Hledte, takové jest téměř naše zvíře po odstranění křídel; neboť místo obyčejné tlamy má neobyčejně silný jestřábí **zobák**, který má podobnou barvu jako roh na hlavě; jenže kruhové skvrny nejsou šnekovité nýbrž umístěny v řadě od kořene zobáku, až k jeho špičce v ubývající velikosti. Hořejší část zobáku jest jako u každého ptáka, kterého znáte na vaší Zemi, nepohyblivá; spodní část zobáku jest však i s dolní plochou krychle až přes krajinu krku pohyblivá. Tam, kde zobák přestává, má také toto zvíře velmi mocné stoličky v tlamě; místo tesáků a řezáků používá však nadmíru, výhodně svého mocně silného zobáku, jenž vyčnívá téměř půldruhého sáhu nad přední hlavní plochu, u kořene pak jest téměř tak široký, jako hlavní stěna sama. Toto zvíře má též nadmíru do délky prodlužovatelný jazyk, mající asi vlastnost choboty, a proto tímto jazykem může zvíře mocně uchvacovati různé věci

a vtahovati do tlamy. Kořen zobáku jest rovněž lemován kudrnatými světle modrými chlupy, které směrem ke krku přecházejí více do zelenavá.

A jaká jest obyčejně barva hlavy Obyčejně barva hlavy jest světle popelavá, a mezi očima jakož i na čele třemi nad sebou stojícími kruhy silně červené barvy zdobena. Co se týče ostatních hlavních ploch, jsou viditelné jen obě ušima opatřené postranní plochy, a mají rovněž popelavě šedou barvu, avšak bez další ozdoby; zadní plocha jest již, jak víte, začínajíc od horní plochy zdobena dlouhými chlupy, jejichž barva stává se vždy živější, čím více se blíží krku. - Krk jest poměrně silný, a až k hlavě právě tak dlouhý, jako zadní tělo, to jest začínajíc od, předních noh plecí až k ocasu, a jest pokryt vesměs hojnou hřívou svítivě modré barvy. Tak vypadá naše zvíře.

A k čemu jest způsobný? - A jakou má povahu? Kde jest domovem? Na tuto čtyřčlennou otázku odpovíme zcela krátce. Toto zvíře, jež jest celkem ostatně zcela mírné povahy, chovají Saturnané často **krotké**, a slouží jim svou nádherou a pracovitostí, bylo-li k tomu náležitě vycvičeno.

K jakým **pracím** se ho tedy používá? Obyčejně k honbě na různá jiná zvířata, která jsou menší a mnohdy velice škodlivá. Také, se tohoto zvířete používá v době stínu ke kácení dřeva; neboť svým zobákem ukousne naráz větve zejména jehlanovitého stromu, na který se velmi snadno až k vrcholu vyšplhá na nezřídka tak tlusté, že by je u vás sotva pět mužů obejmulo; a taková větev jest tomuto zvířeti právě tak, jako kdybyste kousli do křehkého jablka. Když strhalo se stromu náležité množství větví, pak je uchopí do zobáku a na dané znamení odtáhne také k obydlím lidí, a zde je rozkousává v udané kusy, kterých pak naši Saturnané mohou používati ihned k pálení, a tak se používá tohoto zvířete ještě ke všelijakým jiným pracím k rouzkousávání a nošení; musí však býti toto zvíře chyceno **mladé**, má-li být takto vycvičeno, neboť kdyby se chytilo staré, pak by si na takové práce nezvyklo. Avšak staré zvíře se nedá tak lehce chytiti; neboť předně ve stavu nepodrážděném prchá před každým lidským přiblížením, je-li však obklíčeno, pak mu nelze zrovna na dlouhou dobu příliš mnoho důvěřovati; neboť jakmile jednou začne svými silnými drápy hrabat do půdy, jest to znamením, že lovci mají nejvyšší čas, aby se vzdálili; neučiní-li tak, pak dělá zvíře mocný skok za skokem, řve při tom, a na koho tu narazí, tomu dá pocítiti sílu zobáku jako větví stromu; proto když lovci spatří zvíře v takovém povážlivém stavu, stáhnou se ihned zpět.

A jak se tedy při této povážlivosti zvířete chytají jeho mláďata? To se děje lstí; neboť Saturnané oněch krajin, kde je toto zvíře domovem, vědí velmi dobře, že toto zvíře je velkým přítelem opojných lihových nápojů, avšak jen v době, kdy má mláďata; a to jak samec tak i samice, kteří se rozeznávají jen pohlavními údy. Při této příležitosti přinesou saturnští lovci do dosti obsažných nádob do blízkosti takové nápoje, neboť vědí, kde se takové zvíře zdržuje.

Tu pak netřeba dlouho čekati, a zvíře jest již s úplnou chutí u nástrahy; když nádoby vyprázdnilo obrací se zcela mírně, a jde k místu, kde jsou jeho mláďata, jichž toto zvíře přináší obyčejně dvě, tři až čtyři na svět. Dosáhlo-li pak toho místa, pak ulehne a spí tak pevně, že z lupu svých dětí nic nezpozoruje; mláďata bývají přivedena do příbytků a vycvičována. Staří bývají pak zachovávaní na živu k dalšímu plazení.

Hledte, toť vše o našem nyní oznámeném zvířeti, jen ještě nevíte, kde jest domovem. Bývá, jedině v jižních krajinách Saturnu a tam jen v oněch pevninách, které se neprotírají přes 45. stupeň jižní šířky; neboť ježto toto zvíře miluje jen mořské krajiny, jest také domovem jen tam, kde země nepřestupuje řečený stupeň, kde také toto zvíře má jemu prospívající dostatečné teplo, přestoupí-li však půda zmíněný stupeň značně, bývá ovšem také chladněji tam, kde se stýká s mořem, a z toho důvodu se již pro toto zvíře naprosto nehodí; neboť toto zvíře má zvláštní instinkt, že nechce obývati ani na západě ani na východě zemi, nýbrž jen na jižním středu. Nachází-li se tento střed v náležitém poměru, pak také žije toto zvíře v takové zemi; není-li tu však tento poměr, pak se mu v takové zemi zcela nedaří, a nelze ho také udržeti; proto také nelze nikdy toto zvíře spatřiti v nitru země, a bývá-li tam někdy ze vzácnosti přivedeno, pak také v krátké době jistě zahyne. Nyní máte zcela úplně vše co stojí za povšimnutí o tomto zvířeti, a proto se také opět k jinému, jen na této planetě zvláštnímu zvířeti.

26. Kapitola

Zigst anebo špicnoha bodnoha (podobný antilopě). Účel jeho existence.

Tvůrčí psychologické pokyny, ano svaté otcovské pokyny. – Honba na Zigsta, k čemu ? – Pokyn pro věřící tajemným prostředkům. – Saturnské podvádění.

Zigst aneb podle vaší pozemské řeči kterou mluvíte, špicnoha aneb **bodnoha**, jest zvíře, které budeme právě zkoumati, a které se vyskytuje jen na této planetě. Toto zvíře jest v této planetě Saturnu asi na tom stupni, jako na vaší Zemi antilopa; neboť také tento **Zigst** obývá v Saturnu jen nejvyšší pohoří.

Proč se tedy vlastně nazývá „špicnoha“ ? Nesmíte si mysliti, že by toto zvíře mělo snad dokonce čtyři špičatá kopí místo vlastních článkovaných noh; špicnoha nazývá se proto, že přední nohy tohoto zvířete nemají obvyklého článku - nýbrž přímo vyčnívající roh, jenž je směrem dolů, dosti zašpičatělý vybíhá ihned od kolena dále jako celý pevný dráp, avšak zadní nohy má pravidelné jako jiné zvíře; jenže drápy nejsou, rozpoltěny a jsou rovněž dosti špičaté.

To by tedy byl důvod pojmenování tohoto zvířete. A jak jinak vypadá ? Na vaší Zemi není mezi většími zvířaty vůbec podobného exempláře, za to však mezi zvířaty menšími. Jest tedy trup podobný úplně tělu dobře nám známé vydry. Ohon tohoto zvířete se podobá ohonu vola; krk a hlava se dosti podobá krku hlavy tygra, jenže chrup se nepodobá chrupu tygra, nýbrž chrupu trávu žeroucího zvířete. Na temeni hlavy má ojedinělý poněkud do zadu ohnutý roh; a tak by byla popsána podoba tohoto zvířete až na jeho velikost a barvu.

A jak veliké je toto zvíře? Kdybyste jeho velikost měřili podle pozemského měřítka, nemohla by se Země skutečně vykazati příkladem zvířete, které by se velikostí vyrovnalo tomuto špicnohovi avšak na vaší planetě, kde všechny poměry jsou stonásobně a mnohdy mnohem více nad to stupňování přináležejí náš špicnoha jen k menším zvířatům, této planety; neboť celkem má sotva 1/3 velikosti předchozího zvířete, které jsme poznali co by lva této planety. Z toho důvodu jest také každému Saturnanu snadno donést toto zvíře na zádech, jestliže je chytil.

A jakou má barvu ? Hlavní barva jest oslnivě bílá, od hlavy až k ohonu se táhne světlemodrý poměrně široký pruh, směrem ku břichu jest toto zvíře zlatožluté, nohy přechází téměř do červenava, - až na špičky drápů, které jsou úplně černé, jako je též roh na hlavě. Krk to jest spodní jeho část jest počínaje od dolní čelisti až k prsům pruhovaný, a to s pruhy barvy tmavočervené. Nyní máte celou podobu tohoto zvířete, **které se v tomto způsobu a v této formě na žádné planetě nevyskytuje.** A k čemu je toto zvíře způsobilé ? Jaká jest jeho potrava a bývá také často saturnany chytáno ? Co se týče způsobilosti, je pro saturnana právě tak málo důležitá, jako způsobilost kamzíka anebo antilopy u vás pozemšťanů. Nicméně v řádu věcí má však své příslušné místo, které nevědomě užitečně vyplňuje. Kdo však poznává způsobilost kamzíka u vás; kdo může udati důvod, proč toto zvíře skáče po horských vrcholcích. Kdo však tomu chce věřit, tomu také sdělím důvod. Vy víte, že na vysokých pohořích vaší Země rostou za účelem rozkladu kamene všelijaké mechy a rostliny; že jak druhy mechů tak i rostlin nejsou ničím jiným, nežli **výplody duchovních potenci a duchovních inteligencí.** Jsou-li však takovými výplody, pak je také zřejmě jasno, že se v nich začal nějak projevovati inteligentní život. Jestliže se však život jednou projevuje, pak se neprojevuje, aby opět klesl ve smrt, nýbrž jen proto, aby se v nějaké formě vycvičoval a tím posiloval, aby pak opustil tuto formu a přešel do formy vyšší; - a která život projevující forma stojí tu na nějaké hoře nad nepatrně oživenými tvary mechu trávy a jiných horských rostlin. A tu se podívejte na naše horská zvířata; **to jsou vyšší živé formy, do nich přechází život rostlin takových velehor.** Že to je úplně správné, můžete poznati snadno z toho, že život těchto zvířat se udržuje právě tím, že přijímají do sebe život těchto rostlin; a podle toho neznačí: **živiti se** potravou prospívající životu nějakého zvířete nic jiného, nežli přijímati do sebe **rozptýlený život menších nižších potenci a spojovati jej v život dokonalejší;** anebo pro vás ještě srozumitelněji řečeno: Živiti se znamená, přijímati do sebe jako do nádrže a nashromažďovati v ní **život ustavičně ze Mne vycházející, aby se stával od stupně k stupni intenzivnější, dokonalejší na zpáteční cestě k Prazdroji** řečeno; **od něhož kdysi vyšel.** Když nyní toto právě řečené poněkud pochopíte, pak s tímto pojetím přejdete také zcela nerušeně na naše zvíře na Saturnu; přeneste na toho špicnohu tutěž způsobilost, a pak budete mítí vše, co potřebujete vědět o této věci, totiž, co se týče způsobilosti tohoto zvířete.

Nyní by zbývalo ještě zodpovědět otázku, zda saturnňané také toto zvíře chytají ?⁶ - Na to odpovídám, že velmi smělí Saturnňané vycházejí nezřídka na lov tohoto zvířete, leč jen nanejvýš zřídka jej chytí; neboť toto zvíře je ve slézání nejvyšších skalních vrcholů této planety tak obratné, že žádný saturnňan není schopen takové zvíře sledovat. Pomocí svých zašpičatělých paznechtů může toto zvíře stát úplně na ploše, která je velká jako vaše dlaň; kde se však skály sbíhají v příliš strmé špičky, tu přestává pro naše velké saturnňany jakákoli možnost pokračovati dále v honbě za tím zvířetem. Jestliže se toto zvíře v nanejvýš řídkém případě zřítí s nějaké vysoké a příkré skalní špičky a nešťastně dopadne na místo, na které se ještě může saturnňan dostat, pak je ulovení tohoto zvířete možno ovšem však jen v mrtvém stavu. Živé však toto zvíře ještě žádný saturnňan nechytí. Zde se sice také sami otážete: Ano, lze-li toto zvíře tak těžko chytit, proč se tedy saturnňané tolik namáhají, aby se zmocnili takového zvířete ?

Hleďte, k tomu pudí saturnňany jakási „pověra“, leč tato pověra patří podle vašich pojmů do tak zvaného mastičkářského medicijního oboru; neboť Saturnňané mají toto mínění: Protože toto zvíře požívá nejsilnějších a nejvonnějších bylin, je jeho maso něco tak zdravého, že ten, kdo ho jen nepatrně požil, nikdy zemřít nemůže. To je tedy důvod; proč se toto zvíře tak pilně loví, leč nanejvýš zřídka je anebo může být uloveno; s touto lékařskou vírou se však saturnňanům nedaří o mnoho lépe nežli leckterým lidem na této Zemi, kteří znají též všelijaké prostředky, jimiž se domnívají zvětšit život těla; zkušenost je však denně poučuje, že smrt **hmoty nelze naprosto zadržet**.

Co však činí tací lidé přes denní zkušenost, která ustavičně zahanbuje jejich prostředky ? Zarážují takový prostředek do neobyčejně tajuplného oboru své oživující vědy a říkají: Tento prostředek musí být vzat **přesně** o půlnoci a to v dávce co nejpřesněji předepsané tisícina gramu pod nebo nad to činí prostředek nepůsobivým. Jestliže tento lékařsky vychytralý úskok nepostačí, hledá se útočiště, aby se věc stala ještě spleťitější a nesnadnější, u vlivu hvězd. Při tom pak takový mystický životní lékař s velkou, nanejvýš nerozumnou výmluvností dokazuje, jak musí státi Měsíc, v které čtvrti, v kterém znamení musí projít Slunce a to právě o půlnoci. Jestliže např. Slunce nepřejde právě o půlnoci do znamení Lva a Měsíc do znamení Kozorožce, jiná planeta do toho a opět jiná planeta do jiného znamení, pak je onen věčný životní prostředek bez síly a bez účinku. Lehkověrní lidé věří pak takovým mystickým hlasatelům moudrosti, kupují si vždy za vysokou cenu takový věčný životní prostředek a majíce tento životní prostředek dívají se až do úmoru do kalendářů, jestli Měsíc, Slunce a všechny ostatní planety přejdou právě o půlnoci do předem určeného znamení. Protože však, jak také bez hlubokých matematických znalostí snadno poznáte, nemohou tyto astronomické a astrologické poměry stavu a znamení a poměry přechodů nastati buď **zcela nikdy, anebo snad nanejvýš přibližně jen za jeden a nebo více milionů roků**, ruší se podle mysticky chytré spekulace takového věčného nositele života působnost takového mimořádného prostředku sama sebou; on však zůstává nezodpovědným, protože **může vždy říci, že nenastaly všechny okolnosti**.

Hleďte, právě tak se používá na našem Saturnu masa tohoto zvířete; avšak saturnští životní lékaři říkají: Nevyvolal-li takový prostředek podmíněný účinek, pak člověk, jenž použil takového prostředku, dopustil se velké neopatrnosti tím, že snad nevzal tento prostředek v době stínu Prstenu, nýbrž ve světle slunečním, při které okolnosti musí pak býti bez účinku. - Řekne-li však příbuzný zemřelého takovému nositeli života, že zemřelý vzal prostředek v době stínu Prstenu, otázka se ho lékař ihned, jak stály Měsíce při této příležitosti ? Může-li takový tázaný podati o tom zprávu, pak nositel života vysvětluje s velkou výmluvností postavení Měsíců vždy nanejvýš nepříznivým jeho prostředku. Nedovede-li však tázaný dáti na to odpověď, pak je to ostatně nejlepší vodou na mlýn našeho dodavatele věčného života. Mnohdy se však také stává, že příbuzní takového člověka zemřelého na prostředek k věčnému životu jde se otázati k jinému dodavateli věčného života, proč již zase selhal tento prostředek ? Tehdy si již sami, dovedete představit, jaké vysvětlení mu podá ten druhý; totiž žádné jiné, nežli že řekne: Proč jste nepřišel ke mně ? Je přece známo, že tento člověk se zabývá falešnými prostředky; a aby druhého přesvědčil, že ten prostředek jistě falešný, ukáže mu ihned jiný zbarvený prostředek, to pro tazatele stačí, aby poznal, proč prostředek toho druhého neměl úspěch. Při takových příležitostech jde pak takový příbuzný zemřelého nezřídka zase zpět k onomu dodavateli života, kterého považuje za podvodníka. A jak se tento dostane ze smyčky ? Zavede našeho člověka žádajícího odpovědnost ihned k stejné smýšlejšímu

⁶ Zde vy přírodozpytci, - zde, milí myslící čtenáři, postůjte okamžik tiše a uvažujte o tomto znamení Páně ukazujícím na základní bytí a život bytostí ve všem souzeném (ve vesmíru). Johanes. Busch.

a předem poučenému sousedu a pak mu řekne: Hle, ten a ten použil mého prostředku správně, otaž se jich, jak jsou již staří. A když se potom takto vyzvaný otáže toho či onoho na stáří, obdrží obyčejně odpověď o tak vysokém stáří, že mu nad tím zajde sluch a zrak. Obyčejně však neříkají nikdy ti, kteří jsou dotazováni na stáří, počet let, nýbrž uvádívají na důkaz svého stáří neobyčejná fakta, která všichni již prožili. Tak že řekne například jeden, že ví ještě zcela dobře, že ta či ona vysoká hora dosud ještě neexistovala. Jiný ukáže na světlý bílý pruh na obloze a řekne, že viděl, jak byl tento Prsten Velkým duchem napnut na obloze. Třetí zná ještě zcela dobře dobu, kdy nebylo ještě Měsíce na obloze; a tak dovede jeden lépe než druhý udati lepší důvod svého stáří, nežli jeho předchůdce. Když pak takový požadovatel zodpovědnosti uslyšel několik takových výpovědí, tu se obyčejně spokojí a koupí pak ještě mimo to od doktora, jenž není mladší, nežli jeho sousedé, takový prostředek a jde s ním spokojeně domů.

Hledte, toť nyní vše, co lze u příležitosti zkoumání tohoto zvířete sdělit. Proto se také obrátíme od tohoto zvířete ještě k jednomu ne krotkému zvířeti tohoto světového tělesa a potom přejdeme na několik krotkých zvířat domácích. -

Kapitola 27.

Bauor - jednookáč (s třema očima), neb magické oko. - Velmi zajímavá jeho zvláštnost. – Jeho ruku zastupující ohon a jeho bojovné oko (podobně jako zlý pohled). - Honba na toto zvíře. – Jeho kůže jako císařský plášť a patriarchální list, jeden kus jako šlechtický diplom.

Zvíře, které budeme ještě zkoumati, vyskytuje se jen nanejvýš zřídka. Na pevninách je úplně cizincem; jen na několika význačných jižních ostrovech je domovem. Kde však je toto zvíře domovem, tam také konají saturňané právě tak řídké návštěvy, jako na ostrovy kde je domovem mud. Proč hned se ukáže. **Bauor** sluje toto zvíře; podle vaší řeči by to znamenalo asi tolik jako **jednookáč**. Nejprve se podíváme, proč se toto zvíře nazývá jednookáč. Má toto zvíře skutečně jen jedno oko ? Ne, nýbrž má právě tak dvě oči, aby vidělo, jako každé jiné zvíře; avšak na širokém čele nad dvěma očima právě uprostřed má ještě jedno bojovné oko a podle tohoto velmi **nebezpečného** oka má toto zvíře také jméno. Dříve nežli však budeme podrobněji zkoumat toto oko, prohlédneme si podobu celého zvířete a teprve pak přejdeme na ono zvláštní oko.

Jak tedy vypadá toto zvíře ? Jak je velké ? A jak je zbarveno ? - Až na krk a ohon vypadá toto zvíře jako u vás kuň; musíte si však tělo koně představití stokrát větší. Jeho ohon podobá se hadu s useknutou hlavou a má nezřídka délku 120-130 sáhů; u řiti, kde má svůj začátek, má v průměru půldruhého sáhu vaší míry. Na konci ohonu jsou právě tak jako u lodní kotvy tři silné háky. V tomto, ohonu má toto zvíře největší sílu a vyhledává si jím potravu ve vodě, proto se také zdržuje stále na mořských březích, - a zde svým dlouhým ohonem téměř nepřetržitě ve vodě komíhá, aby si kotvami svého ocasu chytil jako chutnou potravu nějakou pořádnou rybu anebo jiné větší vodní zvíře a v tomto lovu má toto zvíře velkou dovednost, neboť jakmile v nějakém vodním koutě zvětří něco jemu se zamlouvajícího živého, zajede rychlostí šípu ohonem pod vodní hladinu, vrhne jím tak jistě, že se kořisti nikdy nemine. To by byl jeho ohon. A jak vypadá hlava ? Hlava tohoto zvířete stojí zvláště za povšimnutí; sedí na dlouhém silném krku a má téměř zcela podobu hlavy tuleně na vaší Zemi. Jenže také hlava je větší nežli tělo koně pozemského. Tedy až na bojovné oko podobá se jeho hlava hlavě tuleně.

A co je to tzv. bojovné oko ? Hledte, toto oko není okem k vidění; nýbrž je to oko k ohmatávání anebo k pevnému držení. Toto oko jest obyčejně zavřeno, když se blíží ke zvířeti něco nepřátelského, otvírá se toto oko, jakmile se otevře, vyrazí z něho tak intensivně červený světelný paprsek, že je snazší hledět přímo do poledního slunce, nežli do tohoto oka. Dopadne-li pak tento paprsek na nějakou živoucí bytost, je tato bytost jata ihned **jakousi nejnepřátelstvem**, takže se cítí **jako chycena a připoutána a nemůže opustit místo, kde byla tímto oslňujícím světlem našeho zvířete zasažena**. Když pak toto zvíře vidí, že takto osvětlený nepřítel je náležitě chycen aneb „připoután“, blíží se k němu volným krokem na tak velkou vzdálenost, dokud sahá jeho mocný ohon, při čemž se zvíře ve výpočtu této vzdálenosti nikdy **neklame**; potom vrhne bleskurychle svůj ohon na nepřítele, nabodne ho, podává si ho ohonem, který slouží tomuto zvířeti také za ruku do své nadmíru rozsáhlé tlamy, zde ho silnými zuby rozmělní a pak spolkne aby se nasytilo. Při tom nečiní vůbec

rozdílu mezi zvířetem a člověkem; neboť následkem své žravosti nešetří **ani jediné živoucí bytosti**, ať už je to obyvatel vzduchu anebo země, anebo obyvatel vody. To by tedy bylo, až na barvu, všechno, co stojí za povšimnutí u tohoto zvířete.

A, jakou má barvu? Na břichu je světlemodré; středem břicha se táhne po délce tmavý, dosti široký pruh. Hřbet má barvu jako u zebry. Nohy jsou pomerančově žluté od místa kde opouští tělo, kopyta pak úplně černá, srst na těle je poměrně celkem velmi krátká; proto také někteří obyvatelé Saturnu byli již toho mínění, že toto zvíře je zcela nahé. Jen několika chycenými exempláři byli poučeni o něčem jiném. Leč tento lov přišel a přichází saturnánům vždy dosti draho, neboť chtějí-li toto zvíře chytit, musejí mu dříve přinésti značné oběti jako dosti velké množství domácích zvířat. Teprve když se toto zvíře požitím mnoha takových domácích zvířat přesýtilo, stává se ospalým a zemdleným, lehne si pak někde na místo vedle vody, stočí ocas a stravuje hojně požitou kořist; - vidí-li saturnané, že se toto zvíře odebralo k odpočinku, musejí si co možno pospíšit, aby se ihned zmocnili ohonu, který obyčejně jednou ranou oddělí od těla. Když je tato operace skončena, musejí pak rovněž rychle opustit toto místo; neboť protože také ohon po **oddělení od zvířete ještě dlouho dále žije a hrozným kroucením sebou zmítá**, zvíře pak bolestí rovněž se rozzuří a svými kopyty bije kolem, není naprosto radno zdržovati se po této operaci v blízkosti tohoto zvířete. To saturnané vědí a proto se ihned vzdálí a vyčkávají na lodích na hladině vodní, až se toto zvíře bez hnutí zhroutlí a ohon se křečovitě natáhne. Stalo-li se tak, pak se naši saturnané přiblíží opět ku břehu, rozsekají ještě ocas na několik kusů, při čemž ještě rozsekané kusy dosti dlouho skáčí sem tam, pak se přiblíží ke zvířeti **samému** a zkouší je na hřbetě bodáním, zda je v něm ještě nějaký skrytý život. Když se zvíře při takovém bodání již nehýbe, stáhnou s něho ihned krásnou kůži, hlavu však mu napřed useknou a velmi rychle hodí do vody, neboť honci jsou toho mínění, že by mohlo zvíře při stahování kůže otevřít náhodou ono strašné oko a že by pak byli všichni otráveni; to by se však nikdy státi nemohlo, předně proto, že toto oko neobsahuje jed a za druhé proto, že ono prudké světlo červené ihned zcela uhasne, jakmile zvíře úplně ztratilo všechny své životní síly. Je-li kůže se zvířete stažena a dopravena na lodi, nechají vše ostatní ležet a zetlí; aby se však toto zetlívání dělo rychleji, jsou tu na takovém pobřeží ihned všelijací hladoví hosté, kteří předně utišují svůj hlad, mnozí pak za druhé zchlazují si též pomstu na svém dobře známém nepříteli. -

K čemu však používají saturnané takové namáhavě získané kůže? - Taková kůže se pak náležitě natírá olejem, aby již nikdy nemohla ztuhnouti. Je-li toto zpracování náležitě provedeno, připravuje se kůže anebo spíše ořezává, a pak se jí používá na pláštěnku. Takový plášť platí na zádech muže více nežli u vás celé císařství neboť pak platí pořekadlo: **Bauor** dělá knížete aneb nejznamenitějšího patriarchu země teprve náležitě váženým jako to, co býti má. - To však také patří pro saturnány skutečně k největším odvážným činům, které provádí. Kdo tedy ulovil takový plášť, ten ukazuje svým vrstevníkům, jak velkou odvahou je nadán. A toto svědectví se u saturnánů hodnotí nejvíce; neboť s nedostatečným náčelníkem a vůdcem se jim neposlouží. Dále pak takový plášť také ještě dokazuje, jak velkou obětí to stálo dobyvatele takového pláště; z toho pak saturnané usuzují, že takový majitel bauorova pláště je také při své velké udatnosti velmi **štedrý** člověk, protože se nevyhýbal tak velkým výlohám pro blaho svých bratří; a konečně z vlastnictví takového pláště usuzují ještě na velkou **chytrost** takového člověka, protože to tak moudře nastrojil, že zmohl takového netvora, - který je u saturnánů, ještě v mnohem hroznější vážnosti, nežli je u nás tak zvaný **drak**.

Zvítězil-li tedy člověk nad takovým zvířetem, pak bude s to při každé jiné příležitosti vésti každý podnik s velkou chytrostí; proto **tento bauorský plášť činí saturnána nepochybně vždy velkým patriarchou**, i kdyby také jinak **byl tři až čtyřikrát mladší** nežli kterýkoli jiný **malý patriarcha**. Dokud tedy trvá tento plášť, dotud také trvá velký patriarchát. Protože tedy tento plášť zaručuje vždy hodnotu velkého patriarchy, nezachází se také s ničím tak spořivě a šetrně, jako s takovým pláštěm; proto takový velký patriarcha nosí tento plášť jen při zcela mimořádných příležitostech. Avšak jako jsou všude na naší planetě malé podvody, tak jsou tam také takové podvody zejména s domněle věčným trváním takového pláště, který, když již dávno zpuchřel, bývá nicméně udržován dále jako pravý bauorový plášť falešným pláštěm z kůží zvířecích. Takový v důsledku tohoto bauorového pláště vydobytý velepatriarchát přechází pak dědictvím tak dlouho na všechny děti a vnuky velepatriarchovy, dokud ještě může být předložen plášť jako existující. Jen když si někdo pomůže novým podnikem k vlastnictví nového pláště a vykáže se jím v celé zemi, pak je konec se starým patriarchátem. - Přesto však zůstává starý patriarcha ještě vždy u lidu váženým mužem; v tomto případě platí ještě i poslední díl takového bauorového pláště za úplně platný šlechtický diplom,

jímž majitel požívá výsad bauorového pláště tak dlouho, dokud se může vykázat i jen kouskem takového pláště jako diplomem. Jestliže dobromyslní moli sežrali jednou i poslední kousek takového pláště, zničili tím také hodnotu takového patriarchy, takže mu nakonec z ní již nezbyvá nic jiného nežli už jen prázdná vzpomínka. Nebudeme však prozatím sledovati dále tyto saturnské politické poměry, neboť ještě nejsme u člověka, nýbrž za to se ihned obrátíme ke zvířatům. Dříve však nežli vezmeme domácí zvířata, přehlédneme si veškerou ne krotkou zvířenu na Saturnu.

Kapitola 28.

Soulad mezi dvěma světovými tělesy přes jejich různosti. Jak to? s příkladem. - Tón. Magnetické fluidum. **O podstatě tónu.** - Nevědomost pozemšťanů o podstatě umění hudebního. - Co je tón ? Důležité pokyny o tom. - Pokyn o podobnosti tónů s příčinami harmonií světů. (Zvláště pokyny pro „**hudební umělce**“.)

Když jsme byli, jak víte, prozkoumali nevšední zvířata každého druhu zvláště, je vám také z toho, co bylo již odhaleno, známo, jakými mimořádnými zvířaty se vyznačuje tato planeta. Při popisu těchto neobyčejných zvířat jste však upozorovali, že jsou většinou již toho druhu, že jim není úplně podobno vůbec žádné zvíře, ani na vaší Zemi, ani nikde na jiné planetě. A přece je mezi tou a onou planetou **ve všem ustavičná harmonie** (soulad), bez něhož by nemohla dvě světová tělesa v sebe nekonečnější vzájemné vzdálenosti trvati. - Abyste však toto pokud možno správně pochopili, musím vás především upozornit na to, že **harmonie jest a může být jen tam, kde vyvolává účinek jedna a táž příčina**. Napnete-li například přes dutě hoblované prkno strunu a udeříte-li na ni, vydá struna vždy tón určité výšky nebo hloubky. Napínáte-li strunu víc a více, bude tón intenzivnější anebo jak říkáte vyšší; čím méně se však struna napíná, tím hlubší se stává také tón. Co je tu příčinou zvukového působení ? Nemohli byste nalézt anebo uvést vůbec žádné jiné příčiny, nežli prkno a přes ně napjatou strunu; jak často tuto příčinu obnovíte, tak často budete mít vždy týž účinek. Změny ve výšce a hloubce nečiní tu naprosto žádného rozdílu; neboť tón zůstává tónem, ať už je vyšší anebo hlubší. Vy se zde ovšem otážete : Co, vlastně způsobuje tón ? Hladce ohoblované prkno či struna ? A Já pravím vám, ani prkno samo o sobě, ani struna sama o sobě, nýbrž **oba společně tak**, že ohoblované prkno má jako souvislý celek vždy pohotově všechny myslitelné formy k vytváření tónů; struna nad ním se chvějící vyvolává však tyto formy od sebe navzájem dobře rozeznatelné **a tak je ohoblované prkno obsahem všech pomyslitelných forem tónů; struna nad ním napjatá je tu však proto, aby je budila a potom je převáděla ve slyšitelný zjev**; aby toto však bylo možné, musí mezi ohoblovaným prknem a strunou zavládat nepopíratelná **harmonie**.

Kdyby snad někdo chtěl uvažovati také o vzduchu jako o prostředku k vytváření tónů, pak se musí předně prokázati, že tu při vyvolání nějakého účinku nemohou vstoupiti do vzájemně produkujícího konfliktu nikdy více nežli dvě polární příčiny, prostředím se však nemůže nikdy považovat za příčinu, nýbrž jen za **cestu**, na níž se projevuje účinek vyvolaný dvěma polaritami.

Vezmete např. **magnetické fluidum**; může se toto fluidum vyskytovat jen polaricky, bylo-li přijato nějakou železnou tyčí, anebo není tu spíše o sobě samém polaricky volně působící celou nekonečností ? Hledte, je tedy železná tyč zajisté **jen cestou, na níž se může toto fluidum citelně projevat vaším smyslem**; tyč sama o sobě se však nemůže nikdy považovat za to, co by mohlo vyvolati samo magnetické fluidum.

Anebo jest vzduch a éter mezi Sluncem a nějakou planetou tím, co způsobuje **světlo** ? Či není-li spíše jen cestou, kterou přichází světlo od Slunce k planetě, je-li planeta tak utvářena, že je způsobilá přijímati světlo na ni dopadající ? Podle toho nebudeme tedy ani **vzduch při našem tvoření tónu považovati za prostředek způsobující tón, nýbrž jen za cestu, pro formy tónů, jak se tu tvoří mezi strunou a ohoblovaným prknem, aby mohly býti slyšeny uchem**.

Nesmíte si pod „**tónem**“ vůbec mysliti **zvuk**, nýbrž jen formu která je vyvolána určitým stupněm záchvěvů nějaké hladké a pružné plochy. Zvuk o sobě jest jen svědkem, že tu byly pravidelnými záchvěvy rozechvívateľného tělesa vinuty formy nějakého jiného jemu za základ sloužícího tělesa. Pravím vám: Ačkoliv jste **zběhlí** v hudebním umění, nejste však téměř v žádném oboru **tak špatně zběhlí, jako právě v umění hudebním**; neboť zde nerozumíte o nic více, **nežli čemu rozumí červi, kteří hlodají na mrtvé kůře stromu**. Sestavujete více jednotlivé vysoké či hluboké tóny, a

obveselujete se touto hudbou jako se obveselují červi, ohlodávají-li mrtvou kůru stromu. Koho z vás však kdy napadlo, že **tón je jednou z nejpodivuhodnějších forem** ? Hledíte zpíváte-li nějaký tón, anebo vyvoláváte-li jej nějakým zvukovým nástrojem, nedovedete při tom říci nic jiného nežli: Tento tón sluje buď c anebo a, a jest buď v té či oné oktávě, a při tom také ještě určíte, kterým hudebním nástrojem byl nějaký takový tón způsoben. Zkuste a přiznejte se, zda víte o tónu o mnoho více až na to, že odhadnete jakost tónu a změříte vzájemně svým uchem jeho poměry, zda jsou libě anebo nelibě znějící. Jestliže jste to učinili, pak jste také s tónem úplně hotovi.

Abyste však tím důkladněji poznali, jak pramálo jste ještě zběhlí **v hudebním umění**, řeknu vám jen mimochodem **něco málo o tónu samém**. Vy víte, že nad jednou a touž deskou může být napnuto mnoho strun a každá struna vydá podle stupně napětí různě vysoký anebo hluboký tón, a to na jedné a téže desce. Mohou-li však na jedné a téže desce býti vyvolány všemožné odstíny tónů, pak jsou zajisté také v jedné a téže desce **nekonečně mnohé tvary**, aby se mohly každým možným stupněm napětí struny úplně slyšitelně projevit. Jestliže nyní zkoumáte desku o sobě, co na ní shledáváte ? Nic nežli jen stejně pružné vlákno, buď z kovu anebo ze střev zvířat; z nichž nelze před vámi nic vyfilosofovat; **a přece je v těchto dvou všedních jednotvárnostech taková rozmanitost, že z ní všichni hudební skladatelé od dob Davidových nezachytili ve všech svých skladbách ještě ani miliardtinu, protože tyto vnější tóny nejsou o sobě, co do vlastního pravého tónu, nic jiného nežli co je mrtvá kůra stromu proti jeho vnitřnímu neviditelnému duchovnímu životu.**

A co jest tedy tón? **Tón není nic jiného nežli projevení nekonečně mnohých harmonických duchovních forem, jak jsou ve hmotě, aneb aspoň do ní zasahují.** Podle toho je rezonující (zvuk vydávající aneb ozvučná) deska nějakého zvukového nástroje **nekonečný svět plný duchovních forem**; a jestliže jste loudili například tón pod jménem „c“ anebo „a“, pak se tímto prostým zvukem našemu uchu **neohlásilo jednotvárně slyšitelně nic více a nic méně nežli celé stvoření s věčně nespočítatelným počtem bytostí všeho druhu.** Vy pak ulpíváte jen na tom, **co slyšíte**, co však vězí **za tím co slyšíte**, toho si nevšímáte; a když vás také při několika po sobě jdoucích harmonických zvucích jímá nějaké velké „tušení“ duchovně žijící formy vás přímo uchopí za límec, pak jste ještě **slepi**, a hlodáte na kůře, aniž při každém prostém tónu uvážíte, že **právě slyšitelným tónem jednoho jediného slova vznikly všechny věci, které tu naplňují celou nekonečnost.**⁷

A nyní si můžete učiniti malý pojem o tom, co jest tón, a jak rozdílný je jeho velký význam od jednotvárného zvuku, který vy nazýváte tónem. Protože jsme však napřed vyšli od harmonických poměrů, a vyložili jsme, jak tu vládne mezi hladkou deskou a nad ní napjatou strunou stálá harmonie, a že právě z této harmonie vznikají co do zevnějšku tytéž účinky, můžete tím zjednatí úplnou platnost také naší prvé větě, v níž se praví, **že mezi dvěma sebe vzdálenějšími světovými tělesy je jistě stálá harmonie.**

A proč ? Představte si Slunce jak resonanční desku, planety pak jako struny napjaté nad touto deskou. Udeří-li nyní světlo ze Slunce vycházející na tyto planetární struny, vznášející se kolem resonanční sluneční desky, přijímají tímto způsobem všechny ve Slunci v podstatě již jsoucí formy, když je byly dříve cestou světla obdržely, a uvádějí je pak ve vnější formální jevové bytí. Uvážíte-li nyní, že struna planety Saturnu je napjata nad týmž Sluncem jako struna Země, kterou obýváte, musí vám také na druhé straně býti jasno, **že táž příčina, která působí na vaší Zemi dává tu projevení se jejím formám, - způsobí též jako právě táž příčina právě totéž v Saturnu.**⁸ - Kdybyste například vzali téměř sedmi oktávový a zároveň pěti oktávový klavír pak nikdo nebude popíratí že více oktávový klavír bude mít jistě ještě hlubší a vyšší tóny, nežli pěti oktávový. Když však více oktávový klavír nastoupí se svou škálou tam, kde je nejhlubší anebo nejvyšší tón nástroje pěti oktávového, pak nechá stejně s ním zněje tak dlouho harmonicky škálu dále stoupat anebo plesat jako pěti oktávový; jenže ovšem tóny většího nástroje budou znít jistě silněji, déle a plněji, nežli na menším nástroji.

⁷ Praví-li tedy toto Pán jen **mimochodem** a to ne **pouhým** diletantům, pak snad naleznou nevirtuosové příčinu, aby tím více uvažovali o tomto sdělení hlubokého významu „**tónu**“ a tím rozlišovali od „zvuku“. Co se nás týče, vzpomněli jsme zde na znamenité „**pohledy do světa tónů**“ od P. Singera, které však jen tu a tam naznačují, co je zde tak zcela jasně vysloveno. Jan Busch.

⁸ Kdo by tu v hluboce opravdovém pojetí nevzpomenul na „harmonii sfér“ a na „znějící Memnonův sloup“ starých Egypťanů při východu Slunce ? – Jan Busch.

Nuže hledte, nyní máme **vlastně již vše**. Privil jsem hned z počátku, že napřed učiníme všeobecnou přehlídku veškeré nekrotké zvířeny na Saturnu, než-li ještě přejdeme ke zvláštnímu popisu krotké zvířeny, a pravím vám, že takový všeobecný přehled jsme učinili již nyní; neboť napřed byl nutný tento **fysiologický popis produktivní síly Slunce**, aby se to, co bude ještě třeba říci, nejevilo jako blábolení, anebo jako nutící vylíčení věci na této planetě, jakoby došla tomu, jenž toto sděluje, niť fantasie, pročež by pak musel vzítí útočiště k tomu, co tu Země jako planeta poskytuje ve formálních projevech a říci: Veškerá zvířena Země se vyskytuje s menším odchylkou také na této planetě; jenže je poměrně větší a silnější, a následkem více již děleného světla Slunce také pestrobarevnější. Protože však předcházelo toto anatomicky rozčlankované vylíčení harmonických poměrů, nebude tu nikdo, kdo má věřící srdce, míti co namítat, řeknu-li tu nyní: Od vašeho největšího praslonu počínajíc až k nejmenší myši má také Saturn na svém povrchu **všechna tato zvířata**, jenže jsou poměrně větší a silnější a jejich barvy se střídají mezi modrou, zelenou, červenou, bílou a černou, kdežto barvy zvířat vašeho zemského tělesa jsou vytvořeny jen zřídka dokonalé, protože sluneční paprsky dopadají na půdu **ještě příliš intenzivně a proto málo odděleně**. Vždyť zbarvení je přece vždy **následek světla**; vaše květiny jsou sice rovněž zbarveny všelijakými dokonalými barvami ale barvě tu nicméně chybí určitý živoucí lesk, jímž se právě stávají tak živoucími všechny květiny našeho Saturnu a pak také všechno ostatní zbarvení jak zvířat, tak i lidí této planety.

To tedy postačí pro všeobecný přehled čtyřnohé a také ostatní zvířeny této planety; proto také u krotkých zvířat podrobíme krátké podrobnější úvaze jen ta nemnohá zvířata, která neobsahuje pěti oktávový pozemský klavír.

29. Kapitola.

Krotká zvířata, - Buka, krotká kráva, nejužitečnější zvíře tam. – Životospráva. –
Mléčné hospodářství na Saturnu, kraví chlív atd.

Jemné zvíře, o kterém budeme uvažovati, je **velká krotká kráva** Saturňanů, kteří ji nazývají „buka“. Snad si časem pomyslíte: Proč musí být nejdříve řeč o kráve ? A proč ne dříve o býku ? Zde však není nějaké zoologické vypočítávání zvířeny, kde musí podle učeného řádu tak zvaných zoologů kráčet téměř vždy samec před samicí, nýbrž zde je vypočítávají zvířata této planety podle stupně **jejich způsobilosti**, a tedy také podle jejich pamětihodnosti. Ježto tedy kráva na této planetě je mnohem způsobilejším zvířetem a tedy také mnohem pamětihodnějším zvířetem, dáme ji také v dobrém řádu vykračovati před samcem, to jest před býkem.

Jaké je to tedy zvíře ta naše **buka** ? Jak vypadá a jak je velká a kde všude je domovem ?

Buka aneb saturnská kráva jest obrovsky velké zvíře; ale při své obrovské velikosti je nicméně neobyčejně krotká a v poměru k své obrovské velikosti žere velmi málo, ale zato tím více pije vodu. Toto zvíře jest mezi všemi zvířaty této planety nejužitečnější a její velmi hojné a nadmíru chutné, poněkud zažloutle vypadající mléko jest nejznamenitější potravinou Saturňanů. Rádi byste věděli, kolik podle vaší míry dává taková kráva za jeden den , to jest za jeden saturnský den ? Protože saturnský den se ostatně o mnoho neliší od pozemského dne, nemusíte se příliš divit, řeknu-li vám, že tato kráva při pravidelně dobrém denním dojení dává podle vaší míry nezřídka 100 věder mléka.⁹

Jak tedy vypadá kráva na Saturnu ? Tvarem je dosti podobná tak zvané zubřici, co se však týče velikosti je ovšem rozdíl neporovnatelně veliký; ano je tak veliký, že obyčejná kráva na vaší Zemi by vypadala na hřbetě krávy saturnské sotva větší nežli moucha na hřbetě vaší krávy. Samec či býk je po mudovi téměř největším zvířetem této planety. Kráva je však značně menší nežli samec. Kdyby taková saturnská kráva stála zde na vaší Zemi, měli byste z jejího hřbetu mnohem větší výhled nežli kdybyste byli na vaší hoře Plavbuči, ačkoliv velikost této krávy na této planetě

⁹ N.B. taková kráva nebyla by asi zde na vašem pozemském tělese mnohým hospodářským průmyslovým rytířům nežádoucí, předpokládajíc že by totiž nespotřebovala mnohem více píce nežli obyčejná pozemská kráva, a že by mimo to mohla pít vody, kolik by jen chtěla a mohla. Jelikož by však takoví velmi hospodární lidé mohli při takové kráve v duchu, až příliš mnoho prohospodařit, ponecháme ji raději na Saturnu; ač by nám zrovna nebylo nemožno stvořiti také na Zemi krávu saturnskou. -

jest velmi různá; největší druh této krávy se vyskytuje zejména na oné velké pevnině, která byla uvedena hned na počátku odhalení této planety. Na této pevnině jest tedy taková kráva nezřídka asi 400 sáhů vysoká, a od hlavy k ocasu dvakrát tak dlouhá. Její tělo je však na čtyřech poměrně pevných nohách, které jsou však v poměru k ostatnímu tělu kratší, nežli nohy pozemské krávy u vás k jejímu tělu. Mezi oběma zadními nohama visí neobyčejně velké vemeno, které je opatřeno osmi poměrně dlouhými cecky, které však nicméně visí přes 40 sáhů nad zemí, kde taková kráva stojí.

A jak se potom taková kráva dojí ? Ne tak, jako u vás; nýbrž taková kráva dává mléko sama od sebe, neboť svým organismem jest dávání aneb zadržování mléka v instinktivní vůli tohoto zvířete. A jak poznají Saturňané, že kráva chce dáti mléko ? To poznají předně z úplně nalitého vemene a zadruhé, když se zvíře samo uklidnilo, poživši před tím obyčejně velké množství vody. Když se tedy toto zvíře uklidnilo, pak spěchají Saturňané ihned se svými velkými vám již známými dýněmi a přidržují široké jejich otvory pod cecky krávy a chytají pak do nich pečlivě mléko, které kráva dobrovolně ze sebe vydala. Když pak se kráva zhostila mléka, dává to vždy najevo hromovým bučením. Po takovém bučení spěchají pak sběratelé mléka se svými plnými nádobami ihned z pod břicha krávy, aby nemohl být nikdo nadměru obrovskou a těžkou nohou naší „buky“ rozšlapán, když by se tato kráva začala opět pohybovat. U krávy několik let staré netřeba se sice něčeho takového nikdy obávat; taková kráva nepohne nohou z místa tak dlouho, dokud je i jen jediný člověk pod jejím břichem; avšak u mladé krávy, která je ovšem mnohem živější, musí se přikročit k dílu mnohem opatrněji.

A jak požívají Saturňané neobyčejně chutného mléka této krávy ? - Téměř právě tak, jako vy požíváte mléko vaší krávy; jen ho nepožívají ke kávě; neboť Saturňané podobných mimořádně bláznovských pokrmů neznají; vaří sice též některá jídla, avšak před šťávou **zuhlmatělého** plodu prchají jako před morem,¹⁰ protože dobře vědí, že vesměs nejzdravější a nejvýživnější jsou takové pokrmy, které jsem v přírodě připravil a na čistém ohni Mého Slunce uvařil Já. Jinak si saturňané z tohoto mléka připravují rovněž **máslo, omastek a sýr**, čehož všeho zejména rádi požívají, obzvláště však sýr pomazaný máslem a medem, kterýžto med na této planetě nepochází však od **nějakého druhu včel**, nýbrž z jistého druhu **velkokališných, nadměru vonných květin, které jsou téměř přes polovinu svého velmi velkého kalicha naplněny medem.**

Tím bychom také ve větší stručnosti věděli, jak Saturňané požívají svého mléka. - Nezbyvá nám tedy již nic jiného nežli jediné už jen to jakou barvu má tato kráva. Tělo této krávy jest až k spodní, krajinně břicha, úplně bílé, modrošedé; nohy však a to jak přední tak i zadní přechází tam, kde opouští tělo poněkud do tmavomodra. - Ocas tohoto zvířete je rovněž tmavší nežli tělo, a na konci je ozdoben nesmírně mocným rumělkově červeným chumáčem hřívou; krk je v poměru k celému zvířeti spíše štíhlý nežli masivní, a počínaje od hlavy jest až k předním nohám po každé straně ověšen tak silnou a dlouhou rovněž rumělkově červenou hřívou, že jeden chlup je nezřídka 500 sáhů dlouhý. Také hlava je v poměru k ostatnímu tělu zvířete spíše malá a bezrohá. Samec má však as dva vzpřímené, malé do zadu zahnuté rohy jako kamzík u vás. Význačné jsou na hlavě této krávy uši a každé ucho podle vaší míry je nezřídka 30 až 40 sáhů dlouhé; šířka ušního boltce má asi třetinu délky ucha. Uši jsou barvy oslnivě bílé; čelo tohoto zvířete jest světle šedomodré, kolem poměrně velkých očí však poněkud temné; čumák tohoto zvířete je právě tak uzpůsoben, jako čumák krávy u vás; je rovněž holý a tmavošedé barvy. - Vše ostatní je úplně úměrné a podobné jako u zubřice na vaší Zemi.

Chová se tato kráva snad také v chlévě ? Ó nikoli, toto zvíře je příliš veliké, než by se mu mohl postavit účelný chlév. Chová se však v živé zahradě. U saturňanů není to pak nic jiného, nežli oplocení značně velké luční plochy tak zvaným stěnovým stromem, který pak naše kráva i přes svou velikost nemůže překročiti protože předně má, jak již víte, poměrně k svému tělu jen předně krátké nohy, a za druhé však při chůzi nemůže tyto nohy od saturnské země zdvihnout nikdy výše nežli jen 5 sáhů vaší míry. To je tedy chlév pro takovou krávu. Ovšem taková oplocená louka je nezřídka tak veliká, jako trojnásobná plocha vaší vlasti.

¹⁰ O tomto, jakož i o jiných, žel, téměř všeobecnou potřebou se stavším **požíváním protipřirozeného zuhelňování** dalo by se ještě mnoho dokonce hrozně pravdivého povědět. Nejrozumnější čtenáři mohou však **sami** poznati a při úplném poznání jak **tělesné** tak i **duševní a duchovní škodlivosti** dotyčnému zlu nejvyšší rozhodnou silou **vůle** se vyhybat a před ním prchat. Podrobněji o tom v č.48. Jan Busch.

A kolik krav má podle toho tedy Saturnaň ? Pravím vám, vlastník 10 takových krav a vedle toho 2 býků se tu již považuje za nejbohatšího; jinak však obyčejně zůstává při své prostotě. To je tedy vše, co vám stojí za povšimnutí u tohoto zvířete, a tak se tedy obrátíme opět od tohoto zvířete k jinému, rovněž velmi užitečnému domácímu zvířeti, a to k tak zvané modré domácí koze, kterou budeme blíže zkoumat až při příští příležitosti.

Kapitola 30.

Modrá domácí koza na způsob losa, její vzácné mléko. - Jenom směnný obchod na Saturnu. - Kozí děkovaná slavnost, chrám na Saturnu, bohoslužba - spojení Saturnaňů s duchy. - Hostina lásky. Děkovný zpěv. - Další tamní životní poměry. - Vlasy koz a její zpracování. - Saturnaň jedí zřídka maso.

Jaké zvíře to je naše již předurčená **modrá koza** ? Předně jest, zvláště pro méně zámožnou třídu lidí této planety nadměrně užitečným a nepostradatelným zvířetem; zejména u oněch obyvatelů této planety, na nichž se naší velké krávy nedaří valně, protože tam roste pro ni příliš málo píce, zejména je tam příliš málo vody, kterou by tato kráva mohla podle potřeby uhasit svou velkou žízeň.

A jak tedy vypadá toto zvíře ? asi tak jako nějaká koza na této zemi ? - Ó nikoli to nikterak ! Za to však tak jako los, který obývá u vás nejsevernější části pevniny; jenže je ovšem stokrát větší, to jest obsahově, nežli je los na této Zemi. Tato modrá koza má mezi oběma zadními nohama k její velikosti poměrně velmi silné vemeno, které je opatřené 6 cecky, z nichž při dobré doživosti obdrží Saturnaň velmi snadno deset až dvacet věder mléka, podle vaší míry.

Toto mléko není sice tak sladké jako mléko velké krávy, za to však liběji voní, aneb jak říkáváte, je substanciálněji (vydatnější). Proto se také často stává, že horalé přinášejí nezřídka své dobré mléčné výrobky do údolí a rovin, aby je vyměnili za jiné pro ně nepostradatelné věci; neboť na této planetě není naprosto žádný jiný obchod nežli jen směnný a právě tento směnný obchod je velmi výhodný pro horaly, protože se této koze naprosto nedaří v údolích a rovinách, ale zato tím lépe na výšinách, kde si svými lopatkovitými dopředu ohnutými rohy vyhledává píci nezřídka pod sněhem. Neboť musíte si dobře uvědomiti, že také na planetě Saturnu jsou nejvyšší horské vrcholy, podobně jako na Zemi, pokryty zejména v době stínu Prstenu sněhem a ledem.

Toto zvíře je o sobě sice poněkud plaché; jestliže však s ním člověk dobře zachází, zkrotne a zdomácní tak, že téměř všude běhá za tamními lidmi jako věrní psi u vás; proto, chtějí-li lidé odejít z domova, musejí je přivázat dlouhým a silným provazem z trávy ke stromu, aby se tím udrželo doma. U Saturnaňů, zejména u těch, kteří obývají pohoří, je dokonce každoroční **slavnost**, kterou konají za účelem **poděkování** Velkému Duchu za toto užitečné zvíře. K této slavnosti se přivádí mnoho těchto nejkrásnějších koz, a to s plným vemenem; na určitém místě postaví je napřed do kruhu a pak je dojí do nejkrásnějších a nejčistších nádob; když je tato práce v krátké době vykonána, jsou zvířata vedena k rybníku dešťového stromu vždy nablízku stojícímu a zde jsou jaksi z povinné vděčnosti napájena nadměrně chutnou a čistou vodou; potom však se pouštějí na svobodu, aby se mohla pásti na vždy velmi bujných kol takového rybníka dešťového stromu se rozkládajících travnatých pastvinách. Lidé se pak vrací k místu, kde je očekává čerstvě podojené mléko. Každý tu vezme svou nádobu, donese ji do chrámu zvláště pro takové slavnosti zbudovanému, který je obyčejně zasazen buď z paprskovitých stromů anebo, daří-li se zrcadlovému stromu, také ze stromu zrcadlových. Pravím „zasazen“ protože na **této planetě jsou všechny bohoslužebné chrámy z nejkrásnějších stromů**, které snad nejsou kladeny na sebe ve sruby jako u vás nýbrž rostou živé z půdy, jenže jsou předně řádně sázeny téměř tak jako u vás v zahradách tak zvané dvojřadové aleje a potom se uměle a pravidelně ořezávají; že potom takový úplně hotově vyrostlý chrám vypadá tak divuplně nádherně a krásně, zejména v době, kdy takové stromy kvetou, to si nedovedete na Zemi představit. Takový chrám je však také obyčejně **tak veliký, kdybyste jim chtěli projít od vchodu až protějšímu svatému východu potřebovali byste k tomu téměř slabý den cesty**. Když tedy lidé donesli všechny své mlékem naplněné nádoby do chrámu, **děkují** tam nejprve Velkému Duchu za dar tohoto užitečného domácího zvířete a pak také za mléko vzaté od tohoto zvířete. Po tomto výkonu zvedne se potom z jejich středu nejstarší a vyzve takto zbožné shromáždění aby se položilo na zem a to tváří k zemi. Sám pak vzhledne vzhůru a prosí snažně

velkého ducha, aby dopustil, aby na něho vstoupil Duch Světla a sdělil mu, **co by bylo Velkému Duchu líbo, aby nyní činili ve svatyni**; a protože saturňané, zejména však **obyvatelé výšin jsou téměř v nepřetržitém spojení s duchy jejich nebe**, stává se také vždy, že po takové prosbě nejstaršího přijde k němu **svítící duch v lidské podobě** a sdělí mu, jak se má lid chovati. - Po tomto sdělení, lidé opět povstanou a nejstarší jim sděluje, co by¹ uslyšel. Po takovém kázání bývá vzdán opět **dík** Velkému Duchu. Stalo-li se také toto vždy velkou zbožností, odeberou se pak lidé obojího pohlaví opět k svým nádobám s mlékem, donesou je k nejstaršímu, aby nad nimi vyslovil Požehnaní Velkého Ducha; pak se vrací do chrámu s nádobami a obejmou ho, druh zve druhu k své nádobě s mlékem, vedle níž každý postavil také ještě jiné požitaviny. Po tomto pozvání jedí v chrámu a baví se všelijakým vzájemným poučováním. - Bylo-li při této příležitosti snědeno během dne vše až do posledního sousta, je opět vzdáván **dík** Velkému Duchu, který se saturňané snaží nezřídka zvýšiti zpěvem vám již známých ptáků, kde je lze míti; nikoli však hlavními pěvci, nýbrž známými vám již pěvci druhého druhu. Po tomto díkuvzdání vychází všichni z chrámu; avšak pozor, nikdy ne předním svatým východem, nýbrž východem zadním, který je určen pro lidi, kdežto svatý východ je určen jen pro nejstaršího a **pro duchy světla**. Jsou-li lidé opět mimo chrám, svolají dosud se pohodlně pasoucí kozy kolem rybníka dešťového stromu, které pak také ihned následují volání svých pánů a majitelů.

Hleďte toť nejobyčejnější **slavnost**, jakou konají saturňané; co se však týče **hlavní slavnosti** a bohoslužby, to vám bude oznámeno teprve u příležitosti pojednání o lidech Saturnu. Když saturňané přijdou se svými zvířaty domů, znovu je podojí a potom opět propustí na svobodu; neboť pro tato zvířata nebudou saturňané naprosto žádný chlív, a nikdy si také to či ono zvíře nepřivlastňují, nýbrž, přijde-li zvíře vždy s plným vemenem k příbytku člověka, bývá podojeno a pak zase propuštěno, také se tu nemusí nikdo starat o krmení těchto zvířat a nemusí jim nikdy držet hlídače; neboť předně zvířata se zaopatřují sama a za druhé jsou tak krotká, dobromyslná a zdomácnělá, že přicházejí vždy v pravý čas k příbytkům lidským a za třetí nepotřebují hlídačů a strážců také proto, že na Saturnu vůbec, zejména na horách, není již tak zvaných dravých zvířat. Co se pak týče oněch vám již sdělených, poněkud nepřátelsky smýšlejících, divokých, nekrotkých zvířat, žijí obyčejně jen v takových krajinách, které jsou od velkých, lidmi obývaných pevnin, zcela vzdáleny a vodou izolovány, anebo obývají jen ty části pevnin, které jsou lidmi buď zcela neobydleny, anebo jsou obydleny jen při jistých příležitostech, anebo jsou jen tu i tam překročeny jen ze zvědavosti, všetečnosti a nezřídka také z jakési hrabivosti. Na výšinách však žije a to, jak víte, jen nanejvýš zřídka divoké aneb jiné nekrotké zvíře, jedině jako naše již známá, plachá medicínální špicnoha.

Z toho, co bylo nyní řečeno, můžete velmi snadno sami od sebe vyrozuměti, jak snadno je tedy Saturňanům chovati toto zvíře a jak užitečné je člověku této planety. A tím bychom se také dozvěděli vše, co je pamětihodné u tohoto zvířete.

Nebude snad nutno, ještě jednou vám říkati, proč toto zvíře sluje modrá koza; neboť jaké je jméno, taková je i barva zvířete. Za to si však můžete k tomu poznamenati, že toto zvíře poskytuje podobně jako vaše ovce **nadmíru jemnou a hojnou vlnu**, z níž si saturňané, zejména horalé, zhotovují všelijaké užitečné a pro chladnější dobu stínu teplo udržující oděvy, když byli napřed vlnu vyčistili a spředli v krásná stejně tlustá vlákna, a z těchto vláken pak utkali pomocí zcela zvlášť dovedně připravených nástrojů všelijaké látky.

A co se děje se zvířetem, když zdechne? - Tu se stáhne s něho kůže; maso se pak ponoří do jámy, neboť Saturňané masa téměř vůbec nejedí.

To je vše o tomto zvířeti, a tak příště přejdeme k jinému velmi pozoruhodnému domácímu zvířeti.

Kapitola 31.

Fur „věčný podomek“ oře, nosí vodu, dřevo pleje pole, honí zvířata, hlídá dům. Podobá se orangutanovi, jest to jediná krotká saturnská opice. Jak vypadají Saturnští lidé. **Domácí pes**. (Slouží tam jako kůň). Pokyny o zvířetě na Saturnu.

Co se týče užitečnosti tohoto zvířete, má toto zvíře, jakož i dřívější zvíře svou barvu ve svém jménu to jest v jeho jméně spočívá to, co toto zvíře koná a jak tím prospívá obyvatelům naší plane-

ty. A jaké tedy jméno má toto zvíře a jak zní ? - Naleznete je sami, až poněkud poznáte toto užitečné zvíře v jeho činnosti.

Co tedy koná toto zvíře ? Koná téměř tytéž služby obyvatelům Saturnu jako je koná na Zemi opravdu věrný a pilný podomek svému panstvu. Krátce a dobře, toto zvíře vykonává s velkou přesností téměř všechny práce, které počítáte na vašem pozemském tělese k pracím těžkým; jsou to tyto práce: obdělávat pole, nositi vodu do domu, sbíratí dřevo a donášeti je k používání do příbytku lidí, čistiti pole, honiti také jiná škodlivá zvířata, za noci věrně střežiti celou domácnost a mnohé jiné práce. Hledte, "podle této užitečnosti dávají mu Saturnané jméno **fur** nebo podle vaší řeči „**věrný podomek**.“

Co tedy koná zvíře, a jak se nazývá bychom již věděli. A jak toto užitečné zvíře vypadá ? To jest nyní zcela jiná otázka. Je snad na této Zemi zvíře také tvarem podobné ? Ó ano, také Země má podobná zvířata v dosti velkém množství všelikých odstínů, avšak na této Zemi jsou tato zvířata vesměs dosti divoká, což je na Saturnu právě opak, neboť zde právě tento druh zvířat patří k nejvíce krotkým a jsou tak učenlivá, že se v krátké době dají vycvičiti k všelijakým lidským pracím. A jak sluje na vaší Zemi zvíře, kterého by mohlo býti pro jeho přirozené vlohy a tělesné vlastnosti použito rovněž k mnohým pracím, kdyby je lidé předně dovedli zdomácniti a pak k nejrůznějším lidským pracím vycvičiti ? Hledte, to jsou na vaší Zemi **opice**; zejména opice, které znáte pod jménem **orangutan**.

Tato zvířata jsou, jak již bylo poznamenáno z celé řady zvířat na Saturnu právě nejužitečnější a k všelijakým pracím nejvhodnější. Stojí jejich udržování Saturnany snad velmi mnoho ? Ó, ne tyto sluhové jsou nejlevnějšími sluhy Saturnanů, neboť nežádají od nich nic jiného, nežli dobré zacházení a mnohdy nějaký ten plod z ruky člověka. To je však také vše, co tyto dělníci od svého panstva požadují. Jen když nějaký člověk častěji s nimi hrubě zacházel, mstí se obyčejně tím, **že se mu stanou nevěrná a jeho dům zcela opustí; a chce-li** je však zdržovat násilím, musí se s nimi pustiti do tuhého boje, z něhož **tato zvířata vycházejí vždy vítězně**. Jestliže však nějaký Saturnan takové zvíře někdy urazil, dá mu však, když chce zvíře odejítí, několika plody které drží v ruce, najevo, že chce své chyby litovati a tím opět napravití, tu se to či ono uražené zvíře **ihned obrátí a stane se opět jako dříve věrným sluhou svého pána**.

Co jest obvyklou potravou užitečného domácího zvířete ? Obvyklá potrava tohoto užitečného domácího zvířete záleží ve všelikých plodech nízkých stromů a keřů, které používají lidé celkem jen velmi zřídka, zámožnější však vůbec nepoužívají. S toho však můžete velmi snadno poznati jak málo stojí, toto služebnictvo jeho panstvo. A přimyslíte-li si k tomu ještě, že předně u těchto Saturnanů nepoužitelných plodů je velké množství a že Já se starám o neroztrhatelný oděv těchto dělníků, pak tím jasně uznáte to o čem byla dříve zmínka; totiž jak lacino přijdou tyto dělníci Saturnanům.

Jelikož jsme nyní tak mnoho mluvili o užitečnosti těchto zvířat, podíváme se také jak jsou utvářena. Již dříve jsem se zmínil, že tato zvířata se velice podobají opicím na vaší Zemi, jelikož však v této velké planetě je vše co do podoby jaksí jen zdokonalenější, jsou naši věrní podomci mnohem dokonalejší a zdokonalenější nežli tak zvaný orangutan vaší Země. Tato zvířata jsou tedy Saturnanu téměř tak podobny, jako na vaší Zemi tak zvaní křováci vzdělanému obyvateli Evropy nebo západní části Asie; jen co se týče kůže jest také u těchto saturnských orangutanů až na dlaně a malou část obličeje hustě chlupy pokryta, jenže ruce a nohy jsou pravidla značně štíhlejší a tedy méně masité nežli u lidí, kteří jsou vesměs velmi dokonali, dobře utvářeni a vesměs až na hlavu a na pohlavní údy úplně bez chlupů a barvy nezřídka oslnivě bílé, jen tu a tam v rovinách poněkud slabě hnědočervenavou přecházející, kdežto barva chlupů tohoto zvířete jest buď světle modrá, tu a tam však také někdy světle-šedá; části tohoto zvířete bez chlupů mají pak barvu vždy bleděčervenou. Jak tedy vypadá toto z víře? Má téměř velikost Saturnana; avšak tak velikého, jako nějaký muž, ještě nikdo nikdy neviděl.

Kde jest toto zvíře v této planetě většinou domovem ? Uvážíte-li že v této planetě jsou všechny pevniny pod jedním a týmž nebeským pruhem, nebude vám nepochopitelno, řeknu-li vám, že toto zvíře přebývá rádo téměř na všech pevninách, a to na celé planetě **zejména u horalů** s velmi nepatrnou obměnou tvaru a barvy. Avšak tento druh opic není jediný, který obývá tuto planetu, nýbrž jest tam pro vás téměř nepřehledná řada odrůd druhů tohoto zvířete, avšak všechny ty druhy a odrůdy jsou vesměs stále v nezrokroceném a tedy divokém stavu. Na mnohých pevninách jest tento zvířecí národ tak četný, že táhne na hory nezřídka ve stádech, a zde pak leckteré ušlechtilé plody Saturnanů ne zrovna příliš šetří, ale právě při takových příležitostech konají naši věrní do-

máci strážci velmi dobrou službu Saturňanům, neboť jakmile spatří blížiti se odněkud takové stádo k ovocným stromům Saturňanů okamžitě všeho zanechají a rozpálení hněvem a zuřivostí pustí se do těchto příživníků. Běda jednotlivci který se o opozdí a dostane se do jejich neobyčejně silných rukou, neboť ten životem jistě nevyvázne, nýbrž bývá náhle na malé kusy roztrhán. Jelikož pak veškeré menší druhy těchto zvířat instinktivně vědí jak velmi nevlídně bývají svými soukmenovci přijati, přibližují se také jen velmi zřídka, a to jen tehdy, nutí-li je k tomu největší starost o život; za dne nebývá však takový krok nikdy podniknut, nýbrž vždy v době noční a to jen tehdy, když nějaká krajina je ještě pod stínem Prstenu, což u Saturňanů značí asi tolik, jako u nás zima a tím bychom věděli vše, co je hodného pozornosti tomto zvířeti, a z toho důvodu se obrátíme ještě jednou k domácím zvířeti, které požívá veliké vážnosti zejména u Saturňanů, kteří obývají roviny a údolí.

A jaké je to zvíře? Není to nic jiného, nežli zvíře podobné úplně vašim domácím psům. Jest užitečné tím, že se ho pro jeho sílu a obratnost používá ke všemu torzu, k čemu vy používáte svých koní, vyjma jízdu na koni, jež se u Saturňanů vůbec nevyskytuje, protože Saturňan by předně považoval daleko pod svou lidskou důstojnost, aby se svou ušlechtilou postavou vsedl na neušlechtilé zvíře; a za druhé protože se Saturňan nedostane žádným prostředkem tak rychle dále, jako na vlastních nohou. Také toto zvíře na Saturnu má velmi mnoho různých odrůd anebo ras, které se na různých pevninách také rozmanitě vyskytují, a až na několik velmi malých druhů jest jich téměř všech a všude používáno k jednomu a témuž cíli. Krásná tato zvířata jsou co nejméně; jejich barvy jsou sice podobny barvám saturnských zvířat, avšak jsou vždy poněkud zrzavější a živé. Mezi psy na vaší Zemi a těmito psy zde není tedy žádný jiný rozdíl, nežli ve velikosti, a to takový, že největší druhy těchto zvířat v Saturnu přesahují 500 krát velikost vašich psů. Jinak jsou, jak, bylo již řečeno, podobny vašim psům, a také na Saturnu vykonávají vedle svého ostatního zaměstnání strážce domu jako u vás na Zemi. Jenže jejich hlas se neprojevuje štěkáním, nýbrž hromovým vrčením. Toto vrčení jest ovšem u větších ras silnější, a jak říkáváte, impozantnější nežli u malých.

To jest také již opět vše, co jest hodno pozoru u tohoto zvířete- Kdybyste se snad časem tázali totiž: a není na Saturnu žádné zvíře, které by se podobalo našemu ušlechtilému koni? Pak pravím vám, že také na Saturnu jest jistý druh **koní**, které však nebývají nikde kroceny, nýbrž patří tam k divokým zvířatům. A nejsou na Saturnu **ovce**?- Ó ano, ale také ovce tam nejsou chovány krotké, nýbrž jsou považovány za divoké a koná se tu na ně nezřídka honba pro krásnou a měkkou kůži; a tak jest na této planetě ještě mnoho druhů zvířat v podobné formě, jako se u vás vyskytují zkroceně, avšak tam jsou ve stavu divokém a nezkroceném. A tím bychom vylíčili také co nejstručněji **veškerou zvířenu**. Chcete-li svou citovou fantasií jen poněkud probuditi, pak vám bude zajisté snadno, abyste si v důsledku tohoto velmi názorného vylíčení představili téměř každé zvlášť popsané zvíře, tak, jak se v přirozeném stavu vyskytuje na této planetě. Velká rozmanitost vám podá nový důkaz, jak divuplná, a hojná jsou Má nekonečně mnohá díla, a protože tato díla již na jedné planetě jsou v tak velké rozmanitosti a kráse, oč mnohem více divuplného a velkolepého bude teprve chovati na své rozsáhlé půdě Slunce; a jak teprve nevýslovně divuplnější, větší a rozmanitější věci k nazírání poskytuje d u c h o v n í s v ě t, vůči němuž představuje hmotný přirozený svět jen sotva vnější mrtvou kůru stromu; avšak toto a leccos jiného vám sdělím porovnáním teprve při popisu lidí této planety, a tak tedy pro dnešek toho bude dosti. –

32.Kapitola.

Lidé Saturnu pocházejí též od **jednoho páru**, avšak lidské pokolení začalo tam o jeden milion roků dříve nežli na Zemi. – Obyvatelstvo tam jest mnohem řidší nežli na Zemi. – Bydlí rodinných skupinkách. – Stromové město Saturnu atd. – Pád tam není nebezpečný. – Srubové domy jen jako skladiště. Žije se tam v **žijících okrouhlých** chatách. – Kuchařské umění. – tvar jejich domů, bezstřešný. – Prima koberce přírody. – Zařízení. – Ložnice atd. Rodinný statek,

O lidech na Saturnu jste již leccos slyšeli, přesto však jest třeba ještě leccos o Pánu tohoto světového tělesa sděliti, abyste z toho mohli poznati, v jakém řádu se tato planeta nachází, a **kte-rého ducha** je toto **dítě**. Jelikož dobrý řád jest vždy a všude základem vší moudrosti, budeme také zde pozorovati člověka v dobrém řádu, a to podle něho – člověka v jeho vnější formální bytosti, a potom teprve co do jeho duchovna, a tedy všeho co sahá do oblasti duchovna, jako jest jeho **zem-**

ské zřízení, jeho řemesel a konečně jeho bohoslužba; a tak tedy přejdeme nyní k tvářnosti našeho člověka Saturnu.

Byl na Saturnu též jen jeden lidský pár, aneb byl v téže době na různých místech stvořen větší počet lidských párů? – Toto platí **pro všechny planety právě tak jako pro planetu Zemi;** a tak tedy všichni nyní dosud v Saturnu žijící lidé pocházejí od **jednoho** lidského páru; jenže **dějiny člověka na Saturnu jsou o více nežli milion pozemských let starší nežli dějiny člověka, na vašem zemském tělese.** Jelikož však každý saturnský člověk zplodí za celý svůj život se svou ženou zřídka **více nežli čtyři potomky,** jest také pochopitelné, řeknu-li vám že tato planeta v poměru v Zemi, kterou obýváte, jest mnohem skromněji obydlena: a tak tedy na velkých pevninách z nichž ta či ona je nezřídka větší nežli Asie, Afrika, a Evropa dohromady, bydlí v sousedství vedle sebe nicméně tak řídko že takový poměr jako je u vás vesnice patří v Saturnu k největším vzácnostem. Příbytky lidí jsou většinou od sebe tak vzdáleny, že kdybyste se mohli se svým tělem dostat do jedné z těchto pevnin, museli byste deset až dvanáct dní cestovati od příbytku k příbytku souseda, který jest od svého souseda co nejbliže. Na horách jsou taková od sebe vzdálená obydlí téměř obvyklým poměrem jako na této planetě; jen v hlouběji ležících krajinách, které se prostírají u velkých jezer a řek jsou obydlí poněkud blíže. Kde je však zřízeno nějaké obydlí saturnana tam bydlí pak ne několik lidí, nýbrž **celá početná rodina čítající nezřídka tisíc až pět tisíc hlav (tedy jakási rodinná vesnice vyd. orig.)**

A jak vypadají obydlí v nichž má tak mnoho atak velkých lidí dostatek místa? Neboť zde musí být především poznamenáno, že Saturnan jest přítelem většího místa. O obydlí bylo hned z počátku při popisu prvního hlavního stromu této planety sděleno a řečeno, že právě tento strom poskytuje Saturnanům dům, který nejraději obývají. Nemusím vám ani popisovat pozoruhodnou podobu tohoto stromu, jaký je to neobyčejně mnohokmenný strom a jak si na jeho široký a téměř vždy horizontálně vyběhávajících větvích budují lidé příbytky. Ano takový strom platí vždy tolik jako u vás ne nepatrné město. Jednotlivé větve a vedlejší kmeny bývají tam hlavní praotcem každé rodiny zvláště přidělovány, jako u vás domy v městě. Rozdíl záleží jen v tom, že takové **stromové město** obývají jen samí **pokrevní příbuzní,** kdežto ve vašich městech si může kterýkoliv zámožný cizinec opatřiti dům za domem.

Snad si pomyslíte a řeknete: Jak mohou lidé na větvích spáti, aby se při otočení ve spánku se stromu nespadli? Hleďte, to je tam mnohem méně možné, nežli abyste vy mohli vypadnouti z vaší postele, kdybyste se ve spánku obrátili neboť předně vyběhávající větve jsou tak tlusté, že kdybyste se ve spánku obrátili, že byste na jedné takové od stromu vyběhávající větví mohli postaviti veškeré domy vašeho hlavního města a vedle toho by bylo pro vás ještě dosti místa, abyste mohli také kolem jeti a na koni jezdit. Mimo to vyběhá ještě z každé větve na jejich širokých hranách ve směrech vodorovně rovnoběžných množství haluzí, které jsou vlastními nositeli plodu tohoto stromu a jsou zejména poblíž tak značně silné, že jeden člověk i kdyby mu bylo přes okraj větve jíti, ležeti a státi, přece by nemohl dolu spadnouti. Předpokládejme však, že by se přesto stalo někomu neštěstí a že by neopatrným způsobem odebral se ven do konce pobočné haluze a že by pak spadl na zem, anebo s horní větve na větev spodní, tu by se tímto pádem ani v nejmenším nezranil a to z důvodu vám již známého, že pád na této planetě nemá proto zcela žádného významu, že tu nikdo nemůže tak pevně a silně padnouti jako na vašem světovém tělese, protože, **vzájemné přitahování mezi vlastní planetou a Prstenem značně zmenšuje měrnou váhou každého tělesa a tedy také tělo člověka.**

Jelikož toto nyní víte, pak můžete býti v tomto ohledu úplně klidni, neboť můžete věřiti, že na této planetě po celou dobu jejího obydlení ještě žádný **člověk nohu nebo ruku nezlomil, a také si ještě žádný díru do hlavy pádem neučinil,** což u vás na Zemi není právě nic vzácného.

Jest však nyní otázkou, zda tento strom jest jedinečným příbytkem anebo vlastním obytným domem Saturnanů? Ó nikoliv, také Saturnané mají vedle takového hlavního stromu obyvacího ještě mnoho **obytných domů,** které bývají za chladné doby ve stínu. Tyto domy jsou různě stavěny, dílem jsou zhotoveny ze silných větví známého vám již silného jehlancového stromu, dílem jsou také **roslé** ze štíhlých druhů stromů. Rostlé anebo **živoucí** stromy jsou znamenitější nežli roubené, avšak mezi živoucí bývají umístovány také domy roubené, protože předně musejí sloužiti Saturnanům za spíže pro potraviny, za druhé jen v těchto domech bývají vždy rozdělávány ohně, při nichž se připravují, vaří a pekou rozmanité pokrmy; ne však tak rafinovaně umělým způsobem jako je tomu u vás, nýbrž asi jako mnohdy pečete jablko, anebo vaříte některé hrušky, anebo leckteré zeleniny a chutné hlízy. Hle, v tom záleží celé kuchařské umění Saturnanů. A právě v těchto sru-

bových domech bývají uchovávány ve známých vám již nádobách jejich mléčné výrobky a leckteré ušlechtilé šťávy bobulí. – V těchto srubových domech se však nikdy nejí a nespí, nýbrž vždy v domech živoucích; neboť **Saturňanům jest nesnesitelné zdržovati se trvale u nějaké mrtvé věci**, ať už je to strom, zvíře anebo člověk jako oni. Proto takových srubových domů používají jen pro nářadí; jejich příbytky musejí však býti **vesměs živoucí**.

Rádi byste snad věděli, jak velký jest takový srubový dům a jak asi vypadá? Tomuto přání mohu vám ihned vyhověti, řeknu-li vám, že předně tyto domy jsou roubeny tak věncovitě jako asi domy vašich venkovanů; jenže nemají střech, nýbrž jsou k obloze úplně otevřené; neboť dům oddělený od oblohy střechou považoval by Saturňan za největší ošklivost. Oni říkají, že vše, co přichází na zem s hora jest požehnáním nebes, jež činí dobře původu jejich země; oni však jsou rovněž z této země, proč by se tedy měli odlučovati a skrývati před požehnáním nebe. Nebe jim ještě více prospěje, protože jsou živí a potřebují tedy více nebeského požehnání nežli půda jejich země, která jest v jejich očích o sobě mrtvá.

Tím bychom věděli, jak jsou tyto domy stavěny; chybí nám již jen jejich tvar a velikost. Co se týče tvaru, jsou tyto domy stavěny **obyčejně, hvězdovitě**, asi tak, jako nezřídka kreslíváte tak zvanou větrnou růži, mnohdy s 8 mnohdy se 16 a mnohdy s 32 špičatými výběžky, - z nichž taková hvězdná špička tvoří zvláštní schránu pro pokrmu a nápoje. Uprostřed okrouhlého a rozsáhlého prostoru jest pak zřízeno kruhové ohniště, na němž se rozdělává oheň. Že takové ohniště je postaveno v poměru k velikosti Saturňanů, rozumí se samo sebou; a jak velký je tedy takový srubový hvězdný dům? Takový hvězdný dům má podle vaší míry nezřídka takový rozsah, že byste od jedné hvězdné špičky ke druhé protilehlé museli jíti dobrou hodinu; a jak vysoký jest k této velikosti takový hvězdný dům? Jest tak vysoký jako každý Saturňan, to jest muž, stojí-li vzpříma, může se zcela pohodlně dívati přes stěny.

Jsou tyto domy také ozdobně budovány? – To zrovna ne, leda, že lidé ověšují otesané stromy všelijakým krásným listovím. Toť tedy vše, co se týče těchto domů; příště o tom dále. -

Když jsme se tedy poněkud blíže seznámili s těmito srubovými domy sloužícími jen za zcela zvláštní, hospodářskou budovu, našich Saturňanů, prohlédneme si nyní také ještě poněkud blíže jejich **živoucí obytné budovy**. Jak vypadají co do tvaru tyto živoucí budovy? Jejich vnější tvar jest úplně **kruhový**, s jediným vchodem od **východu**. Ke zbudování těchto domů používá se jen dvou druhů stromů; krásnější a nádhernější domy záleží z pevně navzájem přiřazených vám již známých zrcadlových stromů, méně ozdobné a nádherné domy pak ze zušlechtěného vám již známého stěnového stromu. Vnitřní půda těchto domů jest učiněna zcela plochá a úplně rovná a na tuto rovinu se pak nasypává travní semeno, z něhož vyrůstá nanejvýš hustá, avšak velmi krátká tráva; tato tráva vypadá jako **samet**, a jest o sobě **pružná, že po každé šlépěji Saturňana povstane opět tak čerstvá, že by ji nikdo nohou k zemi nestlačil**. Také uprostřed obytných domů jest provedeno velké kruhové poměrně vysoké ohniště, které je však na všech stranách podobnou travou porostlé. Abyste si mohli učiniti aspoň poněkud určitý pojem o jeho velikosti co do objemu a o jeho výšce, pravím vám, že toto ohniště má vždy čtyřnásobný průměr velikosti Saturňana a jest tak vysoké, že muži sahá poněkud nad kolena asi do poloviny stehna, ženě pak více než k polovině těla. A k čemu slouží toto ohniště Saturňanům – Právě k tomu, k čemu slouží vaše stoly, totiž k umístění pokrmů a nápojů.

Za tímto ohnišťovým stolem ve vzdálenosti as dvojnásobné délky muže jest pak provedena zcela oblá a nahoře otupená pyramida, jejíž pata má trojnásobný průměr ohniště. Horní plocha není však větší nežli aby mohl na ni jeden muž pohodlně státi. Tato pyramida má celkem výšku velikosti muže, jest porostlá rovněž travou a slouží za **patriarchální rodinnou kazatelnu**, na níž nejstarší člen rodiny každodenně vystoupí, pak se celá rodina kolem něho shromáždí, aby z úst nejstaršího slyšela vůli Velkého Ducha pro celou noc a pro příští celý den.

A jaká jsou ještě zařízení v takovém obytném domě? Úplně v pozadí přímo naproti východu slunce jest proveden ještě jiný této pyramidě podobný a stejnou travou porostlý okružní val; jenže není celkem tak vysoký jako ona střední kazatelna, ale za to je objemnější a zároveň mírnými záhyby opatřený. A jaké určení má tento třetí kruhový val? Hledte, jest to všeobecné **lůžko** aneb **odpočívadlo** pro naše velké Saturňany. Když jdou spát, vyloží napřed záhyb na horní straně měkkými polštáři, a každý pro sebe se opře do takového záhybu tohoto kruhového valu. Mužové zaujmou místo, které je obráceno k východu, ženy pak místo obrácené a když se všichni uložili tak že podle jejich měření tvoří jejich tělo se zemí 30 stupňů, pak usnou, a v tomto postavení odpočívají až do východu Slunce; - který přes stín Prstenu velmi dobře pozorují, protože Prsten **nikdy neza-**

stírá Slunce tak úplně, aby nebylo Slunce naprosto viděti. I když také tu a tam Prsten, kde se mnohdy poněkud rozšiřuje, Slunce zcela zakrývá přece jen takové úplně zakrytí netrvá déle nežli nejvýš půl dne; po uplynutí této doby bývá pak ihned zase malý okraj Slunce viditelný.-

Nuže hleďte, toť celé zařízení takového domu, který bývá v době stínů Saturnňany obýván. A jak velký je takový dům co do obvodu? Takový dům je dobře ještě co do průměru o polovinu větší nežli známá nám již hospodářská budova.

Bydlí všichni obyvatelé známého nám již velkého domu v takovém domě? – Ó, nikoli, nýbrž jen jedna rodina, to je otec a matka s dětmi a vnuky, rovněž tak jako jsou pospolu za doby světla na jedné větvi stromu. Kolik tedy takový strom má větví, právě tolik takových obytných domů jest na něm zřízeno. Jedno takové všeobecné rodinné bydliště kolem takového stromu obsahuje nezřídka více plochy nežli je vaše vlast. Takové příbytky jsou pak také, jak již víte, neobyčejně daleko od sebe a to tak, že byste od jednoho k druhému rovněž takovému bydlišti museli jíti mnoho dní cesty, abyste ho dosáhli; jelikož se ovšem kolem takových všeobecných bydlišť rozkládají nejprve pozemky a pastviny pro jejich vám již známá domácí zvířata, která musejí míti poměrně velký prostor, aby se na jeho půdě mohlo skliditi tolik, aby to postačilo k zachování života našeho Saturnňana tak i k zachování života tak mnohých zvířat. K tomu přijdou ještě zvláště na hranicích všeobecných rodinných pozemků často velmi rozsáhlé lesy nálevkovitých stromů, a ve velkých rovinách, zejména na severní straně velkých moří, nezřídka dva až tři tisíce čtverečných mil rozsáhlé lesy jehlancovitých stromů, a ještě jiné velké lesy keřů. Když tedy toto vše uvážíte, pak se nebudete příliš často tak velké vzdálenosti dvou všeobecných rodinných příbytků.

Nyní bychom věděli, jak naši Saturnňané většinou bydlí, zejména ve výše položených krajinách, neznáme však ještě jejich **domácí zřízení**; jelikož jsme však již při prohlídce obydlí vzali nejprve onu část, která obývá pohoří vezmeme příště, nežli ještě přijdeme k obyvatelům rovin v úvahu domácí zřízení, našich obyvatel vysočin; a tak tedy pro dnešek dosti.

Kapitola 33.

D o m á c í z ř í z e n í. – praotec jest vrchní hlava a veleknězem obrovské rodiny. – Ušlechtilý řád při zakládání nového bydliště. - Zakládání studní. Výsev na deset let. – Odevzdanost v Boha a věčnost tam. – Osázení chrámu. – Úkony a cvičení v pobožnosti při tom. – Následky požehnání divuplné. – Radost při svěcení kostela. – N e j v ě t š í z á k o n. – Žádné spory vlastnické.- Stěhování do ciziny. –Nádherný bratrský pozdrav. – Radočná slavnost při nalézání „bratra“-Spor lásky k bližnímu.-

Kdo jest tam představeným aneb vrchní hlavou takové často velmi četné obyčejné rodiny? Tu a tam se stává, že tu žije praotec a tehdy jest on pokud žije, **vrchní** hlavou a **zároveň** také **veleknězem** takové rodiny. Zemře-li však, pak nastává druhý případ, je-li tu totiž po něm dva nebo více synů, bývá zvolen za vrchní hlavu jak v domácích tak i církevních věcech nejstarší. Zemře-li však také on a jeden nebo druhý bratr jsou dosud na živu, pak obdrží vždy toto vrchní vedení vždy nejstarší. Zemře-li však i on, pak přechází vrchní vedení na prvorozeného syna onoho bratra, který převzal po praotci jako nejstarší z rodiny ihned vedení; a takovýmto způsobem přechází vrchní vedení vždy na nejstaršího z rodiny. Mnohdy je-li rodina velmi četná, jen až do pátého člena; je-li však rodina méně četná, pokračuje převzetí takového úřadu vrchního vedení až do sedmého, mnohdy také až do desátého člena; potom se však děje dělení, že dva nebo tři nejstarší přenechávají z nich toto všeobecné rodinné hospodářství onomu členu, který jest nejstarší; mladší dva vezmou pak své příslušné členy rodiny k sobě, nechají se od zbylého tu bratra vybaviti a jdou pak se vším všudy vlevo i vpravo, a vyhledávají si nějaký takový dosud neobydlený strom vykonají tu děkovně modlitby, a za vedení nejstaršího prosí velkého Ducha, aby jim tento živoucí obytný dům požehnal a obdrží zároveň s ním obytný dům. Po této modlitbě jde nejstarší několik kroků dále a modlí se sám, aby mu Velký Duch dal, jako to činil jeho otcům ducha **světla**, jenž by mu za všech dob sděloval **vůli** velkého Ducha. Při této události padnou pak všichni ostatní členové rodiny na tvář, a nejstarší nepřestane se dovolávati, dokud mu velký Duch nepošle žádoucího **ducha světla**.

A když duch světla přijde k našemu nejstaršímu, pak prosí nejstarší tohoto ducha, aby ve jménu Velkého Ducha požehnal nový dosud neobydlený strom, a aby ukázal místo které jest mu jako vedoucí vrchní hlavě obývatí. Stalo-li se tak, děkuje nejstarší v přítomnosti ducha Velkému Duchu za tak velkou milost; pak se však nechává vésti duchem opět dolů až k místu, kde se mu objevil duch světla. Na tomto místě opouští pak duch opět nejstaršího, když byl napřed posílil jeho vůli.

Když je pak nejstarší takto ve svém duchu posílen, vrací se pak zpět k rodině dosud na zemi ležící, a silně zavolá, načež všichni ihned povstanou a potí chválí a velebí Velkého Ducha, že je uznal hodnými takové milosti a dal jim vlastního probuzeného patriarchu; a když bylo i toto vykonáno, pak ihned rozděljuje nejstarší větve otcům rodin, které jsou pak také co nejsrdečněji převzaty do vlastnictví; a když se na ně vystoupí, bývají ihned čištěny, a učiněny způsobilými k obývání.

Při této události, která se v naší planetě ovšem jen zřídka přihází, jde pak vždy zcela vesele a pestře. Strom by tu sice byl a také dokonale obydlený; ale v širším okruhu kolem stromu není ještě živých obytných domů ani zbudovaných spižírny, proto také jen aspoň první den bývá neužitečně stráven, a o všem se náležitě rozmýšlí, uvažuje a radí, ovšem vždy za stálého předsednictví nejstaršího; neboť bez jeho souhlasu neučiní nikdo ani kroku. Nastal-li však příští den, bývá pak přikročeno ihned k vyměřování pro dosud chybící domy. Po tomto vyměřování bývají vyměřená místa představeným požeňána, a semene stromů, způsobilých k vybudování živých domů jsou v náležitém pořádku do země zasázena. Je-li i tato práce, k níž se celkem potřebuje zřídka více nežli jediný den, hotova, poráží se příštího dne ihned v sousedním lese vhodné dřevo pro spižírny a při této práci konají ne nepatrnou službu známá vám již užitečná zvířata; a to při porážení stromů známý vám již polodivoký a polo krotký ptakopysk, který svým nadmíru silným zobákem ukousává tlustší větve z jehlancovitých stromů, a těchto větví se pak chopí ihned naši saturnští podomci, a rychle je dopraví na místo, které jim Saturňané udají. Je-li tímto způsobem během několika dní stavební dříví na patřičné místo dopraveno, bývá pak ihned otesáno, a pak se z něho staví udané vám již **spižírny**. Stalo-li se toto, zasazují se pak vám již známé **chlévy** a **zahrady**, a vyhledá se ten či onen **dešťový strom**, kolem kterého se zřizuje ihned dosti široká hráz, aby se uprostřed takové hráze nashromáždila voda a vytvořil rybník. Jsou-li nějaké horské prameny, bývají tu také ihned zbudovány vám již známé vodovody jimiž se vede voda k hlavnímu obydlí. Takové vodovody se provádí buď pomocí vám již známých tyčových šneků a není-li jich používá se k tomu také plodů nálevkovitého stromu, jak je již také znáte. Stalo-li se také toto, přikročí se teprve k vyměření a k určení jiných pozemků. Narazí-li se snad při tomto rozdělování na příliš blízko ležící lesy nálevkovitých stromů, bývají tak dalece vymýceny, až má pozemek náležitou míru; také při této práci dostane se naším zvířatům opět velmi mnoho co dělati. Dřevo takových odporážených stromů se pak nastavuje na konci pozemkového přidělu příslušného každé rodině k vysušení, aby se stalo způsobilým k pálení. Po této práci jsou pozemky nejstarším požeňány a pak všelikými plody osety, o toto osívání se děje na této planetě obyčejně jen jednou za deset let. Když jsou však pozemky tučnější tam stačí jediný osev pro všechny časy; neboť kořeny veškeré saturnské vegetace tak snadno neodumírají, nýbrž se udržují nadále živoucí v půdě, jako u vás kořeny leckterých keřů a cibulovitých rostlin. Je-li i tato práce jakožto poslední hospodářská práce vykonána, pak bývá velkému Duchu vzdána opět všeobecná **děkovná** modlitba a na konec připojena též vroucí **prosb**a, aby všem těmto plodům a vši jejich práce udělil jedině Jemu libý tvar.

Po vykonání takovéto děkovné a prosebné modlitby přikročí se k nejdůležitější práci pro Saturňany, totiž k sázení **chrámu**, v němž smí být **přinášena** velkému Bohu jen jemu libá oběť. Při této práci bývá zaměstnán jen vlastní stařešina a s ním rovněž dva nejstarší a nikdo jiný nesmí vložit ruku na toto posvěcené dílo. A jak se to děje? Také při této příležitosti se odebere nejstarší na ono místo, kde se mu poprvé objevil duch světla a prosí ihned co nejvroucněji velkého Ducha, aby mu skrze ducha světla co nejmilostivěji oznámil, kde by se jemu zalíbilo, aby Mu byl zřízen chrám. Když tu byl nejstarší dosti dlouho snažně prosil, a žádný duch se mu neobjevil, pak bývá použito k stavbě chrámu místa, kde se mu duch poprvé objevil; když se pak duch, což se nejčastěji stává, objeví zavede nejstaršího buď na místo, kde má být zřízen chrám, anebo nejstarší spatří ducha již na tomto místě. Poté se odebere nejstarší ihned na místo, kde na něho čeká duch, aby mu ukázal správný obrys, a tam pak kde čeká duch se dělá znamení, aby se na témž místě v chrámu učinilo zvýšení, o němž nejstarší poučil svou rodinu; zároveň mu pak bývá ukázáno směrem k zadnímu posvěcenému východu místo, na němž se nejstarší po náležitém vyvolání velkého Ducha dozvídá vždy jeho vůli pomocí onoho ducha, jenž mu toto místo v chrámu označil.

Když se toto vše stalo, stane se duch ihned opět neviditelný; nejstarší udává pak znamení jaksi od muže k muži, kteří stojí v určitých vzdálenostech od sebe až k obytnému stromu, že přijal svolení od velkého Ducha, aby na **tomto místě postavil chrám, a pak je vyzve, aby s ním za tuto milost Velkému Duchu** poděkovali a pak jej také prosili za co možno brzký zdar osevu chrámu, a aby je velký Duch shledal v tomto chrámu hodnými sdělit jim svou svatou vůli.

Když bylo toto vše s velkou vážností vykonáno, povolá nejstarší dva anebo tři nejstarší po něm, a sdělí jim duchem vdechnutá semena k osevu chrámu, načež se pak přikročí ihned k dílu, a s velkou zbožností a s velkou důvěrou zasadí semena nejušlechtilejších druhů stromů do země. Dva anebo tři zasadí úřední část chrámu, určenou pro lid; nejstarší sází pak svatyni chrámu a to většinou samé paprskovité stromy, kdežto druhá část chrámu se sází většinou ze samých zrcadlových stromů. Mimo tento eliptický vejčitý tvar chrámu bývá tedy také ještě v náležitě vzdálenosti založen místo okružní zdi, kruh z nejušlechtilejšího druhu stěnového stromu a rozeznává se tím, že, jak víte, kůra obyčejného stěnového stromu vypadá jako skvoucí zlato u vás. Kůra nejušlechtilejšího druhu tohoto stromu vypadá pak tak, jako kdybyste postavili nad sebou mnohonásobnou duhu, ale barvy by při tom nicméně měli nejživější kovový lesk. Listy, které vyhání při nejvyšší hraně, mají tvar téměř olivových listů u vás, jenže jsou ovšem v náležitém poměru ke všem, co jest na této planetě, nadmíru velké; ano mnohý list jest nezřídka tak velký, že byste zcela pohodlně postavili na něj celý pluk vojáků. Barva listů jest oslnivě bílá; květ jest tak právě takový, jako u obyčejného stěnového stromu, jenže jest něžnější a má nadmíru líbeznou vůni.

Nuže, když tedy naši stavitelé chrámu vykonali tuto práci, děkují pak opět velkému Duchu za sílu a poznání, že mohli chrám takto zříditi; a pak Jej prosí, aby přispěl zázračně na pomoc tomuto osevu, aby chrám dobře ihned připravený ze semen půdy vyrostl; po této děkovné a prosebné modlitbě opouštějí pak s velkou uctivostí místo, kde založili chrám, a jdou zpět od něho až přes polovic cesty k jejich obytnému stromu; pak se teprve hluboce pokloní, a odejdou přímo k domovu. Přišedše sem, vyzvou všechny ostatní, aby povstali ze země a vystoupili na vykázané jim větve obytného jim stromu na níž se teprve po požehnání nejstaršího požije pokrmu a nápoje; neboť během **osevu chrámu**, který jest Saturňanům **jedním z nejpovznášejících jednání, nikdo není a nepije**. Po jídle, které se při takových příležitostech, jakož i potom v určitých duchovních dnech obyčejně odbývá vždy jen k večeru, napomíná nejstarší veškeré členy rodiny, aby co nejvroucněji spojili svou vůli s vůlí velkého Ducha, kterou jim sděluje a aby **nyň** neměli žádné **jiné vůle** nežli, aby se **oseva chrámu** co možno **brzy zázračně dařila**. Po tomto napomenutí zostří pak každý Saturňan svou **vůli a pohnojí jí půdu, kde jest oseta**; a můžete uvěřiti, že to při takovéto příležitosti postupuje skutečně **zázračně a to tak, že nezřídka příštího jitra, stojí tu takový předtím osetý chrám již úplně ve vsi své vám nepochopitelné nádheře**.

A když rodina spatří chrám, pak zbožné jásání a chválení nemá konce a toto jásání, chválení a velebení trvá po více dní za sebou.

A z jakého důvodu jsou naši Saturňané tak velice veselí, když se jejich chrám tak velice a dobře podařil? Důvod jest mnohonásobný, prvý hlavní důvod jest ten, že tím dospívají k přesvědčení, že velký Duch **jest s nimi také v tomto novém bydlišti právě tak, jako byl s nimi před tím v bydlišti starém; druhý důvod jest** ten, že tím **nyň mají opět místo na němž se mohou** a také smějí skrze svého nejstaršího, Velkému **Duchu blížit**; třetí důvod jest pak ten, že totiž takovým chrámem jeví se taková **nyň odloučená rodina Velkému Duchu zřejmě libá**; a ještě jeden důvod s tímto důvodem blízce souvisejícím že ten bude ihned vyhnán na ona místa tohoto světa kde ho nečeká nic jiného nežli věčná zima, věčný led, věčný sníh.

Tento zákon zná každý Saturňan a proto také nemá téměř před žádným zákonem takovou úctu, jako před tímto zákonem; s toho důvodu nedochází zejména u obyvatel pohoří již zcela **nikdy ke sporům o vlastnictví**, neboť mezi sebou zachovávají, vždy nejkrásnější řád, co se však týče poměrů, mezi sousedy nejsou nikdy ani zdaleka položeny hranice, nýbrž když někdo sem přijde, pak je tu také úplně domovem jako na svém vlastnictví; neboť každý člověk, **nosí již v sobě svědectví Velkého Ducha** a to postačí, aby mohl procestovati celé to velké světové těleso. Stane-li se mnohdy to, že nějaká pevnina má příliš mnoho obyvatel, pak se také zdržují rodiny a takto zespolečenštěny odeberou se na známých vám pravidlech na jinou pevninu; dospěvše sem, vyhledají si ihned nějaké vhodné bydliště a nalezne-li je, mají ihned právo, aby tu po celý rok bydleli a požívali co přináší půda. Podaří-li se osev chrámu zázračným před tím popsáním způsobem, anebo také jen (ponenáhlu) přirozeným způsobem, avšak tak že vystěhovaná rodina může na případný dotaz na vyslaného tuzemce ukázati mi místo, kde je chrám zasazen, takže chrámové stromy jsou již všechny v dobrém vzrůstu, pak jsou také již **úplnými vlastníky půdy**, kterou zaujali a předešlý vlastník nemá již žádného práva na to, co si nově přišedší přivlastnili, leda právo přátelské: tohoto práva nikdy žádný Saturňan jinému neodepře, ale ihned se s ním spolčí, načež pak **nejstarší** z příchozích řekne jemu: „**Bratře** ve Velkém Duchu, hle, jako tvé oči pohlíží na mě nenalézají na mě nic co by jim mohlo zabrániti pohledu na mou osobu, tak ani tvé srdce nenalezne

v srdci mém ničeho, co bych ti kdy mohl odepřítí toho, čeho potřebuješ, protože jsi mně v našem velkém duchu bratrem“. Po těchto slovech se obejmou a toto objetí jest trvalým dokladem majetkového společenství dvou takových rodin. Po té vyslanec pozve ihned celou příšedší rodinu, aby podle libosti použila jeho obydlí, dokud se nové vlastnictví ve všem úplně nezdařilo a ihned také nově příšedší rodina následuje vyslance, který jest obyčejně sám nejstarší do jeho příbytku.

Tato událost jest pak vždy jednou z největších **radostných slavností** neboť pro saturňana není téměř nic většího a nic více povznášejícího nežli, že v jiné rodině nalezne **bratra ve velkém Duchu**. Neboť takto se v této planetě lidé vzájemně nazývají. Stane-li se však mnohdy že se nově přichozí při přátelském příchodu do obydlí jiného nejstaršího přesvědčí, že je jen nuzně vybaven, pak mu nabídne ihned své služby k zúrodnění a značnému rozšíření pozemků, kteréžto služby on vždy co nejlídněji a co nejsrdečněji přijímá a naopak zase též za to nabídne služby svému novému sousedu. A řekne-li však nově přichozí k němu: „Bratře ve Velkém Duchu nyní jsem se přesvědčil, že jsi v nouzi; hle, proto jsem se rozhodl, že ti tvůj dřívější majetek opět odstoupím, abych si vyhledal bydliště někde jinde „ na tento návrh odpoví pak **druhý nejstarší**, „Bratře ve velkém Duchu, spíše bych se zbavil svého života a přál si abych nebyl, než abych tě viděl opouštět místo, které jsi podle zalíbení velkého Ducha zaujal; výš přece, že **nikoli pozemek, nýbrž jedině velký Duch dává prostředky k živobytí**. Proto půda, kterou obýváme je dosti velká, aby úplně vyživila deset anebo jistě více rodin, jaké my máme.“ Když potom nově přichozí od svého předsevzetí odstoupí je z toho opět velká slavnost radovánek a starý obyvatel vynaloží všemožné, aby svého nově příšlého bratra ve velkém Duchu na své bratrské srdce přijal. Až potud pro dnešek, příště budeme sledovati dále zřízení našich horalů.

Kapitola 34.

Politické mravní zřízení. – Názor na společenská řád. – **Zásada** zřízení. – pokyny o tom. – Pojednání o pokusech přehmatů. - Evangelium spravedlnosti. – Svatá láska k bližnímu k zbloudilým. – Pozoruhodný výkon spravedlnosti. – Akt trapně soudcovského zřízení.

Když jsme dosud viděli, kterak v této planetě zejména horalé nemají mezi sebou žádných uzavřených hranic vlastnictví, a kterak **obličej člověka jest všem Saturňanům dostatečným svědectvím, že mu je od velkého Ducha poskytnuté právo, aby si vzal na celé planetě vše čeho potřebuje**, obrátíme se nyní k naší oddělené rodině stojící pod svým novým starším. – Viděli jsme jak byl založen chrám, a také jsme viděli, možnost, jak takové posvěcené osivo může zázračnou rychlostí vzrůst z půdy této planety, a také jsme viděli, jak tito Saturňané založili všechny ostatní stavby. Tím bychom se úplně dobře podívali na vznik nového vlastnictví (domova) a už nám chybí jen to, co nazýváte u vás **politickým zřízením**. V čem tedy záleží toto zřízení u takové rodiny?

Hleďte, tam jest **politické zřízení** velmi krátce několika slovy odbyto; neboť zásada tohoto zřízení spočívá pouze v tom, že žádný člen takové všeobecné rodiny předně nesmí bez vůle velkého ducha nejstarším mu oznámené nic činiti a také nikdy nic nečiní. A jestliže se někdo vůlí velkého Ducha skrze nejstaršího dozvěděl, nesmí na žádné dílo položit ruku dříve, dokud co nejvřeleji nepoděkoval velkému Duchu za oznámení jeho vůle, a dokud také po poděkování nepoprosil velkého Ducha o náležitý dobrý zdar podnikavého díla.

Toť **hlavní zásada** veškerého politického zřízení saturňanů. Podle této zásady jedná pak také každý člověk a nestará se pak o nic dalšího, nežli jedině o to, jak by za to dokončení díla vzdal náležitý dík velkému **Duchu**.

Můžete doslovně věřiti, že v této krátké větě jest **obsaženo vše pomyslitelné**, neboť kdo jedná podle vůle Mé, jedná **vždy správně**; proto není tam také vůbec žádných dalších komentářů (výkladů) k tomuto krátkému politickému zákonu, který si může každé dítě po trojnásobném odříkání zapamatovati, a tento krátký zákon nemá také po boku vůbec žádný trestný konec ani žádného politického kázeňského vychovatele, nýbrž výraz: „Já jednám **podle poznané vůle Velkého Ducha**.“

Jest pro každého Saturňana nejsilnějším dokladem jednání nanejvýš právního a tím také jednání jež žádného jiného nepoškozuje.

Stane-li se, což bývá ovšem zřídka, že nicméně **někdo** z údolí přijde k horalům, a jedná nějak k svému prospěchu, aniž by se dříve s nejstarším rodiny poradil, pak jde buď nejstarší sám anebo

ten jenž je nejstarším po něm ihned k němu a otázce se ho: „Z jaké vůle toto konáš?“ A řekne-li pak tázaný: „Podle vůle velkého Ducha“, není dále rušen ve svém jednání; ale řekne-li tázaný k mému prospěchu bylo mně potřebou, abych to podnikl, - dá mu nejstarší ihned toto ponaučení řka jemu: „Poslyš bratře ve velkém Duchu. Jak je možno, že můžeš mít přes potřebu, kteráž je jediné ve vůli Velkého Ducha, ještě jinou potřebu, která je odlišná od potřeby podle vůle velkého Ducha? Proto jako opravdový **bratr** ve velkém Duchu radím tobě: Zanech ihned díla, aby ses nestal nešťastným za provádění svého předsevzetí. Jsi – li nuzný a nemáš-li příbytku, hle, náš příbytek jest dosti prostranný a pojme nejen tebe, nýbrž sto takových jako jsi ty. Konáš-li však toto dílo ze skryté zistnosti, potom padni okamžitě na svou tvář, a pros co nejrůzněji a nejkajičněji velkého Ducha, aby tě ušetřil zaslouženému potrestání; neboť velký Duch **jest nadmíru dobrý k dobrým, ale nadmíru přísný a spravedlivý k tomu, kdo jedná proti jeho nade vše svaté vůli.**“ - -

Při takovém oslovení zanechá takový neoprávněný cizinec také ihned svého díla; kdyby se však vzepřel, pak mu vyslaný stařešina ihned řekne: „Čiň tedy, co chceš, z mé strany je ti to pro všechny časy časů dovoleno, aby se tvůj hřích před očima velkého Ducha nestal větší; hled' však, aby tě nezastihl trest na širém poli.“ – Poté mu podá ruku, opustí jej a nechá páchat dále jeho dílo. – Když však přijde domů, co učiní? Snad se budete domnívati, že vyšle lidi, snad jako u vás a provazy a dřevci, aby toho pachatele anebo zloděje jali a odvedli do domu k náležitému potrestání? Ó, nikoli, to se u lidí této planety vůbec neděje, a zejména již ne u horalů; nýbrž při této příležitosti sdělí nejstarší ihned všem členům, co se děje, a vyzve je tak, aby se všichni spojili k vroucí prosbě k Velkému Duchu, aby byl tomuto bratru, který se zapomněl tím, že jednal proti vůli velkého Ducha **milosrdný a milostivý a aby jej opět přivedl k onomu pravému poznání, že člověku není potřebou nic jiného, nežli jediné vůle Velkého Ducha.** Když se všichni členové rodiny po jistou dobu takto co nejrůzněji modlili, pak se stařešina soustředí a volá vždy radu dávajícího světlého ducha, aby mu sdělil vůli velkého Ducha k trvalému blahu dotyčného zbloudilého bratra. Při takové příležitosti sdělí pak také vždy duch stařešinovi, co tu třeba činiti. Je-li pachatel zatvrzelým svévolným sobcem, bývá nejstaršímu vždy uloženo, aby cizince dal zajmouti, a vyvésti na výšinu, kde je obydlí rodiny. Tam se mu má nejprve poskytnouti pokrmu a nápoje; pak se má poučiti v poznání Velkého Ducha, a toto ponaučování má trvati po **sedm dní.** Po této době má pak být zaveden do chrámu, a tu má z nejvnitřnějšího základu slíbiti Velkému Duchu nejochotnější poslušnost, podle níž nemá nikdy konati ani kroku bez Velkého Ducha.

Obrátí-li se takový bezbožník, když se toto na něm vskutku vykoná, bývá po vykonané děkovné modlitbě hojně podělen různými potravinami, poté je doprovázen **třemi** dolů do údolí až k místu, kde udá, že jest jeho obydlí. Shledá-li se, že je jeho obydlí, jak byl udal, pak je celý postup u konce, až na to, že jest oněmi třemi zcela bratrsky vážně vyzván k následování toho co slíbil, jakož i ke vši vděčnosti k velkému Duchu. Kdyby se však ukázalo, že tento cizinec má svůj příbytek příliš daleko od hor, anebo že příbytku nemá, což se u obyvatel nížin nezřídka stává, pak bývá sice na úpatí hory propuštěn, avšak pod důtklivým a krajně hrozícím napomenutím, aby svůj slib již nikdy nezrušil; pak bývá požehnan a propuštěn. Je-li však jakýmsi tulákem, a nemá-li tedy žádného příbytku přesto, že na výšině vypovídal, že příbytek má, bývá ovšem ve velmi řídkém případě také napomenut a propuštěn; ale při tom je mu zdůrazněno, že tím nechtěl oklamati je, totiž horaly, nýbrž jen **Toho, jehož vůli oni vždy plní.** Toto pak jest největší zlo, jehož se může člověk dopustiti, proto ať nyní hledí, jak by se vypořádal **s Ním Jenž zná všechny myšlenky, ještě dříve nežli byly myšleny.** Ukazují mu tu na hrozné zkušenosti spočívající následky takového jednání, a ihned jej nepožehnaného opouští; neboť kdo se před **nimi rouhal, bývá** požehnan, aby se mohl vrátiti k velkému Duchu. Kdo se však rouhal před velkým Duchem, tomu se neodvažuje **nikdo žehnati, dokud na něm není** jasně zřejmé, že je mu velký Duch milostiv. Je-li tomu tak, pak bývá také opět lidmi požehnan; bývá-li však, což se velmi často stává, navštíven ihned trestem velkého Ducha; pak prosí Saturňané velkého Ducha téměř denně za odpuštění rouhání, kterého se proti němu dopustil; ale žehnati takovému zločinci se nikdo neodváží dříve, pokud se buď duchovní anebo přirozenou cestou nedozví, že mu velký Duch nezačal zmírňovat trest, který mu byl přisouzen (aby Pána nepředbíhali. Vyd. orig.)

Takový jest tedy postup v případě, když je takový bezbožník **zatvrzen.** Není-li však zatvrzen, pak nechává stařešina tři kteří jsou hojně plody obtíženi odejít tam, kdy onen bezbožník koná dosud své dílo. Když k němu přijdou, vyzvou jej, aby ve jménu velkého Ducha opustil ihned od svého, poučí jej pak o vůli velkého Ducha, odpustí mu jeho čin, vezmou si jej mezi sebe a odvedou dolů, kde udává že bydlí. Tam jej obdaří plody a pak mu řeknou: abys dále již nehřešil na nás a ještě

mnohem méně, na nejsvatější vůli Velkého Ducha, ponecháváme ti na vůli, abys k nám mohl přijít, kdy chceš, a neodejdeš do svého příbytku nikdy prázdný, neboť činiti tak víme z vůle velkého Ducha. Kdyby ses však kdy opět osmělil hřešiti jako nyní, pak tě při prvním nespravedlivém kroku stihne trest velkého Ducha.“ – Potom mu podají ruku, žehnají mu a napomínají jej k vděčnosti k velkému Duchu a konečně se od něho vzdálí.

Hledte toť ono celé, jak říkáváte, **trapné soudcovské řízení** při takovýchto přestupcích Saturňanů. Příště budeme podobná zařízení a řízení politická sledovati dále.

Kapitola 35.

Další body zřízení. – Metalurgie k výrobě náčiní. – Kovářská náčiní v slunečním světle. – Řemeslný řád. – Pozoruhodný řád k uzavření obchodu. – Tamní váhy, lokte atd. – Pokyny o našich stavech ne Zemi.

K dalšímu řádnému **zřízení** patří **výroba** nutných kovových **nářadí**, kterých potřebují k osekávání stromů, k zhotovování nutných nářadí, ke kypření půdy a k řezání jejich pokrmů a jiných věcí.

Kde a **kdo** tedy zhotovuje tato nářadí? Hledte, k tomu jsou také na této planetě zejména na úpatí hor zvláštní **továrny**, v nichž se zpracovává k všelikým náčiním užitečný vašemu železu zcela podobný kov.

Kdo jsou oni výrobci? Hledte, aby každá sousední všeobecná rodina měla právo na výrobky takové továrny, aby si mohla podle potřeby z továrny bráti, musí každá sousední rodina poslati tam střídavě dělníky, kterým jest pak za vrchního vedení nejstaršího v továrně zpracovávati tento kov. Kov v takové továrně nebývá však zpracováván již v nářadí, nýbrž jest pouze získáván tažný z hor k dalšímu použití asi tak, jako bývá u vás získáváno tyčové železo a pak připraveno k dalšímu použití. Pracoval-li ten či onen dělník sjednaný čas sto dní v takové továrně, a má-li takové továrna například sto dělníků bývá získaný kov rozdělen též na sto dílů; po skončené pracovní lhůtě bývá pak každému z práce vystupujícímu vydán jeho náležitý podíl, a ten je pak dopraví ihned ku všeobecnému vlastnictví do svého všeobecného rodinného obydlí.

A co se pak děje s takovým získaným podílem kovů, který podle vaší váhy obnáší nezřídka 20 – 30.000 centů? Tento kov bývá zde, je-li ještě zásoba náčiní, ovinut listovím a předán nejstaršímu v rodině k uschovávání. Jestliže se však dřívější nástroje již velmi opotřebovaly pak bývá podle ustanovení nejstaršího přikročeno ihned k výrobě nových náčiní. A jak? Myslíte snad že výhni peci jako u vás? Ó, nikoli, nýbrž zcela mnohem pozoruhodnějším ale při tom nicméně mnohem **jednodušším způsobem**. Saturňané mají tykvovitý plod, jenž má na spodní ploše zcela pravidelnou křivost, nezřídka v průměru 20 – 30 sáhů. Vnější kůra tohoto tykvovitého plodu, zejména tato spodní část, jest leskle hladká, jako nejjemnější hlazená ocel. Hledte, touto spodní částí plodu jímají Saturňané sluneční paprsky, a svádí ohnisko na velkou tyč, a netřeba k tomu více nežli jediný okamžik, aby značně velkou část tyče rozžhavl úplně do běla; stalo-li se to, pak se onen do běla rozžhavený kov podle potřeby od tyče odřízne, a pomocí důmyslné obyčejně z diamantově tvrdého kamene sestávající a velmi hladké kovadliny a pomoci kovového kladiva se přetváří potřebný nástroj. Potřebuje-li kovář u vás ke zhotovení srpů dobu půl hodiny, zhotoví Saturňan ze tu dobu aspoň deset; ačkoliv zcela zhotovený srp na Saturnu váží nezřídka cent.

Když toto poněkud uvážíte, pak si můžete dobře představit, jak dovedný ve svém umění jest takový kovář na Saturnu. – jest jen ještě otázkou, kdo tam toto řemeslo vykonává? Odpověď zde nebude těžká, a tak vám pravím, že u Saturňanů jest jedno domácí ustanovení, podle něhož, každý musí znáti potřebné řemeslo, aby zde nebylo rozdílu stavu, a aby nemohl jeden řemeslník druhému říci: Já jsem nutnější nežli ty a mé výrobky, důležitější nežli tvé; nýbrž každý dovede to, co jeho bratři dovedou, a může tedy **jeden druhému ve všem potřebném prospěti**; a přijde-li snad řada na toho či onoho, že se stane v rodině nejstarším, může jí také býti svým vedením ve všem v čele. Jelikož však všichni jsou ve všem potřebném zkušení, přestává tam také veškeren obchod spojený s čachrováním, zejména u horalů. Proto také nezhotovují nic v nadbytku, co by mohlo prodati anebo vyměnit se sousedem, nýbrž jejich výrobky se řídí vlastní domácí potřebou. Přijde-li však přesto soused, aby mohl míti něco potřebného, co jemu chybí, protože není tak zámožný jako druhý, pak není tázán, co dáš za to či ono co potřebuješ, nýbrž při takové příležitosti bývá jen tá-

zán na cenu vůle se strany velkého Ducha. Má-li **toto v Saturnu jediné platné vysvědčení a tyto jediné běžné peníze** pak je mu ihned vlastnoručně **dodáno co podle svého udání potřebuje**, a nesmí nikým býti pomyšleno na jakékoli oplácení; a v důsledku politického zákona mezi nimi, který zní takto.

„Kdo jest více nežli velký Duch? A co jsme jemu dali za to, že nám dal k používání ten velký četnými mnohými statky dobře vybavený svět? Sluší se tedy, abychom velkému Duchu za každý dar děkovali; jestliže však přijmeme od našeho bratra i jen jediný dík, jak bychom se pak jevíli před velkým Duchem, kdybychom od našich bratrů žádali, co patří jen a jediné **Velkému Duchu**. Běda tedy tomu, kdo by si dal za poskytnutý dar děkovati od svého bratra, oč by měl spíše děkovati velkému Duchu za to, že jej uznal hodným služby na bratra.“

Hledte jelikož Saturňan z tohoto vážného důvodu vědomě nepřijímá ani nejmenší dík, tím méně ještě přijímá jakoukoli jinou odplatu, a podle toho je také zařízení veškeré obchodní styky mezi Saturňany. Není tam směnárny a také nikdy celních úřadů; také není žádných oceňovatelů zboží; **A lichvář jest každému Saturňanu cizí, zejména** horalům. Přístroj, jehož se na této zemi velmi často používá, jsou **váhy**; tento přístroj jest Saturňanu zcela cizí; neboť on nemá žádné jiné váhy nežli jediné **vůli Velkého Ducha**, a za druhé váhu **potřeby svého bratra**. Také druhý přístroj, který sluje u vás loket, jest Saturňanu cizí; proto také nemá žádné jiné míry jako nemá váhy, a proto se neměří nic podle loktu jako u vás, nýbrž slovo **bratra podle vůle velkého Ducha jest pro Saturňana nejhlavnější mírou, podle níž měří, co si ten či onen sousední bratr od nich vyprošuje**.

Takový obchod by byl na této zemi mnohem lepší nežli nelidském obilní zákony Anglie, a také mnohem lepší nežli všechny bursy a banky a směnárny a krámy a hospody u vás; zde by vám měl již poněkud čistý rozum říci: co jsme my dali Bohu za všechny ty výplody Země a zač my sami koupili od něho, že nyní sami vládneme, jako bychom byli jejichmi bezprostředními vlastníky? Jelikož jako bylo řečeno jen při poněkud čistším rozumu byste se museli nutně takto tázati, vysvítá samo sebou ze všeho vašeho jednání, jak jest vůči **Mně** nesprávné závistivě, lakotně a násilně si osvojovati na **Mém** pozemku a půdě, kterou jsem jediné **Já** a pro každého stejně zařídil jejich plodů anebo spíše plodů **Mé ruky lásky, pro ten či onen účel**, je zpracovávati a pak z nich teprve závratně vysokou a velkou cenu **svému bratru dávatí, potřebuje-li jich anebo žádá-li si jich**. Avšak zanechme všeho toho do nebe volajícího na zemi, a obraťme se opět k naší planetě, .- kde lidé vlastní ještě poklady, **které rez nekazí a moly nežerou**; a pohlédněme si tu ještě po více stránkách jejich vesměs **nevelký politický zákoník, kterýž jest zapsán v jejich srdcích**. -

Kapitola 36.

Saturňané jako hotovitelé **nářadí**.- Ženy předou a tkají (pletou). – Nejlepší názor pro praktický život. – Sankce lásky k bližnímu.-

Jelikož jsme poznali tyto lidi jako kováře, a jak v čas potřeby prodávají své náčiní anebo výrobky jinému bratru, chceme je tedy poznati také jako výrobce **náčiní**. Jelikož jsme jak při popisu rostlinstva tak i zvířectva viděli, že v Saturnu jsou rostliny, které ze sebe vyhání jakýsi druh velmi dlouhých vlasů, zejména ze svých květů a také z listů, a viděli jsme, že velmi mnohá zvířata mají neobyčejnou **hojnou vlnu**, a mají značně hojnou a dlouhou hřívu, jest také na druhé straně zajisté jasno, že saturňané toho všeho vhodně používají.

A jak se těchto látek používá? – Hledte tu není mnoho rozdílu mezi vámi a obyvateli této planety. Tyto látky se předou v nitě které jsou ovšem poněkud silnější nežli leckteré značné provazy u vás; přesto však jsou nicméně poměrně dosti jemné, aby se z nich tkaly dokonce dobře nositelné látky pro tyto velké lidi.

A kdo přede a tká vlákno? - Hledte, to konají na Saturnu jediné ženy; ale ne tak jako vy tkáte věci na stavech, nýbrž asi tak, jako zhotovují vaše ženy pomocí tak zvaných drátů punčochy. Tím způsobem se tam pletou všude i celé části oděvů, a to pomocí dvou dlouhých vždy dřevěných kolíčků. Saturňanky mají v tom tak velkou dovednost, že žena zhotoví za den podle vaší míry více nežli 100 loktů dlouhý a 5 – 6 loktů široký pruh.-

A jsou takové látky také **barveny**? To na této planetě **nikdo nedělá**; neboť zde existuje již opět domácí politický zákon, který následkem všelijaké ješitnosti v údolí zní takto: „Jakým bezbož-

níkem jest člověk, chce-li učiniti něco lepšího, krásnějšího a dokonalejšího nežli učinil Velký Duch. Běda tobě, kdybys chtěl učiniti červeným to, co dal velký Duch bílé; běda tobě, kdybys chtěl učiniti přímým to, co velký Duch vytvořil křivé; běda tobě, kdybys chtěl učiniti chutnější pokrm, nežli jak jej pro tebe připravil Velký Duch. kdo v tom bude jednat, jak není podle vůle Velkého Ducha, na toho hněvivě shlédne a pošle na jeho tělo jednu nemoc za druhou, jak to vždy činívá v údolí; protože tam lidé nedbají toho, že Velký Duch vše nadmíru moudře a dobře uspořádal, takže člověk nemá zapotřebí něco na tom měniti, nýbrž může to co nejděčněji přijímati tak, jak mu to podává něžná ruka velkého Ducha. My jsme tedy jen proto, abychom používali toho, co nám velký Duch dává; ne však abychom jeho dar dříve zlepšovali a zkrašlovali, nežli ho používáme. Jen jednu věc, a tou je kov, vložil velký Duch do Země hrubý, a my jej musíme dříve péci, nežli ho můžeme s prospěchem používat; a to můžeme činiti proto, že nás tomu Velký Duch učil. Rovněž můžeme také podle jeho vůle některé plody na ohni k snadnějšímu požívání změkčiti, a můžeme větve stromu k našim hospodářským budovám osekávat. Tomu všemu učil nás On sám; ale abychom jedné věci dávali jinou barvu, a jiný lesk tomu nás nikdy neučil. Proto se také velmi rouhá velkému Duchu, kdo by chtěl obarviti bílé na červeně, zelené na černo a modré na žluto a tak naopak. My však mezi sebou navzájem nejsme **nic**, nežli **rovněž bratři a sestry Ve velkém Duchu**; jelikož však v tom není rozdílu, a **všichni jsme před Ním rovni**, proč se máme rozeznávat **barvou svého roucha**? Budiž tedy kazajka kolem našich ledví, která sahá až na kolena vždy modrá, jako je vlna které při tom používáme, od přírody modrá; náš plášť pak červený, jako je hřívá zvířete, z níž jest zhotoven, a náš plášť ke kolenům vždy zelený, jako je vlna stromu a rostlin, z níž jsou zhotoveny. Ženy pak ať **zůstávají** rovněž neměnitelné při své volné košili a ať k svému vrchnímu šatu používají vždy krásných listů našeho obytného stromu a k své ozdobě ať používají lecčeho, co velký Duch nechává pro ně růsti jak na stromech, tak na keřích a zvířatech. Vzdálena buď však od nich přehnaná láska k nádheře oněch žen, které bydlí u velkých řek a jezer, a mají velkou radost, mohou-li své **změkčité tělo ověsiti všelijakými cetkami**. – naší povinností na posvátných horách budiž to, že jsme ve všem vytrvali, a **věrní vůli Velkého Ducha**.“

Hleďte, toť jedno z nejdelších plavidel týkajících se zhotovování látek na oděv, z nichž se má nositi oděv a jak se má nositi. Také na tyto látky na oděv jsou horalé stejně štědrí, jako na vše ostatní; přijde-li odkudkoli téměř zcela nahý člověk, pak jeho nahota platí již ze jisté svědeckví velkého Ducha, že každý, kdo má zásobní šat, má ihned tohoto nahého přioděti. Kdo by se to zdráhal učiniti ten jest za to, jako žádný jiný přestupek, na dva až tři roky do vyhnanství, aby se v **této samotě učil poznávati jak je to bolestné musí-li blouditi nahý**.

Vy si snad pomyslíte: jak tu může člověk za jeden, dva anebo tři roky roztrhati svůj šat až do nahoty? Tu vám připomínám jen na to, že jeden Saturnský rok trvá třicet let; porovnáte-li to se svrchu řečeným jedno, dvou anebo tříletým vyhnanstvím bude zajisté jasno, že v takové době nebude již asi část oděvu vypadati zdravá, je-li ve dne v noci nošena.

Kapitola 37.

Jak vypadají Saturňané? Žena je dokonale krásná; muž značně větší. – Ušlechtilé plození, totiž čistě magnetické. – krátké těhotenství, porod bez bolesti. – Příjemná lidská vlastnost. – Norma muže. – Důstojnost a vděčná mysl Saturňana.

Další velmi pozoruhodná **domácí pravidla** můžeme probrati co nejkratčeji teprve potom, až se napřed blíže seznámíme s podobou Saturňana, jak mužského tak i ženského pohlaví. A tak tedy položíme ihned otázku: **Jak vypadají Saturňané?**

Jelikož jsme již pokračovali vesměs od méně dokonalých ke stále dokonalejším, budeme také zde zkoumati nejprve ženu a potom teprve muže. Jak tedy vypadá žena? -

Zde vám řeknu především všeobecně, že jak jste viděli, jsou tu téměř všechny věci vznešenější, nádhernější a krásnější nežli na Zemi; a tak jest tomu i s člověkem tam. A jest žena této planety co do postavy, **nadmíru dokonalá a nad všechny vaše pojmy krásná**. Přesto, že má pro vaše oči obrovskou velikost přece by vás kdyby stála na vaší Zemi přinutila svou krásou k úplnému zanícení neboť **její tělo má veskrze překrásné a nanejvýš dokonalé zaoblení**; žádný úd není nepoměrný k údu druhému; na celé její bytosti není nikde patrná nějaká tvrdost: její kůže jest bělostná jako **sluncem ozářený sníh**; jen tu a tam, kde je kůže obyčejně nejjemnější, prosvítá bledá

červeň. Přes její velikost jest kůže **nicméně mnohem jemnější a něžnější, nežli kůže nejněžnější hradní dámy u vás na zemi.**

Jen nehty na rukou se liší od vašich nehtů na nohou a rukou; mají takovou barvu, jako kdybyste leštěné zlato jemně přetřeli karmínovou červení; a kde nehty přecházejí přes tělo, přecházejí v barvu duhovou; má tedy **žena na Saturnu své prsty již od přirozenosti zdobený krásněji,** nežli když vaše ženy obloží své prsty i nejbohatšími zlatými prsteny.

Nadra Saturňanky, jsou nadmíru plná, **pružná** a poněkud **červenavě** zbarvená; zároveň však jsou v pravdě étericky **něžná** tak, že nadra **vaší nejněžnější pozemské ženy** byla by proti nim **jako tvrdý křemen;** paže jsou nadmíru **plné** a nikdy až po nejzevnější špičku prstu nelze na nich objeviti nic hrotitého; také nohy až k nejzevnějšímu prstu jsou nadmíru dokonalé.

Krk není ani příliš dlouhý ani příliš krátký, nýbrž zdvíhá se v nejkrásnějším zaoblením nad ramena; a věřte, že až na nanejvýš řídkou výjimku sedí na tomto krku vždy opravdu nebesky krásná hlava.

Čelo hlavy jest prostředně vysoké a oslnivě bílé; **nos** jest přímý, jemně **zvýšený** a ve všech částech měkký, **oči** jsou většinou význačně veliké; **zornice** oslnivě **černá;** **duhovka** je úplně modrá jako obloha; zbytek očního jablka jest však nadmíru bílý; a obočí jest u každé ženy **silné** barvy tmavozlatě **plavé;** **vlasy** hlavy jsou nadmíru **měkké** a nezřídka přes kolena sahající, stejné barvy jako obočí; ústa jsou poměrně **malá;** **rty** jsou karmínově **červené** za nimi zdobí dolní i horní čelist překrásné zuby jako perly. Brada poněkud vyčnívá, a jest i s lícemi slabě načervenalá; **uši** v poměru k hlavě lze nazvati spíše **malé** nežli velké, a jsou rovněž poněkud načervenalé.

Tím máte nyní úplný popis Postavy Saturňanky; nesmíte si však mysliti, že by v ohledu fyziognomickém byla jedna žena jako druhá; nýbrž jako u vás na zemi, tak nejsou mezi desetitisíci obličejů ani dva, které by vypadaly stejně; ale přesto jest, jak říkáváte, jeden obličej krásnější nežli druhý. Chcete-li tuto popsanou postavu obléci udanými šaty, můžete si pomoci své fantazie takovou Saturňanku rádně prohlédnouti. A jelikož jsme s popisem ženy hotovi, obrátíme se ihned k popisu **muže.**

A jak vypadá **muž?** – Předně jest, jak již asi víte, značně větší **nežli žena;** to jest tedy něco, co se na Zemi tak snadno nevyskytuje, neboť na Saturnu jest muž obyčejně o 15 – 20 střeoviců větší nežli žena. Tento poměr shledáte s počátku sice poněkud zvláštní povážíte-li, že žena na Saturnu jest k tamějšímu muži právě v takovém poměru jako u vás deseti anebo 12 leté děvče k úplně statnému a dorostlému muži. Uvážíte-li však, že na této planetě se neděje **plození** člověka **takovým způsobem jako u vás,** bude se vám také tento poměr jevití ihned správný.

Jelikož jsme se zmínili **o plození,** řekněme o tom nežli budeme pokračovat o postavě mužově dále, ihned několik slov. – Jak se **Tam tedy děje plození?** – Tak jako by se bylo mohlo státi na zemi, kdyby nebyl člověk ode **Mě** odpadl, nežli jsem mu požehnal, **-totiž jedině láskou a pevnou vůlí.**

Chce-li tam tedy muž **ploditi,** představí se stařešinovi se **svou ženou** muž na Saturnu nemá nikdy více nežli **jednu** ženu načež mu stařešina ve jménu Velkého Ducha požehná; poté padne muž a žena k zemi, prosí co nejvroucněji Velkého Ducha o probuzení živoucího plodu; stalo-li se to, vezme muž ženu do náruče přitiskne ji na srdce a dá jí jeden **polibek na čelo, jeden na ústa, a jeden na prsa.** Poté položí svou pravici na její břicho a pevně na ní zahledí **svou vůli;** a to jest také celé **plození,** během něhož okouší jak muž tak i žena **vpravdě nebesky čistou rozkoš,** která je **Uvádí v nadšení a na dlouhou dobu činí převeselými.**

Nastalo-li oplození, **padnou oba opět k zemi děkují za to velkému Duchu prosí zároveň o požehnání pro zdar plodu.** Poté se odeberou opět k stařešinovi, kde stařešina ženě požehná, načež jí teprve požehná její vlastní muž.

Z tohoto milostivého sdělení sv. Otce shledáváme, že vůle člověka v Saturnu je mnohem mocnější nežli je u nás padlých na Zemi. Když byl pád nepochopitelnou slitovnou láskou nebeského Otce vyrovnán sdělil nebeská otec pro nás pozemské lidi platný **řád týkající se manželství a plození,** v základním spisu č. 1a (1 b, 1c), „die Haushaltung Gottes“, podle něhož se líčí způsob spojování saturnicky ideálního s pozemského reálním způsobem plození a prvý způsob (modlitba, jako č. magnetismus aneb bibl. „žehnání“ (by měl předcházeti vždy druhému, aspoň v našich Novosalemských kruzích, z lásky k sv. Otci a k Jeho počtě, ale také k mocné spáse lidstva a jeho šťastnější budoucnosti. (Vyd. orig.)

Těhotenství tam bývá jen **čtvrt roku,** a není na ženě nikde patrné, leč jen živějším zbarvením prsou; **porod** se tam děje vždy **bez bolestí.** **Děti** přicházející na svět jsou velmi malé, to jest sotva

tak veliké jako u vás děti pětileté; **rostou** však neobyčejně **rychle**, a během tří let podle vašeho počítání jsou často dvanáct až patnáct sáhů veliké. Děti jsou v **prvých** letech tak **lehké**, že se mohou vznášeti ve **vzduchu jako pírkó**, a stávají se specificky těžší teprve až si odvykly mateřským prsoum a používají silnější a pevnější potraviny; z toho důvodu není také na Saturnu nikdy slýcháno, že by nějaké dítě mohlo spadnouti s výše (N.B. ¼ roku na Saturnu rovná se 7 letům pozemským)

Jestliže to uvážíte, pak vám bude tím snadněji pochopitelné, proč žena jest vůči muži téměř o třetinu **menší** a tedy také **slabší**. Tamní muž jest tedy Mým dokonalým **obrazem**; - jeho velikost svědčí o tom, že jest pánem přírody **této planety**, a jeho **postava** toť správná podoba muže, jež nemá vypadati tvrdý jako skála, ale také ne měkký jako ňadra ženy; nýbrž má býti **dokonalou podobou Toho, kterýž jej stvořil**, zahrnující v sobě **veškeré dokonalosti síly, moci pevnosti vůle a nádhery a krásy všech forem**. Chcete-li si tedy představití podobu muže na Saturnu pak si představte na Zemi dokonalého jinocha, u něhož se svaly nejeví ještě příliš odděleny, nýbrž jsou ještě v souvislosti; přenesete-li tuto úplně mužně – lidskou podobu na muže Saturnu, ovšem ve větším měřítku, máte před sebou zřetelně podobu, jenže muž v Saturnu má mnohem **jemnější kůži** nežli jinoch na vaší Zemi, - **Brada jest poměrně velkým vousem úplně porostlá**, a hlava až do půl těla splývajícími, kadeřavými většinou světle plavými **vlasy**; při tom sluší poznamenati, že vousy a zejména **obočí** jsou poněkud **temnější**, nežli vlasy. Všechny části těla jsou v nejkrásnějším poměru. Části jako líce, hrud' a též paže jsou poněkud živěji zbarveny nežli u ženy, (Vy se asi potají tážete: Cožpak tito lidé na Saturnu nemají podobně jako vy zvláštní pohlavní údy? Ó, ano, jenže nejsou poměrně tak velké a význačné, proto také jsou u nich jen k jednomu účelu.) Představíte-li si tedy takového muže Saturnu, a zkoumáte-li jej co do velikosti a opravdové lidské **ušlechtilosti**, pak mu musíte vydati vysvědčení, **že v jeho podobě se zračí všechna vznešenost, všechna Důstojnost a všechna nádhera Toho, kterýž jest prazákladem všech věcí**. I když je žena svou oblastí a měkkostí své formy půvabná – **vpravdě krásný a věčně trvale krásný ve všem zcela dokonalý jest jen muž**. To také všichni saturnané vědí a proto také děkují **vždy Velkému Duchu za vznešenou Jemu samému úplně podobnou formu**; za to poděkovati vám ovšem ještě nikdy ani ve snu nenapadlo.

Kapitola 38.

Osobní styk s Bohem. – Učení na základě zkušenosti o velkém Duchu. (Poznámka Buschova z Jakuba Böhme). – Jas věčné pravdy. – Milují boha úctou. – znají zlidštění páně a slepotu lidí země. – Modlí se za nás. – Jako duchové navštěvují naší Zemi.

A jak vědí saturnští lidé, že jejich forma jest obrazem velkého Ducha? To saturnané vědí z častěji se opětujících **zjevování** velkého Ducha **Samého**; a zřídka jest stařešina v rodině, jenž by aspoň jednou neviděl velkého Ducha.

Tedy nemají jinak, nežli jako dokonalého člověka; a proto také jejich nejvyšší zásadou v učení o velkém Duchu, jest toto:

„Bůh, jenž jest velký Duch, jest nejdokonalejší člověk všech lidí. Má ruce jako my, a má nohy jako my, má tělo jako my, a jeho hlava je jako hlava naše; leč nepracuje rukama, a nechodí po nohách, nýbrž **všechna nekonečná moc** spočívá **v Jeho vůli tvoří a řídí všechny věci nekonečnou silou Své moudrosti**.

Hledte, jelikož Saturnané mají tak správný pojem o Mně, poznávají také tím **snáze a spíše** sami sebe, a vědí pak ve svém duchu úplně, že jsou nejen **Prchavými, nýbrž v duchu věčně trvajícím** forma i podobnými Tomu **Jenž je podle Své lásky vytvořil a stvořil**.

A milují Saturnané také velkého Ducha? Ano, také jej milují; avšak jejich láska spočívá spíše v převeliké uctivosti nežli ve snaze přijíti tomuto velkému Duchu vždy blíž a blíže, a konečně býti za jedno s Ním.

Avšak také vědí dobře, a jsou duchy poučeni, že velký Duch **stál na jednom malém světovém poblíž slunce se nacházejícím tělese člověkem, a nosil tělo a krev**; a také velmi dobře zjevením od duchů vědí, že byl lidmi tohoto světového tělesa zneuznán a tělesně usmrčen.

Jen těžko chápou, jak bylo možné, že tito lidé **Ho nepoznali**, a horlivě vyptávají se také duchů **k nim** přicházejícím co lidé tohoto světového tělesa nyní dělají? A zda dosud velkého Ducha nepoznali? Obdrží-li na tyto otázky žel zcela záporné odpovědi, tu zcela zesmutní a velmi často a

velmi vroucně se ve svých chrámech modlí, aby lidé tak **převysoce omilostněného světového** tělesa už jednou poznali Toho, jenž jim prokázal tak velkou milost, že se její velikosti již při nej- slabší myšlence skrz na skrz hrozí; a po dlouhé přestávce hromovými slovy říkají, „Ó, kdybychom my byli hodni té milosti, že by se byl velký Duch přioděl na tomto našem světě našim tělem, a krví, věru, pak bychom svítili více nežli tisíc Sluncí nad sebou.“

Takovýchto výroků používají Saturňané, když slyší něco o zemi. Mají velkou touhu, aby jednou tuto zemi spatřili; a když to také v tělesném ohledu nejde, není nicméně mezi lidmi Saturnu téměř ani jednoho ducha, který by se po odložení své schrány neodebral ihned k zemi. Jelikož však tento duch nemůže **snést hmotu**, pohlíží na Zemi, a z jejich také na zemi hmotnou. Když však lidé této země pozná, zesmutní a s žalem **opouští opět toto světové těleso**. V dalším pojednání kde bude řeč o náboženství Saturňanů dozvíme se o tom ještě více. Příště se zase obrátíme k některým zřízením politickým.

Prvému vydavateli tohoto spisu vystalo před krátkou dobou v jednom okamžiku tichého rozjí- mání před vnitřně-duchovním pohledem náhle největší jméno: „**Jehovah Cebaoth**“

V nanejvýš hluboké pojmové vznešenosti. – Hořejším místem jakož i další na konci se nachá- zejícím sdělením, že duchové Saturnu, „mají ve velkém **duchovním** člověku své sídlo pod kole- nem.“ Byl mu tento nanejvýš vnitřní názor pojmový přiveden co nejživěji připamatován, a tím te- prve v největším podobenství jasněji nežli kdy jindy, což naznačil vždy ještě velmi „neznámý“, ale jedině opravdový filozof“ Francie ve svém teprve před 10 léty do němčiny přeloženém spisu: **Le ministerie delhommesprit** ve smyslu a nejosvědčenějším pochopení věčnou moudrostí tak vy- soce omilostněného filozofa teutonica: Jakuba Böhme/ takto: „O Vykupiteli se také nepozná nic zkoumá-li se jen v jeho vnějších a časových barvách, aniž se pomocí žebříku poznání prozkouma- lo k božskému centru **jemuž přináleží**. Čerpejme tedy z rozmanitosti vlastností, jimiž se **přiodívá**, některé prostředky abychom našemu slabému světlu osvojili Jeho **duchovní** zlidštění, které o mnoho předcházelo jeho tělesnému zčlověčtění.“ J. B u s c h.

Kapitola 39.

O zřízení politickém. - 1. základní zákon: Nikdo se nesmí vychvalovat /schváleno duchy/.- 2. **Čistota** aniž by se trochu dbalo na smrtelné tělo, - za to vše v duchu. – Co dělají s lidskými mrtvolami? – Nádherný kult mrtvých. – Truchlí tam lidé. – Posvěcení stařešiny duchem zemělého. – Nádherný pochod tlení. Manželské spojení jeho průběh.

A v čem tedy ještě spočívá tak zvané politické zřízení? Hleďte, nespočívá v ničem jiném nežli v tom, že **nikdo se nesmí pro svou tělesnou krásu a velikost jakýmkoliv způsobem vychva- lovati**. Aby však toto důležité přikázání bylo vždy zachovávané, bývá již dětem vštěpováno, že jsou velmi malé, a že se všechna tato světská velikost před velkým Duchem jeví jako pouhé nic; podle toho se také žádný patriarcha anebo nejstarší neodvažuje, a rovněž ještě mnohem méně jiný člen rodiny aby si o sobě myslel něco velkého. Co se však týče krásy těla, tu říkají: My jsme vesměs všichni stejně krásní jako obraz velkého Ducha; kdo by však, říkal a se domníval, že je krásný o sobě, a že má v té věci přednost před někým jiným, ten by se tím vytvořil k věčnému pra- obrazu ihned nepodobným, protože pak by byl ošklivější nežli nejošklivější zvíře na těle zemském. K tomuto zákonu přispívají v mnohém ohledu také ovšem duchové zemělých; neboť kdyby snad byl někdo zachvácen ješitností, spatřil by velmi brzy šklebiti se před sebou velmi ošklivě zkomole- nou tvář. A kdo byl jednou takto potrestán, ten také jistě zanechá veškeré ješitnosti; neboť Satur- ňané vědí velmi dobře, že s duchy se to nesmí **bráti nikdy zpola vážně**, nýbrž, když oni se tak či onak projeví, znamená to vždy naprostou vážnost.

Hleďte, toť jeden politický zákon, který je zachovávan velkým, starým i mladým; a co se týče velikosti, přechází to **dokonce pro všechny věčné časy stále na ducha, že se považují za co možná malé**. Z toho důvodu nelze duchům Saturnu mluvit celkem dobře s duchy této země, u nichž opět nepřevládá nic jiného nežli jejich **domnělá velikost**

„Především bylo třeba, aby Ten jenž byl **Věčným principem lásky**, přijal vlastnosti i materiál- ního člověka, který byl jeho syn; a aby takové dílo dovršil, stačilo, aby se vzhlížel v zrcadle věč- né panny anebo sophie do které byla jeho myšlenka (magie Jeho vůle) od věčnosti praobraz všech bytostí vryta.“

Když se stal i materiálním člověkem jediným aktem zřením své myšlenky v zrcadle věčné panny sophie, bylo nutno, aby se přioděl čistým elementem, které ono proslavené tělo, **jež od doby hříchu jest pohlceno naši hmotou**. Po přiodění čistým elementem musel se státi **principem tělesného života**, tím, že Se spojil s duchem velkého světa anebo s vesmírem. Stav se principem tělesného života, musel se státi **pozemsky** živlem tím, že Se spojil s oblastí elementární; a odtud se musel státi tělem v lůně pozemské panny, tím, že Se zahalil do těla, které pocházelo **z hříchu prvých lidí**, protože nás přišel vykoupiti od **těla, od živlů, a od ducha velkého světa**.--- Kéž by věřícímu **myslícímu** čtenáři nebylo toto k rozjímání sdělené nemilým, ano kéž by se zde ovšem jen zprvu naznačený pojem otevřel ve své úplné božsko-lidské hloubce **velmi mnohým**, neboť věčná láska Otcova také pro **mnohé** pro **všechny** sestoupila k vykoupení **věčného** člověka v každém, pokud to jeho vrozená svobodná vůle jen podle toho chce; neboť věru: Cílem některého snažení lásky – všeho zjevení pravdy **Jest svoboda, jest – s Bohem sjednocení svobodné vůle svobodný Duch**.

A jaký je pak ještě další domácí zákon? - Tento zákon záleží v doporučení a v pevném udržování **čistoty**, a z toho důvodu jest pak také **velkou vzácností setkati se s nějakým člověkem se špínou, ať na jeho těle anebo jeho oděvu. Přesto však je tam hlavní naukou, těla zcela nedbati**, protože jest **smrtelné**, ale za to dbáti ve všem ducha, **kterýž jest nesmrtelný**. Z toho důvodu se také saturňan štítí všeho mrtvého.

Zde si pomyslíte, že když taková velká těla začnou hníti a tlíti, budou jistě daleko šířiti nutně silný zápach. Avšak tomu na této planetě naprosto tak není, nýbrž právě naopak; jelikož totiž tato těla jsou éteričtější a lehčí nežli vaše vnější hrubá, „hadí“ těla, vypaří se také v krátkém čase po odloučení a toto vypařování způsobuje v takové krajině nanejvýš půvabnou vůni. A dotkne-li se pak tato vůně nozder Saturňana, tu padne **pln vděčnosti** k velkému Duchu k zemi, **a prosí** velkého Ducha, aby dopustil, by mohl duch toho, jehož vůně těla se dotkla jeho nozder přijíti k němu zanotovati s ním společný **chvalo zpěv** ve velkému Duchu za vysvobození ze žaláře těla; **to se také vždy stává**, zejména jde-li o to prosícímu zcela vážně.

Truchlí tam lidé, když někdo tělesně zemře? – O, ne, nýbrž když například stařešina zemře, vstoupí do jeho řádu, ihned nejstarší po něm jako jeho nástupce vyzve pak všechny členy rodiny, aby se položili na zem, a předně děkují všichni velkému Duchu, že prokázal takovou milost patriarchovi, že jej povolal do života věčného; za druhé musejí pak velkého Ducha prositi, aby co nejmilostivěji dovolil, aby se duch zemřelého brzy nejstaršímu nyní objevil zavedl jej do svatyně chrámu a tam mu k nanejvýš vznešenému úřadu velkého Ducha požehnal. **To se pak také vždy celé rodině viditelně stane**; duch přichází ihned ve své slávě a slyšitelnými slovy vyzve nového stařešinu, aby Ho následoval do chrámové svatyně, celá ostatní rodina pak do lidového oddílu chrámu. Zde postaví duch před lidem nového stařešinu na kazatelnu, požehná jej tu a oznámí celé rodině:

„Je velkému Duchu milé, že tento (nový stařešina) převzal svatý úřad: proto ať ho také ve všem **následuje** a každého jeho slova dbají.

Potom doporučí mužům, aby obyčejným způsobem odstranili jeho zemřelé tělo, požehná pak ještě celé rodině, slíbí pak, že podle vůle velkého Ducha zůstane po tak dlouho učitelem a vůdcem celé rodině pokud se bude velkému Duchu líbiti, aby nově ustanoveného patriarchu ponechal za vedoucího představeného veškeré rodině. Poté duch zmizí nový stařešina a rodina padnou ihned k zemi, a děkují za to velkému Duchu. Když je děkovaná modlitba ukončena všichni povstanou, jdou mlčky domů, a přikročí ihned k odstranění mrtvol, a odnesou ji na předem již popsané místo. Zemře-li žena, prosí se sice také o zjevení jejího ducha; ale po zjevení bývá vykonána děkovaná modlitba načež pak jen doma bývá její mrtvola ihned vzata a na předem určené místo odnesena. Mrtvola ženy se však vypaří ještě mnohem rychleji nežli mrtvola muže a to za příznivých poměrů tak rychle, že často již desátého dne nebývá po ní ani stopy **ani po nějaké kosti**; toto rychlé zetlení se ovšem přirozeným způsobem uskutečňuje také tím, že tento velký jehličnatý lesní strom miliony svých špiček oloupí pod ním se nalézající mrtvolu o všechnu elektřinu; a jakmile elektřina z nějakého přirozeného těla úplně unikne, zanikne také přirozené tělo tak, jakoby bylo ohněm stráveno;

Hledte zachovávání těchto pravidel jest pak opět jedním takovým „politickým zákonem“, který třeba vždy přísně a přesně zachovávat.

A jaký máme ještě velmi pozoruhodný **domácí zákon**? – Jest to zákon **manželského spojení** muže s ženou. Tímto zákonem jest každý muž, dosáhl-li náležitého věku 30 až 40 let přísně zavázán vzíti si **podle své volby a podle svého zalíbení** ženu. To však nesmí vyvolené sdělit sám,

nýbrž jen skrze stařešinu. Stařešina pak povolá rodiče zvolené nevěsty, a sdělí jim potřebu a vůli ženichovu. Takové sdělení se potom co nejděčněji považuje za vůli velkého Ducha; proto také takový námluvčí **nikdy neobdrží tak jako u vás zvaný Mně nadevšecko nenáviděný „koš“**. Teprve potom vezme stařešina ženicha a zavede jej k nevěstě, a vezme pravici její a jeho a dá je dohromady: potom se musejí tak držeti a stařešinu následovati do chrámu **před svatyni**, kde jest jim opřít se obličejí o kuželovitě vyvýšený oltář a během této doby povolává stařešina modle se ve svatyni ducha. Jakmile se při této příležitosti se zastřeným obličejem duch objeví, vyzve stařešina ženicha a nevěstu, aby se vztýčili. Stalo-li se tak, předkládá jim stařešina manželské povinnosti v příhodné řeči, která co do obsahu záleží obyčejně v líčení všech domácích pravidel, které jsme se dosud již naučili, a ještě některá naučíme poznávat. Stalo-li se to, pak sejde stařešina s kazatelnou, a učiní pohyb, jakoby chtěl ruce obou snoubenců od sebe oddělit, avšak na to je tu již staré pravidlo, že to má jen formální náznak, že se **nikdy ničím na světě nemají dát odloučiti**. Po tomto obřadu ustoupí stařešina na stranu, **duch odhalí svou tvář, požehná snoubencům a přistoupí pak k nim a oddělí jejich ruce**. To pak znamená, že jen smrt, anebo-li odloučení ducha od těla může platně manžele odloučiti. Poté duch zmizí a sňatek jest uzavřen.

Nyní jest velkému Duchu vzdáván dík, a také se konají opět modlitby, aby jim **požehnal**. Jemu libým potomstvem, a aby je vedl podle Své nejsvětější vůle. Stalo-li se také to, pak stařešina a novomanželé opět povstanou, a naplnění uctivostí se odeberou domů, kde se pak obyčejně odbývá **všeobecná rodinná hostina za velebení velkého Ducha**.

Příštího dne poté jest **novomanželům** ponecháno na vůli, zda tu chtějí zůstat, či zda si chtějí někde jinde vyhledati a zříditi příbytek. Chtějí-li zůstat u povšechné rodiny, jest jim ihned postoupena zvláštní větev k obývání, a zhotoví se pro ně ihned nový obytný dům a nová kuchyně a spíže. Chtějí-li se však mnohdy pro nepatrné místo od rodiny odloučiti, bývají vším možným vybaveni, a mohou pak vzít s sebou rodiče a ještě ostatní velmi blízké příbuzné.

A jak to učiní, když někde naleznou jiný volný příbytek, bylo již řečeno.

Hleďte, toť tedy opět jeden politický domácí řád. Pro dnešek zůstaneme při tom; příště jich probereme ještě několik, a pak se obrátíme k duchovnímu zřízení náboženskému.

Kapitola 40.

„Letní hosté“ aneb hledači zdraví tam. – Jejich přijetí a zacházení s nimi na horách. – Hledači vyhlídek a zacházení s nimi. – Dobré horské vedení. Racionální léčení z mastičkářské pověry. – **Polopohané** a jejich poučení. – Duch jako exekutor vzpurných. – Cesty na záletnických nohách. – Řád při svatbě cizozemky. – Pravidla pro nevěstu.

Tu a tam se stává, že se ta či ona rodina z údolí a rovin se odebere kvůli tělesnému zdraví na hory; stane-li se tak, pak jest, u obyvatelů výšin pravidlem, přijmouti takové „hledače zdraví“ co nejlaskavěji a poskytnouti aneb opatřiti jim vše, co považují ke svému zdraví za prospěšné. – Chtějí-li se však tito zdraví usídliti na výšině trvale, pak **nejstarší** horské rodiny povolá z pohorské rodiny vůdce, aby byl nápomocen těm, kdož se chtějí usídliti v horách; a kdykoli si jej dále přejí za vůdce, jest povinen jejich přání co nejochotněji vyhověti. Je-li ženatý, pak se od této nově usídlené rodiny odloučí jen na tak dlouhou dobu, kterou právě potřebují, aby svou ženu a ovšem jednu nebo více dětí přivedl ze svého dřívějšího příbytku a zároveň pak také, aby přijal při této příležitosti **požehnutí** od nejstaršího pro tento nový řád. Když toto vše uvedl do náležitého pořádku, pak se odebere se ženou a dítětem, a ještě s ostatní výpravou k nově usídlené rodině; zde ji poučí o všech zákonech a zvycích horalů a povzbudí ji ke **zbudování** rámu, a pak také podle počtu a potřeby ke zbudování spížírny a živoucích obytných domů.

Hleďte toť je také **jedno pravidlo**, které jest horalům zachovávat. – mnohdy se však stává, že obyvatelé údolí a rovin cestují na vysoké pohoří pro **krásnou vyhlídku**. Když pak takoví horští turisté narazí na tu či onu rodinu, horalů, tu je zastaví a v lásce a vážnosti se jich otáže, jaký úmysl je přivedl na výšinu.

Když pak obyčejně velmi zdvořile sdělí, že chtějí vystoupiti na tu či onu nejvyšší kupu kvůli krásné vyhlídce, pak jim nejstarší řekne, jaké nebezpečí musejí překonati, když chtějí na tu či onu horskou kupu vystoupiti. Je-li taková horská kupa neschůdná, jsou od toho výletníci co nejvlídněji zdržováni a je jim vše dopodrobna sděleno jaké nebezpečí je očekává neupustí-li od svého úmyslu, takže pak tací horští turisté od svého předsevzetí upustí a vrací se s nepořízenou domů. Je-li

však ta či ona horská kupa schůdná bez nebezpečí, bývá těmto horským poutníkům dán ihned vůdce. Tento vůdce má pak trojí povinnost: předně musí takovou společnost poutníků vésti po nejlepší a nejjistější cestě, opatřiti pokrmem a nápojem, což za nimi vlekou obyčejně naši známí podomci a za třetí, musí jim dáti poučení o všem, avšak zároveň je třeba v každé věci poukázati na Velkého Ducha. Avšak za všechnu tuto námahu nesmí ničeho požadovati, až na to, že mu taková společnost musí dáti nejpevnější ujištění, že až se občerství velkými nádherami velkého Ducha, bude na Něm vždy ve všem lpěti a bez Jeho výslovné vůle nikdy ničeho nepodnikne. Stalo-li se takovéto ujištění, pak jim vůdce připomene, že za to vše má děkovati velkému Duchu, zároveň však jej prositi, aby jim všem opět dopřál vrátiti se opět domů. Když i to se stalo, nastoupí se opět zpáteční cesta. Potom je společnost zavedena vůdcem opět do jeho příbytku; tam se jim dostane pokrmu a nápoje, a když se takto posílila je v lásce a mírnosti připamatována na vděčnost velkému svatému Dárci, načež jest nejstarším pozdravena a požehnána, a může pak ihned nastoupiti zpáteční cestu do údolí.

Tu a tam bydlí v mnohých koutech hor známí vám již taškářští lékaři, v tom případě horalé před nimi obyvatele rovin varují a sdělují jim, že se tito lidé na tato horská zákoutí odstěhovali u údolí nejinak, nežli jako neoprávnění výtržníci, z marnivé zjištěnosti, aby pak mohli neúčinnějšími věcmi obyvatele nížin oklamávati. Takovým způsobem varují tyto lehkověrné obyvatele údolí, říkajíce jim! Velký Duch vložil pro zachování zdraví našeho těla tisícové léčivé byliny a plody do půdy země, aby tu k naší posile rostly a stvořil čistou vodu na celém světě, a učinil všude nadmíru blahodárný dešťový strom, a zasadil obrovsky velké stromy na půdě země; aby přitahovaly všechny zhoubné výpary přetvářely je ve vonný nejčistší vzduch. Také postavil Pán, který jest ve vši své nekonečné moci nadmíru milosrdný na obloze nádherné Slunce, jehož paprsky probouzí nanejvýš léčivou sílu v kamenné lilie (Steinlilie), která jest tak léčivá, že její síla sahá tak daleko jako paprsek Slunce; a tak rozdělil velký Mistr oblohu a noc nám osvětluje onou bílou stuhou, po západu Slunce tak líbezně, že je nám téměř tak příjemná jako den, a také za noci jsme mocnými paprsky této stuhy posilováni -. A velký Dílovedoucí ustanovil vedle této stuhy rovněž sedm velkých svítilen, z nichž nás vždy většina střídavě za noci, ano i v době úplného zastínění obveseluje; - jelikož tedy Velký Duch o nás všechny tak nadmíru blahodárně a co nejmilostivěji pečuje, a my zde na horách vždy okoušíme, že tomu tak jest, jelikož jsme nebyli nikdy žádnou nemocí navštíveni, a když někdo zemře, nikdy nezemře tou či onou nemocí nýbrž vždy jen následkem svého úplně **uzrálého ducha**, který věčně nikdy neumírá; nýbrž žije stále dále, u jehož dalšího života jsme, a v každou hodinu před vaší tváří můžeme býti svědky, že tomu tak jest, jak vám sdělují; jest tedy převelikou pošetilostí chtíti si zde opatřovati věčný prostředek pro život od člověka, jehož oči jsou plny klamu, protože on sám jest vzdálen života věčného ducha pak, které nám Velký Duch všude poskytuje, považovati za nedostatečné, a proto jich nepoužívati podle Jeho vůle. Proto vám milí bratři z údolí, pravím, nehledejte budoucně již zdraví u mastičkářů, nýbrž hledejte **je vážně vždy ve vůli Velkého Ducha, tak zůstanete zdraví až k úplnému uzrání ducha**. A až tento duch **takto uzraje, pánem života z vůle velkého Ducha úplně se stane, pak neokusíte nikdy smrti, nýbrž budete moci s nejjasnějším a nejúplnějším vědomím bez bolesti volně z vašeho těla a krve vystoupiti, a s velkou vděčností k Velkému Duchu odložíte toto těžké roucho těla, krve a kostí**. –Po takovémto poučení bývají tito poutníci za životem s požehnáním propouštěni a vracejí se s mnohem lepším lékem do své domoviny.

Z mnohých místech rovin a údolí, zejména u jezer a řek jest také jakýsi druh **pohanů**, kteří považují bílý Prsten na obloze za božství; někteří pak za cestu Velkého Ducha, po níž tento Duch kráčí a dívá se přes něj dolů na svět, co tu lidé dělají. Tito polopohané, chodí také častěji na hory v domnění, že tím přijdou tomuto bílému Prstenu zcela blízko, anebo snad dokonce až k samému Prstenu. Také k těmto poutníkům mají horalé povinnost v lásce, aby je na pravou cestu uváděli a jim ukazovali, co jest prsten a co Měsíc, a jaké to vše má určení; to způsobují tím, že svou pevnou vůlí tyto **zbloudilé v jakýsi stav jasnovidnosti**, v němž pak mohou jak říkáte od a až po z zřítí prsten a Měsíce. Když to vykonali, poznávají většinou na sobě samých, jak se mýlili; potom bývají teprve **láskyplně, přitom však také moudře a vážně poučovani o opravdovém poznávání velkého Ducha a jeho Vůle** a jest jim ponecháno na vůli, chtějí-li svůj další život strávit na výšině či v údolích a rovinách jako dříve. Rozhodnou-li se pro hory, pak je postaráno o příbytek pro ně, mají-li však zálibu v údolích, jest jim požehnáno, jsou opatřeni pokrmem a nápojem, a jsou ve jménu velkého Ducha propouštěni.

Dokud však někdo svého omylu nezanechá, nesmí si naprosto žádnou nadějí dělati, že by přišel ze silných rukou horalů. Je-li leckterý ducha vzpurného a chce svémocně uniknouti, anebo někomu dokonce způsobiti bol, pak jest také **ihned po ruce s počátku hrozící**, a nepomůže-li to nic, pak **také skutečně trestající andělský duch**, který takovému zatvrzelci nejprostšími **prostředky** učiní pochopitelným, jak málo pořídí totiž tento zatvrzelec, se svým vzdorem. Po takovém výjevu se takový zatvrzelec téměř vždy polepší bezpodmínečně setrvá-li však při své svéhlavosti, stává se také, že bývá takovým trestajícím andělem potrestán buď tělesnými bolestmi, v mimořádném případě pak také náhlým zničením, a tímto trestem si pak takový duch způsobí, **že bude muset velmi dlouho zůstatí strážcem vši noci a všeho chladu.** -

To jest jedno z nejdůležitějších domácích pravidel pro obyvatele pohoří.

Je-li v nějaké rodině, buď více ženských nežli mužských osob, anebo naopak, pak je přebytečnému počtu mužů ponecháno na vůli hledati si ženu u toho či onoho souseda; nenalezne-li žádné, může za tím účelem jíti do údolí. Nenalezne-li také zde nic, může se vydati na další cesty; a tak se mnohdy stává, že ženich hledá ženu na druhé, třetí anebo čtvrté pevnině. Obdržel-li tam ženu, což se obyčejně děje vždy bez odmluvy, jakmile počet žen přesahuje počet mužů; - pak je mu ponecháno na vůli zůstatí tam, kde si vzal ženu, což se obyčejně stává, anebo se také může vrátiti se ženou do své otčiny, avšak s povinností, že každé tři roky navštíví rodný dům své ženy a to po tak dlouho, dokud budou její rodiče žíti. Když zemrou, pak tato povinnost přestává. Je-li u nějaké rodiny **počet žen** větší nežli mužů, oznámí se to jedním, dvěma anebo třemi posly většímu počtu sousedních rodin a při této příležitosti se pak obyčejně jeden nebo více námluvčích sejde dohromady. Stařešina pak povolá ducha, aby mu oznámil **vůli Velkého Ducha**, který z nich je **nejhodnější**. To se také okamžitě stane, a ten, který byl označen odvádí si pak známým vám již sňatkem nevěstu domů; je-li u nějaké rodiny více přespočetných žen na vdávání a přijde-li jen jeden námluvčí, bývá starešinou povolán **duch, aby oznámil tu, která jest nejvíce hodná muže**. Poté nastane opět známý již sňatek, a ženich si odvede svěřenou jemu nevěstu domů; je-li však stejný počet žen na vdávání jako počet námluvčích, náleží každému uchazeči právo se ucházeti. Jestliže zvolil, a rovněž ostatní tak učinili, musí to být oznámeno ihned stařešinovi; ten se pak radí s vyvolaným duchem o tom, zda jsou volby **chvalitebné před velkým Duchem a jemu libé**. Je-li to potvrzeno, pak nastane ihned bez překážky sňatek. – Není-li však **duchem** taková volba schválena, pak bývá **duch** stařešinou ve jménu velkého ducha poprošen, aby udal správnou volbu, což se také okamžitě stane, a k této nové volbě také ihned snoubenci s velkou vděčností srdce svolí. Následek toho jest ihned sňatek, a pak si může každý ženich odvésti svou nevěstu domů. A oznámí se samo sebou po všech a se všemi pravidly, která byla při sňatku oznámena. Vedle těchto hlavních pravidel jest sice ještě několik nepatrných domácně hospodářských pravidel, která však přejdeme, protože nemají pro nás užitek a význam, a za to se příště ihned obrátíme k náboženství.

Kapitola 41.

Náboženství Saturňanů více vnitřní a duchovní. – prostě obřadným při tom chrám. – Číslo 7 svaté, 7. den. – Obřad sobotní slavnosti. - křest anebo svěcení. –Chrámová hodina v sobotu. –Řeč nejstaršího k rodině, volně inspirovaná. –Vedení tamních lidí velkým Duchem, aneb o stvoření. –Úžas při vyslovení jmenované Země, kde jest velký Duch nazýván **Otcem**.- O životě v nebích, s částečným vytržením posluchačů, odtud jejich mimořádná moudrost a vědomost.

Co se týče **náboženství** má velmi málo vnější obřadný ráz; za to je tím více **vnitřní a duchovní**. Stránka obřadní, záležit, jak již víte, předně v dobře uspořádaném živém chrámu, v němž bývají za všech důležitých vzdávány díky velkému Duchu a přednášeny prosby. Jinak i u Saturňanů platí však číslo **sedm, čtrnáct, jedenadvacet** a tak dále téměř všechna čísla která jsou sedmi beze zbytku dělitelná, za **posvátná čísla**, a tak i tam doba **sedmi dnů** je uzavřena **sedmým dnem**, který proto i u nich jest **dnem svátečním**.

Zachování tohoto svátku tvoří druhou obřadní část, a tu se také odbývají všechny náboženské sváteční obřady. Obřad první třídy jest vám již beztoho znám: obřad svátečního dne pak záleží v tom, že se záhy zrána již před východem Slunce odebírají do chrámu, napřed muži a za nimi ženy. V chrámu se postaví muži na **pravou** a ženy na **levou** stranu; za předříkávání modliteb nejstaršího jest tu až do východu slunce vzdávána chvála velkému **Duchu**, a jest mu děkováno za všechna přijatá dobrodiní. Děje se to vždy s největším pohnutím srdce obého pohlaví. Když vyjde

Slunce, pak se všichni odeberou z chrámu a radují se tu pohledem na stávající den a na rozsáhlé nadmíru krásné krajiny tohoto světového tělesa. Stojí-li Slunce již dosti vysoko nad obzorem, jde se opět do chrámu, a vzdává se **dík** velkému Duchu za dar nového dne, a má-li někdo **novorozené** dítě, musí je přinést na hranici svatyně; zde na ně vkládá **stařešina** ruce, a vyslovuje tato slova:

Jako já přišel, slabý a ve všech svých silách vázaný host na tento svět, podle vůle velkého Ducha kterýž jest svatý, přesvatý, mocný nade vši moc, silný nad vsi sílu a v každém slově a ve všech Svých zaslíbeních, nadmíru věrný a vytrvalý a jest jediným úplným nejvyšším Pánem nade všemi věcmi, které naplňují tuto zemi a celou nekonečnou oblohu, protože Jeho vůle jest jako ON Sám a přesvatá – tak máš také žítí na tomto světě až do jeho konce úplně podle vůle Boží, skrze níž jsi přišel do tohoto světa, abys potom jako muž (anebo u děvčete jako věrná žena) ve vsi opravdové důstojnosti a vznešenosti dokonalé bytosti z něho vystoupil. Proto ti zde ve svatyni žehnám **ve jménu velkého Ducha**, který stvořil a požehnal tebe a tvé rodiče; vzrůstej na tomto požehnání a rozmnožuj je povždy v sobě, nejpřesnějším následováním nejsvětější a nejvyšší vůle. Toto se staniž povždy, nyní i na věky. – A jako jsi nyní **malý**, tak zůstávej malým ustavičně před velkým Duchem, před námi před tvými otci a bratry, a před sebou samým. To se také stávej povždy v tomto i v onom životě. Amen.“ Po těchto slovech dechne na dítě, a dá je požehnati jeho rodiči a potom donéstí domů.

Tací rodiče nejsou pak o takovém svátku již povinni vrátiti se do chrámu, nýbrž mohou se za to věnovati doma svému nyní požehnanému dítěti; chtějí-li avšak přesto v chrámu zůstatí, mohou to též učiniti. Je-li tu však novorozené dítě, pak se místo tohoto dítěte přikročí v chrámu ihned k **snídani**, kterou si saturňané, jakož i oběd a večeři v **náležitě míře hojně s sebou** ihned zrána přinášejí, když se ubírají do chrámu. Rozumí se samo sebou, že před jídlem a po jídle vzdávají **díky** velkému duchu. Po snídani vystoupí **nejstarší** na známou vám již **kazatelnu**, a má řeč k poměrně velké rodině, která přesahuje na horách nanejvýš zřídka počet sto; v údolích mnohdy také tisíce.

A **co** tu přednáší řečník posluchačům? Hleďte, nebývá **nikdy v rozpacích**, nýbrž **při takových jakož i při jiných příležitostech vkládám mu vždy pomáhajícího ducha do úst, co má mluvití**; obyčejně se tyto přednášky týkají buď **divupných vedení velkého Ducha**, jak tento duch postavil lidské pokolení od jeho prvopočátku na toto světové těleso, a také je až do nynějšího okamžiku podle Své nanejvýš moudré svaté vůle vedl; a při této příležitosti vypravuje pak stařešina často ten či onen **příběh z dávnověku**; mnohdy jim pak vysvětluje **složení jejich světa**; mnohdy opět složení Prstenu anebo měsíce; jindy probírá brzy tu či onu hvězdu, a ukazuje posluchačům vedení všemohoucího velkého Ducha na ní, při kteréžto příležitosti také **tu a tam se zmíní o této Zemi**, načež všichni posluchači okamžitě padnou na svou tvář; ne však z úcty k této **planetě**, nýbrž proto, když slyší něco o nekonečné **lásce** velkého Ducha; neboť **Láska velkého Ducha, a to, že je obyvateli této země nazýván a volán Otcem jest pro obyvatele Saturnu něco tak nevýslovně svatého, že proto upadají vždy do horečné hrůzy**; zejména, když se stařešina také zmíní o **nevděčnosti obyvatel této planety**.

Při jiné příležitosti dává jim opět **poučení o duchovním světě, a o životě v nebích**; po každém takovém kázání, zejména mluví-li o podstatě jejich světa, Prstenu a jiných planetárních hvězd, uvádí své v duchu tam uvedené posluchače **více méně do vnitřního zření**, takže **mohou na vše to nazíratí tak, jakoby byli všude přítomni tělesně**.

Odtud také pochází, že obyvatelé Saturnu, zejména obyvatelé hor, jsou nadmíru **moudří** a nadmíru mnohými **znalostmi** obohaceni lidé, takže by se i největšímu z vašich učenců velmi špatně dařilo, kdyby se chtěl pustiti do vědeckého boje i s tím nejnepatrnějším Saturňanem; neboť oni předně nejenže znají téměř mikroskopicky přesně své světové těleso, pokud jest jim to nutno a užitečné, nýbrž jim jsou také **cizí** světová tělesa známější nežli vám mořské ostrovy na vaší Zemi; - za **druhé** jsou velmi dobře obeznámeni nejen s dějinami svého světa, nýbrž také s dějinami mnohých jiných světů; také jim není **žádná řeč cizí**, proto také **okamžitě rozumějí duchům**, ať přijdou z kteréhokoliv světového tělesa; přesto, že si každý duch bere sebou více méně i jazykové zvláštnosti světa, na němž v těle chodil, což je (rozuměti řečem) například u duchů vaší Země do té doby, dokud **nejdou v duchu úplně znovuzrozeni a pro nebe zralí**. Častěji se stává, že se duchové této země scházejí po smrti s **duchy Saturnu**, zejména když po tom touží; avšak tehdy duchové Saturnu okamžitě rozumějí duchům této Země, avšak **naopak** se to stává **velmi zřídka, u nezralejších duchů pak již zcela nikdy**; duchové této Země nezří však duchy Saturnu **dříve**,

dokud se jim **nechtějí ukázati**; důvod spočívá rovněž ve **velké a opravdové vnitřní moudrosti duchů Saturnu**. Toť je tedy ovoce přednášek a poučení našeho kazatele v chrámu po snídani.

Kapitola 42.

Po přednášce – procházka s duchaplným pozorováním přírody. – Rajská zábava, již se zúčastňují andělští duchové a mnohdy Pán Sám. – Závěrečná slavnost.

A co se děje po takovém kázání? – Lid **děkuje** Velkému Duchu za osvětlení jejich stařešiny, **stařešina** děkuje **spolu** a po vykonané děkovné modlitbě **žehná všem** posluchačům, načež pak vyjdou všichni opět z chrámu, a konají společné **procházky** na krásná půvabná návrší, a baví se tu dílem tím, co v novém kázání slyšeli, dílem pak také všelijakými **úvahami** o tom či onom předmětu přírody, který jim napadne, a všechny oduševňuje velká **vlídnost** a vzájemná povzbuzující skutečná účast ve všem, co ten či onen nalezne, a co k obdivující chvále velkého Ducha brzy o tom, brzy o onom řekne. Tak upozorňuje např. Jeden druhého na stavbu **květiny**, jiný opět na pohyb **obláčku**, třetí opět na to či ono **zvířátko**, anebo na let **ptáka**; opět jiný slyší poprvé nějakého zpěvného ptáka, a upozorňuje na to své sousedy, anebo mnohý objevuje nějaký odlesk vzdáleného **jezera** anebo **řeky** a tak jest nespočetně mnoho předmětů u nichž se saturňané při této příležitosti pozorností pozdrží, a přitom volají téměř tak, jako kdysi zvolal muž podle srdce mého, když pozoroval Má díla. Ano také **zde** pravím vám:

Kdo má díla **takovýma** očima pozoruje, má jistě vždy na nich velké zalíbení; kdo je však pozoruje jen kritickýma učenýma očima, učinil by lépe, kdyby zůstal ležeti na své lotrovské posteli, neboť ten by svýma neposvěcenýma znesvěcujícíma očima píchal do Mých děl **tak**, jako píchá duběnková moucha (Gallfliege) do známého Vám plodu dubu, aby tím **vložila dovnitř záhubnou havěť**, čímž pak tento plod přišedší k své špatné zralosti není způsobilý k ničemu jinému nežli k přípravě **černé šťávy**, která je způsobilá k **očernování každé bílé a světlé plochy, nikdy však jí nemůže být použito k čištění toho, co se jednou stalo buď špinavé anebo dokonce černé.**

Však nechme takových a přejděme opět k našim procházejícím se saturňanům.

Jak dlouho tato **procházka** trvá? Až do poledne, načež se pak všichni opět odeberou do předsíní chrámových; zde se opět vzdávají **díky** velkému Duchu, a načež se v předsíních poobědvá. Po obědě bývá zase **děkováno** a zde zůstanou. Někteří se procházejí v krásných chodbách kolem chrámu a obveselují se rozmanitou nádherou nejskvělejších květin, které jsou co nejhojněji zasázeny na krásných záhonech těchto rozsáhlých nádvoří a chodeb chrámových. Ženy se celují se svými muži a dětmi a přelíbeznými hlasy jim vypravují, co vše v kázání stařešiny, jakož i během procházky dobrého, pravdivého, krásného a vznešeného slyšeli; mnohdy se k nim při této příležitosti přidruží dokonce i **duchové** a andělé, a rozmlouvají, s každým o různých věcech týkajících se Pána.

Mnohdy se jim při takových příležitostech objeví dokonce **Pán Sám**, většinou v podobě **anděla**.

Dokud je mezi nimi a rozmlouvá brzy s tím, brzy s oním, neví ani stařešina, že je to Pán. Teprve když chce takovou společnost viditelně opustiti, dá se poznati, potom však také **okamžitě zmizí**; saturňané by totiž delší poznaný pobyt Pána nesnesli, protože jejich úcta k Němu jest **tak velká** že by se ani jeden neodvážil vysloviti Jeho jméno stoje, čímž jest co **nejsvědomitěji co nejpresněji**

A nejsvatěji zachováváno přikázání; které jím sice doslovně není dáno: „Nevezmeš jména Božího nadarmo.“

A jak dlouho potrvá takový rozhovor v předsíni? – Až do západu slunce; poté se odeberou všichni opět do chrámu, chválíce a **velebíce** velkého ducha. Poté vystoupí **stařešina** opět na **kazatelnu**, upozorňuje přítomné na velká dobrodiní tohoto dne **žehná** a ukončí sváteční obřad po němž odeberou opět co nejvděčněji a nejveseleji domů. Zbylo-li ještě něco od oběda, pak se ještě v chrámu co nejbratrštěji rozdělí, a co nejvděčněji stráví, a nezbylo-li nic, pak se také doma ještě povečeří, načež se vzdává Pánu ještě všeobecný **dík**, a tím se svátek ukončí, a s ním všechny obřady; které skutečně nesestávají z ničeho jiného nežli z toho, co jste právě slyšeli a tím jsme také pro dnešek hotovi. Příště část duchovní.

Kapitola 43.

Duchovní část náboženství. Úvod s příklady z přírody víno, světlo. –**O vnitřním duchovnu** tohoto duchovního kultu, - Učení a metoda k poznání Boha, Jeho svaté vůle, praxe při jejím vykonávání. –Duchovním účelem cílem jsou: **vlastní vykoupení**, - to je **znovuzrození ducha**. –Čeho třeba k úplnému a opravdovému znovuzrození. –Cesta k němu: věrné plnění božské vůle na správných stupních podle řádu;/ nanejvýš důležité pokyny/.

Když jsme se seznámili s částí obřadnou co se týče **náboženství** našich Saturňanů, obrátíme se jak již bylo napřed určeno, k **duchovní části náboženství**. Když jste si dostatečně povšimli obřadní stránky, pak jste museli již beztoho říci: tento obřad, který jest upraven tak, že se tu totiž za tohoto obřadu viditelně ukazují **andělstí duchové nebí**, ano nezřídka **Pán Sám**, rozmlouvaje s lidmi, jest beztoho tak **duchovní**, jak jen jsme s to duchovně si jej představiti. Kde tu má ještě něco duchovnější vězeti? Já však pravím:

Jen počkejte; v dalším pojednání se poučíte, jak se může v **duchovnu vždy ještě něco duchovnějšího najíti**.

Abyste to však mohli předem alespoň poněkud pochopiti, ukáži vám na přirozeném příkladu, jak je to velmi dobře možno. Vezměte například nádobu plnou velmi dobrého **vína**; kdo z vás tu ihned nepochopí, ano řádně nepožití, že toto víno je jistě velmi, ano mimořádně dobré a zejména duchovně. A nemá proto víno nic více v sobě, co by nebylo ještě praduchovnější nežli právě víno samo? Měli byste se zeptati jen nejbližšího nejlepšího lékárníka a ten by vám řekl: Z tohoto vína se dá destilací **získati** přenádherný **vinný éter**. A tento éter se dá ještě několikrát rektifikovati, takže se stane duch na konec tak prchavý, že se kapka, byla-li z nádoby na éter vylita při pádu s výšky i jen půl sáhu dříve úplně vypaří nežli ještě dosáhne podlahy. Nuže, nepozorujete nic, jak mnohonásobně duchovnější duchovno jest tu obsaženo ve víně beztoho již nadmíru duchovním? – Hleďte, jestliže se toto jeví již ve **viditelné přírodě**, oč více se to pak **teprve zjeví ve všem tom, co je zcela vlastní duchu samému**: - - Tak je to například se **světlem**. Vidíte Zemi osvětlenou paprsky **Slunce**; vidíte také v těchto paprscích oživující sílu, a všechny ty nesčetné tvary, které jsou vesměs v nesčetném množství ve světle přítomny?

Ano nepozorujete ani prostě působící sílu paprsku a velmi mnozí nevědí nic jiného, nežli to, co se denně dozvídají, že totiž paprsek není **schopen žádného vyššího oteplujícího účinku nežli jen účinku, který denně se projevuje**.

Co však řekne dotýčný potom, když uvidí účinek paprsků, které byly **velkou čoučkou soustředěny na jeden bod a pak projeví takovou sílu, že jsou dokonce sto tvrdší diamant náhle rozložiti?**

Ano, takový laik ve vyšším účinku světelných paprsků spráskne rukama nad hlavou a řekne: „Ano, kdo byl kdy; snil, že za slunečními mírně ohřívajícími paprsky je skryta nepochopitelně prudká síla.“ Hleďte, tak tomu je také zde při onom vám již známém obřadném náboženském kultu našich Saturňanů. O když také již obřadná část vypadá o sobě zcela a naprosto **duchovní** jest tu nicméně zcela mimořádně silný **éter**, a ve spojení jeho tělesných světelných paprsků je tu silný vám sotva pochopitelný vnitřní účinek; a můžeme tedy také ve vsí vážnosti položit otázku a říci: V čem záleží tedy v tomto duchovnu **ono vlastní duchovní?** - -

Vlastní duchovno v tomto vám již známém duchovnu spočívá ve vnitřním živoucím poznávání velkého Ducha, jakož i všech stupňů a řádných vztahů a poměrů, které co nejúčelněji a co nejdůvěrněji spojují svobodného člověka s nebími s velkým Duchem Samým, a rovněž také naopak.

A jak tedy tito lidé poznávají velkého Ducha? Tito lidé bývají o Něm poučovani nejprve **vnějším poučováním** to jest skrze **slova učitele**, potom bývají přiváděni k poznávání **vůle velkého Ducha, a potom k vykonávání poznané vůle**; hleďte, to vše jest ještě náboženský kult, kterýž tu je **cestou** do vnitřního duchovního pravého **života**, aneb jest to o sobě sice již duchovní víno, a také ono soustředěné světlo Slunce. **Vykonávání** poznané **vůle** velkého Ducha se pak podle toho podobá destilaci a rektifikaci lékárníka, a dále se ještě podobá soustřeďování slunečních paprsků pomocí velkého zapalovacího skla, anebo jinými slovy řečeno:

Proto se také o víně neříká: to „značí“, nýbrž co nejlouběji pojato a pochopeno:“to jest má krev atd.

J. Busch.

Jest to vlastní, **samostatně činné osvobození vlastní praduchovní podstaty od hmoty ji obklopující.**

Nyní již poněkud prohlédáte, v čem spočívá vlastní duchovní **náboženský kult** našich saturňanů? Řeknu vám jen **jedno** slovo, a toto slovo vám otevře najednou komoru světla, a toto jedno slovo zní:

Znovuzrození ducha; Hledte, to musí nastati u saturňanů právě tak dobře, jako u vás – bez něho nemůže saturňan právě tak pochopiti jako vy, co jest **ducha, a všechny poměry a vztahy mezi ním** a nebími a velkým Duchem. Jen znovuzrození ducha nikterak nestačí, aby měl někdo toliko schopnost zřít duchy, jak se u vás na Zemi stává, že leckterí lidé zří podobné vždy jim úzkost a úděs působící zjevy, jež však nicméně nechápou o nic více nežli úplně slepé barvy duhy; **nýbrž k úplnému anebo k opravdovému znovuzrození nepřínáleží tak velice zření forem, nýbrž určitost v každém jednání, aby bylo tak utvářeno, jak bylo od prapočátku (Pánem) veškerém božském řádu a moudrosti zdůvodněno.**

A jak a kdy toto může nastati? Toto může nastati jen tak **a tehdy**, když se duch **přesným následováním předepsaných cest Božích nejprve z hmoty vzpřímí, potom v ohnisku sama se** opět nalezne, a konečně jako takový nyní v sobě samém trvajícím a dokonalým celem, anebo jako dokonalá jednota, ze vši smyslovosti hmoty vystoupí, a potom své nové duchovní smysly zcela rozhodně a dokonale otevře pro dojmy a poměry onoho světa, jehož je sám pravlastním obyvatelem.

Dosáhl-li člověk tohoto stupně, pak **začíná ve své bytosti vykonávat jinou činnost; jeho zření stává se jiné; jeho slyšení jiné, jeho citění, umírání jiné;** všechny jeho myšlenky stávají se **formami, které zří, a jeho vůle stává se vykonaným skutkem; jeho slova stávají se určitá a sjednocují se s myšlenkami a s vůlí; prostor již s ním nemá co činiti, a běh času mu ukázal poslední minutu; neboť ve svobodném duchovním bytí slyší, vidí, cítí, vnímá, myslí chce, jedná a mluví mimo čas a prostor, to jest pro něho jest jen přítomnost, v níž si věčná minulost a věčná budoucnost co nejlídněji podávají ruce; a jeho oku jest věc smyslově nekonečně daleká právě tak blízká, jako vlastní myšlenka. -----(viz.v č.27**

Toť vlastní, nejvyšší cíl všech sedmi stupňů znovuzrození ducha. Jan Busch.

Hledte o **tento duchovní stav** usiluje ze všech svých sil každý Saturňan; avšak nedosáhne ho dříve, dokud v sobě úplně nesplnil všechny podmínky života.

K úplnému splnění nepostačí však jen nutná kázeň vlastní přirozenosti, nýbrž všechny tyto je mu známé podmínky života musejí se mu státi **zcela zvláštní dovedností.**

Teprve když se stal ve všem tom **dokonalým mistrem, tehdy stává se v sobě samém svobodným, a všechna jeho živoucí síla se sjednocen rodí ze vši jeho smyslovosti.**

Nastalo-li toto zrození, pak také u něho nastalo **to**, co je již také vám známo výrazem „**znovuzrození ducha.**“

Podle toho jest přesně pokračující cvičení ve všech podmínkách života právě tím, co se týče **duchovní části** náboženství u našich saturňanů.

Kapitola 44.

Rozdíl mezi **obřadnou** (avšak duchovní) službou a mezi **službou ducha.** – Prvá služba občasná, druhá ustavičná. – Příklady žáků hudby, vzor o účelu a postupu znovuzrození. (Velmi pozoruhodné) – Tato dvojí bohoslužba podmiňuje – **cestu a cíl cesty - Velký Duch a sjednocení s jeho vůlí.** – Stav po dosažení tohoto nejvyššího cíle. (Poznámka Buschova pro naše učitele atd.viz. předchozí str.90) – Tento ideální život lidí na Saturnu platí horalům.

Rozumíte nyní již poněkud lépe tomu, co je to **duchovní náboženský kult** u obyvatel Saturnu, a jak se zcela dobře rozeznává od kultu obřadného? Hledte za duchovním obřadem jest tedy zcela dobře skryta **služba ducha**, která jest **ustavičná**, kdežto obřad za obřadem následuje jen v **určitých časových údobích.** Jelikož však právě tato část náboženského kultu našich Saturňanů má **pro vás největší důležitost**, podám vám ještě názorný **příklad**, pomocí něhož budete moci velmi jasně rozpoznávat oba druhy náboženství.

Předpokládejme například žáka, který by si osvojil tu či onu dovednost; předpokládejme například, že by se chtěl státi dokonalým virtuosem v hudebním **umění.** Co s ním ihned začnete, když přijde? Vyzkoušíte jeho schopnosti, potom jej odkážete na řádnou školu, a při tom mu předepíšete

podmínky a řeknete: Splníš-li úplně tyto podmínky, staneš se nepochybně virtuosem. A co učiní onen žák, jemuž půjde vážně o virtuositu? – Vynaloží ihned všechnu vnější píli ve spojení se svou vnitřní vůlí, bude se denně svých předepsaných pět, šest anebo sedm hodin cvičiti, a projde školu od A po Z a nebude konati žádná jiná cvičení nežli jen ta, která jste mu k dosažení jeho účelu předepsali.

Když nyní takovým způsobem se žák během několika let vyškolil v dokonalého umělce, dáte mu také potěšitelné vysvědčení, takže tu nyní stojí jako zcela dokonalý umělec, neboť se dovede na svém nástroji mechanicky i duchovně dokonale v každém stupni pohybovati. Hleděte, nyní již máme, čeho potřebujeme.

A čím byla ona předepsaná cvičení k dosažení oné technické dovednosti? – nebylo ničím jiným nežli **náležitě uspořádanou obřadnou částí jeho kultu umění**; - a cvičil se ustavičně dnem i nocí? Ó, nikoli, nýbrž jen po předepsanou dobu; a jaká při tom byla jeho snaha a jeho vůle? – byla také rozdělena periodicky? Ó, nikoli, - nýbrž byla tu **bez ustání jako vzpruha v jeho duchovním i přirozeném organismu**; a tato **vzpruha jest právě oním hudebním kultem našeho žáka hudby, jímž se vlastně stává teprve tím, čím si vytkl za cíl se státi**. A stal-li se nyní dokonalým umělcem, jakým potom žije životem? Životem žáka jistě ne, nýbrž životem svobodného mistra; a stává se proto nepřítelem svého dřívějšího žákovského života? – Ó, nikoli, nýbrž jako velký mistr koná zase vždy – jenže s opravdovým velkým potěšením – to, co dělal jako žák; hraje stále ještě velmi pilně stupnice tonů, a opakuje si všechna cvičení, která konal jako žák; ale s jakým rozdílem: Co namáhavě, těžkopádně a se značným vynaložením sil konal jako žák, to koná nyní s velkou lehkostí, nenuceností, určitostí a naplněn vnitřním duchovním významem.

Co by žák hrál škálu, nevěděl však, co tím hrál; co by Mistr spatřuje nyní v této škále nesčetné nové formy, na nichž neměl **před tím ani ponětí**. A tak co by „znovuzrozený“ mistr vykonává sice rovněž obřadní kult; avšak tento kult jest u něho zcela jiného slyšení, zrění cítění, vnímání myšlení, a tj. onen **spiritus rectificatus**, a to jest. ono **ohnisko paprsků jeho ducha jež vše hmotné těžkopádné a smyslové rozpouští**; a jest tedy vzato o sobě **čistě duchovním kultem**.-

Přeneseme-li nyní toto na vlastní **život** člověka, ať už je obyvatelem Země, Saturnu, Jupiteru anebo Slunce, pak existuje pro něho **vždy a všude tato dvojí bohoslužba**, která se tedy jeví **jako cesta i cíl cesty**. Kdo kráčel vytrvale po této cestě dále, dosáhl také cíle; je-li však u cíle, pak nezmizí z jeho stálé vzpomínky cesta, nýbrž právě teprve u cíle přehlédne ve svém duchu úplně všechny ty zatáčky a vztahy cesty. V víte, co si naši Saturňané vytýčili za hlavní cíl své cesty, totiž **nic jiného, nežli Samého Velkého Ducha**, aby mohli **být úplně zajedno s Jeho vůlí**. Jestliže svým pilným cvičením dosáhli tohoto cíle, pak jest také jejich duchovní náboženský kult dovršen, a od tohoto okamžiku přestává pak ono zvláštní puzení o jeho dosažení, a na jeho místo nastupuje pak velká, **neochvějná touha, zůstávati mu věrným v každé době, na věky**; a toto nadmíru určité a nanejvýš pevné přání jest pak ustavičně onou nejnvtřnější **bohoslužbou nejdokonalejší duchovního způsobu každého znovuzrozeného Saturňana**. Tohoto stavu mohou tam dosáhnouti lidé každého pohlaví a každého věku; a tj. zároveň vše o duchovní části náboženství Saturňanů. - - Jelikož jsme tedy takto vše co je potřebné a **pozoruhodné** na horách spolu prošli, poohlédneme se nyní také ve vší stručnosti poněkud v **údolí**, načež učiníme několik pohledů na **polární krajiny** této planety, jakož i na její **Prsten** a sedm **Měsíců**; a tak tedy pro dnešek dosti.

Kéž by co nejhloběji uvažovali mnozí, zejména však kněži anebo duchovní a učitelé všech vyznání a věřících společností o tom, co zde bylo věčnou Moudrostí a Láskou co nejmilostivěji co nejponiženěji sděleno, a tím co **nejvnitřněji duchovně vnímali**, v jakém **celého** člověka obsahujícím, praduchovně podstatným pojmu a porozumění třeba o sobě a v sobě bráti ono. „Amen, amen, pravím tobě: Kdo nebude, **znovuzrozen, nebude moci** zřítí království Boží“, - každým kdo chce být **této** milosti účasten. – jistě by se v plném anebo podle **úplného** porozumění těchto (Jan 3,3) **Pánem pánů** v praduchovním vztahu vyslovených slovech nespokojovali již pouhou tak zvanou „pravověrnou“ učeností anebo neučeností anebo tak zcela jen pouhou bláhomluvností, nýbrž zároveň by se také co **nejvážněji** snažili dospěti k znovuzrození **svobody ducha v sobě**, aby mohli jako příklad pro všechny a v každém ohledu co možno býti tím a působiti to, co ve **smyslu a duchu Páně** mají vlastně býti a **působiti**; a jistě by pak s vámi zvolali do všech zemí a mezí.¹¹

¹¹ Všechny národy všech jazyků, jakož i do všech náboženství nanejvýš s porozuměním a s nejnvtřnější radostností v pánu milostí a lásky moudrostí a opravdového pokoje: Hluboko ano co nejhloběji v prasnaze ducha spočívá jednota – spočívá jedině duchů pravý, vnitřní, svobodný život! „(Tief; ja tiefs in geistes Uberstreben Ruht die Einheit, ruht allein der Geoster wahres, indig freies Leben)“

Jelikož jsme tedy takto vše co je potřebné a pozoruhodné na horách spolu prošli, poohlédněme se nyní také ve vsí stručnosti poněkud **do údolí**, načež učiníme několik pohledů na polární **krajiny** této planety, jakož i na její **Prsten** a sedm **Měsíců**; a tak tedy pro dnešek dosti.“

„(Tief, ja tiefst, in Geistes Uberstreben Ruht die **Einheit**, ruht allein der Geister wahres, innig, **freies** Leben.)“

Co se týče údolí anebo spíše **rovin** této planety, dozvěděli jsme se při různých příležitostech již leccos o způsobu života Saturňanů, a tak nám zbude zmíniti se jen ještě o něčem. Měst na této planetě není vlastně nikde, přesto však bydlí rodiny tu a tam, zejména v krajině malých jezer a jiných menších řek, blíže pohromadě, nežli na výšinách, a zejména v některých zemích pevniny a jejich jižních částí; jenže nejsou v jednom obytném domě tak četně pospolu jako na výšině, neboť zde celá rodina sestává obyčejně jen z obou rodičů a jejich dětí. Co se týče rodičů anebo prarodičů, žijí obyčejně s ponecháním několika služebných anebo pomocníků. Tito lidé bydlí zřídka na tom či onom vám známém obytném stromě, nýbrž jejich příbytky sestávají většinou z jakýchsi **stanů** anebo chat, které jsou zbudovány z nad sebou položených stromů a to takto: Stromy bývají sestaveny do kruhu na způsob jehlance, potom jsou počínajíc od země až k vrcholu pobity v kruzích latěmi. Tyto latě jsou pak pokryty všelijakým listovím jak zvenčí tak uvnitř; směrem k východu jest pak ponechán náležitě prostorový východ, a tak jest takový obytný dům také již hotový. Co se týče místností, není tu tento obytný dům ovšem tak objemný jako obytný strom na horách; avšak přesto jest takový stanový dům ještě vždy prostorný, že byste v něm mohli umístiti zcela pohodlně deset pluků vašich vojáků. Vnitřní zařízení jest takové jako v živých obytných domech na výšině, je tu totiž otupená jehlancovitá lenoška na spaní a před ní okrouhlé zvýšení, které koná službu stolu; a v tom již záleží celé vnitřní zařízení obytného domu. Co se však týče jejich ostatního nářadí, jako jsou přístroje, nádoby na pokrmy, oděvy a zásoby pokrmů, jest tu vše uschováno v tak zvaných **spižárnách**, kterou jsou v údolí rovněž tak zbudovány jako na výšině.

Chrámů jsou stavěny také zcela tak jako na horách, jenže mnohdy mnohem **menší** a nejsou tak vznešené a nádherné jako na výšinách; také nemá v údolí každý jednotlivý dům vlastní chrám, nýbrž větší počet rodin má jen **jeden** chrám.

To by tedy byla **architektonická stránka** údolí až na některé ozdobné zahrady, které jsou obyčejně vlastnictvím privilegovaného patriarchy. Jak jsou tyto zahrady zdobeny, bylo vám již při popisu korýšů, a to zejména šneků ukázáno. Tu a tam jsou v zahradách také ulity, které jsou zřízeny k veselému obývání dětí, jak jste to již dříve poznali.

Kdo je v údolí obyčejně patriarchou, bylo také již ukázáno; vzpomeňte si na známé vám již zvíře s hadím ohonem a ohnivém okem, a ihned se vám předvede hrdina se získanou kůží a se zhotoveným z ní pláštěm.

Že však právě tento hrdinský patriarcha se velkým Duchem považuje ze věci mnohem méně nežli patriarcha lpí na výšinách, lze bez mnohého přemýšlení velmi snadno pochopiti; že se tedy s takovým opláštěným patriarchou andělstí duchové zrovna **příliš a příliš často** neobírají, lze bez mnoha přemýšlení pochopiti a že mimo to obyvateli rovin jsou mnohem více světského smýšlení nežli na posvěcených horách to také lze opět bez mnohého přemýšlení pochopiti. Jsou navzájem udatní bratři a sestry, mluví často spolu velmi moudře, a považují se tedy za mnohem osvícenější a chytřejší nežli obyvatelé pahorů; avšak když se jim při vsí jejich moudrosti začíná špatně dařiti, konají nicméně poutní výlety do hor, kde bývají, jak již víte, poučení **o něčem jiném**.

V údolí jest také **velmi málo a velmi řídkých vyšších zjevení, až na ty, které vyšly zcela opravdově a věrně ze školy hor.**

Kapitola 46.

Obchod výměnou. – Nejvyšší trest – **Purak** (věčné vyobcování).- Ušlechtilé znovuzískávání vyobcovaných.- „U Boha jsou velmi mnohé věci možny.“ – Misionáři rovin. –Výroba a živnosti v údolí. – Životospráva tam, počátek mlsání, následky toho – lékaři. – **Evangelium životosprávy.** –Dvojí pohřbívání mrtvol: **1. vzdušné** jako na výšině. – 2. u polopohanů.- vodní. – Sňatek a plození jako nahoře.

V údolích zejména u jezer a u velkých řek, provozuje se s různými věcmi jakýsi výměnný obchod, a většinou s takovými věcmi, jimiž se ženy známým vám již způsobem rády kráslí a zdobí. – mnohdy pomýšlí ten či onen **kupec** dokonce na ošizení; běda však jemu, když se na jeho podvod přijde. Předně bývá ženami všelijakými špičatými věcmi kříž na kříž poškrábán a je-li po takové

lekcí ještě jednou při podvodu přistižen, bývá ihned vyzbrojena loď a náš podvodník i s rodinou dopraven do odlehle krajiny, kde musí zůstatí buď po určitý dlouhý čas anebo také podle velikosti druhého podvodu na všechny časy, a tento trest je tam znám pod jménem „**purak**“ anebo-li **věčné vyhnanství**. Kdo je na určitou dobu vyobcován, smí si při svém odcestování vzít počet lodních zrn lodního plodu, aby si v zemi svého vyhnanství mohl zhotoviti loď ze zrn, které tam ihned zaseje; tomu, kdo je odsouzen k věčnému vyhnanství není dovoleno takové símě vzít sebou.

U těchto na věky odsouzených se však obyčejně stává, že když horalé té či oné země obdrží velmi brzy skrze duchy zprávu o jejich žalostném stavu, odeberou se po této zprávě ihned na místo takového vyhnanství a vyhnance přijmou, odvedou na výšiny a učiní z nich nezřídka **nejlepší lidi**, a dají jim také často to či ono obydlí do vlastnictví; a tehdy se někdy stává, že právě ti lidé z nížin, kteří je odsoudili k věčnému vyhnanství, přijdou na výšinu a naleznou zde ochranu, nanejvýš pohostinné přijetí a poučení o pravém náboženství. Když pak ti kteří byli přijati, poznají své hostitele, nevycházejí z údivu, při čemž hosté nemohou pochopiti, že se sem mohli tito nyní jejich hostitelé z jejich věčného vyhnanství dostatí. Při této příležitosti bývá obdivovatelům ihned velmi vlídně ukázáno, že **Velkému Duchu jsou velmi mnohé věci možny, o nichž se moudrosti přímořských obyvatelů ani zdaleka nezdálo**. Když udivení tazatelé obdrží tuto odpověď, pak se obyčejně **bijí** v prsa, a nařikají pak mocně nad leckterým nesmyslem, který jest běžným v údolích; dostane se jim tedy opět poučení a vážné napomenutí, aby při svém návratu do údolí **přispěli co nejsilněji k vymýcení** všelijakých mnohých **pošetilostí**. Tím se také již na mnohých velkých pevninách stalo, že **roviny se úplně vyrovnávají výšinám**; ale tu a tam jest nicméně mnoho zemí, v nichž se ještě nížiny velmi mocně rozeznávají od výšin.

Co se týče dále výroby a jiných **řemesel** v údolích jest to také jako na výšinách, až na několik přepychových artiklů, které se ovšem na výšinách zcela nevyskytují; - zde se považuje dokonce barvení nití za hřích.

Způsob výživy jest až na mléko velké krávy téměř týž; jen několik patriarchálních rodin, které dávají známým vám již způsobem připravovati na jezerech krásné, velké bílé skály za příbytky pro zábavu, obveselují se často na těchto zábavných místech také mnohými poněkud uměleji připravovanými a tedy ponebí poněkud více lechtajícími pamlsky, které se jim však **obyčejně ponenáhlu ještě příliš dobře nevyplácí**; proto leckterí moudře mluvící lékaři **mají velmi mnoho co dělati**;

N.B. **Tak je tomu také u vás**; kdybyste žili zcela **prostě a přirozeně**, a požívali plody Země tak, jak Já jsem je pro vás připravil, až na některé nemnohé, které by mohly být jen k většímu změknutí vařeny, na ohni, pak by byla vaše řeč o čtyři slova chudší, totiž, nevěděla by nic o žádném **lékaři**, ještě méně o **léku** anebo **lékárně**; a těchto tří slov by neznala proto, že by jí vlastně bylo cizí prvé slovo, totiž **nemoc**. Takto však máte umělé **kuchaře**; jsou to privilegovaní výrobci nemocí. Po kuchařích přicházejí pak ihned **lékaři**, pak lékárna, jakožto **ještě umělejší kuchyň a z ní teprve pak úplně jídlo, kterým se nemoc v těle pacienta stává trvalým hostem**. A tak je tomu také, jenže ovšem ne v tak velké míře, jako u vás v údolích našeho Saturnu; z toho důvodu nedosahují pak také lidé v údolích celkem takového stáří jako na výšinách.

Co se týče **pohřbívání lidí v nížině**, jest zde dvojího druhu; u lepší části tak **jako** na výšinách, u národů mnohdy poněkud pohanských, kteří považují světlý Prsten za jistý druh božství, jest pohřbívání **podstatně různé**. Tito nakládají své zemřelé na lodi a zajedou s nimi obyčejně na moře, zejména není-li příliš daleko od jejich bydliště. Zde, totiž na moři, bývají mrtvolky zemřelých bez dalšího obřadu vrženy do **vody**; při této příležitosti se také najde již ihned nějaký živý hrob, který velmi dychtivě chňapne tyto mrtvolky; po tomto pohřbu vracejí se naši hrobaři ihned zpět a celá pohřební **slavnost je příchodem domů odbyta**.

Co se týče **snatků**, bývají také v údolí, jenže mnohdy s mnohem větší okázalostí uzavírány před patriarchy.

Plození jest rovné jako na výšinách, jenže se tu a tam, stává má-li muž v nížině příliš **málo víry a síly vůle**, že se odebere se svou ženou obyčejně na **hory**, aby se **tu stal silným ve víře a ve vůli**. **K čemu?** Nemusím již dále říkati. A to jest také z toho, co již beztoho z příležitostných sdělení víte, nejvíce hodno pozoru a povšimnutí co se týče obyvatel údolí a rovin na Saturnu. A tak tedy vlastní obydlené země Saturnu opustíme, a na zcela krátkých cestách se vzneseme přes **sněhové a ledové oblasti této planety** na náš Prsten, a pro dnešek na tom tedy přestaneme.

Kapitola 47.

Cesta přes sněhovou ledovou oblast; jen 2 podnebí na Saturnu – mírné a studené, neobydlené, - Obrovská polární země na Saturnu. – Nepochopitelná chladna a příběhy tam. – **Praduchové**, z nichž je vytvořeno světové těleso. – Pokyn o základním bytí viditelné tvorby. – mnohdy musejí také duše lidí nazpět do tohoto původního zajetí; avšak v Saturnu zřídka, častěji na zemi. – Rozdíl ve zpáteční cestě těchto dvojích duchů. – Původ pověstí, že Saturn stravuje své vlastní děti. – Porovnání klimatických stavů našich planet. – Nevědomá příčina strachu u Saturnů před sněhem a ledem. – Vliv blízkosti Saturnu na Zem, - špatná a neúrodná léta. – Kosmické pokyny.

Již hned zpočátku vám bylo ukázáno, že tato planeta má **vlastně jen dvě podnebí**, totiž vesměs **mírné**, v němž se rozkládají všechny obydlené země, jejichž šířka obnáší celkem více nežli třetinu polární vzdálenosti; pak jsou jak severně tak jižně obklopeny nepřetržitým mořem, v němž se a to ve velkých vzdálenostech od hlavních pevnin nachází jen několik zemí mudů, jejichž nejsevernější anebo nejjižnější části jsou již obyčejně věčným ledem ztuhlé; to jest nesmíte si snad mysliti, že by takovou byla jen jedna a táž co nejjižněji a nejsevernější země, nýbrž – nachází-li se na severní polovině planety a pak jest její nejsevernější část věčným ledem pokryta, a to z toho **přirozeného důvodu**, že na **Saturnu právě tak jako u vás na zemi, patří polární krajiny věčnému sněhu a ledu**.

A jak to tedy vypadá v těchto polárních krajinách Saturnu?

Pravím vám: Jak to zde přirozené oko, pro přirozený pocit vypadá, o tom si **nemůže žádná lidská fantazie a obrazotvornost učiniti ani nejslabší pojem**. Zima v těchto polárních krajinách jest tak velká, že polární zima na vaší Zemi jeví se naproti tomu ještě jako velmi dobře vytápěná kamna. Tam nejen že zamrzá voda v diamant, nýbrž **vzduch** sám při **nejvyšším** stupni zimy přechází přímo v samé ledové tyče, které ční často na **míle vysoko vzhůru do éteru**; tímto prudkým tlakem vzněcuje se také velmi často atmosférický vzduch v těchto krajinách, takže se tím krajiny na mnoho mil daleko jeví jako **žhoucí**, načež tohoto záření vždy přibývá, takže nakonec nastávají skutečně nejprudší **exploze**.

A jelikož těmito vzdušnými zápaly následkem velké zimy elektřiny vzduchu ještě více ubývá, přibývá pak této zimy **neustále, a to po dobu 15 pozemských let**; v době největšího chladu, který trvá **osm pozemských let**, nenastávají pak již žádné zápaly, protože vzduch **dříve přešel ve zcela pevnou hmotu**; po této době začíná pak vracející se sluneční světlo opět rozpouštět **zpevněný vzduch**, který se pak při částečném rozpouštění začíná **ihned opět zapalovati** a těmito zápaly a tím způsobenými výbuchy se také vždy víc a více přibližuje tomu či onomu pólu rozpouštěním zmrzlého vzduchu. Jsou tyto hrozné krajiny také nějak obydleny? – V přirozeném ohledu sice žádnou žijící bytostí, ale za to tím více **v ohledu duchovním**; neboť sníh a led představují obyčejně zajetí nějakých neklidných duchů; je-li tedy zima nejprudší sou v těchto krajinách, v nichž se objevuje přirozený chlad, dobří pokojní duchové, kteří uvádí **ohnivé duchy v klid** a tlumí jejich přemírnou prudkou touhu **ničiti**; proto podle toho byste mohli také vždy souditi, že když bývá chladněji a chladněji ve vašich krajinách, **také tu bývají takoví duchové mající zálibu v ničení pokojnými duchy uklidňování a tlumení**; že tací duchové touží po ohni a ničení můžete souditi z častého vzněcování vzduchu v polárních krajinách; čím více se však chtějí takoví duchové rozohňovati, tím také tvrději bývají pokojnými duchy jímání; čím více pak zimy přibývá, tím silněji je také zajmouti v ohni si libujících zloduchů, - kteří, - **když mnohdy po tisíciletí poživali takového zajetí – konečně se poddají, a své horlivosti zanechají jako elektřinou naplněný mrak, když prudké studené větry přetvoří jejich elektrický ohnivý obsah a mnohdy ovšem v škodlivé krupobíti**.-

A kdo tedy jsou tito „polární duchové ohně“ Saturnu? – Nesmíte si snad pod nimi představovati duchy zemřelých lidí, nýbrž to jsou ještě **prazákladní duchové, z nichž je vlastně vytvořeno celé světové těleso, a kteří teprve poněmhu podle řádu Velkým Duchem dobře vypočteného přecházejí ve svobodnou existenci v podobě lidské**. - - Mnohdy se ovšem také stává, že také duchové **zemřelých lidí**, jestliže byli za svého přirozeného času života velmi pomstychtiví, bývají do tohoto **přirozeně polárního stavu zpět uvedeni**. To se však **na Saturnu stává nanejvýš zřídka**; avšak ne tak **zřídka na vaší Zemi**, -Rozdíl mezi těmito dvěma druhy duchů záleží však jen v **tom**, že takto **držení duchové zemřelých lidí nikdy se již opět do přirozeného života těla nevrací**, k žádné **reinkarnaci**, kdežto u **prazákladních duchů je vždy tomu tak**, totiž, že

napřed musejí úplně obléci přirozenost, nežli jsou způsobilí přejít do svobodného samostatného a tedy také absolutního anebo odloučeného života. A právě proto **prazákladní duchové** planety Saturnu mají převelikou **zálibu v ničení**, a z toho důvodu leckterí staří zřeci vaší země sdělili o této planetě, že stravuje **své vlastní děti**. Proto také nežli tito prazákladní duchové mohou přestoupiti do absolutního svobodného života musejí být napřed tím důkladněji a náležitěji připravovány duchy mírovými, kteří již nejsou prazákladními duchy; neboť kdyby se to nestalo, pak by také **žádné Slunce a žádná planeta v celém vesmíru nebyla jista před jejich zálibou v ničení**. – Z toho důvodu jest tato planeta od Slunce také tak daleko postavena, aby jeho paprsky nebyly nikdy s to způsobit na ní takový stupeň horka, jako v planetách Jupiteru, Země, Venuše a zejména v Merkuru, jehož obyvatelé i v jeho polárních krajinách, které téměř jediné jsou tam obydleny, musejí snášeti **teplotu téměř žáru**; kdežto v Saturnu tam, kde je obydlen, panuje jak víte, všude mírné podnebí, a i toto mírné podnebí jest ještě, kdyby mělo být příliš teplé, chráněno před přeteplením stálým stínem Prstenu. – Ačkoliv obyvatelé Saturnu nikdy do takových ledových krajin nevstoupí, neboť před ničím jiným nemají tak velký strach jako před sněhem a ledem, kterýžto strach pochází většinou od jejich prazákladního **duchovního bytí**, -přesto však, zejména **probudilí** horalé, **předně vědí**, jak to tu **vypadá**. Avšak ani probudilí horalé nemají velkou zálibu na zření a líčení těchto krajin; za to tím větší zálibu na zření a líčení **Prstenu**.

Proč je tomu tak, bude vám při následujícím popisu Prstenu samo sebou jasné, a tak by tedy nebylo již nic zvláště pozoruhodného podotknouti o polárních krajinách až na to, že **pozemská léta, když je země této planetě nejbližší, jsou obyčejně špatná a neúrodná**; a to proto, že průměrná polární zima tohoto světového tělesa sahá svým působením, metafyzicky vzato, sto **miliónů mil na způsob neviditelného ohonu komety**; neboť ve velké sluneční oblasti **jest mnohem větší počet negativních komet, které všechny na ně dopadající sluneční paprsky, úplně stravují**, takže tu nebývá **ani nejmenší atomek odražen**. – Takové komety bývají viditelné teprve tehdy, když se již víc a více nasýtily, a pak také **již začínají opisovati dráhu pravidelnější**.

Tyto komety, jsou velmi častými hosty planet, a v určitých dobách se dávají na okamžik poznávat! **Jen v podobě tak zvaných létavic**. Co se však týče těchto negativních komet, poznáme blíže při jiné příležitosti, jako třeba při zkoumání Slunce; Zde byla u nich učiněna zmínka jen proto, abyste z toho poznali, jak a jak daleko sahá a působí mnohdy – chlad Saturnu.

Tím bychom byli hotoví s vlastní planetou a obrátíme se tedy příště k Prstenu. – Jeho podoba, velikost a rozdělení, byly již hned s počátku ukázány; a tak nyní zbývá zkoumati jen jeho způsob a jeho povahu.

Kapitola 48.

Návštěva Prstenu; Prsten tvoří o sobě světové těleso, jest větší a má větší povrch nežli planety. – Hory, řeky, moře a atmosférický vzduch na Prstenu,.- Voda a vzduch mnohem lehčí, otáčení Prstenu kolem osy různé, proč? – O účelu Prstenu (psych – duchovně fyzickým). O podstatě saturnských lidí a jejich vztahy.

Prsten tvoří o sobě úplně kompaktní (souvislé) pevné světové těleso, které, co se týče obsahu plošného předstihuje o mnoho vlastní těleso; a jako je jeho plošný obsah větší nežli u planety samé, tak jest také jeho krychlový obsah o mnoho větší nežli obsah planety.

Je úplně hladký, anebo je též **hornatý**? Má také vodstvo, a jest obklopen atmosférickým vzduchem?

Tento prsten má všechny součásti planety; má hory totiž, a to nadmíru **vysoké**; má dokonce velká moře a **řeky** a jest všude obklopen **atmosférickým vzduchem**; jenže voda a vzduch jsou na Prstenu **mnohem lehčí** a jemnější nežli na vlastní planetě. – Také se otáčí kolem osy kolem střediska společného s planetou, jenže toto otáčení je **různí** od otáčení planety co do rychlosti. Tomu je bližším uvažováním takto rozuměti: Když se planeta téměř dvakrát kolem osy otáčí, pak se vnitřní prsten, kterýž vlastně sestává ze dvou samých eliptickými sférami, upevněných Prstenu otáčí kolem osy sotva jednou. Střední prsten se otočí ještě pomaleji; nejzevnější a největší Prsten potřebuje pak k svému otočení dobu téměř **sedmi** saturnských dnů. Zde se otážete, proč jsou tyto různé rychlosti otáčení? – Proč se Prstenu všechny netočí stejně rychle, a proč vůbec ne tak rychle jako planeta sama? – musíte zde vzít v úvahu jen průměr toho a onoho Prstenu, jak jeden předstihuje druhý; pak vám také bude snadno pochopitelné, proč musí mít každý Prsten jiné otáčení

(Kdyby měl například vnitřní Prsten při svém větším průměru tak rychlé otáčení jako planeta sama, pak by jej tato rychlost následkem odstředivé díly zřejmě roztrhla. Kdyby měl druhý Prsten ve svém pohybu rychlost prstenu prvního, anebo dokonce rychlost planety, pak by jej postihlo rovněž přetržení a tím pak Prsten vnější a největší. Jest tedy pohyb navlas odvážen a při tom se každý Prsten natolik rychle pohybuje, aby se následkem stálé odstředivé síly žádná jeho část nezřítla do planety; a podle toho jest pohyb každého Prstenu opět v takové míře, aby žádná část ani toho ani onoho Prstenu nemohla být vržena ven neboť právě tímto náležitě umírněným pohybem **jest síla odstředivá ve stále správném poměru a přitažlivou silou vlastní každému Prstenu.**

Toť tedy na nejnižší potenci stojící upravená přirozená míra Prstenu. Nyní přijde druhé otázka.

K čemu vlastně slouží tento Prsten u této planety? – Jest to skutečně jak již leckteří učenci tvrdili, jen podivná nálada Tvůrcova, anebo v horším případě, buď velkolepá kapric (umíněnost) přírody), anebo došla Tvůrci při stvoření této planety skutečně nit, takže musel snad velkolepě započaté dílo nechat dokonce státi nedokonalé, a provedení celé velké planety odsunouti na lepší časy?

Zda je tomu tak či onak, ukáže ihned pojednání další. – Již při posledním sdělení jste slyšeli, jakého druhu jsou prazákladní duchové této planety. Kdyby zde Prsten nešířil stálý vedro mírnící stín právě na onu část této planety střídavě brzy více na sever, brzy na jih, kde by se jinak muselo nutně vytvořiti přímo **horké pásmo**, - pak by celá **sluneční oblast, ano dokonce i celý slupkovitý globus zakusil jakého druhu, jaké moci, síly a jaké násilnosti jsou prazákladní duchové této planety.** Tímto Prstenem uskutečňuje se však ustavičně stejnoměrný pás v obytných zemích planety, a následek toho jest, že **prazákladní duchové této planety se vzněcují, a nejsou tedy také schopni způsobit žádné zpuštění ve světových oblastech.** – Že tomu tak jest, můžete poznati z toho, že Saturňané sami musejí být ustavičně udržováni ve veliké úctě a v nejpřísnější poslušnosti k velkému Duchu a z toho důvodu se jim také nekáže zrovna **příliš mnoho o lásce**, nýbrž jen tolik, aby ji poznali a při tom byli vedeni k velké úctě k ní. Z toho důvodu je tak dokonce manželská láska a plození dětí tak utvářeno, že se při tom mysl člověka neocitne nikdy v **prudkém rozčilení**; a vše jest vedeno a urovnáváno co možno v největší **pokoře**; což vše jste dostatečně shledali při popisu člověka.

Kapitola 49.

K čemu potřebují tyto bytosti tak obrovská těla, ačkoliv Kristus jako největší Duch měl jen malé pozemské tělo? – Zmenšuje tíhu obrovských těl. – Jest Prsten také obýván? – Úvod a odpověď: Příklad o výrobě skla obdobou (analogií) k duchovnímu vývoji Saturňanů. – prstény jsou polohmotné sféry duchů pro duše saturnské.- Proto tam zvířat není, jen ovocné stromy bez semen. –Pokyny o bytí duchů) zejména tam)

Nyní pohleďte, jak dobře vypočítaný jest v této planetě Prsten právě nad jejím rovníkem. Na druhé straně jste spatřili celé stvoření od rostlinstva až k člověku v ohromně velkých tělech. Tu by mohla, ano musela leckomu vyvstala otázka, že by proto řekl: je-li toto pravda, a je-li tomu tak, **proč** tedy ta obrovsky velká těla, když nejvyšší Duch v těle **Kristově** měl na této Zemi jistě podle svého řádu dostatek místa? K čemu tedy pro lidské duchy Saturnu tak velká těla? – Hleďte, tato velká těla jsou těmto duchům dána právě z toho důvodu, aby **nesnášeli vůbec žádný vnitřní materiální tlak**, který by na ně totiž zvenku dovnitř působil, aby se vznítily. Z toho právě důvodu jest také jich tělům propůjčena neobyčejná jemnost, aby snadno se rozčilující **d u c h** nikdy nic neshledával, co by jej nad jeho přirozenost tlačilo, a tím snadno k úplné vznícenosti rozčilovalo. Představte si nyní tato velká, a o sobě také poměrně těžká těla, která by musela býti následkem velkého objemu planety samé a proto následkem mnohem větší přitažlivosti vzhledem k jejich planetě ještě mnohem těžší nežli stejně velká těla vzhledem k přitažlivosti vaší mnohem menší Země; bylo by něco vším dřívějším opatrným pošušmáním pro tento druh těchto duchů získáno, kdyby byli ve svých tělech ponecháni ve velké těžkopádnosti? – Hleďte, tu vynalezla Má věda stojící poněkud výše nežli věda učenců vaší země právě tento Prsten, jimž přitažlivost planety se tak velice mírní, že tato velká těla v poměru k jejich planetě jsou téměř stokrát lehčí nežli vaše těla v poměru k vaší nohem menší zemi.

Hleďte, toť tedy již opět nový a neobyčejně důležitý účel tohoto Prstenu, který ač se i ozbrojenému oku jeví tak malý, jak jest tak velice důležitý, že může být považován **nejen za obruč plane-**

ty, nýbrž za silný pás přes celý vesmír. – nyní jest otázkou, zda je to jediný a již poslední účel tohoto prstenu? – Ó nikoli: Seznámíme se ihned ještě s jiným účelem, který je mnohem větší a důležitější, nežli účely dřívější. – Dříve však nežli se zmíníme o tomto hlavním účelu o sobě a jej prozkoumáme, musíme položit otázku, zda jest tento Prsten obydlen?

Pravím zde: Kdyby z toho měl vzrůstati hlavní účel, pak zajisté musí tomu tak býti; - ale kým a jak to je jiná otázka. Dříve však nežli odpovím na tuto otázku uvedu vám příklad jediné vaší výroby na Zemi totiž výrobu vašeho skla.

Je-li vhodná hmota pro sklo náležitě rozemleta a s potřebnou k tomu solí smíšena, přijde do tyglíku. V němž se příslušným žárem roztaví.

Pozorujte nyní roztavenou do běla žhoucí sklovinu: Hledte **toť stav Saturnana** na planetě v jeho těle. – Co se děje pak s masou, je-li náležitě tekutá? Jsou z ní zhotovovány jistě vám známé všelikého druhu nádoby a to pomocí dechu z prsou dělníků (to jest foukací rourou – píšťalou).

Zde máme opět našeho **Saturňana** jako jemného průhledného duchovního člověka, jenž dosažením duchovním **znovuzrozením** svou hmotnou podstatu úplně odložil, neboť, jeho duch přijal již správný tvar. – Je-li skleněná nádoba vyfouknuta, bývá od foukací roury oddělena ihned v jiných tyglících přenesena do chladicích pecí. – Nyní jsme již u **našeho Prstenu**. – Zemře-li saturnský člověk, bývá jaksi od foukací roury velkého výrobce skla oddělen, a potom v jiném tyglíku do chladící pece přiveden. Nuže tomto chladicí peci jest – **Prsten**. Prvý prsten k ochlazení největšího žáru, druhý Prsten k jemnějšímu ochlazení a poslední Prsten ke zvládnutí, po němž se takto osvobozený duch této planety **stává způsobilým k přijetí lásky**.

Já myslím, že k tomuto příkladu nebude třeba dalších odpovědí, jelikož se beztoho nyní dá rukama uchopiti; kdyby se tu a tam ještě přece leckdo otázel: A k čemu třeba duchům hmotného místa k pobývání? Odpověď na tuto otázku jest velmi snadná: protože duchové saturnských lidí vystoupivší **z prvního** těla nejsou tu ihned **čistými duchy**, což je již patrné z jejich snadného opět-ného zjevování a z rychlého rozkladu jejich těl. Mají tedy tito **duchové** při přechodu do velkého prstenu také ještě jakési hmotné tělo, které je však ovšem mnohem lehčí čirejší čistší nežli dřívější tělo na planetě; - a také toto tělo stává se pak ještě vždy čistší a duchovnějším čím přichází do vyšší sféry Prstenu.

Tito **obyvatelé Prstenu** jedí a pijí, a žijí pak na Prstenech právě tak, jako dříve na planetě; jenže všechny plody jsou tu poměrně jemnější subtilnější, a subtilnější jako jsou lidé, kteří tam přicházejí sami. - Rozdíl mezi Prstenem a mezi planetou záleží pak jen v tom, že na tomto druhém světě není již **zvířat**, zato však jsou tam **ovocné stromy**, které však vesměs **nemají semene**, které by je mohlo rozmnožovati, nýbrž vyrůstají z půdy asi tak, jako u vás houby z půdy Země.

Že se tito obyvatelé Prstenu také mohou na vnitřní přání obyvatel na krátkou dobu k planetě samé odebrati, a to již duchovní rychlostí, lze seznati **z mnohonásobného zjevování duchů u obyvatel planety samé**. – jelikož však příbytky a životní poměry duchovních lidí na prstenu jsou nepozorovatelně **nádhernější, vznešenější a příjemnější, nemají duchové také nikdy chuti, zdržovati se na planetě déle, nežli je to podle vůle velkého Ducha nutno**; -proto také mají vždy velkou radost, mohou-li se opět vrátiti do prstenu.

Nyní víte také o Prstenu vše, co je nutné a pozoruhodné. – A tak příště se ještě podíváme na měsíce tohoto světového tělesa, a tím také ukončíme sdělení o tomto tělese.

Kapitola 50.

Návštěva Měsíců. Měsíce se netočí – jako Měsíce vůbec kolem své osy. – lidé na planetární přirozené straně jsou ještě menší nežli na Zemi. – Měsíce jsou přípravné školy k Prstenům a k dalším školám Saturnu. Které saturnské duše přijdou do měsíců? – Duše samolibé a pohanské. – proč je vlastně sedm Měsíců? – Pozoruhodný makrokosmicko – psychický pokyn. – K čemu má sloužiti toto velké sdělení? – **za řádný příklad, jak se má respektovati vůle Boží.** – Za druhé má z toho být poznána **otcovsky božská péče** a moudrost. – Za třetí – má nás jakožto obyvatele Země, místa zčlověčtění Pána vésti k pokoře, k jasnějšímu sebepoznání a bohopenání.

Měsíce jsou tu téměř zcela v témž poměru k své planetě, v jakém je měsíc této Země k zemi; - jenže tam jest pomocí Měsíce gradace (stupňování jaké ovšem u vás býti nemůže, protože Země má jen **jeden** měsíc. –Co se týče pohybu, tyto Měsíce se též **neotáčí kolem své osy, nýbrž obracejí k své planetě vždy jednu a tutéž tvář**. Z toho důvodu jest pak také jejich **obydlenost dvo-**

jí, duchovní a přirozená. Jest tedy také každý Měsíc na straně, která jest od planety stále odvrácena obýván **lidmi a zvířaty, a má rostlinstvo, vodu, vzduch** a vše to, čeho třeba k podpoře přirozeného života.

Lidé, kteří tu přirozeně žijí, jsou ovšem také mnohem **menší** nežli **lidé na planetě**, a dosahují na **menších měsících sotva velikosti vaší**, - Na větších posledních anebo **nejvznešenějších** třech Měsících jsou však také větší nežli vy na Zemi.

Tito přirození lidé na měsících jsou v stálém **duchovním** svazku s vlastními Saturňany, takže duchové oněch Saturňanů, kteří se za doby svého přirozeného života neučinili k tomu, aby dospěli ihned do jednoho Prstenu, musejí napřed projítí tím či oním, jejich stavu odpovídajícím, jedním anebo také více měsíci, nežli mohou býti přijati do nejspodnějšího Prstenu.

A co dělají v měsíci? – A kteří přicházejí do měsíce? – Do měsíce přicházejí **samolíbí a po-hanší duchové**, kteří po celý svůj život na planetě vzývali a uctívali Prsten jako Božství.

V žádném tom měsíci, kam vstoupí vždy nejprve na **přirozenou stranu**, pomocí těl sídlících tam přirozených lidí zří přirozené věci, **nezří Prsten**, který byl předtím jejich bůžkem. –Když si tím jaksi od Prstenu **odvykli a jsou** i od své planety uvolnění, **pak** se teprve upínají na **stranu k planetě obrácené**, odkud pak zří planetu s prstenem jako **téměř konkrétní těleso**. – Tím se jim teprve poněmhu stává jasným, a také jsou o tom jinými k nim přicházejícími vyššími duchy poučování, že **Prsten** není nikterak nějaké Božství, anebo jeho sídlo, anebo cesta, po níž kráčí velký Duch po nebích, nýbrž že jest to jen, jak sami na vlastní oči vidí, rovněž **hmotné pevné, světové těleso**, stvořené Velkým Duchem **kolem vlastní planety** k tomu účelu, aby tam **byli připravováni duchové lidí na planetě – zemřelých pro vyšší život, o němž neměli dosud tušení**. –Když se to pak tito duchové dozvěděli, jak pomocí **nauky**, tak i zvláštního **názoru**, opustí ihned zcela svou pověru, a vyptávají se co nejhorlivěji na příbytek velkého Ducha. – Jest jim však naznačeno, že se to **dozvedí** teprve **přes Prstenu**, až se **přiblíží úplně k čistě duchovnímu stavu, a konečně také úplně do něho přijdou**. Poté zatouží po Prstenu, ale ještě více po čistě duchovním stavu, a bývají pak také ihned povýšeni do Prstenu

To byste tedy věděli; avšak nicméně mohla by se časem namítnout **otázka**: „A proč tu muselo být za tím účelem právě **sedm** Měsíců? – k této prosté věci by snad postačil také **jeden** Měsíc?“

Ó, ano pro duchy jiné povahy by jeden Měsíc postačil; ale pro **duchy Saturnu**, kteří mají ve **velkém duchovním člověku své sídlo pod kolenem**, to nestačí; neboť nohy jsou hlavní věcí a (Blíže o velkém člověku stvoření viz v našem spisu (č.22) Dvanáct hodin. Vyd. orig.) základem života a na nohách samých jsou zase klouby. – Poškodí-li se snad tělo na jeho paži, na jeho kůži, ať na kterékoliv části těla, může tělo ještě vždy státi vzpříma a konati pohyby a vyhledati si pomoci; utrpí-li však značnou škodu na té či oné noze a zejména na tom či onom jejich kloubu, jest bržděno celé tělo, zhroutlí se a nemůže se pohybovati dále a také si nemůže žádnou pomoc vyhledati; a právě z toho důvodu jsou také nohy u každého člověka silněji zbudovány, nežli všechny ostatní části jeho těla. Jelikož tedy Saturňané tvoří nejdůležitější část nohy pod kolenem velkého duchovního člověka, o kterém jste již při mnohé jiné příležitosti blíže slyšeli, musí právě z toho důvodu u duchů Saturňanů, a to každého jednotlivě, být na sedmerý druh který druh přihlíženo **sedmi duchů**, z nichž sestává **každý jednotlivý duch** jest na tom nejnebezpečnější; a právě k tomu účelu jest tu pak také právě **sedm měsíců**, **aby v tom či onom měsíci ten či onen nebezpečný** druh sedmi duchů byl v **jednom duchu** přiveden ke klidu a v příslušný řád s ostatními šesti duchy. – Z toho sdělení budete moci nyní také zcela dobře seznati, **proč** je této planetě přiděleno sedm měsíců (O 7 duchách v člověku viz blíže v č.33 1 našich spisů. Vyd. orig)

Tím víte vše, co se týče měsíců. Jejich vzdálenosti a velikosti byly vám již beztoho hned s počátku sděleny a nezbyvá nám také o měsících již nic více říci; - a jelikož jsme se seznámili s **planetou**, jakož i s Prstenem a nyní také s **Měsíci**, jsme také u konce se sdělením o této planetě.

Ten či onen slabozraký by se však ještě mohl otázati, k **čemu má** sloužiti to celé sdělení o této planetě? ? -? K tomu ne pravím nic jiného, nežli jen toto:

Předně každý, kdo toto sdělení četl, by si měl vzítí **velmi vhodný příklad**, jak zcela **jinak** obyvatelé této planety mají v **úctě Mou vůli**, nežli lidé této Země; a za druhé, z toho celého měl by se pak také seznati, že **Má moudrost, láska, moc a otcovská starostlivost sahá mnohem dále, nežli kam může kdy ve své pošetilosti mysli dospěti vypínavý lidský rozum**, ."- a za **třetí** právě toto rozjímání by mělo **vésti** člověka této Země **k nejuplnější pokoře**, z níž má seznati, **kdo** jest on, a kdo jsem **Já**, jeho **Bůh, Tvůrce a Otec**, a při tom si má zaklepati na prsa a

přemýšleti o tom jaké, nanejvýš velké **milosti a slitování se mu dostalo tím**, že se Mě **jedinému Pánu a Tvůrci těchto divuplných děl, zaslíbilo vyvoliti zemi, tuto malou, špinavou planetu za rodiště Mé nekonečné lásky, Mého slitování a Mé milosti a tedy vší úplnosti Mé božské podstaty**. – Z toho důvodu chci nechat také ještě pohlédnouti na Slunce, jakož: na **některé jiné planety**, i když ne tak podrobně, přece aspoň ve stručnosti; - a s tím nyní vysloveným zaslíbením bude také toto sdělení **uzavřeno**.-Mé požehnání, **Má** láska, milost a slitování s ním. Amen.

* * *

Heřmanův Městec 1934.